

Heesch | 15 juni 2021

Jaarstukken 2020

gemeente Bernheze

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 02/07/2021
Behorende bij briefnr. 2105407
Paraaf: *mb*

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Jaarrekening in één oogopslag	7
Paragraaf Corona	8
Deel 1: Programmaverantwoording	20
Bestuur en ondersteuning	21
Veiligheid	27
Verkeer, vervoer en waterstaat	31
Economie	37
Onderwijs	48
Sport, cultuur en recreatie	51
Sociaal domein	62
Volksgezondheid en milieu	74
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	82
Deel 2: Paragrafen	88
A. Lokale heffingen	89
B. Weerstandsvermogen	100
C. Kapitaalgoederen	110
D. Financiering	119
E. Bedrijfsvoering	129
F. Verbonden partijen	132
G. Grondbeleid	145
H. Rechtmatigheid	155
Deel 3: Jaarrekening	157
Balans per 31 december 2020	158
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	161
Toelichting op de balans	168
Algemeen financieel beleid	192
SiSa	214
Ensia verklaring (informatieveiligheid)	221

Privacy verklaring	222
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	223
Raadsbesluit	228

Voorwoord

Aan de raad van Bernheze,

Hierbij bieden wij u de Jaarrekening over 2020 aan. Hiermee leggen wij verantwoording af over de uitvoering van het beoogde beleid dat is opgenomen in de begroting 2020, die op 7 november 2019 in uw raadsvergadering werd vastgesteld.

Vanuit de bedrijfsvoering (algemene dienst) hebben wij 2020 afgesloten met een positief resultaat van € 2.307.224,14. Daarnaast is het resultaat vanuit de bouwgrondexploitaties € 2.199.283,91 (gedeelte vanuit de woningbouwexploitaties € 2.174.293,91 en de exploitaties ten behoeve van bedrijventerreinen € 25.000,-).

Samen zorgt dit in 2020 voor een positief resultaat van € 4.506.508,05.

Begin 2020 werd de wereld getroffen met de uitbraak van COVID-19 (Corona). Deze heeft een enorme impact gehad op de samenleving in zijn algemeenheid, maar in het bijzonder ook op onze Bernheze gemeenschap en onze gemeentelijke organisatie. Het rijk legde gedurende 2020 diverse maatregelen op om verspreiding van het virus in te dammen en de druk op de ziekenhuizen beheersbaar te houden. COVID-19 heeft veel beleidsterreinen in onze organisatie geraakt. Behalve financiële effecten voor onze gemeente hebben wij ook zeker de sociale en maatschappelijke effecten voor onze burgers, bedrijven en verenigingen ervaren en onze bedrijfsvoering en beleid hierop voort te zetten. Een intern crisisteam werd opgezet en kwam wekelijks bij elkaar om de effecten op onze bedrijfsvoering en voor onze burgers en bedrijven te bespreken en eventuele acties te ondernemen. Het is overigens nog onduidelijk hoelang we nog in de ban zullen zijn van deze pandemie.

Het sociaal domein is in 2020 volop bezig geweest om de effecten van corona te beteugelen. Kwetsbare kinderen en kinderen van ouders met vitale beroepen werden opgevangen. Wmo, leerlingenvervoer en andere voorzieningen moesten in aangepaste vorm worden georganiseerd. Vrijwilligers in onze kernen werden intensief ondersteund door de collega's van ONS welzijn. Zelfstandig ondernemers konden een beroep doen op de Tozo-regeling die voortvarend door Meierijstad is uitgevoerd. Voor de inkoop jeugdhulp is een noodscenario in gang gezet. We hebben ervoor gezorgd dat ons verenigingsleven niet in financiële nood kwam. Maar ook zijn in 2020 de reguliere werkzaamheden opgepakt. Een aantal highlights: Wegwijzer is van start gegaan als onze integrale toegang tot het sociaal domein, De Nieuwe Instelling is zeer breed bediscussieerd en de gemeenteraad besloot akkoord te gaan met scenario 4 (vooralsnog pas op de plaats maken en zorgen dat eerst de basis op orde is en er een positieve, althans kostenneutrale exploitatie is), in Nistelrode en Heesch wordt de lokale samenwerking versterkt door middel van twee pilots, de raad heeft het Onderwijskansenbeleid vastgesteld en de voorbereidingen zijn gestart voor onder andere Schuldhulproute en de Nieuwe Wet Inburgering.

Hoewel de omgevingswet opnieuw werd uitgesteld, is de invoeringsdatum nu definitief besloten op 1 januari 2022. Door het uitstel van de wet hebben we meer tijd genomen om sommige onderdelen in te richten. Daarbij hebben we het programma iets anders ingericht en zijn de projectcontracten voor DSO, Herinrichting proces VTH en Omgevingsvisie vastgesteld en zijn we gestart om daar uitvoering aan te geven.

Ter voorbereiding op een te formuleren programma transitie landbouw zijn in 2020 voorbereidingen getroffen om, anticiperend op de omgevingswet, relevante beleidsvelden bij elkaar te brengen. Transitie van de landbouw vraagt om een bredere scope dan een puur planologische. Er dient aandacht te zijn voor sociaal-economische aspecten, alsook de kansen die transitie biedt voor onderwerpen als duurzame energie, klimaatadaptatie, natuur, landschap, recreatie. In 2020 zijn o.a. ruim 20 varkenshouders begeleid inzake deelname aan de warme sanering. Dit heeft geleid tot 12 bedrijven die actief deelnemen. Het komende jaar wordt het programma Transitie Landbouw definitief geformuleerd.

2020 stond voor onze organisatie tevens in het teken van de organisatieontwikkeling “Terug naar de Kern”. In de periode september – december hebben we een gedegen analyse gemaakt van wat er nodig is om onze ambities waar te maken. Hoe zorgen wij ervoor dat we het goede doen voor én met de samenleving en dat we met plezier werken en ons gewaardeerd voelen. In december hebben wij een helder visie op onze organisatie, een organisatieschets voor structuurwijziging en plan van aanpak om de organisatie door te ontwikkelen gepresenteerd aan de organisatie. Deze plannen worden begin 2021 ook gedeeld met de gemeenteraad. In 2021 gaan we aan de slag met het realiseren van deze plannen.

De jaarrekening is een doorslag van de vastgestelde begroting. Dit verantwoordingsdocument is gecontroleerd door BDO Audit & Assurance B.V., die in 2020 door uw raad is benoemd voor de controle over de boekjaren 2020 tot en met 2023. Dit is dus de eerste jaarrekeningcontrole die deze accountant voor ons heeft verricht. In de overeenkomst met de accountant is een mogelijkheid tot verlenging van vier maal één jaar benoemd bij wederzijds goedvinden.

De jaarstukken bestaan uit de volgende drie onderdelen:

- Deel 1: Programmaverantwoording
- Deel 2: Paragrafen
- Deel 3: Jaarrekening

In de programmaverantwoording onder deel I nemen we op wat we van het voorgenomen beleid hebben gerealiseerd en wat we aan nieuwe onderdelen in 2020 hebben toegevoegd. Deze verantwoording gaat in op de gemaakte keuzes en de mate waarin we deze hebben waargemaakt. Hierbij beantwoorden we de twee vragen, zoals deze ook in de begroting zijn gesteld, maar dan op basis van uitvoering:

- Wat hebben we gedaan om voornemens te bereiken?
- Wat heeft het gekost?

Bij alle programma's hebben we een analyse van de afwijkingen opgenomen. In deel II zijn de verplichte paragrafen opgenomen. Hierin rapporteren we aan de hand van de uitgangspunten die in de begroting over 2020 waren opgenomen.

Deel III omvat de balans met uitgebreide toelichting. Hiermee brengen we onze financiële positie per einde 2020 in beeld, zodat hierover een verantwoord oordeel kan worden gegeven.

Het college van burgemeester en wethouders.

Jaarrekening in één oogopslag

Jaarrekening Gemeente Bernheze 2020

WAAR KWAM HET GELD VAN DE GEMEENTE VANDAAN?

WAARAAN HEEFT DE GEMEENTE HET GELD UITGEGEVEN?

INKOMSTEN TOTAAL
€ **90.796.744**

UITGAVEN TOTAAL
€ **86.290.237**

Inkomsten via het rijk	43.536.957	48%
Gemeentefonds	42.990.752	
Lokaal sportakkoord	35.000	
Onderwijsachterstandenbeleid	241.123	
Tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties	130.674	
Specifieke uitkering sport	139.408	

Andere inkomstenbronnen	23.603.234	26%
Dividend, grondexploitatie, verhuur vastgoed, staangelde markten en kermissen, werkzaamheden voor derden		

Lokale heffingen	12.577.478	14%
Onroerende zaakbelasting	7.362.513	
Rioolrechten	2.407.952	
Afvalstoffenheffing	2.694.705	
Reclamebelasting	33.694	
Toeristenbelasting	78.614	

Inzet geld uit reserves	9.346.496	10%
--------------------------------	------------------	------------

Vergunningen en leges	1.732.579	2%
Paspoorten, rijbewijzen, etc.	315.958	
Vergunningen (omgevingsvergunning)	1.083.552	
Overige vergunningen (evenementen, drank en horeca, etc.)	271.865	
Lijkbezorgingsrechten	61.204	

Positief resultaat jaarrekening 4.506.507

Hoeveel betaalde ik in 2020 aan:

- OZB Gemiddeld OZB tarief woningen **364**
- Rioolheffing **170**
- Afvalstoffenheffing **212**

TOP 5 gemeentelijke uitgaven per inwoner

Sociaal domein	1.003
Bestuur en ondersteuning	575
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	416
Volksgesondheid en milieu	262
Sport, cultuur en recreatie	183

Sociaal domein	31.342.987	36%
Samenkracht en burgerparticipatie	2.738.823	
Wijkteams	3.698.561	
Inkomensregelingen en participatie	13.429.429	
Wmo	4.989.137	
Jeugd	6.487.037	

Bestuur en ondersteuning	17.953.648	21%
Bestuurszaken	1.814.022	
Burgerzaken	693.810	
Beheer gronden	477.463	
Bedrijfsvoering	11.546.745	
Algemene middelen	3.421.608	

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	13.006.973	15%
Ruimtelijke ordening	1.464.359	
Grondexploitatie	9.786.260	
Wonen en bouwen	1.756.354	

Volksgesondheid en milieu	8.184.612	9%
Volksgesondheid	1.151.347	
Riolering	2.259.515	
Afval	3.249.860	
Milieubeheer	1.464.297	
Begraafplaatsen	59.593	

Sport, cultuur en recreatie	5.708.393	7%
Sportbeleid en -accommodaties, activering	2.326.107	
Cultuur, musea en cultureel erfgoed	679.970	
Bibliotheek en lokale omroep	787.759	
Openbaar groen en (openlucht)recreatie	1.914.557	

Verkeer en vervoer	3.976.597	5%
Verkeer en vervoer	3.964.606	
Openbaar vervoer	11.991	

Onderwijs	2.579.918	3%
Onderwijshuisvesting	1.340.261	
Onderwijsbeleid, leerplicht en vervoer	1.239.657	

Veiligheid	2.393.133	3%
Brandweer	1.841.840	
Openbare orde en handhaving	551.293	

Economie	1.143.976	1%
Economische ontwikkeling	115.205	
Economische promotie	533.607	
Bedrijventerrein(en)	287.672	
Markten, standplaatsen en reclamebelasting	147.542	

VOOR WAARMERKINGSDOEL EINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 02/07/2021

Behorende bij briefnr. 2105407

Paraaf:

mb

Paragraaf Corona

Een samenvatting van de gevolgen van de Corona-pandemie voor Gemeente Bernheze in het verslagjaar 2020.

Inleiding

Begin 2020 werd de wereld getroffen met de uitbraak van COVID-19 (Corona). Deze heeft een enorme impact gehad op de samenleving in zijn algemeenheid, maar in het bijzonder ook op onze Bernheze gemeenschap en onze gemeentelijke organisatie. Het rijk legde gedurende 2020 diverse maatregelen op om verspreiding van het virus in te dammen en de druk op de ziekenhuizen beheersbaar te houden. De Corona-pandemie heeft veel beleidsterreinen in onze organisatie geraakt.

Behalve financiële effecten voor onze gemeente hebben wij ook zeker de sociale en maatschappelijke effecten voor onze burgers, bedrijven en verenigingen ervaren. Wij hebben als gemeente zo veel en goed mogelijk onze bedrijfsvoering en beleid voortgezet. Een intern crisisteam werd opgezet en kwam wekelijks bij elkaar om de effecten op onze bedrijfsvoering en voor onze burgers en bedrijven te bespreken en eventuele acties te ondernemen.

In deze jaarrekening is de verantwoording van de in de begroting 2020 vastgestelde beleidsvoornemens beschreven. Wanneer Corona invloed heeft gehad op deze beleidsvoornemens komt dat terug in de programmaverantwoording. Ook wanneer Corona heeft gezorgd voor een financiële afwijking komt dat terug in de toelichting per programma. In deze paragraaf krijgt hetgeen per programma in de jaarrekening is geschreven over Corona een centrale plek (samenvatting). In de tweede bestuursrapportage 2020 rapporteerden we u al tussentijds over de gevolgen van de Corona-pandemie voor onze organisatie.

Ook zijn er vanuit het Rijk maatregelen getroffen in de vorm van steunpakketten naar ondernemers, maar ook naar gemeenten. In deze paragraaf geven we hiervan een overzicht.

De Corona-cijfers van Gemeente Bernheze

In 2020 zijn er volgens de data van het RIVM 1.586 burgers van Gemeente Bernheze besmet geweest met Covid-19.

102 burgers zijn in het ziekenhuis opgenomen en 67 burgers zijn overleden als gevolg van het virus.

Gegevens per 31-12-2020	Gemeente Bernheze	Nederland
Aantal inwoners	31.464	17.474.693
Aantal mensen besmet	1.586	795.747
% t.o.v. inwoners	5,0%	4,6%
Ziekenhuisopnames	102	20.035
% t.o.v. inwoners	0,32%	0,11%
Overledenen	67	11.401
% t.o.v. inwoners	0,21%	0,07%

Uit de tabel blijkt dat de burgers van Gemeente Bernheze harder zijn getroffen door de Coronapandemie dan het Nederlands gemiddelde. Hoewel het gemiddeld aantal besmettingen per inwoner redelijk in lijn ligt met de cijfers van heel Nederland, is het aantal ziekenhuisopnames en overledenen drie keer hoger dan het landelijk gemiddelde.

Toelichting per programma

Bestuursondersteuning en overhead

Communicatiebeleid

In 2020 was een incidenteel budget van € 52.000,- beschikbaar gesteld voor het ontwikkelen van een communicatiebeleid. Door een combinatie van coronamaatregelen en onderbezetting van het team Communicatie is het niet gelukt om dit project in 2020 volledig uit te voeren en hebben slechts € 7.000,- aan uitgaven plaatsgevonden.

Andere voorbeelden van extra lasten zijn de extra informatie pagina's in de Mooi Bernheze Krant (circa € 10.000,-).

Vertraagde uitvoering upgrades software

Op de post onderhoud software is in 2020 € 130.000,- minder uitgegeven dan geraamd. Mede door vertraagde doorvoering van een aantal geplande upgrades. Deze vertraging is deels te wijten aan Corona, waardoor prioriteiten tijdelijk op andere zaken lagen en deels op een herbezinning op onze informatiearchitectuur.

Automatisering - geïnvesteerd in thuiswerken

In het kader van het eerste spoor, migratie richting de Cloud, zijn we gestart met de voorbereiding van de omzetting naar een Cloud gebaseerde technische infrastructuur. Hierbij hebben we, naar aanleiding van Covid-19, voorrang gegeven aan het invullen van een Cloud gebaseerde werkplek. Dit zodat medewerkers konden beschikken over goede communicatiemiddelen in de vorm van (communicatie- en samenwerkingsplatform) Teams etc. en verantwoord in staat waren om thuis te werken. Er is voor circa € 18.000,- aangekocht, voornamelijk aan hardware (bijvoorbeeld laptops), als gevolg van het thuiswerken.

Minder raads- en commissievergaderingen

Er zijn minder raads- en commissievergaderingen geweest als gevolg van Corona. Dit heeft niet geleid tot een materiële afwijking in kosten. Te denken valt aan minder kosten voor:

- Representatie
- Contactmomenten met burgers
- Presentiegelden

Voor deze benoemde onderdelen zijn er circa € 10.000,- minder aan kosten geweest.

Huisvesting

Op het gebied van huisvesting zijn verschillende maatregelen genomen op het gebied van hygiëne en veiligheid. De inkoop van handgel, mondkapjes of plastic schermen zijn voorbeelden.

Daarnaast had het hoge prioriteit om de werkplekken bij burgerzaken "corona-proof" te maken. Dit heeft ons circa € 15.000,- gekost.

Bedrijfsvoering

Op het gebied van Bedrijfsvoering hebben wij enkele (administratieve) maatregelen genomen om de financiële druk op onze burgers, bedrijven, stichtingen, verenigingen, enzovoorts, enigszins te verlichten. Namelijk:

- Betalingsregelingen en versneld betalen van ingekomen facturen (tot 1 november 2020).
- Verruiming van betalingsregeling voor leges en verstuurd facturen (tot 1 november 2020).
- De invordering van gemeentelijke belastingen opgeschort (tot 1 september 2020).

Naast de reguliere uren van de organisatie zijn er in 2020 lasten ontstaan van extra inhuur van medewerkers op het gebied van communicatie, advies en handhaving van Coronamaatregelen (circa € 29.000,-).

Initiatieven

In 2020 zijn herdenkingsbomen in de kernen van Bernheze geplant (circa € 5.000,-). Ze zijn een blijvende herinnering aan de ingrijpende coronaperiode. Veel mensen hebben niet of nauwelijks afscheid kunnen nemen van hun dierbaren, zijn hun baan verloren of hebben op een andere manier te maken gehad met het coronavirus. Deze bomen zijn bedoeld als een plaats van bezinning en rust, maar ook als symbool voor de toekomst.

Uren gemeentelijke organisatie

Het mag duidelijk zijn dat Corona ook impact heeft gehad op de reguliere werkzaamheden van veel medewerkers binnen Gemeente Bernheze. Daarnaast hebben verschillende medewerkers naast de eigen werkzaamheden zich ook ingezet op extra taken die door de Corona-pandemie zijn ontstaan.

In de tweede bestuursrapportage 2020 rapporteerden we al het volgende: Aan de hand van een gehouden inventarisatie naar de inzet van de gemeentelijke organisatie blijkt dat voor circa 5.400 uren aan te wijzen is als tijdsbesteding ten dienste van de coronacrisis en daarmee onze inwoners en ondernemers geholpen hebben. Deze inzet kan worden uitgedrukt in een waarde van ongeveer € 500.000,-. Voor een gedeelte zijn daardoor andere werkzaamheden blijven liggen. Echter is geen extra budget bijgeraamd voor aanvullende capaciteit.

De belangrijkste argumenten zijn daarvoor:

- Er is al capaciteit ingehuurd ten laste van bestaande budgetten (knelpuntenpot).
- Er is sprake van werkzaamheden en vertraging van projecten die niet ingehaald kunnen worden (toezicht en participatieprojecten).
- Voor een aantal werkzaamheden we nog (her) prioriteren wat het vervolg daarvan is (veiligheid en sociaal domein (spoor meedoen naar vermogen)).
- Er sprake is van tijdelijke extra inzet van de personele capaciteit. De omvang vertaald zich in een nog op te nemen tegoed aan verlof of uit te betalen.

Verkeer, vervoer en waterstaat

Projecten openbare ruimte

Corona heeft voor een versnelling op de ontwikkeling van digitale burgerparticipatie gezorgd. Bijvoorbeeld digitale startbijeenkomsten met stakeholders, projectpagina's op gemeentelijke website, of consultering via mail. Bij de projecten "Herinrichting Kerkstraat en Heuvel 1e fase", "Reconstructie Kruishoekstraat" en "Aanpassen rotonde Cereslaan-Bosschebaan" heeft dit plaatsgevonden.

Economie

Stimuleren duurzaamheidoplossingen

Een van de in de begroting beschreven ambities was om ondernemers actief te stimuleren naar duurzaamheidoplossingen in energie. Door de coronacrisis was het lastig om bedrijfsbezoeken te doen en daarmee bedrijven te stimuleren om aan de slag te gaan met duurzame energie.

Stimuleren ondernemers

De gemeente heeft (naast de landelijke Covid-19 maatregelen) ter ondersteuning van de ondernemers ook zelf (ondersteunings-)maatregelen getroffen op gebied van betaling van facturen en leges en op het gebied van Horeca activiteiten. Ook heeft de gemeente de actie 'Ben loyaal, koop lokaal' mede opgezet en ondersteund (€ 10.000,- bijdrage, zie kopje centrale kosten organisatie).

Ook heeft de gemeente een 'Corona-spreekuur' georganiseerd, waar wethouder en de bedrijfscontactfunctionaris een luisterend oor bieden en meedenken met ondernemers die tegen problemen aanlopen of hun verhaal kwijt willen.

Daarnaast hebben we een initiatief voorgesteld aan partners als Rabobank, SSOB en lokale experts op het gebied van financiën en zorgverlening om in januari of februari 2021 het ondersteuningstraject breder te trekken en krachtiger te maken door gezamenlijk een Webinar voor ondernemers te organiseren. De gesprekken hierover lopen nog.

Ook hebben we ingestemd om het regionale initiatief ZZP-BOOST te verlengen. Met name om de grote groep zzp'ers extra te ondersteunen ten tijde van Covid-19.

Future fit programma

Een groot aantal bedrijven is in de problemen gekomen door Corona. Het Future Fit programma van OndernemersLift+ ondersteunt bedrijven die vóór het uitbreken van de coronacrisis gezond waren en zich aan willen én kunnen passen aan een nieuwe werkelijkheid.

En het Future Fit programma loopt in ieder geval door tot medio 2021.

Nieuwe acties Covid-19

Alle ondernemers die vanaf 2018 bij Starters Succes in een individueel traject hebben gezeten zijn actief (telefonisch) benaderd met de vraag of er ondersteuning nodig is op Covid-19 gerelateerde vraagstukken en waarbij SSOB ze kunnen helpen. In een aantal gevallen is er een persoonlijke (vervolg)afspraken gemaakt. Ook zijn lopende coachingstrajecten van starters zijn met twee maanden verlengd. Hetzelfde geldt voor de werkplekken van starters bij Bizztopia. Daarnaast zijn er nog online-helpdesks georganiseerd.

Stimuleren dat bedrijven mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt in dienst nemen

Door de komst van Covid-19 en de daarbij horende sluiting van vele bedrijven maakt het lastiger om bedrijven te overtuigen om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen. Door de verschillende regelingen en noodpakketten die zijn ontwikkeld voor werkgevers kunnen tot op heden veel bedrijven zich nog redden, maar het aannemen van nieuwe mensen en het bieden van begeleiding lijkt lastig. We blijven echter stimuleren van deze doelgroep bij werkgevers en we blijven investeren in de samenwerking tussen de verschillende partijen zoals WSP en de ondernemersverenigingen.

Toeristenbelasting

Wij verwachten vanuit de werkelijke toeslagen toeristenbelasting over 2020 fors lagere opbrengsten dan geraamd. Hoewel dit niet met zekerheid is in te schatten verwachten wij een

daling van de opbrengsten over 2020 met circa 50% (€ 47.000,-). Dit heeft betrekking op zowel recreatieve overnachtingen als overnachtingen door arbeidsmigranten die niet staan ingeschreven bij de gemeente Bernheze.

Kermissen

Door de Corona-pandemie hebben de kermissen in 2020 geen doorgang gevonden. Dit zorgde voor een derving op staangelden van € 87.000,-. Doordat dit met de tussentijdse rapportages al was afgeraamd, heeft dit geen invloed op het jaarrekeningsaldo. Dit geldt ook voor de promotiebijdrages en servicebijdrages van samen € 11.000,-. Er is voor € 32.000,- minder geboekt aan kosten, welke wel onderdeel uitmaken van het rekeningsaldo.

Terrassen

Onze horeca heeft niet of nauwelijks gebruik kunnen maken van hun terrassen. De leges die wij jaarlijks in rekening brengen, wanneer een horeca organisatie hun terras heeft op gemeentegrond, hebben wij in 2020 niet opgelegd. De inkomstenderving is circa € 10.000,-. In de tweede bestuursrapportage was dit al afgeraamd.

Marktgelden

Als gevolg van de Corona en de lockdown(s) zijn er ook minder marktdagen geweest en hebben wij in 2020 € 6.000,- minder leges voor standplaatsen gefactureerd dan geraamd.

Abdij van Bernheze

De coronacrisis heeft ook effect op de plannen van de abdij. De investeringen in verschillende bouwstenen van het toekomstplan vragen om een herziening en een herschikking. Het abdijsbestuur heeft dit opgepakt en aangegeven uiterlijk in het voorjaar van 2021 te komen met haar inzichten hierop. Het incidentele budget in 2020 voor ontwikkeling van de Abdij is € 50.000,-, terwijl in de meerjarenbegroting 2020-2023 is voorzien in een bedrag van € 200.000,-. Ultimo 2020 resteert nog een budget van € 36.218,-.

Doorontwikkelen Maashorst

In 2020 heeft Team De Maashorst de uitvoering van Jaarplan 2020 ter hand genomen. Ook hierop heeft de coronacrisis invloed gehad. Zo heeft het Oerfestival niet door kunnen gaan. Activiteiten die (soms in een aangepaste vorm) wel hebben plaatsgevonden zijn onder andere: "cursus gastheer van het landschap", "realisatie honden losloopgebieden", "gebiedscom-municatie en voorlichting" (bijvoorbeeld door middel van excursies), "promotie" (onder andere via regionale en landelijke media) en "monitoring flora en fauna".

Onderwijs

Integraal huisvestingsplan (IHP)

Het was de bedoeling het IHP in het eerste kwartaal 2020 voor te leggen aan de Raad. Door de uitbraak van Corona en de focus op andere (spoedeisende) zaken, is de uitwerking een half jaar doorgeschoven. Eind 2020 zijn nieuwe leerlingprognoses opgesteld, zodat we met de meest actuele cijfers de uitwerking van het IHP weer op konden pakken. Het is nu de bedoeling het IHP in het eerste kwartaal van 2021 aan de raad voor te leggen.

Volwasseneducatie

De gelden voor het uitvoeringsplan laaggeletterdheid zijn maar gedeeltelijk besteed, onder meer als gevolg van de corona-pandemie. Op dit budget zijn € 70.000,- minder kosten uitgegeven dan de raming.

Leerlingvervoer

Over de periode maart t/m september hebben we de vervoerder voor 80% gecompenseerd, ondanks dat geen of minder vervoer heeft plaatsgevonden. Het vervoer wat wel doorgang heeft gevonden is voor 100% doorbetaald.

Vergoeding ouderbijdragen

Door Piccino is een bedrag van € 6.520,- aan vergoeding ouderbijdrage gedeclareerd.

Sport, cultuur en recreatie

Verhuur binnen- en buitensportaccommodaties

We hebben de amateursportverenigingen die een gemeentelijke sportaccommodaties huren voor de periode maart t/m mei en oktober t/m juni de volledige huur kwijtgescholden. Voor de periode maart t/m mei was het bedrag van de kwijtschelding € 78.376,- en voor de periode oktober t/m december € 86.856,-.

Daarnaast zijn aan de uitbaters van de sportkantines in de gemeentelijke sportaccommodaties de pachten voor de periode april t/m augustus kwijtgescholden.

Natuurbeheer

Het budget voor stimulering kansrijke initiatieven is nauwelijks benut, omdat er geen initiatieven zijn aangereikt door het partneroverleg buitengebied. Dit is mede te verklaren vanuit het feit dat de partners nauwelijks bij elkaar zijn gekomen als gevolg van de Corona maatregelen. Van de geraamde € 51.000,- is in 2020 slechts € 1.000,- uitgegeven.

Buurt en wijkgericht werken (openbaar groen)

Er is budget toegekend voor buurt- en wijkgericht werken. Dit is een budget dat wordt uitgegeven voor het ondersteunen van buurtinitiatieven in reactie op behoefte van burgers. Er zijn in 2020 vanuit burgers weinig initiatieven aangedragen waaraan bijgedragen kon worden. Ook vanuit de gemeente is hier niet proactief op ingezet. Dit, deels door onderbezetting alsmede de situatie die Covid-19 met zich meebrengt. Van de geraamde € 64.000,- is in 2020 slechts € 8.000,- uitgegeven.

Sociaal domein

Meedoen naar vermogen

Toen “Meedoen naar Vermogen” in maart 2020 werd vastgesteld, was de arbeidsmarkt zeer gunstig. Zo hadden we onder andere het streven om ons bijstandsbestand te verkleinen. Echter is deze programmaliijn door Corona in een andere daglicht komen te staan. Door de crisis bleek het moeilijker om mensen naar werk te bemiddelen. Zeker de doelgroep die aangewezen is op loonkostensubsidie. Werkgevers zijn huiverig om mensen aan te nemen en door het vele thuiswerken is het bieden van begeleiding een stuk lastiger. Door de lockdown konden veel Zzp'ers/ondernemer niet werken of moesten dicht. Door de overheid werden verschillende noodpakketten ontwikkeld, zoals steun bij doorbetaling vaste lasten (TVL), de regeling voor compensatie loonkosten (NOW) en de tijdelijke overbrugging zelfstandig ondernemers (Tozo). Deze laatste regeling bestaat uit zowel inkomstenondersteuning als de mogelijkheid om een krediet aan te vragen. De Tozo regeling is voor de gemeente Bernheze uitgevoerd door gemeente Meierijstad.

De totale uitgaven voor de Toza-regeling bedragen € 2.164.729,-. Hiervoor worden we volledig gecompenseerd door het rijk

Partnership IBN

Door Corona en het bijbehorende thuiswerken heeft de projectgroep om te komen tot nieuwe afspraken en kaders voor de uitvoering van de participatiewet vertraging opgelopen. Hierdoor bleek eind 2020 niet haalbaar te zijn. Inmiddels zijn er verschillende scenario's gepresenteerd en doorgerekend. De verwachting is nu dat eind januari 2021 een besluit genomen wordt door de portefeuillehouders en dat dit voorstel in het tweede kwartaal van 2021 wordt voorgelegd aan alle colleges en raden van de betrokken gemeenten.

Armoedebeleid

Door het coronavirus is het niet mogelijk geweest om armoede extra onder de aandacht te brengen op scholen. Dit pakken we in 2021 weer op met Team ArmoedePreventie.

In december 2020 hebben gezinnen in armoede duurzame mondkapjes ontvangen (n.a.v. een motie). De mondkapjes zijn door verschillende vrijwilligers(organisaties) uit Bernheze geproduceerd en verspreid. Alle burgers die bekend zijn bij de Sociale Dienst hebben we per post een mondkapje toegestuurd. Op deze kostenpost is in 2020 € 2.000,- uitgegeven.

Aanpakken met impact

Eenzaamheid is mede als gevolg van Corona een heel actueel thema. Vanaf het najaar overleggen we met professionele en vrijwilligersorganisaties over een gezamenlijke aanpak tegen eenzaamheid. Eenzaamheid is een overstijgend vraagstuk. De eenzamen zijn ook mantelzorgers en mensen in armoede. In november was de eerste online startbijeenkomst. In het voorjaar 2021 leveren we een plan van aanpak over eenzaamheid op.

Gemeenschapshuizen

In 2020 hebben we de gemeenschapshuizen De Wis , Nesterlé, Servaes en het Willibrordcentrum een bijdrage verstrekt van € 4.000,-. Daarnaast is een extra eenmalige bijdrage gedaan aan gemeenschapshuis De Wis van nog eens € 8.635,-.

Huurcompensatie verenigingen/stichtingen op het terrein van cultuur, zorg/welzijn, erfgoed en jeugd

We hebben verenigingen/stichtingen op het terrein van cultuur, zorg/welzijn, erfgoed en jeugd gecompenseerd voor de huur van hun accommodatie voor de periode maart t/m mei en de periode oktober t/m december. Dit betrof ook een aantal verenigingen, etc. die elders huren. Het betreft een totaal bedrag aan compensatie van € 45.445,-.

Doorbetaling regiotaxi

Over de periode maart t/m september hebben we de Regiotaxi voor 80% gecompenseerd voor het Wmo-vervoer, ondanks dat geen of minder vervoer heeft plaatsgevonden. Het vervoer wat wel doorgang heeft gevonden is voor 100% doorbetaald.

Omzetgarantie

We hebben in 2020 voor de periode maart t/m juni onze zorgaanbieders omzetgarantie geboden (100% doorbetaling Wmo en Jeugd), ondanks dat geen of minder zorg en/of zorg in alternatieve vorm is verleend over de periode maart t/m juni 2020.

Meerkostenregeling zorgaanbieders

Daarnaast konden zorgaanbieders een beroep doen op de meerkostenregeling. Hiervan is beperkt gebruik gemaakt. In 2020 hebben we een bedrag aan € 6.209,- aan vergoeding meerkosten verstrekt.

Daarnaast is door gemeente Oss als centrumgemeente over 2020 een inventarisatie gedaan bij de Wmo-zorgaanbieders. Voor Bernheze betekent dit een bijdrage van € 24.124,-. Dit bedrag wordt in de jaarrekening 2021 verantwoord.

Volksgezondheid en milieu

Afval

Onze inwoners hebben (door de Coronacrisis) enerzijds meer afval aangeleverd bij onze milieustraat, maar anderzijds zetten zij hun container minder vaak aan de straat voor huishoudelijk restafval. Door de coronacrisis zagen we landelijk een toename aan aanlevering op de milieustraat.

Doordat op de milieustraat in alle soorten meer wordt aangeleverd, zijn de verwerkingskosten, transportkosten en andere kosten (direct gerelateerd aan het aangeleverde afval) omhoog gegaan.

Hoewel de inkomsten van de milieustraat ook toenemen, is dit niet evenredig (conform beleid) aan de toename van kosten van de milieustraat. Daar waar de verwerkingskosten circa € 163.000,- hoger zijn dan geraamd, zijn de opbrengsten slechts € 37.372,- meer dan de raming.

Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Implementatie omgevingswet

We zijn qua tijd uitgelopen met onze voorbereidingen, maar door het landelijke uitstel heeft dat geen invloed op ons eindresultaat. Bijkomend voordeel is dat we intensiever met de regio zijn kunnen gaan samenwerken en we tijd hebben gevoeld om een ander systeem voor het project DSO af te dwingen bij de leverancier. Een systeem waar we meer vertrouwen in hebben.

Handhaving bouw- en woningtoezicht

Door de lockdown is het werven van een (tijdelijk) toezichthouder, waarvoor budget was, enkele maanden uitgesteld, wat mede leidde tot een overschrijding van € 55.000,- op advieskosten.

Compensatie rijk

Via de algemene uitkering hebben we incidentele middelen ontvangen om de kosten voortvloeiende uit de corona-pandemie uit te betalen:

Ontvangen incidentele middelen via de algemene uitkering voortvloeiende uit de Corona-pandemie	Bedrag
Opschalingskorting voor het jaar 2020 schrappen	€ 97.972
Inhaalzorg en meerkosten jeugdzorg (toegevoegd aan reserve transities)	€ 48.218
Inhaalzorg en meerkosten wmo 2015 (toegevoegd aan reserve transities)	€ 20.118

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 02/07/2021

Behorende bij briefnr. 2105407

Paraaf:

mb

pagina 17

Ontvangen incidentele middelen via de algemene uitkering voortvloeiende uit de Corona-pandemie		Bedrag
Continuïteit van zorg	€	34.383
Aanvullend pakket re-integratie	€	6.688
Buurt- en dorpshuizen	€	19.689
Vrijwilligersorganisaties zoals scouting en speeltuinen	€	13.271
Gemeentelijk schuldenbeleid	€	13.505
Extra kosten voor toezicht en handhaving	€	70.242
Bijzondere bijstand	€	4.612
Compensatie quarantainekosten	€	4.499
Markt en evenementenleges	€	9.908
Noodopvang kinderen van ouders met een cruciaal beroep	€	43.863
Geen eigen bijdrage Wmo april en mei 2020	€	35.430
Extra kosten verkiezingen 2020	€	49.324
Compensatie toeristenbelasting	€	23.000
Lokale culturele voorzieningen	€	164.994
Totaal	€	659.716

Daarnaast hebben we nog een beroep gedaan op de regeling “Tegemoetkoming verhuur sportaccommodaties”. Over de periode maart t/m mei hebben we een verzoek ingediend voor een bedrag van € 69.861,-. De toekenning is medio maart 2021 nog niet definitief. Dit betrof een 100% vergoeding voor zowel binnen- als buitensportaccommodaties.

Voor de periode oktober t/m december is het indienen van een verzoek tot compensatie per 9 maart 2021 opengesteld. We gaan een verzoek indienen van € 61.000,-. Omdat de regeling inmiddels is aangescherpt wordt voor de kwijtschelding voor buitensportaccommodaties maar 45% van het kwijtgescholden bedrag vergoed. Daarnaast hebben we een verzoek ingediend voor de Regeling specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving van € 65.925,-.

Risico's n.a.v. de Corona-pandemie

Wij hanteren een algemene weerstandsreserve ten behoeve van de weerstandscapaciteit voor het opvangen van risico's van de gemeente. (zie paragraaf B vanaf pagina 100).

In 2020 hebben wij het risico als gevolg van de Corona-pandemie toegevoegd in de risicoanalyse. Op basis van de risicoanalyse wordt de hoogte van de weerstandsreserve bepaald.

We schrijven inzake het risico als gevolg van de Corona-pandemie het volgende in de jaarstukken:

De crisis duurt langer, maar we gaan er vanuit dat medio 2021 (mede door de vaccinaties) de pandemie onder controle komt. Het rijk komt bedrijven, maar ook gemeenten tegemoet met bijdragen voor de financiële effecten van de noodzakelijke maatregelen. Hierdoor worden de tegenvallers ook voor onze gemeente gedempt en beter beheersbaar. Wel verwachten we dat als de centrale overheid stopt met de ondersteuning er meer mensen een beroep gaan doen op de

sociale voorzieningen. De hogere werkloosheid betekent dat we dienen te rekenen met een toenemende en blijvende instroom voor de komende periode.

Het risico van het onderwerp Corona is in deze risicoparagraaf ingeschat op € 2,5 miljoen incidenteel en € 250.000,- structureel. Het gewogen risico van Corona is daarmee maar liefst 35% van de totaal benoemde structurele risico's. Mede door dit aandeel is de algemene weerstandsreserve per 31 december 2020 € 8,6 miljoen groot. Mede door het aanhouden van deze algemene weerstandsreserve voorzien wij in de middelen om in de nabije toekomst de mogelijke verdere (nadelige) gevolgen van Corona voor Gemeente Bernheze op te kunnen vangen.

Deel 1: Programmaverantwoording

Bestuur en ondersteuning

Wat hebben we bereikt in het begrotingsjaar?

Subdoel: 'Bestuur is goed toegerust'

Activiteit:

- Stimuleren burger- en overheidsparticipatie.

Inwonersparticipatie

In de evaluatie van het bestuursprogramma in juli 2020 benoemden we al dat er bij de grote dossiers aandacht is voor participatie, zoals in de Omgevingswet en binnen het sociaal domein. We geven dus invulling aan inwonersparticipatie, maar toch zijn de ervaringen wisselend. In september 2019 is in commissie Bestuur en Strategie uitgesproken dat we in principe al veel beleid hebben op dit gebied, en nu onze aandacht vooral moeten zetten op het met meer aandacht uitvoeren hiervan. In 2020 zijn we hiermee aan de slag gegaan.

Bij het opstellen van het concernplan 2021 nemen we bij elk onderwerp expliciet op hoe om te gaan met inwonersparticipatie (inclusief trede op de participatieladder). Zo borgen we dat inwonersparticipatie een plek heeft op het moment dat deze onderwerpen het bestuurlijke besluitvormingstraject in gaan. In het vervolg op een advies van de rekenkamercommissie zijn we in 2020 gestart met het ontwikkelen van een format voor het opstellen van beleidsnota's. Inwonersparticipatie is een van de onderdelen van dit format. In 2021 implementeren we het gebruik van dit format in de organisatie.

Verder hebben we in 2020 geëxperimenteerd met digitale participatiemogelijkheden. Door de coronacrisis heeft dit alleen maar meer urgentie gekregen. In 2020 zijn we gestart met drie pilots om ervaring op te doen. Twee pilots zijn fysieke projecten (Herinrichting Kerkstraat in Vorstenbosch en nieuwbouwwijk Heeswijkse Akkers) en een andere pilot is het samen met diverse partijen ontwikkelen van een plan van aanpak voor eenzaamheid. De ervaringen uit de pilots verzamelen we in een handreiking voor online participatie. We geven hierin concrete tips en tricks om tijdens de coronaperiode, maar ook daarna, online dialoog te organiseren met inwoners en stakeholders. Uiteraard ook met aandacht voor mensen die minder digitaal vaardig zijn. Om medewerkers te ondersteunen bij het afwegen van de mogelijkheden van inwonersparticipatie bij de start van nieuw beleid en de uitvoering daarvan zullen we in 2021 een handreiking participatie ontwikkelen.

Ook zijn we in 2020 gestart met een verkenning of en welk digitaal platform inwonersparticipatie voor onze gemeente geschikt is. Vervolgens gaan we in 2021 verder de mogelijkheden verkennen voor het werken met betrokkenheidsprofielen van Citisens. De profielen zeggen iets over de

betrokkenheid van inwoners bij de eigen leefomgeving, hun vertrouwen in instituties, participatiegedrag en communicatievoorkeuren. Met deze methodiek krijgen we meer inzicht in de bereidheid van inwoners om betrokken te worden, op welke manier en bij welke thema's. En willen we ervoor zorgen een brede vertegenwoordiging van de doelgroep te bereiken en niet alleen de 'usual suspects'.

Motie global goals

In januari 2020 heeft de commissie Bestuur en Strategie opiniërend gesproken over de implementatie van de Global Goals in Bernheze. We hebben daarbij een quick scan gepresenteerd met een koppeling van de beleidsdoelen van Bernheze aan de Global Goals. Uit deze eerste analyse bleek dat we met verschillende van onze beleidsdoelen bijdragen aan het verwezenlijken van de Global Goals. De commissie heeft vervolgens drie Global Goals als focus benoemd; deze liggen in het verlengde van de Bernhezer strategische thema's:

- Global Goal 2: einde aan hongers, zorgen voor voedselzekerheid en duurzame landbouw (voedselzekerheid & voedselproductiesystemen)
- Global Goal 3 – gezondheidszorg voor iedereen (gezonde levens)
- Global Goal 11 – maak steden en dorpen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam

In 2020 hebben we in de kadernota en begroting 2021 gezorgd voor een koppeling van onze beleidsdoelen aan de Global Goals. We gaan deze koppeling bij het opstellen van de kadernota en begroting 2022 verder aanscherpen.

De gemeenschap speelt ook een belangrijke rol bij het werken met de Global Goals. Met de commissie is afgesproken om hiervoor de mogelijkheden te onderzoeken (bijvoorbeeld door het oprichten van een werkgroep waarvan ook inwoners lid zijn). Vanwege de coronacrisis heeft dit nog wat op zich laten wachten. We pakken dit in 2021 weer op en nodigen daarbij uw raad nadrukkelijk uit om hierin mee te denken of deel te nemen.

Overhead

De toelichting op de overhead is opgenomen in de paragraaf E Bedrijfsvoering.

Verbonden partijen

Heesch West

De gemeenschappelijke regeling Heesch West heeft als doel het ontwikkelen van een nieuw regionaal bedrijventerrein. Aanvullend is er ruimte voor een specifieke profilering met meerwaarde voor de regio op het gebied van circulaire economie, energie en nieuwe concepten in de bouw. Heesch West versterkt het vestigingsklimaat voor Noordoost-Brabant door in te spelen op deze specifieke kwaliteiten.

Het nieuwe terrein biedt vestigingsmogelijkheden voor nieuwe regionale en (inter)nationale ruimtevragers én biedt uitbreidingsmogelijkheden voor het bedrijfsleven uit onder andere onze gemeente. Daarnaast zorgt Heesch West voor directe en indirecte werkgelegenheid voor de regio.

Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC)

Het Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC) voert voor Bernheze en de andere deelnemende gemeenten en waterschappen wettelijk verplichte taken uit op het gebied van archiefbeheer, ordening, controle en –ontsluiting. Binnen de mogelijkheden werkt het BHIC aan het beleidsdoel “meer publiek, meer divers publiek”. Dit sluit aan bij onze doelstelling om cultuur, in dit geval het papieren en digitale erfgoed van de gemeente, gemakkelijk toegankelijk te maken voor belangstellenden.

Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB)

De BSOB is een regionaal samenwerkingsverband dat zich richt op het gezamenlijk innen van belastingen. Het doel is de kwaliteit, dienstverlening, efficiency en continuïteit van de waardering, heffing en inning van lokale belastingen te verbeteren.

Beleidsindicatoren

De beleidsindicatoren die voor dit programma in de begroting zijn benoemd, zijn in de jaarrekening verantwoord in paragraaf [E Bedrijfsvoering](#).

Wat kostte het?

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten 2020			Baten 2020		
		Geraamd	Geraamd na wijzigingen	Werkelijk	Geraamd	Geraamd na wijzigingen	Werkelijk
0.1	Bestuur	1.720.773	1.768.773	1.814.022	0	0	0
0.2	Burgerzaken	953.403	820.446	693.810	647.511	467.511	333.610
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	340.696	383.971	477.463	653.947	576.547	553.160
0.4	Overhead	7.733.297	8.331.167	7.973.455	103.284	132.264	164.459
0.5	Treasury	27.254	3.074.741	2.742.732	39.601	47.393	26.782
0.61	OZB woningen	406.347	463.682	510.777	4.592.227	4.555.446	4.543.102
0.62	OZB niet-woningen	0	0	0	2.738.576	2.738.576	2.819.411
0.64	Belastingen overig	0	0	0	26.195	26.195	33.694
0.7	Alg. uitkeringen en ov. Uitkeringen GF	0	0	0	40.438.666	41.992.890	42.990.752
0.8	Overige baten en lasten	128.606	47.638	0	0	0	103
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	91.502	103.596	0	0	0
0.10	Dotaties reserves programma 0	1.939.905	1.927.272	3.637.795	2.373.247	5.612.302	7.134.179

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 02/07/2021

Behorende bij briefnr. 2105407

Paraaf:

mb

pagina 23

		Lasten 2020			Baten 2020		
	Afronding	0	-1	-2	0	0	1
	Totaal	13.250.281	16.909.191	17.953.648	51.613.254	56.149.124	58.599.253

Financiële toelichting

Algemeen

Alle programma's van 0 tot en met 9 bestaan uit diverse taakvelden, welke op hun beurt weer bestaan uit verschillende kostenplaatsen. We voorzien de taakvelden van een financiële toelichting als hier een bepaalde mate van afwijking is ontstaan tussen geraamd na wijziging 2020 en werkelijk 2020. Indien het taakveld een afwijking heeft van meer dan € 50.000,- geven wij een financiële toelichting, waarbij ook wordt ingezoomd op de kostenplaatsen die deel uit maken van het betreffende taakveld.

Een uitgebreid overzicht van de baten en lasten per taakveld is weergegeven op pagina 194 en 195.

Financiële afwijking raming na wijziging t.o.v. werkelijk				
Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Totaal
0.1	Bestuur	45.249	0	45.249
0.2	Burgerzaken	-126.636	133.901	7.265
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	93.492	23.387	116.879
0.4	Overhead	-357.712	-32.195	-389.907
0.5	Treasury	-332.009	20.611	-311.398
0.61	OZB woningen	47.095	12.344	59.439
0.62	OZB niet-woningen	0	-80.835	-80.835
0.64	Belastingen overig	0	-7.499	-7.499
0.7	Alg. uitkeringen en ov. Uitkeringen GF	0	-997.862	-997.862
0.8	Overige baten en lasten	-47.638	-103	-47.741
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	12.094	0	12.094
0.10	Dotaties reserves programma 0	1.710.523	-1.521.877	188.646

Lasten: Een + saldo betekent dat er meer kosten zijn gemaakt dan geraamd. Een - saldo betekent dat de uitgaven in werkelijkheid lager zijn dan geraamd.
Baten: Een + saldo betekent dat er minder inkomsten zijn ontvangen dan geraamd. Een - saldo betekent meer ontvangen inkomsten dan geraamd.
Samen zorgt dit voor het saldo per taakveld, waarbij een + bedrag een nadelig saldo is voor het taakveld en een - bedrag een voordelig taakveld saldo.

Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Exploitatie gronden

Enkele onderdelen zorgen voor een financiële afwijking op het budget exploitatie gronden.

- Extra kosten aan de taxatiecommissie zorgen voor € 44.389,- meer aan uitgaven, doordat specifieke kennis voor bouwkostendeskundigheid moest worden ingehuurd. Daarnaast hebben we te maken gehad met extra inhuur van een extern bureau voor expertise bij gecompliceerde

vraagstukken. Ook is er extra inhuur geweest om de werkdruk te verlichten als gevolg van de ontwikkelingen binnen Ruimelijke Ordening.

- Daarnaast is er een achterstallige indexering van een nabetalingsverplichting doorgevoerd. Dit betreft een inhaalindexering van € 25.071,- op de verplichting bij oplevering van in het verleden aangekochte grond aan de Weijen 25 te Nistelrode. Vanaf heden zal jaarlijks geïndexeerd worden.
- Door het aangaan van een duurzame verplichting met de provincie heeft een eenmalige afwaardering van grond naar natuurgrond plaatsgevonden ter waarde van € 23.873,-.
- Tot slot zijn de pachttopbrengsten € 43.727,- lager dan geraamd. Verschillende kavels zijn in bouwgrondexploitatiecomplexen ingebracht en worden daardoor niet meer verpacht. Ook zijn er andere kavels die niet meer verpacht worden. Daarnaast is de ontwikkeling van de geliberaliseerde pachtprijs in 2020 nadeliger dan vooraf verwacht. De pachtprijs wordt door het Rijk vastgesteld. Beiden ontwikkelingen zorgen voor structureel lagere inkomsten aan pachten.

Taakveld 0.4 Overhead

Voorlichting

In 2020 was een incidenteel budget beschikbaar gesteld voor het ontwikkelen van een communicatiebeleid. Door de coronamaatregelen en onderbezetting van het team Communicatie is het niet gelukt om dit project in 2020 volledig uit te voeren.

Personeel overhead

De onderschrijding is voornamelijk het gevolg van de onderuitputting op de salariskosten van de overheadfuncties als gevolg van (tijdelijke) vacatures en niet besteed budget opleidingskosten. Daarnaast is de onderuitputting het gevolg van lagere doorberekening van overheadkosten toe aan de grondexploitatie.

Info en automatisering

Op de post onderhoud software is in 2020 € 130.192,- minder uitgegeven dan geraamd. Deze onderuitputting is primair terug te voeren op vertraagde doorvoering van een aantal geplande upgrades. Deze vertraging is deels te wijten aan Corona, waardoor prioriteiten tijdelijk op andere zaken lagen en deels op een herbezinning op onze informatiearchitectuur.

Taakveld 0.5 Treasury

Geldleningen en beleggingen

In 2020 hebben wij enkele van onze langlopende leningen geherfinancierd, om te kunnen profiteren van de lagere rentestanden die op dit moment in de markt zijn. Op basis van de berekening die we hadden opgevraagd bij de Nederlandse Waterschapsbank zou de boeterente

schommelen tussen de € 2,7 en € 3,0 miljoen, afhankelijk van de dagkoers. Met uw raadsbesluit zijn wij ramingstechnisch uitgegaan van de maximaal te verwachte boete om op het moment van herfinanciering om niet met een budgettair tekort te zitten. In de praktijk was ten tijde van de herfinanciering de dagkoers gunstiger, waardoor de boeterente € 286.264,- lager is uitgevallen dan de geraamde € 3.050.000,-. De boeterente wordt gedekt uit reserve nog nader te bestemmen. (zie taakveld 0.10 reserves programma 0).

Taakveld 0.61 OZB woningen

De afwijking van € 59.439,- op een totaal budget van € 4.032.325,- is marginaal. Het betreft een combinatie van meerkosten aan de BSOB en een dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren vanuit belastingdebiteuren.

Taakveld 0.62 OZB niet-woningen

De opbrengsten uit OZB zijn in 2020 € 80.835,- meer dan de geraamde € 2.738.576,-. Op het totaal is dit een marginaal verschil.

Taakveld 0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds

Begrotingstechnisch hebben we geen rekening gehouden met de effecten van de september- en decembercirculaire 2020. Deze circulaires kwamen op een te laat moment om deze nog te verwerken in de tweede tussentijdse rapportage 2020. Over de positieve bruto-uitkomst van € 857.000,- van de septembercirculaire informeerden wij de gemeenteraad door middel van notitie ter informatie. Ook de decembercirculaire leidde tot extra inkomsten.

Taakveld 0.10 Mutaties reserves taakveld 0

Saldo gewone dienst

Het positieve saldo vanuit de algemene dienst ad € 2.307.224,14 toegevoegd aan de reserve nader te bestemmen. Deze maakt deel uit van het totale jaarrekeningresultaat (inclusief grondbedrijf) ad € 4.506.508,05.

Veiligheid

Wat hebben we bereikt in het begrotingsjaar?

Subdoel: 'Bernheze heeft de rampen- en crisisbestrijding, de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij rampen en crisis en werking van meldkamer op orde en Bernheze treedt op tegen ondermijning'

Activiteiten:

- Uitvoering geven aan beleidsagenda Veiligheidsregio Brabant-Noord 2020-2023.
- Regio brede samenwerking op het gebied van rampen en crisisbestrijding.
- Aandacht voor nazorg van ex-gedetineerden.

Doorontwikkeling Veiligheidsregio Brabant-Noord (VRBN) naar een informatiegestuurde netwerkorganisatie

In de doorontwikkeling van de VRBN zijn ondanks de coronacrisis, waar zowel beleidsmatig als uitvoerend veel capaciteit aan besteed is, toch enkele stappen gemaakt. De functie van calamiteiten coördinator op de meldkamer is ingevuld en meerwaarde wordt gevoeld. Alle brandweerkazernes zijn in handen van de VR. De meldkamer is overgedragen en in beheer van de politie. Voor de doorontwikkeling van Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie (processen van gemeente) zijn eerste stappen gezet in een Regeling Bovenlokale Bevolkingszorg. Doel is om meer efficiënt en effectief te werken (zowel in het beschikbaar krijgen van capaciteit als ook in het vakbekwaam maken en houden van deze functionarissen). Hopelijk worden in 2021 onderwerpen als 'versterken van de rol van de gemeente', 'meer zicht in duiding geven aan risico's die lokaal, regionaal en landelijk voor doen als stroomstoring' en 'cybercrime' in volle vaart weer opgepakt. Het bestrijden van de coronapandemie zal zeker benut worden bij de aanpak van andere thema's.

Tegengaan van ondermijning

Bevorderen van het integraal werken en vergroten van de slagkracht.

Werken aan een weerbare overheid is een veranderproces dat voortdurend tijd en aandacht vraagt. Hierop blijven we de komende jaren investeren. In 2020 zijn we blijven investeren in bestuurlijke en ambtelijke bewustwording en meldingsbereidheid ten aanzien van signalen en risico's in Bernheze. Signalen worden gedeeld in het interne Signalen overleg en hier worden (dwars)verbanden gelegd. In 2020 hebben we diverse keren het Maasland Interventie Team ingezet bij complexe handavings- en ondermijningszaken. In dit team wordt integraal samengewerkt. Ook werpen we barrières op door het inzetten van bestuurlijke instrumenten tegen ondermijnende criminaliteit. Het investeren in de doorontwikkeling van de ketensamenwerking blijft

belangrijk. We doen dit o.a. samen met de politie, Openbaar Ministerie, belastingdienst, Taskforce-Riec Brabant Zeeland en andere overheidspartners.

Actieplan aanpak ondermijning in het buitengebied ontwikkelen.

In 2020 hebben we samen met de Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland het Actieplan ondermijning buitengebied 2021-2023 opgesteld. Dit is een integraal plan, waar we inzetten op preventie en repressie, vanuit meerdere beleidsdomeinen en in nauwe samenwerking met inwoners en ondernemers. Hiervoor hebben we ook een veiligheidsonderzoek gehouden onder alle inwoners/ondernemers in het buitengebied van Bernheze. Het plan is in nauwe samenwerking met verschillende partners tot stand gekomen. Het plan biedt een integraal handelingsperspectief en beschrijft de wijze waarop we als gemeente, in samenwerking met onze partners, de ondermijnende criminaliteit in het buitengebied inzichtelijker kunnen maken en verder terug kunnen dringen.

Intensivering samenwerking met in- en externe partners uit zorg en veiligheid

Op 1 januari 2020 is gestart met de uitvoering van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz). De Wvggz regelt de rechten en plichten van mensen die geestelijke zorg nodig hebben. In de wet is geregeld dat de betrokkene en zijn familie inspraak hebben in de behandeling en de hulp daarna. Verplichte behandeling betekent niet altijd een gedwongen opname. Vanuit de Wvggz kan verplichte behandeling ook thuis of op een andere locatie plaatsvinden. Er is een regionaal meldpunt verplicht GGZ opgezet waarin samen met zorgaanbieders, politie, wijkteams, Veilig Thuis en de familie of de omgeving gewerkt wordt aan een oplossing.

De overgang van Beschermd wonen en maatschappelijke opvang (Wmo) van centrumgemeenten naar gemeenten is in 2019/2020 in gang gezet. Naast wetswijziging in de Wmo wordt deze overgang ondersteund met invoering van nieuwe wetten (Wvggz en WAMS) en bestuurlijke opdrachten. In de regio Noordoost-Brabant oost zijn de komende veranderingen vertaald naar een regionale en lokale ontwikkelagenda. In beide agenda's is het doel om de inwoner met een psychische kwetsbaarheid zo lang mogelijk thuis of in eigen omgeving te laten wonen. De zorg en ondersteuning wordt zoveel mogelijk vanuit de gemeente geboden en indien nodig opgeschaald naar de regio. Een sluitende aanpak met de regio als vangnet. Via de toegang Wegwijzer wordt geregeld hoe inwoners 'toegang' kunnen krijgen tot de zorg en ondersteuning die zij nodig hebben. De invoering van de wetswijziging is uitgesteld tot 2023. De voorbereidingen hierop gaan onverminderd voort in 2021. De kartrekkersrol ligt bij centrumgemeente Oss om de inzet van alle regiogemeenten af te stemmen tot een aansluitend geheel van diensten en uitvoering.

Het Zorg en Veiligheidshuis is zich naast regievoering over veiligheidscasuïstiek, ook gaan richten op het signaleren van (overstijgende) knel- en verbeterpunten, gericht op optimalisatie van keten- en netwerksamenwerking. Zij worden gevoed door de ervaringen van de gemeenten, waaronder Bernheze. Op de regionale overlegtafels worden deze inzichten besproken.

Per 1 september 2020 is er procesregisseur Zorg en Veiligheid (0,5 fte) benoemd die zich samen met het Zorg en Veiligheidshuis bezig houdt met vastlopende casuïstiek op het snijvlak zorg- en veiligheid en daarnaast de nazorg ex-gedetineerden initieert. Casuïstiek wordt samen met de partners (bijvoorbeeld: Politie; Bemoezorg; Geestelijke gezondheidszorg; Reclassering, Sociaal Team, Penitentiaire Inrichting) integraal aangepakt.

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Brabant-Noord

De brandweer, GHOR, politie, meldkamer en gemeenten werken binnen de veiligheidsregio samen op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen en handhaving van de openbare orde.

Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost (Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf)

Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost is per 1 januari 2019 ontstaan uit een fusie van het Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf met het Veiligheidshuis 's-Hertogenbosch en omstreken. Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost is een netwerksamenwerking waarin veiligheid, zorg en lokaal bestuur samenkomen voor de integrale aanpak van complexe problematiek. Het doel van de samenwerking is het terugdringen van overlast en recidive, waarbij wordt ingezet op gedragsverandering en verbetering van kwaliteit van het leven van de betrokkene(n).

Beleidsindicatoren

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Nederland	Realisatie
Verwijzingen halt (aantal per 10.000 inwoners, 12-17 jaar)	2015	134	97
	2016	137	90
	2017	131	94
	2018	119	79
	2019	132	151
Winkeldiefstallen (aantal per 1.000 inwoners)	2015	2,4	1,0
	2016	2,3	1,2
	2017	2,2	1,2
	2018	2,2	1,5
	2019	2,3	1,1
Gewelds- en seksuele misdrijven (aantal per 1.000 inwoners)	2015	5,5	2,7
	2016	5,3	2,7
	2017	5,0	2,3
	2018	4,8	2,0
	2019	4,8	3,2

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Nederland	Realisatie
Diefstallen uit woningen (aantal per 1.000 inwoners)	2015	3,8	2,7
	2016	3,3	1,9
	2017	2,9	1,8
	2018	2,5	1,6
	2019	2,3	2,8
Vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde (aantal per 1.000 inwoners)	2015	7,3	4,9
	2016	6,8	4,7
	2017	6,0	3,2
	2018	5,4	2,8
	2019	6,0	3,2

Wat kostte het?

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten 2020			Baten 2020		
		Geraamd	Geraamd na wijzigingen	Werkelijk	Geraamd	Geraamd na wijzigingen	Werkelijk
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.840.342	1.780.175	1.781.561	0	0	0
1.2	Openbare orde en veiligheid	586.427	611.803	551.293	3.153	3.153	4.576
0.10	Reserves programma 1	0	60.279	60.279	0	0	0
	Afronding	0	0	0	0	0	0
	Totaal	2.426.769	2.452.757	2.393.133	3.153	3.153	4.576

Financiële toelichting

Financiële afwijking raming na wijziging t.o.v. werkelijk				
Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Totaal
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.386	0	1.386
1.2	Openbare orde en veiligheid	-60.510	-1.423	-61.933
0.10	Reserves programma 1	0	0	0

Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid

Binnen dit taakveld zorgen een aantal kleinere afwijkingen per kostenplaats voor een verschil van € 61.933,-. De grootste afwijking komt voor uit de kostenplaats "personeel taakveld openbare orde en veiligheid". Door personeelsmutaties is er in 2020 een medewerker ingehuurd tegen daaraan gekoppelde hogere lasten.

Verkeer, vervoer en waterstaat

Wat hebben we bereikt in het begrotingsjaar?

Subdoelen: “Verkeersveiligheid is gewaarborgd” en “Bereikbaarheid is gewaarborgd voor alle mobiliteiten”

Activiteit:

- Infrastructuur aanpassen ten behoeve van verkeersveiligheid.

Vrachtwagenheffing

Vrachtwagenheffing wordt landelijk ingevoerd. Afgelopen jaar is er door het Ministerie Infrastructuur en Milieu een (vooral rijks-)wegennet gedefinieerd waarop de heffing van toepassing zal zijn. Tevens zijn de (uitwijk-) effecten in kaart gebracht. Op basis daarvan is een monitoringnetwerk opgezet. De kosten komen deels bij de gemeenten te liggen. Bij substantiële uitwijk wordt de uitwijkroute alsnog onderdeel van het heffingennetwerk. In Bernheze gaat het vooral om routes rond de A50.

Het ministerie bekostigt de aanleg van de telpunten op de mogelijke uitwijkroutes. Deze telpunten monitoren het verkeer voorafgaand aan de invoering van de vrachtwagenheffing en tijdens de vrachtwagenheffing. Als uit deze monitoring substantiële toename is van vrachtverkeer, kan de minister besluiten om aanvullend op deze route ook vrachtwagenheffing in te stellen. In de begroting voor de komende jaren is aan wegbeheerders gevraagd om budget te reserveren voor onderhoud van deze telpunten. Een voorstel daartoe is vooralsnog door College en Raad van Bernheze niet gehonoreerd. De telpunten moeten bij schade o.i.d. gerepareerd worden, zodat de juiste telgegevens te kunnen genereren om mogelijke toename van vrachtverkeer te kunnen registreren. Het onderhoud van de telpunten is aan de wegbeheerders.

Provinciale weg N279

De in 2020 door gemeente Meierijstad opgestelde ruimtelijke verkenning naar de mogelijke opties om bedrijventerrein “De Dubbelen” in Veghel beter te ontsluiten zijn voorlopig nog niet verder uitgewerkt. Ook niet in de recente Mobiliteitsvisie. Op dit moment gaat men voor het idee van een extra aansluiting van “de Dubbelen” op een parallelstructuur van de A50, zoals eerder door Bernheze voorgestaan. Andere opties zijn nog niet uit beeld, dus samenwerking met Rijkswaterstaat en de provincie Noord-Brabant (voor eventuele aantakking aan de N279) blijft nodig.

Subdoelen: “Inrichting (leefomgeving) sluit aan bij behoefte” en “Openbare ruimte wordt verduurzaamd”

Activiteit(en):

- Uitvoeren reconstructies.
- Buurtprojecten uitvoeren.

Herinrichting Kerkstraat en Heuvel - Vorstenbosch 1e fase

De rijbaan van de Kerkstraat en de Heuvel in Vorstenbosch bestaat uit asfalt en heeft een breedte van zeven meter. Dit profiel dateert nog uit de tijd dat deze weg een verbindende functie had richting Veghel. Door de aanleg van de A50 is deze verbindende functie verdwenen en is de Kerkstraat een woonstraat geworden. Het huidige brede wegprofiel zorgt er voor dat er te hard gereden wordt, waardoor verkeersonveilige situaties ontstaan. Ook is er weinig groen aanwezig.

We willen de Kerkstraat en de Heuvel daarom herinrichten. Door het versmallen van de rijbaan en toepassing van andere verhardingsmaterialen krijgt de Kerkstraat een inrichting die beter aansluit bij de nieuwe functie als woonstraat. Hierdoor verbetert de verkeersveiligheid en ontstaat ruimte voor vergroening van de straat.

In 2020 is begonnen met de planvorming voor deze herinrichting. In verband met Corona ziet het participatietraject er anders uit dan normaal. Eind november is een digitale startbijeenkomst gehouden met stakeholders en een vertegenwoordiging van aanwonenden. Ook via een projectpagina op de gemeentelijke website halen we de wensen voor de nieuwe inrichting op.

In 2021 wordt de planvorming afgerond en zal de uitvoering starten.

Reconstructie Kruishoekstraat - Heesch

Het extra verkeer vanuit de nieuwe woonwijk De Erven maakt het noodzakelijk om de Kruishoekstraat aan te passen. Het gaat om het aansluiten van de Kruishoekstraat op de rotonde Cereslaan in plaats van op de Bosschebaan en het aanbrengen van een geluidsarme deklaag op de Kruishoekstraat. Daarnaast worden de bestaande kruispunten van de Kruishoekstraat met de Nieuwe Erven, Zoggelsestraat en Beemdstraat aangepast zodat fietsers deze kruispunten beter kunnen oversteken.

In 2020 zijn de voorbereidende werkzaamheden voor het aansluiten van de Kruishoekstraat op de rotonde Cereslaan uitgevoerd. In verband met Corona heeft de burgerparticipatie digitaal plaatsgevonden. Stakeholders en aanwonenden zijn via de mail geïnformeerd en geconsulteerd. Eind 2020 is het werk aanbesteed. Uitvoering vindt plaats in 2021.

Het aanbrengen van een geluidsarme deklaag op het bestaande deel van de Kruishoekstraat en het aanpassen van de bestaande kruispunten met de Nieuwe Erven en de Zoggelsestraat wordt

nu niet meegenomen. Deze werkzaamheden worden uitgevoerd als de woningenbouw in fase 1 en 2 van De Erven is afgerond.

Aanpassen rotonde Cereslaan-Bosschebaan - Heesch

De huidige rotonde heeft een erg kleine diameter waardoor de doorstroming van het vrachtverkeer richting het bedrijventerrein Cereslaan/Bosschebaan belemmerd wordt. Voor het extra verkeer vanuit de nieuwe woonwijk De Erven moet de Kruishoekstraat aangesloten worden op de rotonde Cereslaan. Tegelijk met de aanleg hiervan willen we de rotonde zelf ook aanpassen, zodat de doorstroming voor het vrachtverkeer verbetert.

In 2020 zijn de voorbereidende werkzaamheden voor het aanpassen van de rotonde uitgevoerd. In verband met Corona heeft de burgerparticipatie digitaal plaatsgevonden. Stakeholders en aanwonenden zijn via de mail geïnformeerd en geconsulteerd. Eind 2020 is het werk aanbesteed. Uitvoering vindt plaats in 2021.

Herinrichting traverse - Heeswijk-Dinther

We willen met de herinrichting van de Traverse een functionele, veilige en gezonde leefomgeving bereiken waarbij de bereikbaarheid voor alle mobiliteiten gewaarborgd is. De nieuwe inrichting moet aansluiten bij de huidige behoefte. Samen met de inwoners en belanghebbenden van Heeswijk-Dinther hebben we ontwerp gemaakt voor de nieuwe Traverse. Het ontwerp is tot stand gekomen door diverse informatieavonden voor heel Heeswijk-Dinther en de stakeholders. In deze avonden hebben we samen bepaald waaraan de nieuwe inrichting moet voldoen. De nieuwe Traverse moet immers een eenduidig herkenbare inrichting hebben. Ook zijn er naast de 'grote' informatieavonden diverse bijeenkomsten geweest op straatniveau. We hebben het hele traject opgedeeld in 4 wegvakken zodat we met de direct aanwonenden en belanghebbenden op 'inritniveau' over het ontwerp met elkaar konden praten. Door deze informatieavonden en straatavonden hebben we gezamenlijk met Heeswijk-Dinther het nieuwe ontwerp kunnen maken. Het uiteindelijke ontwerp is tijdens een grote informatieavond in de aula van Bernrode gepresenteerd. Tijdens het participatie traject hebben we ook regelmatig nieuwsbrieven in Heeswijk-Dinther verspreid en gepubliceerd in de Hadeejer. Regelmatig posten we ook informatie m.b.t. proces op facebook (Traverse Heeswijk-Dinther).

We hebben 'geluk' dat het definitief ontwerp net voor de Corona-uitbraak is gepresenteerd aan heel Heeswijk-Dinther. Feitelijk is hiermee het belangrijkste deel maar ook het tijdrovendste deel van de participatie doorlopen, want het is toch een project waar veel bewoners, belanghebbenden en stakeholders iets van vinden. Het definitief ontwerp delen we op in fases waarvoor we civiel technische bestekken en tekeningen maken voor de daadwerkelijke herinrichting. Net voor de bouwvak 2020 hebben we de eerste fase aanbesteed en is inmiddels in uitvoering. Het betreft het deel van de Hoofdstraat tussen Raadhuisplaza en Abdijstraat. Deze fase is eind februari 2021 klaar. We zijn nu ook gestart met de besteksvorbereiding voor fase 2, deel Hoofdstraat tussen

Abdijstraat en komgrens Heeswijk. De planning is dat we hier medio 2021 starten met de uitvoering.

Kortom het project loopt volgens planning en de hinder van het Corona-virus is beperkt.

Haalbaarheidsonderzoek doortrekken ontsluitingsweg - Heeswijk-Dinther

De stand van zaken betreffende de haalbaarheidsstudie 4e poot rotonde Retsel/Laag Beugt is als volgt: Eind 2019 heeft een uitgebreide verkeerstelling in en rond Heeswijk-Dinther plaatsgevonden. Na het eerste kwartaal van 2020 zou de herinrichting van de traverse immers starten en kon er geen representatieve telling meer gehouden worden. De tellingen worden gebruikt ter kalibrering van een verkeersmodelstudie. Deze zomer is het studiebudget vrijgemaakt. Medio herfst is daarop aan ingenieursbureau IV-Infra uit 's-Hertogenbosch de opdracht verleend tot het doen van een haalbaarheidsstudie van deze verbinding in twee varianten: vanaf Laag Beugt tot Vorstenboscheweg en ook van daar verder naar de Hommelsedijk. Conform ingediend Plan van aanpak is IV-Infra eind 2020 bezig met het verzamelen van informatie over het betreffende gebied, het definiëren van uitgangspunten en het samenstellen van ondergronden. De eerste resultaten van een schetsontwerp worden medio 2021 verwacht.

Subdoel: 'Openbare ruimte wordt verduurzaamd'

Activiteit:

- Vervangen en verduurzamen van openbare verlichting.

Uitvoering beleidsplan openbare verlichting

De afgelopen jaren hebben we, na uitvoering van een Europese aanbesteding, uitvoering gegeven aan de verduurzaming jaarschijf 2018 en 2019. Inmiddels is jaarschijf 2020 ook volledig gerealiseerd. Ook in 2021 gaan we verder met verduurzamen.

Ons doel is om per 2022 de openbare verlichting volledig uitgevoerd te hebben met duurzame, dimbare, led-verlichting. Deze doelstelling gaan we halen. Op dit moment zijn 4.855 armaturen van het totaal areaal (7.213 armaturen) voorzien van dimbare led armaturen. De doelstelling van het 'Nationaal energieakkoord' (20% besparing op het energieverbruik ten opzichte van 2013) halen we ruimschoots. Op dit moment besparen we 28,3% te opzichte van 2013.

Subdoel: Verkeersveiligheid is gewaarborgd

Activiteit:

- Infrastructuur aanpassen i.v.m. verkeersveiligheid.

Onderhoud bermen

Het college heeft het jaarprogramma 'Onderhoud wegen 2020' in het eerste kwartaal van 2020 vastgesteld. In dit jaarprogramma zijn de uitkomsten en aanbevelingen over bermenonderhoud uit het overleg met raadscommissie (2019) nadrukkelijk meegenomen. De bermen op de fietsroutes worden frequenter onderhouden en waar mogelijk worden de bermen verstevigd met (vlakke) grasbetonstenen. De prioritering hiervoor wordt bepaald door: de categorisering in de beleidsnota Wegen, beschikbaar budget, integrale afstemming overige disciplines en behoefte gebruikers (burger participatie). Dit tezamen resulteert in het definitief jaarprogramma voor de bermen. Voor geconstateerde knelpunten die buiten het regulier bermen onderhoud (budget) vallen wordt aandacht gevraagd in de meerjarenbegroting. In het jaarprogramma wegen 2021 wordt aan het college uitvoerig gerapporteerd over de uitgevoerde werkzaamheden van 2020.

Wat kostte het?

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten 2020			Baten 2020		
		Geraamd	Geraamd na wijzigingen	Werkelijk	Geraamd	Geraamd na wijzigingen	Werkelijk
2.1	Verkeer en vervoer	3.790.328	4.240.697	3.961.506	181.206	601.005	666.435
2.2	Parkeren	0	20.500	3.100	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	13.149	13.149	11.991	0	0	0
0.10	Reserves programma 2	0	0	0	116.109	275.257	106.915
	Afronding	0	0	0	0	0	0
	Totaal	3.803.477	4.274.346	3.976.597	297.315	876.262	773.350

Financiële toelichting

Financiële afwijking raming na wijziging t.o.v. werkelijk				
Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Totaal
2.1	Verkeer en vervoer	-279.191	-65.430	-344.621
2.2	Parkeren	-17.400	0	-17.400
2.5	Openbaar vervoer	-1.158	0	-1.158
0.10	Reserves programma 2	0	168.342	168.342

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

Wegen

Nutsbedrijven zoals Brabantwater, Reggefiber en Ziggo hebben in 2020 meer aangelegd en vervangen dan wij hadden geraamd. De kosten voor de benodigde vergunningen hiervoor (leges) brengen wij in rekening bij de aanvrager. De geïnde leges voor 2020 bedroegen € 67.155,- hoger dan geraamd.

Daarnaast is er op wegen in 2020 een lagere afschrijvingslast dan geraamd. In de raming gaan wij uit van volledige uitgave van investeringskredieten. In de praktijk zijn nog niet alle kredieten gestart of geheel uitgegeven. Wij starten daarbij pas de afschrijving na ingebruikname van het investeringskrediet. De afschrijvingslast is € 39.263,- lager dan geraamd.

Openbaar groen (wegen)

Er is budget toegekend voor ondersteuning bij de aanbesteding van een tweetal bestekken. Deze zal echter pas in 2021 tot uitvoering gaan komen. Daarnaast is er voor onderhoud bermen minder uitgegeven dan begroot.

Verkeersplannen

Ook voor het budget verkeersplannen geldt een lagere afschrijvingslast dan begroot, doordat de investeringskredieten niet of niet geheel zijn uitgegeven in 2020. Daarbij starten wij pas de afschrijving na ingebruikname van het investeringskrediet.

Taakveld 0.10 Reserves programma 2

De geraamde uitgaven op diverse initiatieven en investeringskredieten zijn niet of niet volledig uitgegeven, waardoor de hiervoor beschikbaar gestelde dekking uit de reserves ook lager is dan geraamd.

Zo zijn er nog bijna geen uitgaven geweest op het investeringskrediet "Haalbaarheid 4e poot rotonde Retsel", waardoor ruim € 92.000,- aan geraamde dekking nog niet wordt gerealiseerd.

Economie

Wat hebben we bereikt in het begrotingsjaar?

Subdoelen: “Voldoende ruimte om te ondernemen” en “Inbreng leveren en benutten regionale samenwerkingsverbanden”

Activiteiten:

- Actieve bijdrage leveren aan Noordoost-Brabant (NOB).
- Faciliteren, stimuleren en voorlichten van bedrijven in speerpuntsectoren.
- Stimuleren duurzaamheidsoplossingen.
- Ruimte op bedrijventerreinen creëren.
- Stimuleren dat bedrijven mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt in dienst nemen.

Actieve bijdrage leveren aan NOB

We zijn aan de slag gegaan met een nieuwe Economische Visie '21 – '26 waar we veel aandacht hebben besteed aan het participatietraject om tot een breed gedragen visie te komen. Hierin hebben we ook relevante regionale overheden, organisaties en samenwerkingsverbanden als stakeholder betrokken. Dit zijn het regionaal samenwerkingsverband NOB, het regionaal samenwerkingsverband AFC, De Provincie Noord-Brabant en het WerkgeversServicePunt (WSP).

We hebben ingestemd met het verlengen van het Zzp-Boost projectplan en blijven ondernemers/starters actief wijzen op de mogelijkheden van StartersSucces Oss/Bernheze (SSOB) en Ondernemerslift OL+). Meer info over SSOB en OL+ vindt je terug in het kopje “starters”, verderop in dit programma.

Daarnaast nemen we vanuit economie frequent deel aan de ambtelijke voorbereiding op het POHO Economie en het overleg van het 1-loket en Vraaggericht Ontwikkelen Bedrijventerreinen.

Stimuleren dat bedrijven mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt in dienst nemen

Door de komst van Covid-19 en de daarbij horende sluiting van vele bedrijven maakt het lastiger om bedrijven te overtuigen om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen. Door de verschillende regelingen en noodpakketten die zijn ontwikkeld voor werkgevers kunnen tot op heden veel bedrijven zich nog redden, maar het aannemen van nieuwe mensen en het bieden van begeleiding lijkt lastig. We blijven echter stimuleren van deze doelgroep bij werkgevers en we blijven investeren in de samenwerking tussen de verschillende partijen zoals WSP en de ondernemersverenigingen.

Verder zijn we aangesloten bij de het platform AANtWERK wat gericht is op “inclusief ondernemen” en heeft het thema “mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt” de nodige aandacht gekregen in de nieuwe economische visie. Beleidsmedewerker(s) voor de arbeidsmarkt binnen de gemeente en het samenwerkingsverband Werkgevers Service Punt Noordoost-Brabant (WSP) zijn stakeholders in dit proces en met hen zijn gesprekken gevoerd om de economische visie tot stand te laten komen. Hierin zijn 6 speerpunten gevormd, waarvan één speerpunt gewijd is aan “arbeidsmarkt” en waarin aandacht is voor “inclusief ondernemen”.

Faciliteren, stimuleren en voorlichten van bedrijven in speerpuntsectoren

Agrarische Sector

De gemeente Bernheze heeft de ambitie richting te geven aan de transitie van de landbouw in onze gemeente. Dat doet ze door te innoveren met projecten, slim verbinden van netwerken, inzichten en kennis beschikbaar te stellen aan agrarische ondernemers en goede voorbeelden aan het voetlicht te brengen. Voor wat betreft de transitie van de landbouw zijn we flink op stoom met de begeleiding en ondersteuning ten behoeve van de zogenaamde warme sanering en de stoppers. Dit zal ook in 2021 behoorlijk wat inzet vragen van het versnellingssteam. Het gefaseerde proces, zoals dat eerder in gang is gezet, zal worden voortgezet. De gemeente werkt daarin samen met partners (uit het bedrijfsleven, kennis en onderzoek, overheid, maatschappij en samenleving) aan de transitie-agenda en zet visies om in concrete kansen en activiteiten voor agrariërs.

Recreatie & Toerisme

Ook op het gebied van toerisme en recreatie was 2020 een bijzonder jaar. Diverse bedrijven konden delen van het jaar niet, of met beperkende voorwaarden draaien. We hebben ondernemers geïnformeerd over de consequenties van de landelijke en regionale corona-maatregelen. Samen is steeds gekeken wat de mogelijkheden waren.

Verder hebben we verschillende initiatieven geïnitieerd en gefaciliteerd, om de economische ontwikkelkansen van de toeristisch-recreatieve (T&R) sector te benutten. Denk daarbij bijvoorbeeld aan:

- Ontwikkeling marketingconcept ‘Brabantse Juweeltjes’ (samen met lokale belangenorganisaties uit de T&R sector). In 2021 wordt dit concept ‘uitgerold’. Het biedt ook kleinere ondernemers de mogelijkheid om aan te haken, en zich op die manier te presenteren aan een breed publiek.
- Doorontwikkeling van De Maashorst (o.a. cursus ‘Gastheer van het landschap’, excursies, verbeteren recreatieve informatie en routing, promotie ‘Oergebied van Brabant’).

Zorg

We zijn vanuit ons team economie aangesloten bij het overleg met zorgondernemers, waar ondernemers, relevante organisaties en gemeente, 2 jaarlijks bijeenkomen. Hieruit is ook een vervolgoverleg ontstaan tussen gemeente en een zorgondernemer (Abijstaete) om een initiatief op te zetten om ondernemers te verleiden om mensen met afstand op de arbeidsmarkt (bijvoorbeeld

bewoners van zorghuizen) een stageplaats of bijbaan te gunnen en kansen biedt op een toekomstige werkplek.

Algemeen

In het proces van de nieuwe economische visie '21 – '26 is veel aandacht geweest voor integraliteit, waaronder die uit de speerpuntsectoren. Meer informatie hierover staat in het kopje 'Economische beleidsnota' verderop in dit programma.

Stimuleren duurzaamheidsoplossingen

Door de coronacrisis was het lastig om bedrijfsbezoeken in te plannen om bedrijven te stimuleren aan de slag te gaan met duurzame energie. Bovendien leidde de coronacrisis tot actuelere uitdagingen voor menig bedrijf. Wel zijn er in 2020 afspraken gemaakt met de Samenwerkende Ondernemersverenigingen Bernheze (SOB) over het stimuleren van duurzame energie bij bedrijven in 2021. Hiervoor is ook budget beschikbaar.

Ontwikkelen lokale bedrijven

Om aan de vraag naar ruimte om te ondernemen te voldoen zijn er de afgelopen jaren verschillende planontwikkelingen in gang gezet voor de realisatie van nieuwe bedrijventerreinen, namelijk: 't Retsel (ca. 1,5 ha), De Vismeerstraat (ca. 4,5 ha), 't Runneke (ca. 0,8 ha) en Heesch West (ca. 80 ha). Alle planontwikkelingen m.b.t. bedrijventerreinen hebben de afgelopen jaren in de procedures vertraging opgelopen.

Aan de ontwikkeling van Heesch West is een aparte kopje gewijd (het volgende kopje in dit programma). Vanuit economische zaken nemen we deel aan het acquisitieteam van de Gemeentelijke Regeling (GR) Heesch West. Hier worden vraag en aanbod afgestemd en zaken zoals het uitgifteprotocol opgesteld.

't Retsel

Voor 't Retstel II hebben we in 2020 het uitgifteprotocol en de verkoopvoorwaarden opgesteld en zijn de kavels d.m.v. loting in oktober 2020 in verkoop gebracht. Er hadden zich voorafgaande aan de verkoop al 59 geïnteresseerde ondernemers gemeld. Uiteindelijk hebben een 30-tal ondernemers zich ook daadwerkelijk ingeschreven voor de aankoop van een kavel. Er zijn een 8-tal kavels beschikbaar, maar om meerdere ondernemers te kunnen bedienen wordt tenminste één bedrijfsverzamelgebouw ontwikkeld. Het initiatief voor een tweede bedrijfsverzamelgebouw loopt nog. Vanaf de gunning van de kavel hebben potentiële kopers zes maanden de tijd om hun plan voor de kavel te ontwikkelen en af te stemmen met de gemeente.

Cereslaan-West (Vismeerstraat)

Voor de planontwikkeling Cereslaan-West (Vismeerstraat) zijn in 2020 gronden verworven, is het stedenbouwkundig plan verder uitgewerkt en zijn voorbereidingen getroffen t.a.v. het bestemmingsplan en beeldkwaliteitsplan. Op 10 december 2020 is het plan (volgens de afspraken

voor het regionaal afstemmen) in het regionaal poho EZ Noordoost-Brabant voorgelegd en afgestemd (voor vastlegging in RRO). Het ontwerp bestemmingsplan zal naar verwachting in het tweede kwartaal van 2021 in procedure worden gebracht.

't Runneke

Het 'oude' stedenbouwkundige plan is geactualiseerd en er is een concept programma van eisen opgesteld voor nieuwe ontwikkelingen. Daarnaast zijn we in gesprek gegaan met de grondeigenaren van 't Runneke. We gaan verder met het faciliteren van deze ontwikkeling in 2021 en verwachten in 2021 ook het gewijzigde bestemmingsplan in procedure te kunnen brengen.

Leefbare centra

Om de centra vitaal te houden en veel leegstand te voorkomen is er gewerkt volgens de aanpak 'concentratie van voorzieningen en tegengaan van versnippering'. Ook investeert de gemeente meer in frequent overleg met (ondernemers)organisaties om de leefbaarheid in de kernen te vergroten. Het centrum in Heesch is en Nistelrode is in de voorgaande jaren (deels) opnieuw ingericht. En in het begin van 2020 hebben we het ontwerp voor de herinrichting van de Traverse Heeswijk-Dinther samen met de inwoners en belanghebbenden vastgesteld en zijn we gestart met het maken van het civieltechnisch bestek voor de 1e fase van de herinrichting van de Hoofdstraat tussen Abdijstraat en Plein 1969. In september 2020 zijn we gestart met de uitvoering van de eerste fase en deze is medio februari 2021 klaar.

Ook nemen we frequent deel aan het overleg met Centrum Management Heesch, Centrum Visie Nistelrode en de samenwerkende ondernemersverenigingen (SOB). In juli heeft een gezamenlijk bedrijfsbezoek in de regio plaatsgevonden tussen SOB en gemeente naar een alternatieve eigentijdse werklocatie (flex-kantoren/'third place') voor zzp'ers en starters. In Heeswijk-Dinther zijn initiatieven opgezet met vastgoedeigenaren voor aanpak van de leegstand in het centrum en voor Plein 69.

Daarnaast sluiten we aan bij Keurmerk Veilig ondernemen voor het Centrum (en bedrijventerreinen) en regionaal sluiten we aan bij overleggen die bijdragen aan het tegengaan van leegstand en vraaggericht ontwikkelen. Daarnaast nemen we in 2021 in regionaal NOB-verband deel aan de leergang Detailhandel van de provincie. We hebben gemeente Bernheze ook aangemeld als gastheer, zodat er ook één dag van de leergang inclusief een schouw van het centrum in Bernheze plaatsvindt. De 1e dag van de leergang (inclusief schouw) heeft in september 2020 plaatsgevonden in het centrum van Heesch. Door de getroffen maatregelen vanwege Covid-19 is het vervolgtraject (dag 2 t/m 5) van de leergang uitgesteld naar het tweede kwartaal van 2021.

Ontwikkelen van Heesch West

In juni 2019 is het voorontwerpbestemmingsplan en MER gepubliceerd, met als streven het plan eind 2020 vast te kunnen stellen. De doorontwikkeling en planuitwerking van het ontwerp

(bestemmings)plan heeft meer tijd en inzet gekost dan eerder voorzien. Het ontwerpbestemmingsplan zal in de eerste helft van 2021 nu ter inzage worden gelegd, waarbij vaststelling nu eind 2021 is voorzien. Omdat er sprake is van intergemeentelijke samenwerking wordt na vaststelling het samenwerkingsverband, gebaseerd op een Gemeenschappelijke Regeling (GR) opgericht. Op dat moment worden ook de gronden door de gemeenten overgedragen aan de GR, zodat deze uit onze boeken verdwijnen. Een nog te sluiten Gebiedsontwikkelingsovereenkomst (GOK) regelt de verdere samenwerking. De colleges zijn hiertoe bevoegd en zal ter kennis worden gebracht aan de raden.

Uitgangspunt hierbij is een ontwikkelruimte van 50 ha directe bedrijfsbestemming en daarna de mogelijkheid om circa 30 ha vraaggericht te ontwikkelen. Het terrein is bedoeld voor de vestiging en ontwikkeling van grootschalige logistiek, innovatieve concepten en regionale verplaatsers. In 2020 is meer duiding gegeven aan de mogelijkheden voor de regionale verplaatsers vanaf 1 ha. In het westelijke deel van het plangebied is hiervoor een nieuwe concept verkaveling gemaakt die mee wordt genomen in het ontwerpbestemmingsplan. We streven daarbij om samen met de te vestigen bedrijven te komen tot het meest duurzame bedrijventerrein in de regio.

Optimaliseren dienstverlening

Binnen het team economie is er vanaf februari 2020 meer capaciteit inzetbaar geweest, waarvan in totaal nu 2 fte. Het team werkt nu met een fulltime bedrijfscontactfunctionaris en beleidsmedewerker vanuit een proactieve houding aan maatwerk oplossingen, schuift aan bij overleggen met ondernemers(verenigingen) zoals SOB en Centrum Management en zoekt de regio op om vervolgens de opgehaalde input weer te delen.

Hiervoor is er veel aandacht aan communicatie(middelen) besteed. Er is een ondernemers nieuwsbrief opgezet die maandelijks wordt uitgegeven. En er is onlangs een samenwerkingsverband met de ondernemersverenigingen (SOB) voor een ondernemerspagina in de MooiBernHezerKrant tot stand gekomen om de communicatie nog breder te trekken en nog meer ondernemers te kunnen bereiken.

Verder zijn we in 2020 aan de slag gegaan met de Economische Visie '21-'26 en hebben in het breed uitgezette participatieproces de ondernemers(verenigingen) betrokken. Hierover lees je meer in het kopje 'Economische beleidsnota'.

Daarnaast heeft de gemeente (naast de landelijke Covid-19 maatregelen) ter ondersteuning van de ondernemers ook zelf (ondersteunings-)maatregelen getroffen op gebied van betaling van facturen en leges en op het gebied van Horeca activiteiten. Ook heeft de gemeente de actie 'Ben loyaal, koop lokaal' mede opgezet en ondersteund.

Ook heeft de gemeente een 'Corona-spreekuur' georganiseerd, waar wethouder en de bedrijfscontactfunctionaris een luisterend oor bieden en meedenken met ondernemers die tegen problemen aanlopen of hun verhaal kwijt willen. Daarnaast hebben we een initiatief voorgesteld

aan partners als Rabobank, SSOB en lokale experts op het gebied van financiën en zorgverlening om in januari of februari 2021 het ondersteuningstraject breder te trekken en krachtiger te maken door gezamenlijk een Webinar voor ondernemers te organiseren. De gesprekken hierover lopen nog.

Verder is er ook actief overlegt met Starterssucces Oss/Bernheze (SSOB), om actiever het contact te zoeken met ondernemers(verenigingen) in Bernheze en meer te focussen op bijeenkomsten in Bernheze. Meer info over SSOB vindt je in het kopje 'Starters'. Ook hebben we ingestemd om het regionale initiatief ZP-BOOST te verlengen. Met name om de grote groep zpp'ers extra te ondersteunen ten tijde van Covid-19.

Om de ondernemers in de toekomst nog steeds goed of zelfs nog beter van dienst te kunnen hebben we in 2020 weer deelgenomen aan het onderzoek van de 'MKB-vriendelijkste gemeente'. We verwachten in het eerste kwartaal van 2021 het rapport(cijfer) te ontvangen. We gaan het rapport inclusief de aanbevelingen bespreken met de SOB.

Subdoel: 'Voldoende ruimte om te ondernemen'

Activiteit:

- Uitwerken van een positieve benadering voor bedrijven met plannen.

Economische Beleidsnota

Tussen 2016 en 2020 is de economische beleidsnota 'Samen aan de slag' van kracht geweest. Anno 2021 is het daarom tijd voor een nieuwe economische visie, om zo richting en vaart te geven aan de inzet van de gemeente op economisch terrein. In 2020 is deze Economische Visie '21 – '26 'Van meer naar Beter' tot stand gekomen. We hebben het participatietraject breed uitgezet en een multidisciplinaire groep stakeholders betrokken. Voor deze visie hebben we meerdere gesprekken gevoerd met een groot aantal stakeholders (20), binnen de gemeente en met partners in het veld. Het uitgangspunt was dan ook om een integrale visie te ontwikkelen en tegelijkertijd een breed draagvlak voor de visie te verkrijgen. Daarnaast hebben we aanbevelingen van de rekenkamercommissie overgenomen. Met name om duidelijk ambities, doelen en actielijnen te vermelden in een gestructureerd geheel. Deze kunnen dan in het actieprogramma worden gekoppeld aan SMART indicatoren.

In dit breed opgezet breed participatieproces zijn ook de collega's van de beleidsterreinen, onder andere uit de speerpuntsectoren (R&T, Agrarische sector/buitengebied en Zorg) betrokken. Daarnaast zijn regionale samenwerkingsverbanden en organisaties alsook de rekenkamercommissie en de ondernemersverenigingen (SOB) als stakeholder betrokken.

Een belangrijke stakeholder is de Samenwerkende Ondernemersvereniging (SOB). We zijn in gesprek gegaan met de SOB en hebben afgestemd hoe we hen het beste kunnen betrekken bij dit proces. De SOB heeft aangegeven dat ze willen 'meedenken' met het tot stand komen van de

economische visie en hebben hiervoor een klankbordgroep (afgevaardigden uit het bestuur van SOB) samengesteld.

Verder is een duidelijke uitkomst uit de speerpuntsectoren en een gemene deler hierin, dat direct contact leggen met de ondernemers in de betreffende sectoren niet of nauwelijks benut wordt en dat er hulp nodig is om partijen te verbinden en initiatieven aan te jagen. Hieruit blijkt duidelijk dat economische zaken een belangrijke rol kan spelen om verbinding te leggen tussen betreffende beleidsvelden en de relevante organisaties/sectoren.

Hierin kan Economische zaken 'het smeermiddel' zijn tussen verschillende organisaties, instanties, beleidsvelden en sectoren. In de eerste helft van 2021 gaan we het actieprogramma uitwerken, dat gekoppeld is aan deze economische visie en waarin we dit punt meenemen.

Subdoel: 'Facilitairen van starters'

Activiteit:

- Ondersteunen en adviseren starters.

Starters

Er is hard gewerkt aan verdere ontwikkeling van de ondersteuningsstructuur voor gevestigde en startende ondernemers en zzp'ers. Er is één aanspreekpunt voor bedrijven gekomen in de persoon van de bedrijfscontactfunctionaris. Deze verwijst door naar (regionale) initiatieven zoals het ZZP-Boost event. Daarnaast stimuleert hij netwerkvorming tussen organisaties, zoals Starter Succes Oss Bernheze (SSOB), Ondernemerslift+, de ondernemersverenigingen, regionale gemeenten en andere relevante organisaties.

We zijn in overleg gegaan met StartersSucces Oss/Bernheze (SSOB) om ze te activeren om vanaf 2020 meer directe contacten te leggen met ondernemers(verenigingen) in Bernheze en meer te focussen op (fysieke) bijeenkomsten in Bernheze. Ondanks dat er door de Covid-19 maatregelen weinig fysieke bijeenkomsten georganiseerd konden worden is er een aangepast (digitaal) programma gekomen zodat de ondersteuning niet stilvalt. Ook zijn er nieuwe initiatieven opgestart om ondernemers ten tijde van de Covid-19 crisis te ondersteunen en is er ook meer direct contact gelegd tussen SOB en SSOB.

Kentallen SSOB (aantallen Bernheze tussen Haakjes)	2016	2017	2018	2019	2020 (t/m 16-12)*
Aantallen Intakes	66	64	57	66	38 (10)
Aantallen half jaar trajecten	35	30	32	45	23 (6)
Totaal aantal bezoekers bijeenkomsten	284	269	328	462	211 (47)

Nieuwe acties Covid-19:

Alle ondernemers die vanaf 2018 bij Starters Succes in een individueel traject hebben gezeten zijn actief (telefonisch) benaderd met de vraag of er ondersteuning nodig is op Covid-19 gerelateerde vraagstukken en waarbij SSOB ze kunnen helpen. In een aantal gevallen is er een persoonlijke (vervolg)afspraken gemaakt. Ook zijn lopende coachingstrajecten van starters zijn met 2 maanden verlengd. Hetzelfde geldt voor de werkplekken van starters bij Bizstopia.

Daarnaast zijn er nog online-helpdesks georganiseerd op woensdagochtend en enkele online themasessies op donderdag.

OL+

Voor OndernemersLift+ heeft de gemeente Bernheze in 2020 nog eens een 7-tal check-in gesprekken gehouden, waarvan er 6 geresulteerd hebben in een vervolgtraject, namelijk:

- 1x Start-up Navigator Programma
- 2x Start-up Booster Programma
- 2x Future Fit Programma

Corona heeft ingrijpende gevolgen voor de economie. Een groot aantal bedrijven is in de problemen gekomen. Het Future Fit programma van OndernemersLift+ ondersteunt bedrijven die vóór het uitbreken van de coronacrisis gezond waren en zich aan willen én kunnen passen aan een nieuwe werkelijkheid.

En het Future Fit programma loopt in ieder geval door tot medio 2021.

Verbonden partijen

Noordoost-Brabant/Agrifood Capital

Onze ambitie is een slimme, veerkrachtige regio, op weg naar een circulaire economie. Een regio waarin ruimte blijft om te pionieren. Waarin hard wordt gewerkt en het leven nog steeds goed is. Een regio ook waarin stad en platteland in balans zijn, elkaar waarderen en elkaar ook nodig hebben. Een regio met sterke steden met een menselijke maat en een leefbaar platteland dat aan de basis staat van een duurzame, slimme en maatschappelijk houdbare voedselproductie. Onze opgaven vragen om een gezamenlijk handelingsperspectief en een opgavegerichte benadering, waarbij verschillende overheden op wisselende schaalniveaus samenwerken. Ook is de samenwerking met ondernemers en kennisinstellingen hierbij van groot belang.

Hiervoor zijn drie agenda's beschikbaar:

Samenwerkingsagenda 'Richting 2030' (samenwerking gemeenten en waterschappen)

1. De agenda van Regio Noordoost Brabant richt zich op mobiliteit en ruimte, leefomgeving (onder andere klimaat en energie) en vestigingsklimaat.

Strategische Agenda AgriFood Capital (samenwerking overheden, ondernemers en kennisinstellingen)

2. In de Strategische Agenda van de Stichting AgriFood Capital staan drie maatschappelijke opgaven omzetten naar economische kansen centraal: transitie naar een duurzame landbouw, tegengaan van verspilling en ontwikkeling van nieuwe voedselconcepten.

WERKagenda 'Op weg naar 2030' (samenwerking overheden, bedrijfsleven, onderwijs en sociale partners op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt)

3. De strategische WERKagenda 'Op weg naar 2030' van Noordoost Brabant Werkt is breed. Het geeft invulling aan de wettelijke regionale samenwerkingen en taken: Regionaal Werkbedrijf en de aanpak Voorkomen Voortijdig Schoolverlaten en kwetsbare jongeren. De agenda richt zich ook op de wat langere termijn richting een veerkrachtige arbeidsmarkt.

De Samenwerkingsagenda 'Richting 2030' van Regio Noordoost Brabant geeft richting aan wat we samen als gemeenten en waterschappen kunnen doen: wat we in de regio samen als gezamenlijke opgaven zien. De regionale opgaven vormen ook de verbinding tussen de Samenwerkingsagenda van de overheden enerzijds, en de Strategische Agenda's van de betrokken overheden, bedrijven en kennisinstellingen in AgriFood Capital en in Noordoost Brabant Werkt anderzijds.

Beleidsindicatoren

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Nederland	Realisatie
Functiemenging (%)	2015	52,0	46,0
	2016	52,2	46,3
	2017	52,4	47,1
	2018	52,8	47,6
	2019	53,2	48,0
Het aantal vestigingen van bedrijven (aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar)	2015	131,5	124,1
	2016	136,7	125,0
	2017	139,9	126,8
	2018	145,9	135,6
	2019	151,6	142,5

1) De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Wat kostte het?

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten 2020			Baten 2020		
		Geraamd	Geraamd na wijzigingen	Werkelijk	Geraamd	Geraamd na wijzigingen	Werkelijk
3.1	Economische ontwikkeling	72.925	88.269	115.205	5.902	5.902	6.400
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	267.131	392.699	362.622	268.131	402.699	387.622
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	96.071	100.295	107.542	30.630	26.610	13.663
3.4	Economische promotie	587.636	732.567	519.107	212.795	99.193	80.138

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 02/07/2021

Behorende bij briefnr. 2105407

Paraaf:

mb

pagina 45

		Lasten 2020			Baten 2020		
0.10	Reserves programma 3	0	23.500	39.500	30.000	187.000	43.782
	Afronding	0	0	0	0	0	0
	Totaal	1.023.763	1.337.330	1.143.976	547.458	721.404	531.605

Financiële toelichting

Financiële afwijking raming na wijziging t.o.v. werkelijk				
Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Totaal
3.1	Economische ontwikkeling	26.936	-498	26.438
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-30.077	15.077	-15.000
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	7.247	12.947	20.194
3.4	Economische promotie	-213.460	19.055	-194.405
0.10	Reserves programma 3	16.000	143.218	159.218

Taakveld 3.4 Economische promotie

Toerisme

In de raadsvergadering van 5 juli 2018 is de Visie recreatie en toerisme Bernheze 2018-2022 vastgesteld. De besteding van het beschikbaar gestelde budget loopt echter over de periode 2018-2022. Dit heeft tot gevolg dat een deel van het budget nog niet is benut ultimo 2020.

Daarnaast is door uw raad voor het jaar 2020 een incidenteel budget beschikbaar gesteld van € 50.000,- voor ontwikkeling van Abdij van Berne. In de meerjarenbegroting 2020-2023 is in totaal een bedrag voor de abdij van € 200.000,- voorzien. Dat budget is bedoeld om de abdij te faciliteren in haar toekomstplannen. In de wetenschap dat de abdij verspreid over die jaren zal investeren, is het budget gelijkmatig over de jaren 2000 t/m 2023 verdeeld. De praktijk leert dat de investeringen niet per se in vier gelijke delen worden gedaan. Ultimo 2020 resteert nog een budget van € 36.218,-.

Voor wat betreft opbrengsten uit toeristenbelasting hebben wij in 2020 extra opbrengsten ontvangen over de jaren 2018 en 2019 van circa € 31.000,-. Voor 2020, als gevolg van de coronacrisis, verwachten wij echter een fors lagere opbrengst. Hoewel dit niet met zekerheid is in te schatten verwachten wij een daling van de opbrengsten over 2020 met circa 50% (€ 47.000). Dit heeft betrekking op zowel recreatieve overnachtingen als overnachtingen door arbeidsmigranten die niet staan ingeschreven bij de gemeente Bernheze.

Kermissen

Door COVID-19 en de daaraan gekoppelde landelijke maatregelen heeft Gemeente Bernheze besloten om de kermissen in 2020 niet door te laten gaan. De lasten op het budget kermissen zijn hierdoor in 2020 aanzienlijk lager dan geraamd.

De opbrengsten op kermissen in 2020 zijn in de tweede bestuursrapportage al afgeraamd tot nihil.

Taakveld 0.10 Mutaties reserves taakveld 3

De geraamde uitgaven op diverse initiatieven en investeringskredieten zijn niet of niet volledig uitgegeven, waardoor de dekking uit de reserves ook lager is dan geraamd.

Op taakveld 3.4 onderdeel toerisme is al toegelicht dat er geen uitgaven zijn geweest op visie recreatie en toerisme. De dekking (€ 107.000,-) van deze uitgaven was geraamd uit reserve nog nader te bestemmen, waardoor deze ook niet heeft plaatsgevonden. Doordat zowel de afschrijving op toerisme als de dekking uit dit taakveld niet heeft plaatsgevonden heeft dit geen verdere gevolgen voor het jaarrekeningsaldo.

Onderwijs

Wat hebben we bereikt in het begrotingsjaar?

Subdoel: “Kinderen starten zonder achterstand in het basisonderwijs”

Activiteit:

- Aanbieden kindplaatsen in de voorschool voor ouders zonder recht op kinderopvangtoeslag.

Onderzoek harmoniseren peuteraanbod

We willen dat alle kinderen in Bernheze een goede start krijgen op het basisonderwijs. Om dit te realiseren willen we ons peuteraanbod toegankelijker maken. Het gaat hier om het volgende aanbod:

- Dagopvang voor peuters om te spelen en leren met andere peuters. (peuterspeelzaalwerk)
- Aanbod van Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) voor peuters met een taal(ontwikkel)achterstand.

Wij hebben hieraan invulling gegeven door, binnen de door uw raad in het Beleidsplan Onderwijskansen Bernheze 2020-2024 geformuleerde kaders, de “Nadere Regels Peuteropvang” en “Voorschoolse Educatie gemeente Bernheze 2020” vast te stellen. In de Nadere Regels wordt de subsidiering van de Voorschoolse Educatie, van de in de Wet kinderopvang genoemde specifieke doelgroepen en het peuterwerk geregeld. Tevens hebben wij besloten om in vier kernen een kinderopvanglocatie aan te wijzen als locatie voor Voorschoolse Educatie. Dit zijn de volgende locaties:

- In Heesch: Piccino
- In Heeswijk-Dinther: Piccino
- In Nistelrode: De Benjamin
- In Vorstenbosch: Stap-voor-Stap

Zo bieden we spreiding over de kernen en spreiding over verschillende aanbieders. Dit biedt ouders de mogelijkheid om, als zij niet tevreden zijn over een aanbieder, binnen de gemeentegrenzen te kiezen voor een andere.

De Nadere Regels kennen twee soorten subsidie. Als eerste een subsidie per uur. Hoe hoog deze subsidie is hangt ervan af of de peuter een VVE-indicatie heeft én of de ouders al dan niet recht hebben op kinderopvangtoeslag. Als tweede een subsidie voor het behoud van voorschools aanbod in kernen. Voor de vier kernen waar voorschoolse educatie wordt aangeboden is maximaal € 25.000,- per kern beschikbaar voor de, door ons aangewezen locatie, voor Voorschoolse Educatie. Voor Loosbroek is maximaal € 10.000,- beschikbaar voor het in stand houden van peuteropvang.

Subdoel: 'Goede onderwijshuisvesting'

Activiteit:

- Integraal huisvestingsplan onderwijs opstellen.

Integraal huisvestingsplan 2019-2023

In de tweede helft van 2019 en het eerste kwartaal van 2020 zijn de voorbereidingen getroffen voor het opstellen van het Integraal huisvestingsplan (IHP). Het was de bedoeling het IHP in het eerste kwartaal 2020 voor te leggen aan de Raad. Door de uitbraak van Corona en de focus op andere (spoedeisende) zaken, is de uitwerking een half jaar doorgeschoven. Eind 2020 zijn nieuwe leerlingprognoses opgesteld, zodat we met de meest actuele cijfers de uitwerking van het IHP weer op konden pakken. Het is nu de bedoeling het IHP in het eerste kwartaal van 2021 aan de raad voor te leggen.

Verbonden partijen

Regionaal Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten Brabant Noordoost (RBL BNO)

Het RBL BNO voert voor gemeente Bernheze en de regio de wettelijk verplichte taken rond leerplicht en RMC uit. Het voorkomen en terugdringen van ongeoorloofd schoolverzuim, voortijdig schoolverlaten en langdurig thuiszitten is haar kerntaak.

Beleidsindicatoren

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Nederland	Realisatie
Absoluut verzuim (aantal leerplichtigen per 1.000 leerlingen 5-18 jr)*1	2015	2,3	1,2
	2016	1,8	0,0
	2017	1,8	1,2
Relatief verzuim (aantal leerplichtigen per 1.000 leerlingen 5-18 jr)*2	2015	29	18
	2016	27	6
	2017	27	6
	2018	23	11
	2019	26	8
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) (% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs)*3	2015	1,7	1,0
	2016	1,7	0,7
	2017	1,8	0,9
	2018	1,9	0,9
	2019	2,0	1,3

1) Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school.

2) Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is.

3) Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 – 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

Wat kostte het?

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten 2020			Baten 2020		
		Geraamd	Geraamd na wijzigingen	Werkelijk	Geraamd	Geraamd na wijzigingen	Werkelijk
4.1	Openbaar basisonderwijs	5.292	5.292	5.753	0	0	1.409
4.2	Onderwijshuisvesting	1.189.195	1.242.520	1.264.364	60.237	60.049	79.653
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.306.205	1.452.184	1.278.190	208.594	254.876	309.300
0.10	Reserves programma 4	0	31.611	31.611	5.174	110.816	35.644
	Afronding	0	-1	0	0	0	0
	Totaal	2.500.692	2.731.606	2.579.918	274.005	425.741	426.006

Financiële toelichting

Financiële afwijking raming na wijziging t.o.v. werkelijk				
Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Totaal
4.1	Openbaar basisonderwijs	461	-1.409	-948
4.2	Onderwijshuisvesting	21.844	-19.604	2.240
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-173.994	-54.424	-228.418
0.10	Reserves programma 4	0	75.172	75.172

Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Volwasseneducatie

De gelden voor het uitvoeringsplan laaggeletterdheid zijn maar gedeeltelijk besteed, onder meer als gevolg van de corona-pandemie.

Overig peuterspeelzaalwerk

In de raadsvergadering van 25 juni 2020 is het Onderwijskansenbeleid 2020-2024 vastgesteld. Hierbij is een eenmalig budget van maximaal € 75.000,- voor frictiekosten beschikbaar gesteld. Dit budget is ultimo 2020 nog niet ingezet.

Taakveld 0.10 Reserves programma 4

Het beschikbare incidentele budget voor frictiekosten voor Piccino van maximaal € 75.000,- en de hiervoor beschikbaar gestelde dekking uit de reserve transities, is nog niet ingezet in afwachting van de jaarrekening 2020 van Piccino.

Sport, cultuur en recreatie

Wat hebben we bereikt in het begrotingsjaar?

Subdoel: 'Er worden sportactiviteiten en evenementen aangeboden'

Activiteit:

- Uitvoeren lokaal sportakkoord.

Opstellen lokaal sportakkoord

Begin dit jaar zijn we gestart met het proces om te komen tot een lokaal Sportakkoord Bernheze. Vanwege de Coronacrisis heeft dit langer geduurd dan eerder gepland, maar op 3 december 2020 is het akkoord door ruim 50 organisaties ondertekend (verenigingen, scholen, zorginstellingen, sportscholen, fysiotherapeuten etc).

In het akkoord zijn ambities benoemd. Deze ambities zijn ondergebracht in de volgende thema's:

1. Iedereen kan meedoen
2. Samen werken aan samenwerken
3. Vitaal Verenigen
4. Sport en bewegen in beeld

Bij deze thema's zijn concrete acties geformuleerd om mee aan de slag te gaan. In 2021 starten we samen met de betrokken partners aan de uitvoering daarvan.

Subdoel: 'De sportverenigingen zijn vitaal en maatschappelijk betrokken' en 'De huidige sportaccommodaties zijn behouden en worden zo optimaal mogelijk gebruikt'

Activiteit:

- Onderhouden, uitbreiden en ter beschikking stellen van binnensportaccommodaties.

Subdoel: 'De huidige sportaccommodaties zijn behouden en worden zo optimaal mogelijk gebruikt, zowel door verenigingen als door onderwijs'

Activiteit:

- Onderhouden, renoveren, uitbreiden en ter beschikking stellen van buitensportaccommodaties.

Vervanging toplaag kunstgrasvelden

Voor 2020 stond de renovatie van drie kunstgrasvelden (korfbalverenigingen Altior en Prinses Irene, Mixed Hockey Club Heesch) op de planning. Dit project schuiven we door naar 2021. Op 8 april 2021 behandelt de raad een voorstel om de aanpak van de twee korfbalvelden te wijzigen. Mixed Hockey Club Heesch heeft inmiddels in de commissie MZ haar wens uitgesproken voor een ander type kunstgrasveld. Dit wordt in een apart project uitgewerkt en ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Subdoelen: ‘Goede onderwijshuisvesting (scholen, brede scholen, gymzalen)’, ‘De huidige sportaccommodaties zijn behouden en worden zo optimaal mogelijk gebruikt, zowel door verenigingen als door onderwijs’ en ‘Huidige mfa’s en gemeenschapshuizen blijven behouden en worden zo optimaal mogelijk gebruikt als ontmoetingsplek’

Activiteit:

- Ondersteunen multifunctionele accommodaties en gemeenschapshuizen.

Verduurzamen maatschappelijke vastgoed

Het verduurzamen van het maatschappelijk vastgoed nemen we als project op in de Duurzame Energie Agenda 2021-2025. De Duurzame Energie Agenda wordt in het eerste kwartaal van 2021 behandeld in de raad; inclusief de financiële consequenties. De eerder geraamde € 50.000,- benutten we voor verdere planvoorbereiding. Deze middelen hebben we gereserveerd in de begroting 2021.

De Nieuwe Instelling (DNI)

Begin 2020 heeft het bestuur van DNI een eerste Businesscase aangeboden. Na een QuickScan en een uitgebreide werkbijeenkomst van de commissie MZ bleek het ambitieniveau veel te hoog. Na een tweede aangepaste versie van het bestuur van DNI, met opnieuw een bijbehorend fors investeringsbedrag, heeft het college 4 scenario's beschreven. Deze zijn in juni 2020 aan de raad voorgelegd.

Intussen verslechterde de financiële positie van Stichting De Pas/DNI, dit werd nog versterkt door de uitbraak van corona en de tijdelijke verplichte sluiting hierdoor. Stichting de Pas vroeg om een garantstelling bij eventuele liquidatie en bood de appartementsrechten van het pand te koop aan bij de gemeente.

De Raad miste bij de behandeling van de scenario's in juni 2020 de onderbouwing van een enkel scenario en besloot besluitvorming uit te stellen tot de beschrijving en consequenties van alle scenario's helder waren. De raad maakte wel gebruik van haar voorkeursrecht voor aankoop van

de appartementsrechten en deze werden eind augustus voor een bedrag van € 885.360,- weer eigendom van de gemeente. De Raad wilde met de aankoop bereiken dat Stichting de Pas na aflossing van de lening voldoende middelen beschikbaar had om liquidatie en daarmee sluiting van De Pas te voorkomen. Voor continuïteit van het gebruik van het gebouw is een huurovereenkomst opgesteld, waarbij op basis van de nota beleidsuitgangspunten gemeenschapshuizen Bernheze een huurprijs is vastgesteld.

Na aanvulling van de onderbouwing heeft het college in oktober opnieuw de keuze voor een scenario voor de toekomst van DNI voorgelegd aan de Raad. Het voorkeursscenario van het college was scenario drie, omschreven als een gemeenschapshuis +. Het betrof de verbouw van het deel van De Pas voor een bedrag van € 2,5 miljoen exclusief BTW en afbouw van de subsidie in vier jaar. Via een amendement besloot de raad echter opnieuw pas op de plaats te maken en een beslissing over investeringen voor een verbouwing aan te houden, totdat gebleken is dat het bestuur van Stichting De Pas in staat is gebleken om een kostenneutrale exploitatie te verwezenlijken. De vervanging van de WKO-installatie zal wel zo spoedig mogelijk worden uitgevoerd.

Als reactie op het raadsbesluit heeft het bestuur van DNI laten weten niet langer bestuurstaken uit te willen voeren. Momenteel loopt een sollicitatieprocedure voor het aanstellen van een geheel nieuw bestuur. Dit nieuwe bestuur zal in het nieuwe jaar de opdracht van de raad verder vorm moeten geven.

Subdoel: ‘Gemeentelijke monumenten en musea zijn in stand gehouden’

Activiteit:

- Subsidie verlenen voor onderhouden van monumenten.

Ontwikkeling Abdij van Berne

Na vaststelling van de toekomstvisie is de abdij gestart met de uitvoering/ontwikkeling. Dit aan de hand van de volgende bouwstenen: Gastenwerk, Abdijhuis, Ruimte voor betekenis, Proeflokaal & abdijwinkel, Wonen, Inhoudelijke programmering & publicaties.

Concrete ontwikkelingen zijn: de verhuizing van het Provinciaal Depot Bodemvondsten (PDB) van Den Bosch naar het abdijterrein, huisvesten van Leermakers Autismegroep, upgraden gastenkamers, deelname aan project Kloosterpad, ontwikkelen nieuwe website en jongerenprogramma's. Hiervoor worden kosten gemaakt (o.a. leges) die (gedeeltelijk) vanuit het gereserveerde gemeentelijke budget worden vergoed.

De coronacrisis heeft ook effect op de plannen van de abdij. De investeringen in verschillende bouwstenen van het toekomstplan vragen om een herziening en een herschikking. Het

abdijbestuur heeft dit opgepakt en aangegeven uiterlijk in het voorjaar van 2021 te komen met haar inzichten hierop.

Als gemeente hebben we samen met de provincie zitting in de bestuurlijke stuurgroep 'Ontwikkeling abdij'. Ook ambtelijk vindt periodiek onderlinge afstemming plaats. Op die manier zijn we op de hoogte van de uitvoeringsontwikkelingen.

Erfgoedprojecten

In 2020 is uitvoering gegeven aan de kansen-en inspiratiekaart erfgoedvisie als onderdeel van de in mei 2020 door uw raad vastgestelde erfgoedvisie. Tevens is een uitvoeringsprogramma erfgoedvisie opgesteld, waarover uw raad begin 2021 over geïnformeerd zal worden. Daarnaast is in de tweede helft van 2020 gestart met het opstellen van een nieuwe cultuurhistorische waardenkaart.

In 2020 hebben wij een instandhoudingssubsidie toegekend voor de instandhouding van gemeentelijk monument Lariestraat 5 te Heeswijk-Dinther.

Subdoel: 'Het openbaar groen is goed onderhouden en beheerd'

Activiteit:

- Bosbeheer en veilig houden van ons bomenbestand.

Sanering zieke (essen)bomen

Enkele jaren geleden werd in de groene vakwereld de noodklok geluid over de essentaksterfte die mogelijk kon leiden tot onveilige situaties. In 2018, 2019 en 2020 is de toestand van onze essenbomen gemonitord. Belangrijkste conclusie was dat geen aanleidingen gevonden zijn om grootschalig in te grijpen. Dus geen algehele laanvervangingen. Binnen het regulier onderhoud kunnen de noodzakelijke snoei- en rooimaatregelen worden uitgevoerd. In 2019 en 2020 heeft de nadruk gelegen op het weghalen van individuele bomen met een rooi-advies en vooralsnog niet op herplanten. 2020 was het laatste monitoringsjaar. Hierna gaan alle essen weer mee in de reguliere boomveiligheidscontroles.

Subdoelen: 'Waardevolle natuur/biodiversiteit en ecologische functies zijn beschermd en behouden' en 'Sterke positie in de regio'

Activiteit:

- Deelnemen aan regionale samenwerkingsverbanden.

Unesco Geopark

In mei 2020 is het uitvoeringsprogramma 2020-2021 vastgesteld. Dat gaat uit van drie sporen:

1. Beleven en verbinden
2. Benutten en herstellen
3. Begrijpen en verspreiden

Per spoor, als ook voor het Geopark in zijn geheel, is in het uitvoeringsprogramma concreet aangegeven wat de beoogde resultaten zijn. Het uitvoeringsprogramma is in juni, inclusief toelichtende NTI, beschikbaar gesteld aan de raad/commissie Ruimtelijke Zaken.

Er is een Geopark programmateam geformeerd wat de uitvoering van de projecten ter hand neemt. De huidige afspraken lopen t/m 2021. In 2021 worden de Geopark-ontwikkelingen geëvalueerd en wordt bekeken hoe een eventueel vervolg te organiseren.

Subdoelen: ‘Waardevolle natuur/biodiversiteit en ecologische functies zijn beschermd en behouden’ en ‘Het totaalplaatje van een aantrekkelijke openbare ruimte wordt gevormd door een samenspel van openbare en particuliere elementen’

Activiteit:

- Bijdragen aan subsidieregelingen ter versterking van (boeren)erven en landschapselementen.

Beheren bloemrijke bermen

De bloemrijke bermen die in het kader van het project Landschappen van Allure zijn aangelegd zijn door de aannemer gemonitord en onderhouden. Waar nodig namen zij maatregelen, zoals het wegnemen van woekeronkruiden. Enkele bermen van de eerste aanleg bleken minder kansrijk dan aanvankelijk gedacht. Deze zijn ondergebracht bij het reguliere bermbeheer van de gemeente, waardoor alle aandacht uitging naar de bermen met de hoogste potentie. Daarmee zijn kosten bespaard.

Landschapontwikkelingsplan (LOP) – wandelen over de breuklijn

In het LOP is de wens geuit om een doorgaand wandelpad over de breuklijn te ontwikkelen. De belangrijkste kostenpost voor de gemeente is de aankoop van één perceel, die een missing link vormt in de beoogde route. Gesprekken met de grondeigenaar hebben voornamelijk niets opgeleverd, omdat er onvoldoende geschikte ruilgrond voor hem beschikbaar was.

Stika-contract

In oktober 2020 is de nieuwe Stimuleringsregeling Landschap ingegaan en opengesteld voor onze gemeente. De samenwerkingsovereenkomst die hiervoor met de provincie is aangegaan loopt vier

jaar. De middelen die wij voor 2020 hebben ingelegd (€ 25.000,-) en niet worden benut, gaan automatisch over naar de volgende contractjaren.

Subdoel: ‘Waardevolle natuur/biodiversiteit en ecologische functies zijn beschermd en behouden’ en ‘Het openbaar groen is goed onderhouden en beheerd’

Activiteit:

- Onderzoeken van de mogelijkheden van een gezond bijenlandschap/natte ecologische verbindingzones realiseren en in stand houden.
- Beheren en onderhouden openbare ruimte.

Opstellen lanenplan buitengebied

Het lanenplan heeft nauwe relaties met het Structuurplan Openbare Ruimte dat in 2021 wordt opgesteld. In 2020 werden de voorbereidende werkzaamheden voor beide plannen getroffen, zodat deze in 2021 integraal kunnen worden doorontwikkeld.

Groenonderhoud

Met het onderhoud aan bomen is een forse inhaalslag gemaakt, waardoor we nu weer op schema liggen met de driejaarlijkse controlebeurt en snoeiwerkzaamheden. Als gevolg van de droogte in de afgelopen jaren zijn er veel bomen dood gegaan. Dode bomen worden verwijderd en daar waar er voldoende ruimte is worden bomen terug geplant.

Eerder is gevraagd om een forse toename van middelen, waarmee we ook enkele delen op niveau A zouden kunnen onderhouden. De toekenning van die middelen is getemporeerd. Op dit moment wordt er niks op niveau A onderhouden. Alle inzet gaat nu uit naar het op B-niveau brengen en houden van onze openbare ruimte. Daarvoor renoveren wij slechte plantvakken. In 2020 hebben we binnen de bebouwde kommen van onze gemeente meer dan 12.000 nieuwe planten in onze plantsoenen gezet. Daarbij hebben we ook 42 nieuwe bomen geplant en 1.850 m² gras opnieuw ingezaaid. Hiermee brengen we niet alleen het onderhoud, maar ook de inrichting naar een kwaliteitsniveau B.

Subdoel: “Het totaalplaatje van een aantrekkelijke openbare ruimte wordt gevormd door een samenspel van openbare en particuliere elementen”

Activiteit:

- Bijdragen aan het realiseren van een recreatiepark De Wildhorst.

Toekomstplan De Wildhorst en omgeving

In maart 2020 is de Toekomstverkenning De Wildhorst door de gemeenteraad vastgesteld. Hierin is een eerste koers (perspectief) geformuleerd voor De Wildhorst. Vervolgens heeft 2020 in het teken gestaan van het maken van een verdiepingsslag, met name met als doel om de financiële haalbaarheid van het project in beeld te brengen. Op basis van een studie naar het laadvermogen van het gebied alsook een nadere marktverkenning, zijn financiële scenario's inzichtelijk gemaakt. Deze zullen eerste helft 2021 worden gepresenteerd aan college en gemeenteraad. Op basis hiervan wordt het vervolgtraject voor De Wildhorst bepaald.

Mede vanwege Covid-19 is het niet gelukt om in 2020 een (beoogd) uitgebreid communicatietraject met relevante actoren te doorlopen.

Subdoelen 'Waardevolle natuur/biodiversiteit en ecologische functies zijn beschermd en behouden' en 'Inbreng leveren en benutten regionale samenwerkingsverbanden'

Activiteiten:

- Ontwikkelen van de Maashorst.
- Kansen in de speerpuntsectoren.

Doorontwikkelen van de Maashorst

In 2020 heeft Team De Maashorst de uitvoering van Jaarplan 2020 ter hand genomen. Ook hierop heeft de coronacrisis invloed gehad. Zo heeft het Oerfestival niet door kunnen gaan. Activiteiten die, soms in een aangepaste vorm, wel hebben plaatsgevonden zijn onder andere: cursus Gastheer van het landschap, realisatie honden losloopgebieden, gebiedscommunicatie en voorlichting (bijvoorbeeld door middel van excursies), promotie (onder andere via regionale en landelijke media) en monitoring flora en fauna.

Een belangrijke gebeurtenis in 2020 was het besluit (mede ingegeven door een incident met een Tauros in januari) om de evaluatie van de Grote Grazers, die gepland stond om te starten eind 2020, al eerder op te pakken. Het eindrapport hierover is in november gepubliceerd. Op basis daarvan worden besluiten genomen over de te nemen maatregelen.

Ten aanzien van het governance traject zijn in de loop van 2020 de inzichten gewijzigd. Steeds duidelijker werd dat de verschillende samenwerkende Maashorstpartijen andersoortige ambities hebben: verschillende accenten, verschillende ambitieniveaus, verschillende grondposities en ook de mate waarin de Maashorst van strategisch belang is voor de partners is verschillend. Ook het samengaan van Uden en Landerd en de voorgenomen naam gemeente Maashorst spelen mee. Met oog hierop hebben de gemeenten Landerd en Uden uitgesproken de lead te willen nemen in de verdere ontwikkeling van De Maashorst. Dat was voor het Bestuurlijk Regie Team Maashorst

(BRT) aanleiding om te verkennen hoe de toekomstige governance er dan uit zou kunnen zien, meer passend bij die veranderde context.

Dat heeft geleid tot het besluit van de Maashorst colleges om in te stemmen met de koers waarbij het Maashorstteam als onderdeel van de gemeente Maashorst i.o., wordt geïncorporeerd, en dat gemeenten dienstverleningsovereenkomsten afsluiten met de andere partners (ic Oss, Bernheze, Staatsbosbeheer en Waterschap). Deze koers wordt nu verder uitgewerkt.

In de beoogde nieuwe situatie is het Maashorst meerjarenplan van de nieuwe gemeente Maashorst. Dit vormt vervolgens de basis voor de gesprekken over de DVO's van de gemeente Maashorst in overleg met de partners. Het Meerjarenplan is daarom niet vastgesteld in het BRT. Voor het overgangsjaar 2021 is een jaarplan vastgesteld, gebaseerd op de eerste jaarschijf uit het concept Meerjarenplan.

Op 14 september 2020 zijn deze ontwikkelingen in een Maashorst werkbijeenkomst met de raad van Bernheze nader toegelicht en besproken.

Duurzaam en integraal beheer De Maashorst

Zoals aangegeven bij 'Doorontwikkelen van De Maashorst' zijn er in 2020 nieuwe inzichten gekomen op de organisatie/samenwerkingsvorm in De Maashorst. Ook de manier waarop het beheer samen op te pakken is daar onderdeel van. In dat licht is besloten om de organisatie en beheerbudgetten in 2021 gelijk te houden aan die van 2020. In 2021 werken we de nieuwe uitgangspunten voor het gezamenlijk beheer verder uit.

Beleidsindicatoren

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Nederland	Realisatie
Niet wekelijkse sporters (%) >19 jaar	2012	46,4	36,1
	2016	48,7	42,8

Wat kostte het?

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten 2020			Baten 2020		
		Geraamd	Geraamd na wijzigingen	Werkelijk	Geraamd	Geraamd na wijzigingen	Werkelijk
5.1	Sportbeleid en activering	234.729	418.594	284.265	153	153	62.507
5.2	Sportaccommodaties	1.954.481	2.297.790	2.023.078	706.002	725.547	679.905
5.3	Cult.presentatie,-productie en –partic.	424.538	551.115	490.397	14.940	14.940	14.940
5.4	Musea	27.970	28.288	28.367	5.877	5.877	2.938
5.5	Cultureel erfgoed	124.759	205.442	161.206	0	1.447	6.847
5.6	Media	782.928	782.762	787.759	13.450	13.450	13.353

VOOR WAARMERKINGSDOELEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 02/07/2021

Behorende bij briefnr. 2105407

Paraaf:

mb

pagina 58

		Lasten 2020			Baten 2020		
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.146.528	2.370.718	1.914.557	46.340	14.372	368.382
0.10	Reserves programma 5	18.764	18.764	18.764	315.733	.1.349.555	519.768
	Afronding	0	0	0	0	-1	1
	Totaal	5.714.697	6.673.473	5.708.393	1.102.495	2.125.340	1.668.641

Financiële toelichting

Financiële afwijking raming na wijziging t.o.v. werkelijk				
Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Totaal
5.1	Sportbeleid en activering	-134.329	-62.354	-196.683
5.2	Sportaccommodaties	-274.712	45.642	-229.070
5.3	Cult.presentatie,-productie en -partic.	-60.718	0	-60.718
5.4	Musea	79	2.939	3.018
5.5	Cultureel erfgoed	-44.236	-5.400	-49.636
5.6	Media	4.997	97	5.094
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-456.161	-354.010	-810.171
0.10	Reserves programma 5	0	829.787	829.787

Taakveld 5.1 Sportbeleid en activering

Overige sportaangelegenheden

De onderbesteding op de post Overige sportaangelegenheden wordt veroorzaakt door het budget "Combinatiefuncties". We hebben de intentie uitgesproken de middelen te besteden aan het doel waarvoor ze beschikbaar zijn gesteld. De besteding van de middelen vindt gefaseerd plaats over meerdere jaren.

Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Sporthallen

Op de binnensportaccommodaties zijn de lasten hoger dan geraamd. Dit is het gevolg van een verschuiving van kosten detachering sporthalbeheer naar begeleid werken en geen volledige vergoeding door het rijk van de kwijtschelding van de huur over de periode maart t/m mei en oktober tot en met december.

Sportpark de Hoef Loosbroek

Voor de aanleg van Tennispark de Hoef is een incidenteel budget van € 221.729,- beschikbaar gesteld. Daarnaast hielden we rekening met de afboeking van de boekwaarde van de funding van het kunstgras korfbalveld voor een bedrag van € 71.173,-. Ultimo 2020 is de aanleg nog niet

gestart, waardoor de beschikbare budgetten nog niet zijn ingezet. De aanleg was en wordt voorzien in 2021.

Taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Kunstaangelegenheden

De grootste afwijking binnen dit taakveld betreft het budget voor kunstwerk de Ballon. Uw raad stelde een budget beschikbaar van € 32.000,-, welke in 2020 niet is besteed.

Taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Natuurbeheer

Het budget voor stimulering kansrijke initiatieven is nauwelijks benut, omdat er geen initiatieven zijn aangereikt door het partneroverleg buitengebied. Dit is mede te verklaren vanuit het feit dat de partners nauwelijks bij elkaar zijn gekomen als gevolg van de Corona maatregelen.

Daarnaast heeft een afrekening plaatsgevonden op het stimuleringskader Groen Blauwe diensten. Dit liep van 2015 tot en met 2019. De uitvoeringskosten zijn uiteindelijk lager dan de door de deelnemende gemeente ingelegde middelen. Hierdoor hebben wij met deze afrekening € 45.610,- terug ontvangen van de Provincie Noord-Brabant (naar rato van onze inleg).

Ook onder natuurbeheer zijn afschrijvingslasten lager dan geraamd. Investeringskredieten zoals “vitaal buitengebied/transitie landbouw” en “Post onvoorzien buitengebied” zijn niet geheel uitgegeven. In onze raming houden wij rekening met volledig uitgegeven kredieten en de daaraan gekoppelde afschrijvingslast. Dit zorgt voor een lagere afschrijvingslast dan geraamd van € 247.135,-.

Beheer openbaar groen

Er is budget toegekend voor buurt- en wijkgericht werken. Dit is een budget dat wordt uitgegeven voor het ondersteunen van buurtinitiatieven in reactie op behoefte van burgers. Er zijn in 2020 vanuit burgers weinig initiatieven aangedragen waaraan bijgedragen kon worden. Ook vanuit de gemeente is hier niet proactief op ingezet. Dit, deels door onderbezetting alsmede de situatie die Covid-19 met zich meebrengt.

Alle Onderhoudswerkzaamheden zoals deze met IBN zijn afgesproken zijn uitgevoerd. Er zijn weinig ad hoc en extra werkzaamheden uitgevoerd, als gevolg van personele onderbezetting in de eerste helft van vorig jaar en alsmede door de gevolgen van de situatie rond Covid-19.

Daarnaast is in 2020 incidenteel budget voor essenbomen ten behoeve van ziekte niet uitgegeven. Het bleek niet langer noodzakelijk om voor deze bomen extra onderhoud uit te voeren.

Tot slot geldt ook voor dit budget een lagere afschrijvingslast dan begroot, doordat de investeringskredieten niet of niet geheel zijn uitgegeven in 2020. Daarbij starten wij pas de afschrijving na ingebruikname van het investeringskrediet.

Waterlossingen, sloten en pompgemalen

Er zijn in 2020 minder kosten gemaakt voor het onderhoud op sloten, watergangen en duikers dan geraamd. Het onderhoud aan duikers en/of het uitbaggeren van watergangen wordt reactief uitgevoerd op basis van meldingen. Omdat er weinig meldingen binnen zijn komen vallen de kosten ook lager uit.

Exploitatie recreatievoorzieningen

We hebben in 2020 € 293.070,- aan opbrengsten uit erfpacht (De Wildhorst) verantwoord. In de begroting hebben wij hiervoor geen raming opgenomen, omdat wij in onze meerjarenbegroting niet afhankelijk willen zijn van deze opbrengsten. Deze opbrengst zorgt voor een voordeel in de jaarrekening 2020. Daartegenover staat een toevoeging van de voorziening dubieuze debiteuren van € 169.848,- om een reservering te maken voor de mogelijke oninbaarheid van openstaande canon.

Taakveld 0.10 Mutaties reserves taakveld 5

De geraamde uitgaven op diverse initiatieven en investeringskredieten zijn niet of niet volledig uitgegeven, waardoor de dekking uit de reserves ook lager is dan geraamd. Dit betreft onder meer de aanleg van het Tennispark Loosbroek (€ 292.902,-), verplaatsing kunstwerk de Ballon (€ 32.000,-) en combinatiefuncties (€ 97.942,-), Kansrijke initiatieven buitengebied (€ 44.402,-), Vitaal buitengebied (€ 91.830,-) en Stimuleringsregeling landschap (€ 75.000,-).

Sociaal domein

Wat hebben we bereikt in het begrotingsjaar?

Subdoel: 'Inwoners weten waar ze zich kunnen melden voor ondersteuning' en 'De ondersteuning is van goede kwaliteit en dichtbij huis' (toegang)

Activiteit:

- Organiseren van de toegang binnen het sociaal domein (signalering kwetsbare burgers, ondersteuning burger en netwerk, aanbrengen meer samenhang).

Integrale toegang sociaal domein

Na het vaststellen van het Startdocument Integrale Toegang door het college in het najaar van 2019 is in 2020 de implementatie ter hand genomen. De belangrijkste mijlpalen zijn het ondertekenen van de samenwerkingsovereenkomst met gemeente Meierijstad en ONS welzijn (juni 2020), het vaststellen van het plan van aanpak 'Op weg naar implementatie. Notitie integrale toegang Bernheze' (juni 2020), het aanstellen van een regisseur voor Wegwijzer (september 2020) en de start met de drie disciplines in Wegwijzer (nadere kennismaking, training, casuïstiekbesprekingen, interne organisatie) (november 2020). In december zijn we in gesprek gegaan met vrijwilligersorganisaties en professionele ketenpartners over de start van Wegwijzer. De start van Wegwijzer voor inwoners volgt in februari 2021.

Subdoel: de toegang is goed bekend, op sterke en partners werken goed samen en ouders en jeugdigen zijn tevreden over de professionele hulp

Activiteit:

- We gaan de samenwerking met de huisartsen en het BJD verbeteren.

Praktijkondersteuner GGZ jeugd

In september 2020 zijn we gestart met een tweejarige pilot. Bij alle huisartsenpraktijken in Bernheze wordt in totaal 35 uur praktijkondersteuning GGZ jeugd vanuit Stichting Haspel ingezet. Wij zetten dit in bij de huisartsen, omdat zij belangrijke verwijzers naar gespecialiseerde jeugdhulp zijn. De huisarts heeft een belangrijke rol bij de inzet van vroegsignalering, lichte hulp en het voorkomen van onnodige zware hulpverlening. Omdat onze intentie is om vervolg te geven aan de inzet van een POH GGZ jeugd, evalueren we tussentijds na één jaar en na afloop van twee jaar.

Hiervoor houden de huisartsen samen met Stichting Haspel een registratie bij. We presenteren voor de zomer 2021 de eerste cijfers.

Subdoelen 'Verkleinen afstand tot de arbeidsmarkt' en 'Aanbod en vraag op de arbeidsmarkt zijn op elkaar afgestemd'

Activiteit:

- Inzet op (nieuwe) trajecten om inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt optimaal te laten meedoen en te bewegen richting (gesubsidieerd) werk.
- Samenwerken regionale opdracht IBN.

Meedoen naar vermogen

Toen Meedoen naar Vermogen in maart 2020 werd vastgesteld, was de arbeidsmarkt zeer gunstig. Zo hadden we onder andere het streven om ons bijstandsbestand te verkleinen. Echter is deze programmaliijn door Corona in een andere daglicht komen te staan. Door de crisis bleek het moeilijker om mensen naar werk te bemiddelen. Zeker de doelgroep die aangewezen is op loonkostensubsidie. Werkgevers zijn huiverig om mensen aan te nemen en door het vele thuiswerken is het bieden van begeleiding een stuk lastiger. Door de lockdown konden veel Zzp'ers/ondernemer niet werken of moesten dicht. Door de overheid werden verschillende noodpakketten ontwikkeld, zoals steun bij doorbetaling vaste lasten (TVL), de regeling voor compensatie loonkosten (NOW) en de tijdelijke overbrugging zelfstandig ondernemers (Tozo). Deze laatste regeling bestaat uit zowel inkomstenondersteuning als de mogelijkheid om een krediet aan te vragen.

De Tozo regeling is voor de gemeente Bernheze uitgevoerd door gemeente Meierijstad.

Aantallen Tozo levensonderhoud

	Aantal aanvragen	Toekenning	Afwijzing	Intrekking	Overige
Tozo 1	474	396	36	28	13
Tozo 2	102	58	4	38	2
Tozo 3	86	74	6	2	4

Aantallen Tozo kredietaanvragen

	Aantal aanvragen	Toekenning	Afwijzing	Intrekking	Overige/buiten behandeling
Tozo 1	49	10	3	20	16
Tozo 2	10	3	2	0	5
Tozo 3	10	2	0	1	7

Financiën Tozo maart t/m december 2020:

	Ontvangen	Betaald
Voorschot Rijk ter bekostiging van TOZO	6.860.033	
Uitvoeringskosten		302.300
Betalingen Tozo		1.863.808
Betalingen verstrekte leningen		149.070
Ontvangen terugvorderingen	128.819	
Ontvangen aflossingen	446	
Nog te ontvangen terugvorderingen	21.183	
Totaal lasten/baten uitvoering TOZO maart t/m december 2020	7.010.481	2.315.178
Restitutie rijksmiddelen (overschot op ontvangen rijksmiddelen)		4.695.303

Met deze nieuwe dienstverlening is bij het vaststellen van deze programmalijs geen rekening gehouden. We zien een verschuiving van focus naar de dienstverlening voor zzp'ers/ondernemers en de bemiddeling van de mensen die door corona geen baan meer hebben.

Als we kijken naar ons bestand dan zien we dat de verwachte toename van het aantal jongeren en de aanvragen participatiewet uitblijft. De aantallen participatiewet schommelen tussen de 235 en de 240 uitkeringen (exclusief IOAW en BBZ). Echter ligt het probleem van de jeugdwerkloosheid voor een deel bij scholen, omdat ze minder snel uitstromen naar werk en het lastig blijkt om stageplekken te vinden. Als regio hebben we afgesproken extra ingezet te plagen op deze doelgroep.

Maatwerk voor doelgroepen

De verschillende doelgroepen hebben we in beeld door middel van het project "Kansrijk". Alle klanten zijn ingedeeld op basis van de kansen en afstand tot de arbeidsmarkt. Voor de groep met een kleine of geen afstand is er een bemiddelingsteam aan de slag gegaan. Er is meer aandacht voor de statushouders, omdat wij als gemeente extra uren inzetten om zowel de nieuw instroom actief op te pakken, als ook de mensen die al (bijna) klaar zijn met de inburgering. Eind 2020 is er een werkgroep aan de slag gegaan om (naast inkomensondersteuning) de zzp'ers en ondernemers te ondersteunen met de vraag over het voorzetten van de onderneming of ondersteuning te bieden bij het vinden van een baan.

Partnership IBN

In december 2016 hebben de gemeenten en IBN een bestuurlijk convenant gesloten in het kader van de Participatiewet. In het convenant hebben gemeenten en IBN afgesproken dat zij in de jaren 2017, 2018, 2019 en 2020 op basis van partnership met elkaar willen komen tot nieuwe kaders en afspraken voor de uitvoering van onderdelen van de Participatiewet. In het voorjaar van 2020 hebben de 11 deelnemende gemeenten besloten om het huidige partnership een half jaar te verlengen tot 1 juli 2021. Door corona en het thuiswerken heeft de projectgroep vertraging opgelopen, waardoor eind 2020 niet haalbaar bleek te zijn. Inmiddels zijn er verschillende scenario's gepresenteerd en doorgerekend. De verwachting is nu dat eind januari 2021 een besluit

genomen wordt door de portefeuillehouders en dat dit voorstel in het tweede kwartaal van 2021 wordt voorgelegd aan alle colleges en raden van de betrokken gemeenten.

Subdoelen: 'Er is een aanbod armoedebestrijding en armoedepreventie'

Activiteit:

- Bestaand armoedebeleid voortzetten en inzetten op preventie.

Armoedebeleid

In 2020 heeft het Nibud onderzoek gedaan naar de doelmatigheid van ons armoedebeleid. In augustus 2020 is het onderzoeksrapport opgeleverd en in november gepresenteerd aan de commissie Maatschappelijke zaken en de klankbordgroep Armoedebestrijding. De input wordt meegenomen in de evaluatie en het verbeterplan dat in het eerste kwartaal van 2021 wordt opgeleverd. In het onderzoek komt naar voren dat Bernheze een uitgebreid voorzieningenpakket kent en dat blijft behouden. Door het coronavirus is het niet mogelijk geweest om armoede extra onder de aandacht te brengen op scholen. Dit pakken we in 2021 weer op met Team ArmoedePreventie.

Vanaf 1 januari 2021 sluit Bernheze als 35ste gemeente aan op de Nederlandse Schuldhulproute. Dit instrument zorgt ervoor dat mensen in een eerder stadium passende hulp krijgen bij (beginnende) schulden.

Naar aanleiding van de motie hebben gezinnen in armoede in december een duurzame mondkapjes ontvangen. De mondkapjes zijn door verschillende vrijwilligers(organisaties) uit Bernheze geproduceerd en verspreid. Alle burgers die bekend zijn bij de Sociale Dienst hebben we per post een mondkapje toegestuurd.

Subdoelen: 'Inwoners met een vastgestelde beperking ondersteunen naar (betaald) werk' en '(tijdelijke) inkomensondersteuning is beschikbaar'

Activiteit:

- Contractbeheer DVO Meierijstad.

DVO Meierijstad

In 2019 is besloten de dienstverleningsovereenkomst met Meierijstad te verlengen. De beleidssamenwerking loopt goed. We zijn nu vooral bezig met de voorbereiding van de nieuwe Wet Inburgering die op 1 januari 2022 ingaat. Het gaat om een flinke stelselwijziging en de gemeenten zijn opgeroepen om met de voorbereiding aan de slag te gaan. Vanaf de (interne) start van Wegwijzer zijn de klantmanagers van Meierijstad vol betrokken en aangehaakt. Per 1 februari 2021 is Wegwijzer voor inwoners direct te benaderen. De samenwerking is in december

2020 geëvalueerd en de voorlopige conclusie is dat de gemeente Bernheze en Meierijstad samenwerken aan de realisatie zoals afgesproken bij de verlening van de DVO.

Subdoelen: ‘We hebben voldoende, passende, kwalitatief goede en beschikbare voorzieningen nu en in de toekomst’

Activiteit:

- Inzet op het tegengaan van het armoedevraagstuk en eenzaamheid (aanpakken met impact).
- Invulling en uitvoering opdrachtgeverschap ONS Welzijn.

Aanpakken met impact

In de programmalijn Aanpakken met Impact zijn we aan de slag met vijf prioritaire thema's: eenzaamheid, armoede, dementie, mantelzorg en versterken zelfredzaamheid van onze inwoners. Eenzaamheid is mede als gevolg van Corona een heel actueel thema. Vanaf het najaar overleggen we met professionele en vrijwilligersorganisaties over een gezamenlijke aanpak tegen eenzaamheid. Eenzaamheid is een overstijgend vraagstuk. Door focus te leggen op eenzaamheid, pakken we ook de andere thema's aan. De eenzamen zijn ook mantelzorgers en mensen in armoede. In november was de eerste online startbijeenkomst. In het voorjaar 2021 leveren we een plan van aanpak over eenzaamheid op.

Subsidieovereenkomst welzijnsorganisatie Ons Welzijn

De afgelopen jaren zijn er diverse acties ingezet om verbetering door te voeren in de bedrijfsvoering van ONS welzijn. Bij ONS welzijn zijn nieuwe managers en een nieuwe bestuurder aangesteld die aan de slag zijn gegaan met het verbeteren van de bedrijfsvoering. Wij hebben intensief overlegd met ONS welzijn om te komen tot een uitwerking van een lokale opdracht: een Bernhezer bekostigingsmodel. In dit model hebben we al veel meer zicht op de opdracht aan ONS welzijn. De dienstverlening is verdeeld in vier diensten (individuele begeleiding door de lokale teams, groepswork, ondersteuning/aansturing vrijwilligerswerk en ondersteuning van de burgerinitiatieven) en per dienst geven we welk budget/fte beschikbaar is. Het budget is in het huidige model nog niet verdeeld naar activiteiten. Wij willen dat ONS welzijn het bekostigingsmodel doorontwikkelt naar een productenboek, waarin wel de kosten van de activiteiten inzichtelijk zijn. Hierover zullen we lokaal en regionaal afspraken maken.

Verbonden partijen

Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant

Het Werkvoorzieningschap is opdrachtgever voor IBN als uitvoeringsorganisatie van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Het Werkvoorzieningschap is namens 11 gemeenten enig aandeelhouder en eigenaar van IBN.

Centrumregeling WMO Brabant Noordoost-Oost

In Noordoost Brabant kopen we gezamenlijk de Wmo hulp in. Oss is centrumgemeente voor de inkoop van Wmo-ondersteuning (voor de taken die vanaf 2015 door de gemeente worden uitgevoerd). Oss koopt in namens de deelnemende gemeenten. Regionale inkoop leidt tot minder administratieve lasten voor de aanbieders, meer eenheid in de regio en een sterkere positie in het gesprek met aanbieders.

Centrumregeling Jeugdhulp Noordoost-Brabant

In Noordoost Brabant kopen we gezamenlijk de jeugdhulp in. Daarvoor is een gemeenschappelijke regeling met de centrumgemeente ('s-Hertogenbosch). Gezamenlijke inkoop leidt tot minder administratieve lasten voor aanbieders, efficiëntere inkoop en een betere positie in de onderhandeling met aanbieders. Een aantal taken (bijvoorbeeld gesloten jeugdzorg) moeten gemeenten verplicht gezamenlijk inkopen.

Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant Noordoost (KCV)

Twaalf gemeenten zijn opdrachtgever voor het WMO-personenvervoer. Samen vormen zij het KCV. Met vervoer op maat dragen zij bij aan bereikbaarheid voor iedereen, en daarmee aan de participatie ook voor mensen met een beperking.

Beleidsindicatoren

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Nederland	Realisatie
Aantal banen (aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar)	2015	742,9	545,0
	2016	751,3	547,1
	2017	759,8	556,9
	2018	774,0	575,8
	2019	792,1	588,1
Jongeren met een delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)	2015	1%	0%
	2016	1%	1%
	2017	1%	0%
	2018	1%	0%
	2019	1%	1%
Kinderen in uitkeringsgezin dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen (% kinderen tot 18 jaar)	2015	7%	3%
	2016	7%	3%
	2017	7%	3%
	2018	7%	3%
	2019	6%	3%
Netto arbeidsparticipatie*1 (% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking)	2015	65,4	68,2
	2016	65,8	68,8
	2017	66,6	69,5
	2018	67,8	70,9
	2019	68,8	71,6

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Nederland	Realisatie
Werkloze jongeren (% 16 t/m 22 jarigen)	2015	2%	0%
	2016	2%	1%
	2017	2%	1%
	2018	2%	1%
	2019	2%	1%
Personen met een bijstandsuitkering (aantal per 1.000 inwoners 18 jaar en ouder)	2015	40,5	13,8
	2016	41,5	15,4
	2017	41,6	16,6
	2018	39,6	15,7
	2019	37,8	15,0
Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 1.000 inwoners van 15 – 64 jaar)	2015	31,2	11,2
	2016	25,8	12,1
	2017	28,1	13,3
	2018	30,5	13,7
	2019	20,6	11,6
Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)	2015	8,9	9,2
	2016	9,2	8,6
	2017	9,7	8,7
	2018	10,1	9,2
	2019	10,5	9,5
Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)	2015	1,1	0,7
	2016	1,0	0,6
	2017	1,0	0,7
	2018	1,1	0,8
	2019	1,1	0,9
Jongeren met jeugdreclassering (% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)	2015	0,4	Geen data beschikbaar
	2016	0,4	
	2017	0,4	
	2018	0,4	
	2019	0,3	
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO (aantal per 1.000 inwoners)	2016	57	47
	2017	57	46
	2018	60	48
	2019	62	51

1) Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.

2) Het percentage leerlingen (4 – 12 jaar) in het primair onderwijs dat kans heeft op een leerachterstand.

Wat kostte het?

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten 2020			Baten 2020		
		Geraamd	Geraamd na wijzigingen	Werkelijk	Geraamd	Geraamd na wijzigingen	Werkelijk
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.445.107	2.986.734	2.738.823	261.571	253.728	258.473
6.2	Wijkteams	3.950.313	3.833.973	3.046.082	0	0	951
6.3	Inkomensregelingen	6.532.815	12.959.151	8.454.139	4.186.288	10.503.939	6.878.338
6.4	Begeleide participatie	4.178.647	4.509.302	4.622.671	0	158.642	158.642
6.5	Arbeidsparticipatie	448.362	538.764	352.619	0	0	8.676
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	813.124	815.701	835.645	0	0	0
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	3.732.342	4.002.245	4.144.634	158.518	69.768	38.876

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 02/07/2021

Behorende bij briefnr. 2105407

Paraaf:

mb

pagina 68

		Lasten 2020			Baten 2020		
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	4.512.422	5.499.329	5.848.163	0	0	481.529
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	78.770	45.143	8.858	0	0	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	764.540	675.052	638.874	0	0	5.048
0.10	Reserves programma 6	0	0	652.479	86.550	1.123.922	555.244
	Afronding	0	1	0	0	0	1
	Totaal	27.456.442	35.865.395	31.342.987	4.692.927	12.109.999	8.385.778

Financiële toelichting

Financiële afwijking raming na wijziging t.o.v. werkelijk				
Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Totaal
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-247.911	-4.745	-252.656
6.2	Wijkteams	-787.891	-951	-788.842
6.3	Inkomensregelingen	-4.505.012	3.625.601	-879.411
6.4	Begeleide participatie	113.369	0	113.369
6.5	Arbeidsparticipatie	-186.145	-8.676	-194.821
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	19.944	0	19.944
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	142.389	30.892	173.281
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	348.834	-481.529	-132.695
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-36.285	0	-36.285
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-36.178	-5.048	-41.226
0.10	Reserves programma 6	652.479	568.678	1.221.157

Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Personeel taakveld Samenkracht en burgerparticipatie

De onderuitputting is het gevolg van niet of later ingevulde vacatures en toerekening van uren naar andere taakvelden.

Wet Maatschappelijke ondersteuning

In 2019 is er een incidenteel budget van € 100.000,- beschikbaar gesteld ten behoeve stimulering burgerinitiatieven. Ultimo 2019 resteerde nog een budget van € 89.123,-. In 2020 zijn uitgaven gedaan ter hoogte van € 47.780,-. Deze gelden zijn onder meer ingezet voor een pilot aanpak eenzaamheid, project 'bridgelessen', huiskamerproject in Vorstenbosch, aanschaf van een bosrolstoel en -rollator en het project 'We together'.

Taakveld 6.2 Wijkteams

Cliëntondersteuning

We hebben in 2020 een subsidie van het ministerie van VWS ontvangen voor de Koplopersgroep onafhankelijke cliëntondersteuning van € 139.718,-. Het project heeft een looptijd van drie jaar (2020 tot en met 2022).

Met dit project werken we aan drie thema's:

1. Het vergroten van de bekendheid van de onafhankelijke cliëntondersteuner.
2. Het trainen van de onafhankelijke cliëntondersteuner zodat zij de juiste kennis hebben.
3. Het borgen van de onafhankelijke cliëntondersteuner in onze gemeente en in samenwerking met andere partijen.

Stelpost transities 2015

Uw raad besloot de gelden in de algemene uitkering voor het sociaal domein te bestemmen voor het sociaal domein. Voor de rijks gelden waar tegenover nog geen directe verplichtingen staan parkeren we op een stelpost. Deze stelpost was ultimo 2020 € 520.560,-. Deze hebben we toegevoegd aan de reserve Transities.

Ontwikkeling integrale toegang SD

Voor de ontwikkeling van de integrale toegang is in januari 2020 een incidenteel budget beschikbaar gesteld van € 117.000,- voor o.m. vervanging personele inzet voor dit project, training en opleiding en communicatie. Ultimo 2020 resteert nog een budget van € 59.384,-. In 2021 wordt de ontwikkeling vervolgd, onder andere met de integratie van jeugdhulp, de relatie tussen Wegwijzer en ketenpartners en Wegwijder en burger- en vrijwilligersinitiatieven. Het resterende ontwikkelbudget wordt voor de doorontwikkeling van Wegwijzer ingezet.

Taakveld 6.3 Inkomensregelingen

Algemene uitgaven bijstandsverlening

De bijdrage in de bedrijfsvoeringskosten voor de Dienstverleningsovereenkomst gemeente Meierijstad zijn lager uitgevallen dan begroot. Door de niet geplande werkzaamheden voor de TOZO zijn er minder uren ingezet op andere beleidsterreinen.

Lasten Wet werk en bijstand (WWB)

De werkelijke kosten voor de Wet werk en bijstand zijn lager dan geraamd. Dit is voornamelijk het gevolg van een positieve bijstelling eind september van de specifieke uitkering van de BUIG van € 159.000,-. Daarnaast zijn de definitieve uitkeringskosten lager dan geraamd.

Minimabeleid

De kosten minimalbeleid zijn lager dan geraamd vanwege het nog niet volledig inzetten van de incidentele decentralisatieuitkering Schulden en Armoede.

Taakveld 6.4 Begeleide participatie

Werkvoorzieningschap Noordoost Brabant

Voor de uitvoering van de klassieke Wsw ontvangen we een rijksuitkering via de algemene uitkering. Volgens afspraak wordt deze één op één doorbetaald aan het Werkvoorzieningschap ter bekostiging van de uitvoering van de Wsw. In de septembercirculaire is deze rijksuitkering verhoogd met € 118.494,-. Deze verhoging hebben we begrotingstechnisch niet meer kunnen verwerken in de tweede Tussentijdse rapportage. Daardoor geeft dit budget ultimo 2020 een overschrijding.

Taakveld 6.5 arbeidsparticipatie

Werk en re-integratie

Voor de kosten re-integratie reserveren we het budget wat we van het rijk ontvangen. De werkelijke kosten in 2020 zijn lager dan het rijksbudget. Voor het restant budget zijn echter verplichtingen aangegaan waarvan de kosten neerdalen in het boekjaar 2021.

Inburgering

Voor de nieuwe wet inburgering zijn vooruitlopend op de invoering incidentele middelen beschikbaar gesteld in 2019 en 2020. Deze middelen zijn in 2020 niet benut.

Taakveld 6.71 maatwerkdienstverlening 18+

Begeleiding (zorg in natura)

Voor de voorzieningen Ondersteuning en Dagbesteding hebben we een budget gereserveerd van € 1.841.646,- op basis van historische gegevens en toenemende vraag als gevolg van onder andere de invoering abonnementstarief CAK. In de tweede tussentijdse rapportage hebben we het budget nog met € 108.000,- naar boven bijgesteld. Ultimo 2020 blijken de kosten nog € 109.000,- hoger uit te vallen dan de bijgestelde raming.

Taakveld 6.72 maatwerkdienstverlening 18- en Taakveld 6.82 geëscaleerde zorg 18-

Individuele voorzieningen natura jeugd

De onderuitputting op zorg in natura Jeugdzorg wordt voornamelijk veroorzaakt door de niet uitgegeven gelden plan van aanpak transformatie jeugdhulp die door uw raad beschikbaar zijn gesteld op 6 juli 2017. De kosten van de transformatie worden gedekt uit de reserve transities.

Maatwerk aanpak Bernheze (MaB)

In 2017 stelde uw raad een incidenteel budget beschikbaar gesteld voor Maatwerk aanpak Bernheze (IPW) van € 115.000,- inclusief de pilot. Ultimo 2019 bedroeg het restant € 72.194,-. In 2020 heeft er een benutting plaatsgevonden van € 10.401,-. De kosten worden gedekt uit de reserve MAB.

Taakveld 0.10 Mutaties reserves taakveld 6

In de begroting hielden we nog geen rekening met de toevoeging van het overschot middelen sociaal domein aan de reserve Transities ter grootte van € 652.479,-.

De lagere onttrekking op de reserves heeft voornamelijk de volgende oorzaken: De Voor de kosten van de transformatie van de jeugdzorg stelde uw raad een incidenteel budget beschikbaar. De gelden transformatie zijn ultimo 2020 voor een bedrag van € 231.432,- niet benut en daarmee de onttrekking uit de reserve Transities € 231.432,- lager is dan geraamd. Daarnaast is het budget realisatie Integrale toegang sociaal domein voor een bedrag van € 59.384,- niet benut. Ook het budget Maatwerk aanpak Bernheze en stimulering burgerinitiatieven geven nog een overschot van respectievelijk € 61.793,- en € 41.343,-.

Ontwikkeling reserve transities (sociaal domein)

In de jaarrekening 2019 rapporteerden wij uw raad dat ultimo 2019 de stand van de reserve Transities (sociaal domein) € 10.504.180,- was. Ultimo 2020 is de stand van deze reserve € 10.638.269,-. Dit saldo is enerzijds ontstaan door een toevoeging van € 652.479,- en anderzijds door een onttrekking van € 518.390,-.

Toelichting toevoegingen

Het positief saldo op de beschikbare rijksbudgetten bedraagt € 652.479,-. Het overschot op de rijksbudgetten sociaal domein laat de laatste jaren een afname zien van € 6,9 miljoen in 2018, € 1 miljoen in 2019 en € 0,65 miljoen in 2020.

Toelichting onttrekkingen

De reserve is o.a. ingezet voor:

Uitgaven ten laste van reserve Transitie	Bedrag
Uitbreiding team Zorg	€ 141.862
Transformatie Jeugdzorg blok 2	€ 72.079
Stimulering burgerinitiatieven	€ 47.780
Praktijkondersteuner huisartsen (POH-GGZ)	€ 43.159
Project STORM – preventieve activiteiten depressie jeugd	€ 36.050
Ons Welzijn, verdubbeling uren wijkgericht welzijnswerk Nistelrode	€ 35.000
Pilot regisseur gebiedsteam integrale toegang	€ 26.098
Regiesysteem iSamenleving	€ 21.133
Aanpak laaggeletterdheid	€ 15.000
Maatwerkbudget Maatwerk aanpak Bernheze (MAB)	€ 10.401
Hop-on Hop-off bus te Heesch	€ 9.250
Voorzitter MAB	€ 2.962
Ontwikkelbudget Integrale toegang	€ 57.616
Totaal	€ 518.390

Volksgezondheid en milieu

Wat hebben we bereikt in het begrotingsjaar?

Subdoel: “Het verzorgen van afvalverwijdering (vast en vloeibaar)”

Activiteit:

- Beheren en onderhouden van riolering en watervoorzieningen.

Operationeel uitvoeringsprogramma

Voor de uitvoering van de wettelijke gemeentelijke watertaken heeft het college met het vaststellen van het ‘Gemeentelijk Rioleringsplan’ de verschillende uitvoeringskredieten beschikbaar gesteld. In het ‘Operationeel uitvoeringsprogramma waterbeheer en riolering’ zijn de werkzaamheden opgenomen. Dit programma is besproken met de verantwoordelijke wethouder.

Subdoelen: ‘Het verzorgen van afvalverwijdering (vast en vloeibaar)’ en ‘Toewerken naar circulaire economie (reductie en hergebruik)’

Activiteit:

- Huis aan huis afvalinzameling/stimuleren van afvalreductie en afvalscheiding.

Intensiveren beleid afvalverwijdering

We leveren blijvende inzet op het gescheiden inzamelen van afval. Ook in 2020 hebben we ons ingezet om inwoners te stimuleren om hun afval zo veel mogelijk te scheiden. Daarbij speelden nut en noodzaak de boventoon in de communicatie. De gemeente Bernheze haalt waarschijnlijk haar VANG-doelstelling voor 2020. Hier wordt uw raad apart over geïnformeerd. Ook zijn er in 2020 stappen gezet om de VANG-doelstelling voor 2025 te halen door nieuwe uitgangspunten van afvalbeleid te bespreken met de commissie Ruimtelijke Zaken. Dit vormt de input voor het afvalbeleidsplan in 2021. In 2020 is de afvalstoffenheffing gestegen, met name door externe factoren (verwerkingskosten en belastingen). De stijging was echter lager dan in de regio en het tarief ligt nog steeds onder het landelijk gemiddelde.

Subdoelen: ‘Beschermen en verbeteren van fysieke leefomgeving per milieuthema’ en ‘Beschermen, bewaken en bevorderen gezondheid’

Activiteit:

- Actueel houden van het beleidskader en instrumenten.

Ontwikkelingen milieubeleid

Eind 2020 hebben we een extern deskundige laten inventariseren welke taken en activiteiten met betrekking tot bodem binnen de gemeente plaatsvinden en hoe deze beter georganiseerd kunnen worden. De rapportage hierover wordt begin 2021 afgerond. In deze rapportage wordt ook gekeken naar de overdracht van bodemtaken van de provincie naar de gemeenten met ingang van de Omgevingswet per 1 januari 2022. April 2020 heeft de ODBN een voorzichtige prognose gegeven voor de kosten van het uitzetten van bodemtaken als verzoektaak bij de ODBN. De geraamde € 21.000,- wordt meegenomen in de kadernota en begroting 2022.

In 2020 zijn alle stoppers uit de stoppersregeling ammoniak gecontroleerd door de ODBN. Gebleken is dat zij allemaal zijn gestopt met het intensief houden van dieren. Vanaf 2010 zijn ruim 60 bedrijven gestopt onder deze stoppersregeling. Dit heeft een vermindering opgeleverd van ruim 700.000 odour-units aan geuruitstoot en ruim 5.000 kilo aan fijnstof. Daarnaast hebben we met de 21 bedrijven die zich hebben aangemeld voor de Subsidieregeling sanering varkenshouderij (Srv) een keukentafelgesprek gevoerd. Eind 2020 werd bekend dat meer dan de helft van deze bedrijven (totaal 12) ook daadwerkelijk meedoet na het bod dat ze hebben gekregen van de Rijksdienst voor ondernemend Nederland (RVO). Deze 12 bedrijven zorgen samen voor een vermindering van 615.000 odour-units aan geuruitstoot en bijna 3.800 kilo aan fijnstof. Dit gaat dus zeker een positief effect hebben op onder andere de luchtkwaliteit, al gaan we dit pas in 2022 op de kwaliteitskaarten terug zien. De vergunningen moeten immers nog ingetrokken worden. Begin 2020 hebben we het Schone Luchtakkoord (SLA) ondertekend. Regionaal is de samenwerking gezocht en gevonden om verschillende onderwerpen uit het SLA te kunnen aanpakken. We zijn actief aangesloten bij de pilotprojecten houtstook en landbouw.

Door de provincie wordt momenteel samen met de gemeenten uit Noordoost en Zuidoost Brabant, onderzocht (in de vorm van een plan MER mest) waar geschikte zoekgebieden voor schone en veilige mestbewerking liggen in Brabant. Voor de omgevingsvisie is een plan van aanpak vastgesteld en we gaan in 2021 verder met de uitvoering hiervan.

Duurzame energie-agenda 2017-2020

In 2020 is gewerkt aan het opstellen van de nieuwe energieagenda 2021-2025. Deze zal in januari 2021 aan de gemeenteraad worden aangeboden. Daarnaast zijn er stappen gezet op het gebied van duurzame energie.

Inwoners met een kleinere portemonnee worden gevolgd in het pilotproject "Energie voor iedereen". Dit project loopt medio 2021 af, mede door het wegvallen van subsidie van de provincie Noord Brabant.

Sportclubs hebben de mogelijkheid gekregen om gebruik te maken van een stimuleringslening om hun sportclubs te verduurzamen. Enkele sportclubs hebben dit gedaan, met andere zijn we in gesprek over de mogelijkheden.

Het beleid zonneweides komt in 2021 in de gemeenteraad ter besluitvorming. In 2020 hebben we uitgebreid de uitgangspunten bediscussieerd in de commissie Ruimtelijke Zaken.

Alle nieuwbouwwijken worden gasloos gebouwd, de bestaande wijken gaan we richting 2050 gasloos maken. Hiervoor is gewerkt aan de Transitievisie Warmte, maar ook in 2021 wordt hier nog (conform planning) aan gewerkt. In oktober 2021 wordt de Transitievisie Warmte door uw raad vastgesteld.

De Regionale Energiestrategie is in 2020 in concept vastgesteld door de gemeenteraad en vervolgens aangeboden aan het Planbureau voor de Leefomgeving. In 2021 zal het definitieve stuk aan de raad worden aangeboden ter besluitvorming.

Verbonden partijen

Gezondheidsdienst Hart voor Brabant (GGD)

De GGD voert voor gemeenten een aantal wettelijke taken uit en draagt daarnaast bij aan preventie en onderzoek. Deze gemeenschappelijke regeling draagt met name bij aan preventie op het gebied van gezondheid voor iedereen en op het gebied van jeugd.

Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden, West en Noord (RAV)

De RAV is een gemeenschappelijke regeling van 43 gemeenten. De RAV verzorgt het ambulancevervoer, houdt de meldkamer ambulancezorg in stand en levert een bijdrage aan de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR). Gemeenten betalen sinds 2012 geen bijdrage meer voor de RAV. Er wordt onderzoek gedaan naar welke organisatievorm in de toekomst past bij de RAV en wat daarin de wettelijke mogelijkheden zijn. Tot die tijd blijft de gemeenschappelijke regeling bij de gemeenten.

Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)

De ODBN voert wettelijke taken uit op het gebied van milieuadvisering bij vergunningverlening en voert voor Bernheze integraal de WABO-toezichtstaken uit. Daarnaast houdt de ODBN zich bezig met gezamenlijke taken op het gebied van milieucriminaliteit en ketenaanpak rondom asbest en bodemkwaliteit.

Beleidsindicatoren

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Nederland	Realisatie
Omvang huishoudelijk afval (restafval) (kg/inwoner)	2015	200	118
	2016	189	119
	2017	178	106
	2018	172	89
	2019	163	68
Hernieuwbare elektriciteit (%)	2015	13,1	7,1
	2016	14,9	12,7
	2017	16,3	15,2
	2018	17,6	18,2

Wat kostte het?

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten 2020			Baten 2020		
		Geraamd	Geraamd na wijzigingen	Werkelijk	Geraamd	Geraamd na wijzigingen	Werkelijk
7.1	Volksgezondheid	1.135.833	1.163.940	1.151.348	17.302	17.265	17.508
7.2	Riolering	2.114.211	2.203.768	2.212.255	2.444.751	2.537.542	2.639.092
7.3	Afval	2.755.946	2.857.137	2.999.844	3.215.570	3.014.476	3.335.728
7.4	Milieubeheer	1.391.616	1.665.434	1.464.297	6.312	6.312	112.987
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	78.970	79.577	59.593	82.936	82.936	61.204
0.10	Reserves programma 7	0	250.016	297.276	230.304	1.101.101	532.504
	Afronding	0	0	-1	0	-1	-1
	Totaal	7.476.576	8.219.872	8.184.612	5.997.175	5.759.631	6.699.022

Financiële toelichting

Financiële afwijking raming na wijziging t.o.v. werkelijk				
Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Totaal
7.1	Volksgezondheid	-12.593	-243	-12.836
7.2	Riolering	8.487	-101.550	-93.063
7.3	Afval	142.707	-321.252	-178.545
7.4	Milieubeheer	-201.137	-106.675	-307.812
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-19.984	21.732	1.748
0.10	Reserves programma 7	47.260	568.597	615.857

Taakveld 7.2 Riolering

Riolering

De invoering van de omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2022. Het budget (€ 25.000) voor het opstellen van een omgevingsvisie wordt overgeheveld naar 2021. In 2020 is gestart met

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 02/07/2021

Behorende bij briefnr. 2105407

Paraaf:

mb

pagina 77

actualisatie BRP en klimaatstresstesten. Stresstesten zijn nagenoeg afgerond en momenteel is gestart met doorrekening van het rioolstelsel (BRP). Het vervolg van dit project wordt in 2021 uitgevoerd.

In 2020 is er bij diverse partijen specialistische riool- en wateradvies opgevraagd ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen en het uitvoeren van klimaatstresstesten. Vanuit de regionale watersamenwerking As50+ zijn diverse projecten uitgevoerd waaronder het opleveren van een online klimaatatlas, + lancering, een hittestresstool, deelname aan bewustwordingscampagnes zoals Operatie steenbreek, en deelname aan regionale projecten vanuit Noordoost Brabant. Daarnaast is een 0-inspectie uitgevoerd op de drukriolering, om vanuit dit plaatje verder te kunnen gaan bepalen hoe de renovatie eruit gaat zien.

Er is een niet geraamde bijdrage ontvangen van een deelnemende gemeente in een gezamenlijke actie voor de verkoop van regentonnen aan bewoners. Gemeente Bernheze heeft deze actie vooraf gefinancierd en na de actie gedeclareerd op basis van werkelijke kosten.

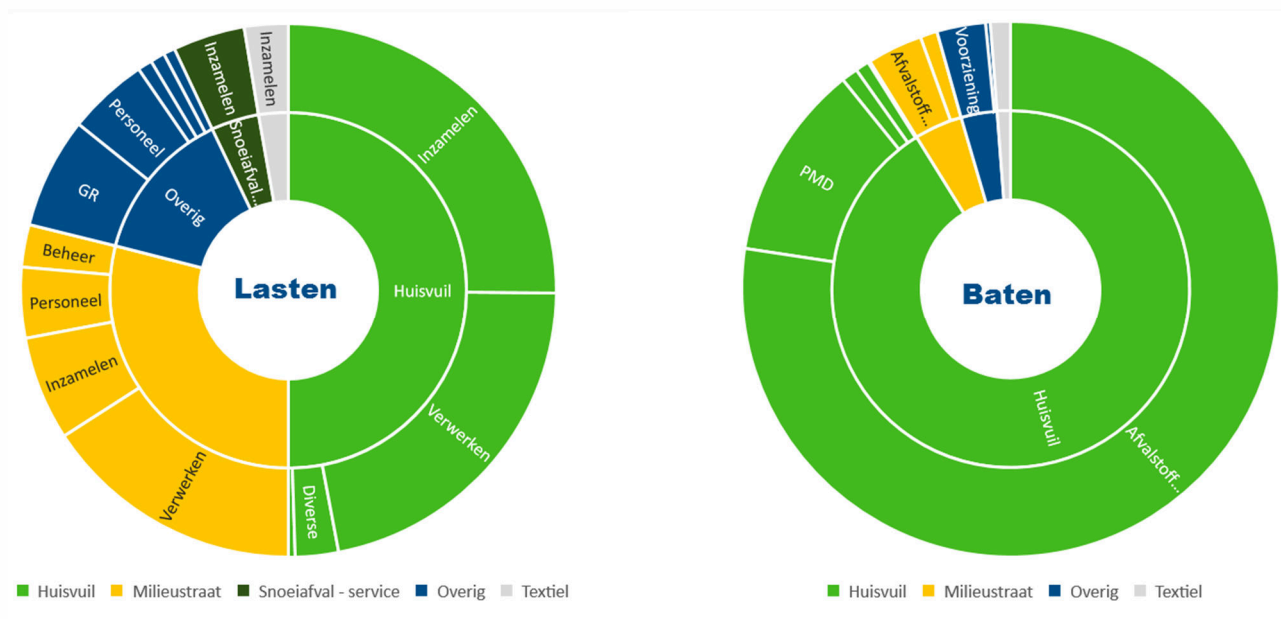
Er is van de Europese Unie meer subsidie ontvangen (en meer uitgaven) dan geraamd. Via een voortgangsrapportage krijgen deelnemende partners subsidie op uitgevoerde werkzaamheden. Per partner zijn er meer of minder uitgaven in de uitvoering. Bij meer uitgaven ontvangt elke partner ook automatisch meer subsidie tot het afgesproken plafondbedrag waarop subsidie gebaseerd is. In dit geval pakt dit dus positief uit.

Taakveld 7.3 Afval

In de jaarrekening van het afval zien we dat deze de beoogde resultaten van ons beleid weerspiegelt. Onze inwoners hebben enerzijds meer afval aangeleverd door de coronacrisis bij onze milieustraat, maar anderzijds zetten zij hun container minder vaak aan de straat voor huishoudelijk restafval.

In de grafieken hieronder krijgt u een globaal beeld van verdeling van de lasten en baten van het afval binnen onze gemeente. Het decentraal inzamelen (huis-aan-huis) beslaat de helft van onze lasten. De milieustraat bijna één derde. De overige kosten zitten vooral in de gemeenschappelijke regeling Stadgewest 's-Hertogenbosch (waarover later meer). Daarnaast bestaan de overige kosten met name uit het inzamelen van oud papier, textiel en de service voor het inzamelen van snoeiafval in het buitengebied.

De inkomsten van de gemeente betreffende afval bestaan voor het overgrote deel (meer dan driekwart) uit de afvalstoffenheffing die onze inwoners betalen. Daarnaast krijgen we een inzamelvergoeding voor het inzamelen van PMD van het afvalfonds. Ook de milieustraat levert een kleine bijdrage in de opbrengsten door middel van betaling aan de poort, maar ook door opbrengsten van oud ijzer enz. Ook ziet u de voorziening die is getroffen om de verwachte kosten van het Stadsgewest 's-Hertogenbosch af te dekken. Daarnaast leverden voor de coronacrisis oud papier en textiel nog wat schamele inkomsten op. Dit is inmiddels nagenoeg nihil.

Huisvuil (rest fractie en GFT)

Er is niet meer huishoudelijk restafval aangeleverd dan begroot, wel zijn er hogere kosten voor het verwerken van het restafval. Daardoor is hier een tekort.

Qua GFT is er wel meer aangeleverd dan begroot (400 ton). Hier staat geen verhoging van onze inkomsten tegenover. Daarnaast zijn de kosten voor overslag en transport voor het GFT hoger uitgevallen dan vorig jaar. Daardoor is hier een tekort.

De afvalstoffenheffing is lager uitgevallen dan verwacht, want het aantal ledigingen van huishoudelijk restafvalcontainers viel tegen. Zoals bekend is in Bernheze het tarief voor de afvalstoffenheffing een samenstelling van vastrecht, het aantal ledigingen van de restafvalcontainer en het aantal kilo's huishoudelijk restafval. Inwoners zetten hun restafvalcontainer minder vaak aan de straat. Inwoners wachten totdat hun container echt vol zit voordat ze deze aan de straat te zetten. Deze ontwikkeling was verwacht, maar is sneller gegaan dan we ingeschat hadden.

Kunststofverpakkingen PMD

Vanaf april 2020 is de gemeente Bernheze conform landelijk beleid overgegaan van een ketenvergoeding naar een inzamelvergoeding voor het inzamelen van PMD. Qua kostenbegroting zijn we uitgegaan van oude systematiek (ketenvergoeding). De kosten die samenhangen met de ketenvergoeding (sorteren en vermarkten) hebben we daarbij in de begroting laten zitten. De baten zijn wel gecorrigeerd voor de nieuwe systematiek. Echter is in de praktijk meer aangeleverd dan geraamd.

Daarnaast hebben we een hogere afrekening gekregen dan dat begroot was. Doordat er meer is ingezameld is en daartegenover meer inkomsten (inzamelvergoeding) staan, maar ook een hogere afrekening van inzamelaar gemeente Oss.

Milieustraat

Er is meer gestort op de milieustraat. Door de coronacrisis zagen we landelijk een toename aan aanlevering op de milieustraat. Dat zien we in breedte, er is van alles wat op de milieustraat wordt ingezameld meer aangeleverd. Daardoor zijn de verwerkingskosten, transportkosten en andere kosten direct gerelateerd aan het aangeleverde afval omhoog gegaan. We zien ook de inkomsten van de milieustraat hierdoor (beperkt) toenemen. De inkomsten van de milieustraat weerspiegelen, conform beleid, niet de daadwerkelijke kosten die voor de milieustraat gemaakt worden. Daar waar de verwerkingskosten circa € 163.000,- hoger zijn dan geraamd, zijn de opbrengsten slechts € 37.372,- meer dan de raming.

Overige reiniging

De afrekening van de gemeenschappelijke regeling Stadgewest 's-Hertogenbosch over de vuilstort de Vlagheide; in 2018 is er een voorziening getroffen voor de afrekening van het Stadsgewest. Daarnaast is deze (per abuis) ook in de begroting opgenomen ten laste van de reserve. De afrekening Vlagheide is dus begroot op de reserve terwijl er ook een voorziening aanwezig is. Dit is de reden dat het bedrag van de voorziening is vrij gevallen in de exploitatie, waar de kosten zijn geboekt. Het verschil tussen de voorziening en de lasten die hier tegenover staan maakt onderdeel uit van het saldo van de afvalbudgetten ad € 167.918,-.

Daarnaast is in 2020 het budget voor aanvullende onderzoeken voor het afvalbeleid niet volledig benut. Dit budget is bedoeld om aanvullende onderzoeken uit te voeren. Die waren dit jaar niet nodig voor het ontwikkelen van het afvalbeleid. We beantwoorden deze vragen wel wanneer we er vragen om over ontvangen.

Taakveld 7.4 Milieubeheer

Milieutaak

Voor dit budget zijn hogere kosten geweest aan beroepschriften, dumping van drugsafval en zijn meer kosten betaald aan de gemeenschappelijke regeling ODBN dan geraamd. Het totaal aan overschrijding van € 59.132,- op een totaal budget van € 1.044.683,- is echter marginaal.

Lokaal klimaatbeleid

Het gros van dit budget zijn de middelen voor de Transitievisie Warmte, deze wordt in 2021 verder ontwikkeld. Daarnaast is door prioritering van andere ingrepen in het maatschappelijk vastgoed de verlichting in 2020 niet aan de orde geweest. In 2021 zal het maatschappelijk verder verLED worden. Op deze twee onderdelen samen is € 244.760,-.

Daarnaast is er op lokaal klimaatbeleid in 2020 een lagere afschrijvingslast dan geraamd. In de raming gaan wij uit van volledige uitgave van investeringskredieten. In de praktijk zijn nog niet alle kredieten gestart of geheel uitgegeven. Wij starten daarbij pas de afschrijving na ingebruikname van het investeringskrediet. De afschrijvingslast is € 37.993,- lager dan geraamd.

Taakveld 0.10 Mutaties reserves taakveld 7

Conform het BBV wordt de mutatie tussen begroting en realisatie betreffende riolering ten gunste of ten laste gebracht van de reserve riolering. In de begroting is er evenwicht tussen de lasten en baten in dit budget. In werkelijkheid is het saldo op riolering € 47.259,-, welke in de reserve is gestort.

In de begroting hielden wij rekening met lagere opbrengsten uit oud papier en PMD. Onder andere hierdoor werd een aanvulling aan de reserve afvalstoffenheffing voorzien van € 250.016,- (vanuit de reserve nog nader te bestemmen). Deze aanvulling heeft plaatsgevonden.

Wij hadden verwacht dit bedrag uit de reserve te moeten onttrekken ten gunste van de exploitatie afvalbudgetten, maar in werkelijkheid is dit € 167.918,- geworden. Dit bedrag is onttrokken uit de reserve ten gunste van de exploitatie.

Dit resultaat is ontstaan door:

- Door nieuwe uitgangspunten bij PMD zijn de kosten in werkelijkheid fors lager. Dit hadden wij nog niet in de raming meegenomen.
- Er is in 2020 meer PMD verwerkt dan verwacht en dit zorgde voor hogere opbrengsten.
- Tot 1 april verzorgde Gemeente Oss voor ons het sorteren en vermarkten van PMD, waarvoor wij vergoedingen betaalden. De afrekening die wij van gemeente Oss ontvingen, waardoor wij gelden terugkregen, was niet voorzien en geraamd.

Voor de transitie warmte is dekking voorzien uit de reserve nader te bestemmen. Doordat er slechts beperkte uitgaven zijn geweest in 2020 heeft ook de dekking uit de reserve voor een lager bedrag dan geraamd plaatsgevonden.

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Wat hebben we bereikt in het begrotingsjaar?

Subdoel: 'Omgevingsvisie en omgevingsplan buitengebied/implementatie omgevingswet Bernheze'

Activiteit:

- Wij zorgen dat we aan de slag kunnen met de Omgevingswet vanaf 1 januari 2021.

Implementatie omgevingswet Bernheze

De Omgevingswet (OW) is wederom uitgesteld. De invoeringsdatum is inmiddels wel definitief door beide kamers en de Koning bevestigd op 1 januari 2022. Wij gaan er voor zorgen dat we tijdig klaar zijn om met de nieuwe wet te kunnen werken.

Door het uitstel van de wet hebben we meer tijd genomen om sommige onderdelen in te richten. Daarbij hebben we het programma iets anders ingericht en zijn de projectcontracten voor DSO, Herinrichting proces VTH en Omgevingsvisie vastgesteld en zijn we gestart om daar uitvoering aan te geven.

Tevens is er een financiële doorkijk gemaakt naar de totale implementatiekosten voor het hele programma en is deze opgenomen in de meerjarenbegroting en de begroting 2021. Ook zijn we aan het kijken wat de structurele effecten van de OW zijn op de organisatie en de begroting. Volgens afspraak gaan we de Raadswerkgroep intensiever bij het omgevingswetragect betrekken en dan met name bij de omgevingsvisie.

Tenslotte heeft ook op dit programma het Corona-virus invloed gehad. We zijn uitgelopen in tijd met onze voorbereidingen, maar door het uitstel heeft dat geen invloed op ons eindresultaat. Voordeel hiervan is dat we intensiever met de regio zijn kunnen gaan samenwerken en we tijd hebben gevoeld om een ander systeem voor het project DSO af te dwingen bij de leverancier. Een systeem waar we meer vertrouwen in hebben.

Transitie buitengebied / Omgevingswet

In 2020 hebben we de organisatie ten behoeve van het programma Transitie Landbouw nader vorm gegeven en zijn drie programmalijnen gedefinieerd:

1. Begeleiden agrarische ondernemers
2. Planologisch faciliteren
3. Gebiedsgerichte aanpak

De ingezette transitie heeft zich in 2020 duidelijk voortgezet. Veel agrarische ondernemers hebben hun initiatieven aan de gemeente voorgelegd. Deze initiatieven variëren van:

- Investeren in de huidige bedrijfsvoering
- Omschakelen naar alternatieve agrarische bedrijfsvoering
- Verbreden van de bedrijfsvoering (nevenactiviteiten)
- Stopzetten agrarische bedrijfsvoering en omschakelen naar alternatieve niet-agrarische bedrijfsvoering
- Stopzetten agrarische bedrijfsvoering en herbestemmen tot wonen

Om de voorgelegde initiatieven richting te geven, is een casusoverleg transitie landbouw ingericht. In 2020 zijn 30 initiatieven in dat overleg behandeld.

Om de transitie landbouw beter te begeleiden vanuit de overheid, is door de provincie Noord-Brabant een pakket aan ondersteunende maatregelen ingericht. In de gesprekken met eigenaren van agrarisch vastgoed, wijzen we op de beschikbaarheid van deze maatregelen. Eén van de maatregelen is het beschikbaar stellen van deskundigheid aan eigenaren van (voormalige) agrarische bedrijfslocaties met als doel om een nieuwe toekomst uit te stippelen. Via deze regeling (VABimpuls) worden inmiddels 22 VAB-eigenaren binnen Bernheze begeleid.

Met als doel om de geuroverlast te verminderen, is begin 2020 door het Ministerie LNV de Subsidierегeling Sanering Varkenshouderijen opengesteld. Binnen Bernheze hebben 21 varkenshouderijen zich hiervoor aangemeld. We hebben met deze ondernemers, via een intern ingericht Versnellingsteam, gesprekken gevoerd om helderheid te geven over onder andere alternatieve mogelijkheden na en/of in samenhang met deelname aan de Saneringsregeling. Uiteindelijk hebben 12 ondernemers besloten om hun varkenshouderij daadwerkelijk te saneren. De vervolgstappen van dit saneringstraject (alsmede de gemeentelijke begeleiding daarvoor) worden in 2021 en 2022 gezet.

Bernheze heeft in 2020 besloten deel te nemen aan de Regiodeal via het project “stallenaanpak (Boekels model)”. Parallel hieraan zijn gesprekken ingezet met Ontwikkelmaatschappij Ruimte voor Ruimte om te komen tot een samenwerking en strategische inzet van woningbouwontwikkeling en de daaruit vrijkomende financiële middelen. Door middel van de nog op te tuigen constructie kan mede de transitie van de landbouw versneld richting krijgen.

Ter voorbereiding op een te formuleren programma transitie landbouw zijn in 2020 voorbereidingen getroffen om, anticiperend op de omgevingswet, relevante beleidsvelden bij elkaar te brengen. Transitie van de landbouw vraagt om een bredere scope dan een puur planologische. Er dient aandacht te zijn voor sociaal-economische aspecten, alsook de kansen die transitie biedt voor onderwerpen als duurzame energie, klimaatadaptatie, natuur, landschap, recreatie. In 2021 wordt het programma Transitie Landbouw definitief geformuleerd.

In 2020 is, met als doel te komen tot een soepelere transitie, het beschikbare netwerk aan deskundigheid aangehaald. Met Provincie Noord-Brabant zijn afspraken gemaakt over een

nauwere samenwerking “aan het front”. Via een in te richten Studio Transitie Landbouw Bernheze wordt in 2021 gestart om casuïstiek in kader van de transitie binnen Bernheze met elkaar af te wegen. Daarmee vormt Bernheze een voorbeeld voor de regio en is tevens het doel om de opgedane kennis te delen.

Subdoel: ‘Voldoende nieuwe bouw mogelijkheden’

Activiteiten:

- Wij houden regie op de woningbouwplanning.
- Wij voeren de woonvisie uit en herijken deze periodiek.

Herziening woonvisie

We actualiseren jaarlijks de woningbouwplanning, waarin we de woonvisie vertalen naar concrete projecten. Het beleidsmatige deel herzien we 5-jaarlijks. De huidige woonvisie loopt tot en met 2021 en zal in 2021 ook worden herzien voor de nieuwe periode 2022-2026. De voorbereidingen hiervoor zijn in 2020 gestart. De opzet sluit erg aan bij de huidige woonvisie, maar zal ook nieuwe tendensen (nieuwe doelgroepen) kennen en meer zwaarte toekennen aan thema's als bijvoorbeeld duurzaamheid.

Subdoel: ‘Passende en actuele bestemmingsplannen voor het hele grondgebied’

Activiteit:

- Wij actualiseren de bestemmingsplannen.

Passende bestemmingsplannen

We hebben in 2020 gebiedsvisies voor een groot aantal gebieden integraal opgesteld en daarnaast hebben we ook gekeken naar inbreidingslocaties. Echter doordat we de opdracht hebben uitgebreid, de integrale blik en afstemming met de transitielandbouw en vervolgens de beperkingen van Corona (lange tijd niet met grote groepen bij elkaar kunnen komen), heeft dat er toe geleid dat we deze stukken pas in het eerste kwartaal van 2021 kunnen laten vaststellen. Op hoofdlijnen zijn de analyses en visies af. Deze moeten nu nog afgestemd worden met de provincie om vervolgens intern in de routing voor vaststelling gebracht te worden.

Beleidsindicatoren

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Nederland	Realisatie
Gemiddelde WOZ waarde (duizend euro)	2016	209	266
	2017	217	272
	2018	230	Geen data
	2019	248	292
	2020	270	321
Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)	2014	6,0	4,6
	2015	6,4	9,3
	2016	7,2	5,9
	2017	8,2	21,8
	2018	8,6	16,4
Demografische druk (%)*1	2016	53,0	57,6
	2017	53,3	57,2
	2018	53,7	57,5
	2019	53,9	57,4
	2020	54,2	57,6
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (in €)	2016	651	628
	2017	644	657
	2018	649	648
	2019	669	677
	2020	700	720
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (in €)	2016	723	719
	2017	723	753
	2018	721	693
	2019	739	724
	2020	773	772

1) De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.

Wat kostte het?

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten 2020			Baten 2020		
		Geraamd	Geraamd na wijzigingen	Werkelijk	Geraamd	Geraamd na wijzigingen	Werkelijk
8.1	Ruimtelijke ordening	803.115	1.471.783	1.464.359	14.909	14.909	4.212
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventereinen)	10.106.650	14.178.802	9.732.076	11.609.693	15.877.598	11.985.542
8.3	Wonen en bouwen	1.604.752	1.792.499	1.727.698	1.438.528	1.498.121	1.300.299
0.10	Reserves programma 8	1.504.043	1.728.452	2.286.277	190.000	743.307	422.614
	Afronding	0	0	-1	0	0	0
	Totaal	14.018.560	19.171.536	15.210.409	13.253.130	18.133.935	13.712.667

Financiële toelichting

Financiële afwijking raming na wijziging t.o.v. werkelijk				
Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Totaal
8.1	Ruimtelijke ordening	-7.424	10.697	3.273
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventereinen)	-4.446.726	3.892.056	-554.670
8.3	Wonen en bouwen	-64.801	197.822	133.021
0.10	Reserves programma 8	557.825	320.693	878.518

Taakveld 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

De activiteiten van de bouwgrondexploitatie worden toegelicht in paragraaf G van deze jaarrekening. Het resultaat is hier eveneens weergegeven. In 2020 zijn met name de kosten (aankopen, bouwrijpmaken, groenvoorziening) achtergebleven ten opzichte van de raming.

Taakveld 8.3 Wonen en bouwen

Bouw-, woning en welstandtoezicht

De legesopbrengst omgevingsvergunningen van 2020 is ruim 2 ton lager uitgevallen. De raming was gebaseerd op de verwachting dat veel aanvragers voor omgevingsvergunningen hun aanvraag nog vóór de invoering van de omgevingswet op 1 januari 2021 zouden indienen. De invoering van de omgevingswet is vanwege diverse omstandigheden, waaronder COVID-19 en DSO een jaar uitgesteld. Wij vermoeden dat dit heeft bijgedragen aan de 2 ton lagere legesopbrengsten ten opzichte van de raming.

Daarnaast is vanwege een afname aan vaste krachten en krapte op de arbeidsmarkt dit jaar meer personeel ingehuurd. Met als grootste reden dat voldaan moet worden aan het afhandelen van onze wettelijke verplichtingen, zoals formele aanvragen.

Handhaving bouw- en woningtoezicht

Door het college is in 2020 besloten om een bedrag van € 25.000,- beschikbaar te stellen voor het realiseren van proefprojecten voor de Wkb. Deze proefprojecten (bouwprojecten) lopen gedurende een langere periode. Het eerste proefproject is in januari 2021 afgerond. In 2020 is van het totale budget € 2.925,- benut. Dit betekent dat deze resterende kosten nog zullen volgen.

Daarnaast zijn we in maart 2020 geconfronteerd met het Corona-virus. Door de eerste lockdown hebben we het werven van een tijdelijke toezichthouder enkele maanden doorgeschoven.

Tot slot is in 2020 gebleken dat er meer opgelegde lasten onder dwangsom niet binnen de begunstigingstermijn zijn nageleefd. Hierdoor zijn meer dwangsommen verbeurd dan vooraf ingeschat.

Taakveld 0.10 Mutaties reserves taakveld 8

Door het naleven van de door het BBV opgelegde POC-methode (Percentage of Completion) in het grondbedrijf en de afsluitingen van complexen is voor € 2,2 miljoen aan winsten genomen van de bouwgronden in exploitatie woningbouw.

De beschikbare gelden voor de diverse projecten binnen de reconstructie agrarische sector zijn in 2020 niet uitgegeven, waardoor een lagere onttrekking uit de reserve heeft plaatsgevonden. Dit geldt ook voor het krediet opstellen omgevingsvisie.

Deel 2: Paragrafen

A. Lokale heffingen

De werkelijke inkomsten

In artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is bepaald dat de paragraaf betreffende de lokale heffingen ten minste bevat:

- de geraamde inkomsten;
- het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- een aanduiding van de lokale lastendruk;
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid;
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van tarieven en heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd.

De opbrengsten van de (belangrijkste) belastingen en heffingen:

Belastingen en heffingen	Geraamde inkomsten	Werkelijke inkomsten
Onroerende zaakbelasting	€ 7.278.904	€ 7.345.772
Afvalstoffenheffing (rest-fractie, GFT en milieustraat)	€ 2.628.547	€ 2.582.332
Rioolheffing	€ 2.434.095	€ 2.407.951
Toeristenbelasting	€ 93.384	€ 78.614
Reclamebelasting	€ 26.195	€ 33.694

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Belastingvoorstellen 2020

De gemeenteraad stelt de verordeningen vast, waarin de tarieven voor de gemeentelijke belastingen en heffingen zijn opgenomen. In de raadsvergadering van 12 december 2019 heeft uw raad met de belastingvoorstellen ingestemd.

OZB

Met ingang van 2020 wordt een landelijke benchmark woonlasten ingevoerd om jaarlijks de ontwikkeling van de lokale lasten inzichtelijker te maken. De macronorm om de onroerende zaakbelasting te monitoren komt te vervallen. Met de benchmark wordt een vergelijking mogelijk van de gemeentelijke woonlasten en de tariefontwikkeling met landelijke en provinciale gemiddelden. De verwachting is dat onderlinge verschillen tussen gemeenten inzichtelijker worden.

De huidige macronorm stamt uit 2007 en is achterhaald door het feit dat nu een betere vergelijking mogelijk is van de lokale lasten tussen gemeenten. Onder meer door de jaarlijkse [Atlas van de lokale lasten van het COELO](#) en de wettelijke verplichting (zie belastingcapaciteit onder financiële kengetallen van paragraaf B Weerstandsvermogen en risicobeheersing) om in de gemeentebegroting de ontwikkelingen toe te lichten. De macronorm was bedoeld om bij te dragen aan een gematigde lastenontwikkeling. Gelet op het feit dat de besluitvorming over tarieven geënt is op lokale afwegingen verwacht het Rijk dat door de benchmark de gemeenten scherper worden op een deugdelijke onderbouwing van de lastenontwikkelingen.

Wij houden rekening met een tariefsaanpassing van 1,4%. Dit is de bijgestelde prijsindex gelijk aan de meicirculaire 2020. In de perspectiefnota gingen we nog uit van 2%. Voor 2020 gelden de WOZ-waarden met waardepeildatum 1 januari 2019. Deze waarden zijn tot stand gekomen op basis van de geactualiseerde taxaties van het geïnventariseerde onroerend goed inclusief areaaluitbreiding (nieuwbouw, verbouw en sloop).

Wij verwachten op basis van de landelijke marktontwikkeling over de periode van 1 januari 2018 tot 1 januari 2019 een waardestijging. Om een gelijkblijvende opbrengst te kunnen blijven genereren worden de tarieven gecorrigeerd met deze stijging. Bij de behandeling van de belastingvoorstellen zullen de dan beschikbare lokale cijfers aan u worden voorgelegd voor de vast te stellen OZB-tarieven 2020.

Afvalstoffenheffing

Het afvalbeleid stelde de raad op 15 december 2016 vast. De rode draad hiervan is dat het restafval zoveel mogelijk wordt gescheiden van andere afvalstromen. Door maatregelen die betrekking hebben op de wijze van inzameling van het GFT, PMD, luiers, textiel en de effecten van tariefprijkkels willen we onze doelstellingen halen.

De tariefaanpassing voor 2020 heeft te maken met de nu bekende hogere kosten van het PMD, het wegwerken van het huidige tekort dat nu uit de reserve wordt betaald en de transitie van restafval naar gft (gratis). Voor de overige kosten rekenden we met een prijsstijging van 2%. Deze mutaties zorgen voor een hogere kostprijs per huisaansluiting en komt daarmee op € 215,67. Als gevolg van werkelijke kilo's en ledigingen (lager dan geraamd) ontstaat een klein voordeel op de gemiddelde lasten per huishouden € 211,90.

Rioolheffing

Op basis van het Gemeentelijk Rioolplan 2015-2019 passen wij de tarieven aan met de trendmatige prijsindex van 1,4%.

Ontwikkeling woonlasten en lokale lastendruk

Onder woonlasten verstaan wij: OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Bij vergelijking van de woonlasten over 2019 en 2020 moet er rekening mee worden gehouden dat er voorlopige inschattingen voor de nieuwe WOZ-waarden per 1 januari 2019 zijn gebruikt en daarvan afgeleid de OZB-tarieven.

De berekening voor 2020 is gebaseerd op:

- Een gemiddelde waarde van een woning; begroting € 318.972,-, jaarrekening € 318.230,-
- Een gemiddelde waarde van een niet-woning; begroting € 357.277,-, jaarrekening € 359.701,-

Overzicht lastendruk		OZB		Afvalstoffenheffing	Rioolheffing		Totaal
		Tarief	Bedrag		Tarief	Bedrag	
Begroting 2020							
Woningen	Eigenaar	0,1144%	364,90		0,0534%	170,33	535,23
	Gebruiker			215,67			215,67
	Eigenaar-gebruiker	0,1144%	364,90	215,67	0,0534%	170,33	750,90
Niet-woningen	Eigenaar	0,2865%	1.023,60		0,0534%	190,79	1.214,39
	Gebruiker	0,2257%	806,37				806,37
	Eigenaar-gebruiker	0,5122%	1.829,97		0,0534%	190,79	2.020,76
Jaarrekening 2020							
Woningen	Eigenaar	0,1144%	364,06		0,0534%	170,33	534,39
	Gebruiker			211,90			211,90
	Eigenaar-gebruiker	0,1144%	364,06	211,90	0,0534%	170,33	746,29
Niet-woningen	Eigenaar	0,2865%	1.030,54		0,0534%	192,08	1.222,62
	Gebruiker	0,2257%	811,85				811,85
	Eigenaar-gebruiker	0,5122%	1.842,39		0,0534%	192,08	2.034,47

Uitkomsten lastendruk gemeente Bernheze

Overzicht lastendruk		2020 begroting Bedrag	2020 rekening Bedrag	Wijziging t.o.v. begroting %
Woningen	Eigenaar	535,23	534,39	-0,16%
	Gebruiker	215,67	211,90	-1,75%
	Eigenaar en gebruiker	750,90	746,29	-0,61%
Niet-woningen	Eigenaar	1.214,39	1.222,62	0,68%
	Gebruiker	806,37	811,85	0,68%
	Eigenaar en gebruiker	2.020,76	2.034,47	0,68%

Ten opzichte van de begroting 2020 wijzigt de lastendruk marginaal. De woz waarde voor woningen is beperkt gedaald terwijl deze voor niet-woningen licht is gestegen. Voor wat betreft afvalstoffenheffing zijn de gemiddelde kilo's en ledigingen per huishouden licht gedaald.

Kwijtscheldingsbeleid

Op basis van artikel 26 van de invorderingswet geven wij uitvoering aan de kwijtschelding van belastingen. De gemeente Bernheze hanteert een zo ruim mogelijk kwijtscheldingsbeleid. Op 27 juni 2019 besloot uw raad in het kader van de harmonisatie van het kwijtscheldingsbeleid BSOB, dat:

- Voor de kosten van bestaan een percentage van 100% van de bijstandsnorm te hanteren voor personen jonger dan de AOW-gerechtigde leeftijd;
- De norm voor de kosten van bestaan voor AOW-gerechtigden te baseren op de toepasselijke netto AOW-bedragen in de plaats van op de toepasselijke bijstandsnorm;
- Bij het bepalen van het netto-besteedbare inkomen voor kwijtschelding rekening wordt gehouden met de kosten van kinderopvang;
- De kwijtschelding voor natuurlijke personen die een bedrijf of een zelfstandig beroep uitoefenen (kleine ondernemers) in stand wordt gehouden.

Voor kwijtschelding komen de volgende heffingen in aanmerking:

- Onroerende zaakbelasting
- Afvalstoffenheffing tot het vastgesteld maximum van € 135,- o.b.v. Verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing Bernheze 2020
- Rioolheffing

Kostendekkendheid tarieven

Op basis van de vernieuwing van het Besluit begroting en verantwoording worden met ingang van 2017 in de programma's alleen de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces. Het centraal begroten van de kosten van overhead betekent dat het niet langer mogelijk is om uit de taakvelden (voorheen producten) alle kosten voor de tarieven, die maximaal kostendekkend mogen zijn, in een keer uit de uitvoeringsinformatie af te leiden. Om deze reden is het van belang dat op een andere wijze uit de begroting blijkt hoe de tarieven worden berekend en welke (beleids)keuzes bij die berekening zijn gemaakt.

We onderzoeken momenteel de mate van kostendekkendheid in relatie tot ruimtelijke plannen.

Rioolheffing

Goede riolering is nodig voor de bescherming van de volksgezondheid, het milieu en het tegengaan van wateroverlast. Als gemeente hebben we de taak om voor die riolering te zorgen: we hebben de zorgplicht voor stedelijk afvalwater, voor afvloeiend hemelwater en voor grondwatermaatregelen.

Met het nieuwe, meer adaptieve, GRP willen wij verder gaan door:

1. nog nadrukkelijker te kijken naar ontwikkelingen die in de stedelijke omgeving plaatsvinden rond water, grondstoffen, energie en ruimtelijke ontwikkelingen;
2. de zorgplicht nog breder in te bedden in de interne en externe processen, waardoor betere afstemming plaatsvindt op andere processen in de (openbare) ruimte.

De beleidsambities die hierbij horen zijn:

1. adaptief en risicogestuurd beheer;
2. klimaatadaptatie;
3. samenwerking in As50+-verband;
4. inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen.

Om alle kosten te kunnen dekken, heffen we rioolheffing. We heffen van eigenaren op basis van de WOZ-waarde. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in:

- a. onroerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen, en
- b. onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen.

Het grootste deel van de lasten is bedoeld voor het opvangen van de vervanging en re-lining van de riolering. Gezien het feit dat er nogal wat onzekerheden zijn over het exacte tijdstip van de vervangingspiek (na 2040) en de ontwikkeling van nieuwe (goedkopere) renovatietechnieken is het niet verstandig om per direct een theoretisch op lange termijn kostendekkend tarief te hanteren.

De huidige heffing ligt onder het op lange termijn kostendekkende tarief. Er zijn vele scenario's mogelijk om naar een kostendekkend niveau te groeien. In wezen is het een vraagstuk van verdeling in de tijd: hoe langzamer we naar een kostendekkend niveau groeien, hoe hoger we uiteindelijk uitkomen.

Het zwaartepunt van de uitgaven komt na 2040. Daarom passen wij het tarief de komende jaren niet (behoudens inflatiecorrectie) aan. Vanaf 2030, rekening houdend met de verwachte vervangingspiek, gaan we de tarieven verhogen. De reden hiervoor is gelegen in het feit dat de noodzaak tot stijging ontbreekt. Een tariefstijging hoeft namelijk pas na drie planperiodes (2030) te worden doorgevoerd om vanaf die periode te gaan sparen voor de (theoretische) vervangingspiek die na 2040 zal gaan optreden. De komende jaren zal duidelijk worden of die piek ook daadwerkelijk gaat optreden. In de tussenliggende periode zal de strategie vervangen versus re-linen verder worden geoptimaliseerd.

Deze benadering is tevens in overeenstemming met de aanbeveling van de Commissie BBV om ten behoeve van het tarief een horizon van 10 jaar te hanteren.

Kosten taakveld Riolering, incl. (omslag)rente ¹	2.212.255
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen	-209.777
Netto kosten taakveld Riolering	2.002.478

Toe te rekenen kosten:	
Overhead	230.256
BTW2	147.906
Totale kosten	2.380.639
Overige opbrengsten beschikking reserves	0
Opbrengst heffingen	2.407.951
Totaal opbrengsten	2.407.951
Dekkingspercentage	101,2%

1) Geen omslagrente agv geen boekwaarde activa.

2) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via BCF compensabele) BTW over gemaakte kosten in het kader van de riool heffing en gekort op de algemene uitkering.

Afvalstoffenheffing

De focus ten aanzien van afval ligt tegenwoordig op het maximaal hergebruiken van producten en grondstoffen: de circulaire economie. Afval zien als grondstof is goedkoper, duurzamer en milieuvriendelijker. De richting die we op moeten is het denken en handelen van inwoners (nog) verder om te schakelen van afval naar grondstof, zodat het hergebruik stijgt en de hoeveelheid restafval daalt.

Ambities

De volgende ambities zijn in het beleidsplan opgenomen:

- De milieuambitie: Bernheze moet er naar streven om in 2030 afvalloos te zijn (dat wil zeggen dat er geen huishoudelijk afval meer vrijkomt dat als restafval verwerkt moet worden).
- De kostenambitie kan omschreven worden als “een goede kwaliteit tegen een redelijke prijs”. Bij voorkeur gaan de kosten voor afvalbeheer niet omhoog, maar een stijging is bespreekbaar als daar wat tegenover staat.
- De serviceambitie: gemak voor de burger. Inwoners moeten hun afval zo veel mogelijk kwijt kunnen op het moment dat zij dat willen en zij zich dus ook weinig zorgen hoeven te maken over opslagruimte in huis (niet méér opslagmiddelen dan noodzakelijk).
- Aandacht voor werkgelegenheid (als vierde element aan de afvaldriehoek): preventie, hergebruik en recycling van afval kan lokale (sociale) werkgelegenheid opleveren. Denk hierbij aan nieuwe werkgelegenheid door sortering en vermarkting van afvalstromen, kringloopwinkels en repair-café's. Dit aandachtspunt hanteren we als secundaire ambitie.

De fysieke inzamelstructuur is opgebouwd uit een haalsysteem (huis-aan-huis), een decentraal brengsysteem en een centraal brengsysteem (milieustraat en twee groendepots).

De financiële inzamelstructuur is opgebouwd uit:

- een belasting per perceel (vastrecht),
- een belasting voor het ledigen van een cliko fijn huishoudelijk restafval (fHRA),
- een belasting voor het aangeboden gewicht aan fijn huishoudelijk restafval.

- een belasting voor het aanleveren van bepaalde afvalstromen op de milieustraat (poorttarief).

Daarnaast zijn kosten verbonden aan het gebruik maken van de haalservice voor grof tuinafval binnen de bebouwde kom. Dit geheel van de afvalstoffenheffing is maximaal 100% kostendekkend op begrotingsbasis..

Kosten taakveld afval, incl.(omslag)rente	2.999.844
Inkomsten taakveld(afval), excl. heffingen	-632.042
Netto kosten taakveld afval	2.367.802
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	81.925
BTW1	431.683
Totale kosten	2.881.410
Overige opbrengsten beschikking reserves:	-167.918
Opbrengst heffingen	2.694.705
Totaal opbrengsten	2.526.787
Dekkingspercentage	87,7%

1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft de kostprijsverhogende compensabele BTW over de gemaakte kosten. Voor deze compensabele is een korting toegepast op de algemene uitkering.

Grafrechten

Grafrechten zijn retributies die de gemeente kan heffen op grond van artikel 229, eerste lid, onder a en b, van de Gemeentewet. Zij worden geheven voor het gebruik van de gemeentelijke begraafplaats of het gemeentelijke crematorium en voor het genot van in verband daarmee door de gemeente verleende diensten.

De activiteiten binnen het taakveld Begraafplaatsen en crematoria gebaseerd op de Wet op de lijkbezorging hebben vooral een administratief karakter en zijn de volgende:

- toewijzen van nieuwe graven/urnen;
- begraven en cremieren;
- reserveren van een bestaand of nieuw graf;
- verlengen en beëindigen van grafrechten;
- opgraven en/of herbegraven of cremieren;
- contacten met rechthebbenden, grafdelvers en uitvaartdiensten.

Daarnaast worden kosten gemaakt voor de instandhouding van onze gemeentelijke begraafplaats. Kosten die wij maken voor de instandhouding particuliere begraafplaats en oorlogsgraven laten wij buiten beschouwing.

Bovenstaande activiteiten zijn volledig toe te rekenen aan de kostendekkendheid grafrechten, met als uitgangspunt maximaal 100% kostendekkende tarieven.

Kosten taakveld begraafplaatsen en crematoria, incl. (omslag)rente ¹	49.442
Inkomsten taakveld(afval), excl. Heffingen	0
Netto kosten taakveld Begraafplaatsen en crematoria	49.442
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	11.762
Kosten taakveld Mutaties voorziening (saldo)	0
Totale kosten	61.204
Overige opbrengsten	0
Opbrengst heffingen	61.204
Totaal opbrengsten	61.204
Dekkingspercentage	100,00%

1) Betreffen kosten taakveld Begraafplaatsen en crematoria exclusief de kosten begraafplaats Parkstraat (geen gemeentelijke begraafplaats) en overige lasten lijkbezorging (geen betrekking op gemeentelijke begraafplaats).

Leges

De huidige legesverordening is verdeeld in drie titels, namelijk:

- Titel 1: Algemene dienstverlening;
- Titel 2: Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning;
- Titel 3: Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn.

Kruissubsidiëring binnen een titel is mogelijk, maar niet meer tussen titels.

Leges Algemene dienstverlening (titel 1)

Titel 1 bevat leges die voornamelijk betrekking hebben op de producten burgerzaken en producten bestuursstukken. Een aantal van deze leges zijn door het Rijk gemaximeerd met als gevolg dat het kostendekkend maken van deze leges Titel 1 forse effecten heeft op de andere producten.

Vooralsnog maken we niet de keuze om binnen Titel 1 (algemene dienstverlening) kruissubsidiëring toe te passen. Daarmee accepteren wij een niet 100% dekking.

Kosten taakveld(Burgerzaken) ¹	540.245
Netto kosten taakveld (Burgerzaken)	540.245
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	323.905
Kosten taakveld(Ruimtelijke verordening)	9.174
Totale kosten	873.324
Overige opbrengsten:	14.712
Opbrengst heffingen	318.899
Totaal opbrengsten	333.611

Dekkingspercentage	38,2%

1) Omslagrente niet van toepassing; geen boekwaarde aanwezig.

Leges Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning (titel 2)

Legeskosten worden in rekening gebracht voor een omgevingsvergunning met de werkzaamheden:

- bouwen en slopen;
- afwijken van het bestemmingsplan zonder de activiteit bouwen;
- inrit/uitrit maken, veranderen of gebruik ervan veranderen;
- aanleggen van een weg;
- kappen door niet particuliere eigenaren;
- brandveilig gebruik.

Wij hebben als gemeente de keuze gemaakt om als heffingsmaatstaf de bouwsom te gebruiken. Afhankelijk van de bouwsom maken we gebruik van degressieve schijven (wat betekent dat lage bouwsommen een hoger tarief hebben dan hoge bouwsommen)

Voor Titel 2 geldt maximaal 100% kostendekkende tarieven.

Kosten taakveld Wonen en bouwen1	824.081
Inkomsten taakveld(), excl. Heffingen	0
Netto kosten taakveld Wonen en bouwen	824.081
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	433.660
Kosten taakveld Burgerzaken	17.015
Kosten taakveld Overhead	0
Kosten taakveld Crisisbeheersing en brandweer	51.814
Kosten taakveld Cultureel erfgoed	0
Kosten taakveld Milieutaak	179.925
Kosten taakveld ruimtelijke ordening	32.765
Totale kosten	1.539.260
Overige opbrengsten	0
Opbrengst leges	1.131.548
Totaal opbrengsten	1.131.548
Dekkingspercentage	73,5%

1) Omslagrente niet van toepassing; geen boekwaarde aanwezig.

Leges Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn (Titel 3)

Bevat alle leges die betrekking hebben op producten horeca, evenementen, brandbeveiligingsverordening en overige vergunningen in het kader van de APV (veelal producten met een maatschappelijk karakter).

Uw raad heeft zich uitgesproken (onderzoek kostendekkendheid 2006 en 2011) om diensten in het maatschappelijk belang laag te houden waardoor de bereikbaarheid van burgers in de samenleving gegarandeerd blijft.

Vanwege Corona was het verboden om vanaf maart 2020 evenementen te organiseren.

Kosten taakveld Economische promotie ¹	33.099
Inkomsten taakveld(), excl. Heffingen	0
Netto kosten taakveld Economische promotie	33.099
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	46.433
Kosten taakveld Crisisbeheersing en brandweer	25.907
Kosten taakveld openbare orde en veiligheid	30.880
Kosten taakveld Milieubeheer	13.025
Kosten taakveld ruimtelijke ordening	1.311
Totale kosten	150.655
Overige opbrengsten	
Opbrengst leges	1.525
Totaal opbrengsten	1.525
Dekkingspercentage	1,0%

1) Omslagrente niet van toepassing; geen boekwaarde aanwezig.

Leges marktgeden

Marktgeden worden geheven voor innemen van een marktplaats op één van de wekelijkse warenmarkten, of zijnde een standwerkersplaats. Losse standplaatsen en ventvergunningen vallen hier niet onder. Voor marktgeden geldt als uitgangspunt maximaal 100% kostendekkende tarieven.

Kosten taakveld Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen ¹	13.817
Inkomsten taakveld(), excl. Heffingen	-1.635
Netto kosten taakveld Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	12.182

Toe te rekenen kosten:	
Overhead	6.126
Kosten taakveld Economische promotie	3.047
Totale kosten	21.355
Overige opbrengsten	
Opbrengst leges	11.934
Totaal opbrengsten	11.934
Dekkingspercentage	55,9%

1) Omslagrente niet van toepassing; geen boekwaarde aanwezig.

B. Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen is het vermogen van de gemeente om haar taken voort te zetten ondanks financiële tegenvallers. Dit betekent dat de gemeente middelen beschikbaar moet hebben of in de loop der tijd beschikbaar kan maken om eventuele risico's als die zich voordoen op te vangen. Voordat dit weerstandsvermogen bepaald kan worden zal zij eerst de weerstandscapaciteit en de risico's moeten inventariseren. Het weerstandsvermogen wordt weergegeven in een ratio dat weergeeft in hoeverre de gemeente in staat is de risico's op te vangen.

Weerstandscapaciteit

Weerstandscapaciteit wordt bepaald door de vrij beschikbare middelen die we in kunnen zetten voor eventuele dekking bij het voordoen van risico's. Wij maken daarbij onderscheid tussen een incidentele en een structurele component. Bij het beoordelen van de begroting hanteert de toezichthouder (provincie) voor de algemene reserves het bedrag zoals geraamd per 1 januari van het begrotingsjaar.

Incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit:

- Algemene reserves
Naast de reserve nog nader te bestemmen hebben wij ook een algemene weerstandsreserve. Het is de algemene weerstandsreserve die wij volledig inzetten ten behoeve van de weerstandscapaciteit. De reserve nog nader te bestemmen zien wij als volledig vrij beschikbaar om in te zetten voor andere doeleinden waar de raad over wil beslissen.
- Post onvoorzien (incidenteel)
De post onvoorzien zorgt bij de jaarrekening niet voor weerstandscapaciteit, is onderdeel van het rekeningresultaat.
- Stille reserves
Niet aanwezig.
- Incidentele begrotingsruimte
De incidentele begrotingsruimte is € 0,-.

Reserves

Overzicht per balansdatum:

Reserves	Omvang	
	01-01-2020	31-12-2020
Algemene reserve vrij besteedbaar	18.832.807	17.635.039
Algemene weerstandsreserve	10.218.502	10.218.502
Bestemmingsreserves	14.237.000	15.415.322
Totaal	43.288.309	43.268.863

Post onvoorzien

De post onvoorzien zorgt bij de jaarrekening niet voor weerstandscapaciteit, maar is onderdeel van het rekeningresultaat.

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit:

Onbenutte belastingcapaciteit

- De macronorm is vervallen per 1 januari 2020. Het Rijk heeft met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) afgesproken dat vanaf 2020 een benchmark woonlasten wordt ingevoerd om jaarlijks de ontwikkeling van de lokale lasten inzichtelijker te maken. Met de invoering van de benchmark is afgestapt van de afspraak dat de ontwikkeling van de lokale lasten jaarlijks wordt gemonitord met de macronorm onroerende zaakbelasting (ozb, de macronorm).
- De provincie geeft daarnaast aan dat de onbenutte belastingcapaciteit als volgt bepaald moet worden: "De nog onbenutte OZB gelijk aan de belastingheffing die nog kan plaatsvinden tot het niveau dat een gemeente moet heffen om voor toelating artikel 12 aanvraag in aanmerking te komen (onder curatelestelling rijk)". Deze richtlijn volgen we. Alhoewel voor 2020 geen aanpassing naar artikel 12 norm meer mogelijk is kunnen we dat nog steeds doen in 2021. Daarom gebruiken wij dit gegeven voor onbenutte belastingcapaciteit als structurele weerstandscapaciteit.

	Artikel 12 norm	Gewogen gemiddelde OZB tarief Bernheze (2021)	Ruimte t.o.v. artikel 12
2021	0,1809%	0,1448%	1.866.746

Post onvoorzien structureel

Niet Aanwezig

Structurele begrotingsruimte

Nihil.

	Stand per 1-1 (obv begroting)	Structurele Weerstandscapaciteit
Onbenutte belastingcapaciteit	2.004.047	1.866.746
Post onvoorzien (structureel)	0	0
Structurele begrotingsruimte	0	0
Totaal	2.004.047	1.866.746

Risico's

Kwantificering risico's

Voor de kwantificering van de afzonderlijke risico's maken wij gebruik van:

- de maximale omvang van het risico;
- de kans dat een risico zich voordoet (risicofactor);
- de termijn waarbinnen dit risico verwacht kan worden (tijdsfactor).

In samenspraak met de verantwoordelijke medewerkers bekijken wij wat de risico's zijn en maken wij een inschatting op basis van tijd en geld. Ieder op basis van zijn/haar expertise.

Berekeningswijze

Omvang risico (gewogen) = maximale omvang (ongewogen) x risicofactor x tijdsfactor

Soort	Toelichting	Percentage
Risicofactor 1	Hoog	80%
Risicofactor 2	Gemiddeld	50%
Risicofactor 3	Laag	20%
Tijdfactor 1	binnen 1 jaar	100%
Tijdfactor 2	binnen 2 jaar	50%
Tijdfactor 3	binnen 5 jaar	20%
Tijdfactor 4	langer dan 5 jaar	10%

Op basis van deze berekeningswijze zijn de risico's doorgerekend. In de volgende tabellen zijn de risico's weergegeven, gesplitst in incidentele en structurele risico's.

Overzicht incidentele risico's

Risicobeschrijving	Risicovolume	Gewogen risico
Covid-19	2.500.000	2.000.000
Heesch West	1.100.000	275.000
Vennootschapsbelasting	0	0
Vlagheide	500.000	400.000
Nieuwe omgevingswet	500.000	200.000
Renovatie Bruijstenhof	500.000	50.000
Startersleningen	100.000	2.000
Bouwgrondexploitatie	2.845.237	2.845.237
Totaal incidentele risico's	8.045.237	5.772.237

Overzicht structurele risico's

Risicobeschrijving	Risicovolume	Gewogen risico
Covid-19	250.000	200.000
Begeleid werken	94.152	9.415
ICT in eigen beheer	0	0
Algemene uitkering	2.325.000	930.000
Leerlingenvervoer	57.000	28.500
Bijstandsuitkeringen	180.000	144.000
Minimabeleid	100.000	80.000
Participatiewet	311.000	31.100
WMO (HH/Wvg)	224.000	56.000
WMO 2015	148.000	37.000
Jeugdzorg	445.000	111.250
Regionale ambulancevoorziening (RAV)	15.000	600
Nieuwe omgevingswet	200.000	80.000
Totaal structurele risico's	4.349.152	1.707.865

Onder het kopje "Geïnteriseerde risico's" ziet u de verdere onderbouwing van de benoemde risico's.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft de mogelijkheden weer van de gemeente om risico's op te kunnen vangen. Dit vermogen om risico's op te vangen wordt weergegeven door een ratio. Deze ratio is een verhoudingsgetal tussen de weerstandscapaciteit en de geïnteriseerde risico's.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (berekende risico-omvang) en wordt uitgedrukt in een verhoudingsgetal/ratio.

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen wordt gebruik gemaakt van de onderstaande waarderingstabel, gebaseerd op de uitgangspunten van het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR):

Ratio	Betekenis
> 2	Uitstekend
1,4 tot 2,0	Ruim voldoende
1,0 tot 1,4	Voldoende
0,8 tot 1,0	Matig
0,6 tot 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Wij streven naar een Voldoende (ratio minimaal 1,0; maximaal 1,4).

	Risico	Weerstandscapaciteit	Ratio	Aanpassing capaciteit	Aanpassing Ratio
Incidenteel	5.772.237	10.218.502	177%	8.605.397	149%
Structureel	1.707.865	1.866.746	109%	1.866.746	109%
Totaal	7.480.102	12.085.248	162%	10.472.143	140%

De bandbreedte van het weerstandsvermogen is op basis van deze risico-omvang tussen de € 7.480.102,- (1,0 x risico-omvang) en € 10.472.143,- (1,4 x risico-omvang).

Wij constateren dat op basis van de inventarisatie risico's en de weerstandscapaciteit, het weerstandsvermogen "ruim voldoende" is. Op dit moment is het overschot op de weerstandscapaciteit namelijk € 1.613.105,- (€ 12.085.248 -/- € 10.472.143) om op 1,4 uit te komen. Hierdoor laten wij per 31-12-2020 € 1.613.105,- vrijvallen uit de algemene weerstandsreserve ten gunste van de algemene reserve vrij besteedbaar.

Geïntariseerde risico's

Programma Bestuur en ondersteuning

Taakveld: Beheer overige gebouwen en gronden

Covid-19 (incidenteel € 2.500.000,-) (risico 1 en tijd 1) – (structureel € 250.000,-) (risico 1 en tijd 1)

De crisis duurt langer, maar we gaan er vanuit dat medio 2021 door de vaccinaties de pandemie onder controle komt. Het rijk komt bedrijven, maar ook gemeenten tegemoet met bijdragen voor de financiële effecten van de noodzakelijke maatregelen. Hierdoor worden de tegenvallers ook voor onze gemeente gedempt en beter beheersbaar. Wel verwachten we dat als de centrale overheid stopt met de ondersteuning er meer mensen een beroep gaan doen op de sociale voorzieningen. De hogere werkloosheid betekent dat we dienen te rekenen met een toenemende en blijvende instroom voor de komende periode.

Exploitatie bedrijventerrein Heesch West (incidenteel € 1.100.000,-) (risico 2 en tijd 2)

Voor de eerste fase wordt naar behoefte 50 hectare ontwikkeld. Voor een latere fase wordt 30 hectare doorgeschoven en wordt vraaggericht uitgegeven. Dit gedeelte is eerder afgewaardeerd naar een agrarische grondwaarde van € 6,- per vierkante meter. Voor toekomstige verliezen hebben wij reeds een verliesvoorziening getroffen van € 5,2 miljoen. Dit is gelijk aan ons aandeel van 12%.

Voor overige ondernemersrisico's noemt de gemeenschappelijke regeling in haar begroting een aantal gevoeligheden zoals verlaging van prijs, vertraging uitgifte en kostenstijging. Het risicoaandeel hiervan afgeleid voor onze gemeente kan worden gesteld op € 1,11 miljoen.

Taakveld: Overhead

Begeleid werken (structureel € 94.152,- betreft begrote structurele subsidie) (risico 2 en tijd 3)

In Bernheze hebben we 9,67 fte in dienst op basis van Begeleid Werken vanuit de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). De medewerkers hebben hierdoor het voordeel dat zij een salaris ontvangen conform de van toepassing zijnde arbeidsvoorwaarden. Als financiële tegemoetkoming ontvangt de gemeente een loonkostensubsidie (€ 94.152,-) ter gedeeltelijke vergoeding. Vanwege de afbouw van de rijkssubsidie klassieke Wsw staan deze inkomsten onder druk.

ICT in eigen beheer (structureel/incidenteel vooralsnog 0) (risico 2 en tijd 3)

Na het besluit om te stoppen met de ICT samenwerking BLOU zijn we, onder de noemer Bernheze van A naar I, gestart met een alternatief traject. Dit traject bestaat uit een drietal sporen in de vorm van het extern onderbrengen van de techniek, het versterken van de informatie organisatie en het projectmatig acteren op nieuwe ontwikkelingen.

Met betrekking tot het eerste spoor, het extern onderbrengen van de techniek kunnen we, op basis van de eerste zes deeltrajecten de zijn de toekende financiële middelen voldoende gebleken. Voor het tweede spoor zijn we bezig met het in beeld krijgen van de toekomstige formatie. Vooralsnog gaan we er vanuit dat dit past binnen de middelen zoals opgenomen in de meerjarenbegroting. Gezien de trends (landelijk gezien) betreffende ICT projecten willen wij dit op de voet blijven volgen en uw raad daar blijvend over informeren. In hoeverre hier de organisatieontwikkeling van invloed gaat zijn op ICT in eigen beheer is niet bekend.

Taakveld: Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Algemene uitkering (structureel € 2.325.000,- of € 75 per inwoner) (risico 1 en tijd 2)

Het algemeen principe van de algemene uitkering uit het gemeentefonds is dat de gemeente gelijk “de trap op en af gaat” met het rijk. Kenmerkend voor de “trap op, trap af”-systematiek is de voortdurende bijstelling van het accres door de koppeling aan de – veranderende - stand van het Totale netto uitgavenkader. Extra uitgaven, bezuinigingen, mee- en tegenvallers op de rijksbegroting hebben in deze systematiek directe invloed op de omvang van het gemeentefonds. De gemeente heeft daarmee geen invloed op de hoogte van de algemene uitkering. Daarnaast zal per 1 januari 2023 een herijking van de verdeling van het gemeentefonds (inclusief verdeelmodellen sociaal domein) plaatsvinden wat tot een structureel voor- of nadeel kan leiden. De gemeente Bernheze volgt met de ramingen volledig de circulaires die het Ministerie van Binnenlandse Zaken uitbrengt. Indien de inkomsten uit de algemene uitkering lager uitvallen dan geraamd, kan dit tot (structurele) begrotingstekorten leiden. Wij monitoren de ontwikkeling binnen het Gemeentefonds voortdurend om snel te kunnen bijsturen.

Taakveld: Vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting (geen risico)

Voor de jaren 2016 tot en met 2018 hebben we definitieve aanslagen ontvangen. Deze zijn conform onze aangiftes vastgesteld. De fiscale insteek is bestendig gebleken en de diverse onduidelijkheden over de uitleg van deze belasting lijken daarmee beslecht.

Programma onderwijs

Taakveld: Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Leerlingenvervoer (structureel € 55.000,-, = 10% v.d. raming) (risico 2 en tijd 1)

Het leerlingenvervoer betreft een open-einde-regeling. Dit houdt in dat leerlingen die voldoen aan de verordening leerlingenvervoer gemeente Bernheze in aanmerking komen voor een vergoeding van de kosten voor vervoer naar en van school. Vooraf is niet te overzien wie in welke mate hiervan gebruik gaat maken. Zodoende is het niet mogelijk om vooraf te bepalen hoe hoog de kosten voor leerlingenvervoer over een bepaalde periode zullen zijn. Dit brengt een risico met zich mee.

Programma Sociaal domein

Taakveld: Inkomensregelingen

Bijstandsuitkeringen (structureel € 180.000,-; verschil begroting en 10% van rijksuitkering 2020) (risico 1 en tijd 1)

Bij de uitvoering van de Wet werk en bijstand (Wwb) doen zich twee risico's voor. Het betreft de ontwikkeling van de cliëntenaantallen en de hoogte van de rijksbijdrage. Allereerst de aantallen cliënten met een bijstandsuitkering: afwijkingen werken direct door in de uitgaven. Het aantal cliënten laat zich niet eenvoudig bepalen. Daarmee zijn de bijstandsuitkeringen een open-einde-regeling. De effecten van de corona pandemie is een extra risicofactor.

Ten tweede is de specifieke uitkering ter (gedeeltelijke) dekking van de bijstandskosten een onzekere factor.

Indien gemeenten een tekort hebben op het rijksbudget kan, onder voorwaarden, een beroep gedaan worden op de vangnetregeling. Gemeenten kunnen op dit vangnet een beroep doen als het tekort op de gebundelde uitkering oploopt tot boven de 7,5%, waarbij tekorten tot 12,5% voor de helft worden vergoed en daarboven volledig.

Minimabeleid (structureel € 100.000,- = 10% van kosten minimabeleid) (risico 1 en tijd 1)

Zowel de omvang van de doelgroepen van het minimabeleid als het gebruik van de regeling is geschat o.b.v. het gebruik en ontwikkeling van de kosten van de afgelopen jaren. Deze prognose is moeilijk op realiteitswaarde in te schatten. Minimaregelingen zijn open einde-regelingen. Dit

betekent dat wanneer iemand recht heeft op een regeling, er een uitkering uit hoofde van die regeling moet plaatsvinden. Door verkeerde inschattingen van de omvang van de doelgroep en het gebruik van die regeling door de doelgroep, kan er sprake zijn van over- of onderuitputting van de budgetten.

Taakveld: Inkomensregelingen en begeleide participatie

Participatiewet – onderdeel klassieke Wsw (structureel € 311.000,- = 7,5% van rijksbudget) (risico 3 en tijd 2)

De Wet op de Sociale Werkvoorziening is in 2015 opgegaan in de Participatiewet. Hierdoor komen er geen nieuwe instroom WSW-ers meer en daalt het aantal WSW-ers als gevolg van overlijden, pensionering en overige uitstroom geleidelijk. Hiermee samenhangend daalt ook de rijksbijdrage. Het risico bestaat dat deze daling van de rijksbijdrage sneller verloopt dan de afname van het aantal WSW-ers.

Taakveld: Maatwerkdienstvoorzieningen 18+

Huishoudelijke hulp, woon- en vervoersvoorzieningen en rolstoelen (structureel € 224.000,- = 7,5% van begrote uitgaven) (risico 2 en tijd 2)

De risico's worden veroorzaakt doordat de huishoudelijke hulp, woon- en vervoersvoorzieningen en rolstoelen te kenmerken zijn als open-eind-regelingen. De laatste jaren zien we een toenemende vraag op de Wmo, o.a. als gevolg van de invoering van het abonnementstarief eigen bijdrage per 1 januari 2019 die een aanzuigende werking heeft waardoor de vraag naar huishoudelijke hulp en hulpmiddelen toeneemt, de vergrijzing en de intensivering van de ondersteuningsvragen.

Wmo 2015 (structureel € 148.000,- = 7,5% van de begrote kosten) (risico 2 en tijd 2)

Per 1 januari 2015 geldt de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning. Deze regeling is te kenmerken als een open-einde-regeling. Daarnaast is de invoering van het abonnementstarief eigen bijdrage een aanzuigende werking tot gevolg waardoor de vraag naar maatwerkvoorziening Wmo toeneemt. De Wmo kenmerken we als een open-eind-regeling.

Taakveld: Maatwerkdienstverlening 18-

Jeugdzorg (structureel € 445.000,- = 7,5% van de begrote kosten) (risico 2 en tijd 2)

Hoewel de meerjarenbegroting Jeugd is geactualiseerd op basis van het inkoopplan 2021, kunnen we niet uitsluiten dat de zorgkosten nog verder doorstijgen. Daarnaast vindt er per 1 januari 2022 een wijziging in de financiering plaats van de lichte zorg (lumpsumfinanciering wordt vervangen door p x q-financiering en hanteren reële kostprijzen) wat lokaal tot over- of onderuitputting van de budgetten kan leiden. Bovendien worden vanaf 2022 de regionale solidariteitsafspraken opnieuw bekeken. Tenslotte wijzigt het woonplaatsbeginsel vanaf 2022. Dat zorgt voor een aanpassing welke gemeente verantwoordelijke is voor welke jeugdige. Ook de jeugdzorg kunnen we kenmerken als een open-eind-regeling

Met de inzet van een praktijkondersteuner huisartsen willen we doorstroming naar de specialistische jeugdzorg verminderen. Verder krijgt de toegang een grotere rol in de toewijzing van de zorg.

Programma Volksgezondheid en milieu

Taakveld: Volksgezondheid

Regionale Ambulancevoorziening (RAV) (structureel € 15.000,-) (risico 3 en tijd 3)

In de begroting is de structurele bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling RAV op nul gesteld. De kans dat er weer sprake wordt van een gemeentelijke bijdrage lijkt klein. Van de kosten van het Functioneel Leeftijdsonslag (FLO) zou feitelijk 5% voor rekening van de deelnemende gemeenten komen. Aangezien door de RAV is voorgesteld de bijdrage op nul te stellen lijkt de RAV van mening dat zij deze lasten zelf kan dragen. Echter, externe ontwikkelingen als bezuinigingen door het Rijk maar bijvoorbeeld ook kostensaneringen bij de zorgverzekeraars kunnen leiden tot een (hogere) gemeentelijke bijdrage.

Taakveld: afval

Vlagheide (incidenteel € 500.000,- risicofactor 1 en tijdsfactor 1)

Het stadsgewest bouwt de voormalige vuilstort Vlagheide af en draagt deze over aan de provincie. Deze overdracht is uitgesteld met een beoogde overdracht voor 1 januari 2025. Tot die tijd brengt het stadsgewest bij de deelnemers jaarlijks vanaf 2021 een bijdrage in rekening voor exploitatiekosten om het tekort niet verder op te laten lopen. De extreem lage rente is aanleiding om een ander moment van overdracht te kiezen. Het eerdere verwachte tekort zal wel als voorschot in 2021 worden betaald, maar dit neemt het uiteindelijke risico bij de daadwerkelijk overdracht niet weg. We hebben een voorziening van bijna € 100.000,- beschikbaar.

Onze gemeente kan als contractgemeente worden aangesproken voor haar aandeel van 2,56% voor aanvullende middelen.

Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Taakveld: Ruimtelijke ordening

Nieuwe omgevingswet (incidenteel € 500.000,- / structureel € 200.000,-) (risico 1 en tijd 2)

De huidige wet- en regelgeving wordt vervangen door de Omgevingswet met ingang van 2022. Behalve een benadering van deze wet vanuit instrumentele en ruimtelijke-juridische focus is het ook belangrijk om inzicht te krijgen in de gevolgen van de implementatie en organisatorische capaciteit. De voorbereiding is gestart in projectvorm, maar we beschikken nog niet over een compleet beeld wat dit betekent voor onze bedrijfsvoering. Het zal gevolgen hebben voor de personele bezetting, ICT-voorzieningen en legesopbrengsten.

Taakveld: Wonen en bouwen

Renovatie woonwagencentrum Bruijstenhof (incidenteel € 500.000,-) (risico 2 en tijd 3)

De renovatie van woonwagencentrum Bruijstenhof heeft een risico in zich van vervuilde grond.

Startersleningen (incidenteel € 100.000,- = 10% van boekwaarde) (risico 3 en tijd 4)

Vanaf 1 januari 2014 geldt voor geldgevers van startersleningen een eigen risico van 10%. Dit betekent dat als er een verliesdeclaratie van een starter bij NHG wordt ingediend, de gemeente 10% hiervan voor eigen rekening moet nemen. Onze gemeente stopte met ingang van 1 mei 2015 met de startersleningen, maar startte in 2020 hier weer mee.

Taakveld: Grondexploitatie (inclusief bedrijventerreinen)

Bouwgrondexploitatie (incidenteel € 2.845.237,-, zie paragraaf G)

De hoogte van de risico's van de bouwgrondexploitaties bepalen wij aan de hand van een risicoscan. Aan de hand van een risicoscenario gaan wij er van uit dat de toekomstige opbrengsten met 25% zullen dalen en de verkopen daarnaast met twee jaar vertragen. Op basis hiervan vindt een weging plaats naar kans en tijdsfactor.

Risicomatrix

	RISICO - hoog
GEMIDDELD (hoog 3) Algemene uitkering Minimabeleid	HOOG (4) Covid-19 Heesch – West Bijstandsuitkeringen Participatiewet WMO (HH en hulpmiddelen) WMO 2015 Jeugdzorg Bouwgrondexploitatie Nieuwe omgevingswet
LAAG (1) Begeleid werken ICT in eigen beheer RAV	GEMIDDELD (laag 2) Leerlingenvervoer Vlagheide Renovatie Bruistenhof Startersleningen
RISICO – laag	

C. Kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen vormen een groot onderdeel van de gemeentelijke voorzieningen voor onze inwoners. Onder kapitaalgoederen verstaan wij openbare ruimte, riolering en gemeentelijke gebouwen. Het aanschaffen en onderhouden van kapitaalgoederen legt een groot beslag op de gemeentelijke financiën. In de financiële verordening is vastgelegd dat het college de raad tenminste eens in de vijf jaar voor de kapitaalgoederen wegen, bruggen, kunstwerken, openbare verlichting, riolering en gemeentelijk gebouwen een onderhoudsplan aan beidt. Een onderhoudsplan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud en de kosten van het onderhoud. De raad stelt het plan vast. Het beleid van de gemeente Bernheze voor het onderhoud van kapitaalgoederen staat in de onderstaande beleidsnota's.

Kapitaalgoed	Beleidsnota	Jaartal van vaststelling	Geplande herziening
Openbare ruimte	Wegbeheer	2018	2023
	Bruggen	2018	2023
Groen	Groen	2008	2020 / 2021
	Bossen (plan niet verplicht o.b.v. BBV; geen voorziening getroffen)	2013	2020
	Bomenbeleidsplan	2017	2022
Openbare verlichting	Beleidsplan openbare verlichting	2017	2021
Riolering	Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2023	2020	2023
Buitensportvelden	Onderhoudsplan buitensportvelden	2018	2023
	Technische voorzieningen sportparken	2018	2023
Gemeentelijke gebouwen	Meerjarenonderhoudsprogramma gemeentelijke gebouwen inclusief molens	2018	2023
Kunst	Onderhoudsplan kunstwerken in de openbare ruimte	2019	2024

De onderhoudslasten voortvloeiende uit bovenstaande beleidsnota's worden in de begroting verwerkt via jaarlijkse dotaties aan de betreffende onderhoudsvoorzieningen. De dotaties aan de onderhoudsvoorzieningen zijn in overeenstemming met de door de raad vastgestelde kwaliteitsniveaus.

Kaders en beleid

Belang van goed beheer en onderhoud van kapitaalgoederen

De gemeente Bernheze heeft in de openbare ruimte op haar grondgebied veel infrastructurele kapitaalgoederen in de vorm van wegen, gebouwen, constructies, openbare verlichting, verkeersregelinstantaties, speelvoorzieningen, riolering, water en groen.

Het beheer hiervan is van groot belang voor de publieke functie van de gemeente op gebieden als milieu, onderwijs, verkeer, leefbaarheid, recreatie en vervoer. Deze elementen zijn van directe invloed op de burgers tevredenheid vanwege de invloed op het woon-, leef- en werkklimaat van bewoners en bezoekers. Daarnaast is het belang van goed beheer en onderhoud van kapitaalgoederen groot, omdat dit een aanzienlijk financieel beslag op onze begroting legt.

Strategische onderhoudsvisie

De onderhoudsvisie vormt de leidraad van de onderhoudsaanpak voor de lange termijn. De kapitaalgoederen in de gemeente moeten schoon, heel en veilig zijn. Als we achterstallig onderhoud of een terugloop in kwaliteit constateren, dan nemen wij maatregelen om deze achterstand zoveel mogelijk in te halen.

Bij het onderhoud staat de beleving van de inwoners en gebruikers van de gemeente centraal. De ontvangen signalen uit de gemeente zijn belangrijk. We streven naar duurzaam onderhoud, waarbij we zoveel mogelijk kiezen voor een integrale aanpak. We maken daarbij wel de afweging tussen enerzijds de wensen en behoeften van inwoners en anderzijds de eisen van doelmatig, bestendig en duurzaam onderhoud. Daar waar mogelijk kiezen we voor het ontlasten van het milieu en streven we naar levensduur verlengend beheer. Het bezit van kapitaalgoederen is geen ambitie op zich, maar staat altijd ten dienst van het doel dat we met het kapitaalgoed willen bereiken.

Toelichting per kapitaalgoed

Wegen

Bij het opstellen van het beleidsplan wegbeheer gaan wij uit van adaptief beheer waarbij een meer doeltreffende vorm van wegbeheer kan worden uitgevoerd. Wij betrachten hier meer flexibiliteit in kwaliteit en stellen de taakstellende financiering als basis. Het groot onderhoud van de wegen stemmen wij zoveel mogelijk af met het onderhoud van het riool en het groenbeheer, de afbouw van bestemmingsplannen en verkeerstechnische projecten.

Het planmatig groot onderhoud voeren wij uit als afgeleide van de weginspectie, gesprekken met gebruikers (in het kader van Adaptief wegbeheer), wegreconstructies, ruimtelijke ontwikkelingen en op basis van constatering door onze opzichters.

Het gangbaar en veilig houden van onze wegen is een belangrijk taak en wordt door ons dagelijks uitgevoerd. De meldingen vanuit de bewoners of gebruikers worden via ons Klant Contact Centrum geregistreerd en zo snel mogelijk opgelost.

Kerncijfers (in m2)		Kwaliteit		
		Metingsmethode	Doelstelling gemeente	Begroot onderhoudsniveau
Voetpaden elementenverhard	251.039	Inspectie: Jaarlijks 33% van het totaal van de kernen 100% van het totaal buiten de kommen	0% achterstallig onderhoud Doorgaande wegen, loop- en fietsroutes en winkelcentra 3 sterrenniveau Pleinen 2 sterrenniveau Overige wegen 1 sterniveau	0% achterstallig onderhoud Verkeersveiligheid gegarandeerd
Voetpaden half-onverhard	5.399			
Voetpaden met asfalt verhard	12.670			
Fietspaden elementenverhard	36.812			
Fietspaden half-onverhard	25.039			
Fietspaden met asfalt verhard	237.760			
Fietspaden met beton verhard	9.033			
Hoofddrijbaan elementenverhard	876.658			
Hoofddrijbaan half-onverhard	201.535			
Fietspaden met asfalt verhard	910.498			
Fietspaden met beton verhard	6.734			

Bruggen

Bernheze heeft verschillende bruggen in beheer en onderhoud. Naast bruggen voor gemotoriseerd verkeer in zowel buitengebied als in woonwijken zijn er ook lichte (voornamelijk houten) voet-fietsbruggen in beheer. Het beleidsplan bruggen geeft voor iedere brug aan welk draagvermogen deze brug moet hebben en welke onderhoudsmaatregelen nodig zijn.

De onderhoudsconditie van de bruggen dient tenminste de kwalificatie "redelijk" (=voldoende) te hebben. In het beleidsplan is een beoordeling uitgevoerd en er zijn middelen opgenomen om omissies te herstellen.

Kerncijfers		Kwaliteit		
		Metingsmethode	Doelstelling gemeente	Begroot onderhoudsniveau
Aantal bruggen	44	Inspecties volgens zes puntenschaal (lager is beter)	Voldoende (score 3)	3,00 (sober en doelmatig)
				Voldoende

Groen

In 2008 heeft het college ingestemd met het hanteren van kwaliteitsniveau B. In 2018 is een groenbeleid kernen met onderhoudsplan groen opiniërend voorgelegd aan de commissie Ruimtelijke Zaken. Daarin werd de conclusie getrokken dat het bij veel groenvakken niet mogelijk is om deze op het gewenste onderhoudsniveau B te onderhouden, omdat de technische staat van de vakken ontoereikend is. Renovatie van die vakken is nodig. Voor het compleet op niveau brengen en houden van alle groenvakken blijken de structurele onderhoudskosten fors omhoog te moeten. In 2020 is een deel van die ophoging van middelen opgenomen in de begroting. Daarmee wordt in 2020 al een aantal kwaliteitsslagen gemaakt, onder andere door het renoveren van

groenvakken en verbeteringen door te voeren in de onderhoudsmethoden. De kwaliteit van het groen neemt daarmee toe maar met deze middelen is het nog niet mogelijk om alles op niveau B te krijgen. Een deel van de groenvakken verkeert qua inrichting daarom nog op niveau C.

Kerncijfers (in m2)		Kwaliteit		
		Metingsmethode	Doelstelling gemeente	Begroot onderhoudsniveau
Bos	25.490	Inspecties volgens kwaliteitscatalogus CROW (schaal van A+ tot D)	Ambitie is alles te beheren op niveau B (basis)	B
Bosplantsoen	126.048			
Botanische rozen	9.655			
Heesters	55.121			
Houtwal	268.052			
Perkrozen	1.221			
Vaste planten	988			
Hagen	33.229			
Grassen	484.129			
				Voldoende

Bossen

Ons bosbeheer is uitbesteed aan Coöperatie Bosgroep Zuid Nederland. Zij hebben de taak om de gemeentelijke bossen in principe kostenneutraal te beheren. Dat betekent dat zij hun kosten dekken met de opbrengsten uit houtverkoop en subsidies.

Een uitzondering hierop vormt natuurgebied De Maashorst. Het college heeft ingestemd met het Inrichtings- en beheerplan de Maashorst. Hierin wordt de wens geuit om over te gaan op procesnatuur. Houtoogst heeft hierin vanaf 2024 geen plaats meer. Vanaf dat moment zijn ook minder beheeringrepen nodig.

Kerncijfers (in hectare)		Kwaliteit		
		Metingsmethode	Doelstelling gemeente	Begroot onderhoudsniveau
Bos	388	Schouw en werkplannen door Bosgroep	Kostenneutraal bosbeheer	n.v.t.
				n.v.t.

Bomen

In 2017 is het bomenbeleidsplan vastgesteld. In dit plan staat: door middel van planmatig beheer en onderhoud houden wij onze bomen gezond en veilig en zorgen wij dat de kans op overlast zoveel mogelijk wordt beperkt. Dit gaat over alle bomen, dus zowel in de kernen als in het buitengebied.

In 2018 is boomonderhoudsplan opiniërend voorgelegd aan de commissie Ruimtelijke Zaken. Daarin werd de conclusie getrokken dat veel bomen een achterstallig onderhoud hebben en

daardoor niet aan het gewenste niveau ‘aanvaard’ voldoen. Het wegwerken van achterstanden en renovatie van slechte bomen is nodig. Voor het compleet op niveau brengen en houden van het bomenbestand blijken de structurele onderhoudskosten fors omhoog te moeten. In 2020 is een **deel** van die ophoging van middelen opgenomen in de begroting. Daarmee is in 2020 al een inhaalslag op het onderhoud gemaakt en is een aantal bomen gerenoveerd. De kwaliteit van bomenbestand neemt daarmee toe maar met deze middelen is het nog niet mogelijk om alles op niveau ‘aanvaard’ te krijgen.

Openbare verlichting

Het onderhoud van de openbare verlichting waarborgen wij binnen de reguliere budgetten.

In het beleidsplan openbare verlichting wordt vooral grote aandacht besteed aan duurzaamheid en dat wij met onze openbare verlichting, in ieder geval voor de bebouwde kom, willen voldoen aan de NPR13201_2017_A1_2018NL norm (voormalige ROVL) “voldoende”. Met deze kwalificatie zijn de risico’s op morele en financiële aansprakelijkheidsstelling door openbare verlichting zeer beperkt en wordt er recht gedaan aan de behoefte aan de sociale veiligheid.

In 2020 voerden we elk kwartaal een steekproefsgewijze controle uit op de onderhoudswerkzaamheden. De behaalde score was ruim voldoende.

Het storingspercentage was afgelopen jaar wederom lager dan 7%. Het verleden van de installatie is hier debet aan.

Het huidige onderhoudscontract loopt door in 2021. Daarnaast gaan we verder met het verleden van de installatie.

Kerncijfers		Kwaliteit		
		Metingsmethode	Doelstelling gemeente	Begroot onderhoudsniveau
Aantal masten	6.992	Storingspercentage	< 7%	6,90%
Aantal armaturen	7.335			
Voldoende				

Riolering

De gemeente geeft met Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) invulling aan de zorgplicht voor een doelmatige inzameling, transport en behandeling van afvalwater, en de omgang met hemel- en grondwater.

Op basis van periodieke inspecties wordt de rioleringsvervanging en de daarmee samenhangende vervangingsinvestering geprogrammeerd. In het GRP zijn risicoriolen en niet-risicoriolen gedefinieerd waarbij het risico op falen voor risicoriolen zoveel mogelijk wordt beperkt. Gemalen en andere installaties worden geïnspecteerd conform de NEN/BRL.

Voor de uitvoering van de wettelijke gemeentelijke watertaken heeft het college met het vaststellen van het 'Gemeentelijk Rioleringsplan' de verschillende uitvoeringskredieten beschikbaar gesteld. In het 'Operationeel uitvoeringsprogramma waterbeheer en riolering' zijn de werkzaamheden opgenomen.

Kerncijfers		Kwaliteit		
		Metingsmethode	Doelstelling gemeente	Begroet onderhoudsniveau
Risicoriool	44 km	Geïnspecteerd in de afgelopen 10 jaar	10% per jaar	90%
Niet-risicoriool	135 km	Geïnspecteerd in de afgelopen 20 jaar	5% per jaar	20%
Trottoir- en straatkolken	11.016 st	Reiniging	n.v.t.	2x per jaar
Pompgemalen drukriolering	733 st	Individuele keuring	100% gekeurd en correct bevonden	90% gekeurd en 50% correct bevonden
Randvoorzieningen	7		100% gekeurd en correct bevonden	100% gekeurd en correct bevonden
Gemalen	16			
Overstorten	14			
Interne Stuw	1			
				Goed

Onderhoudsplan buitensportvelden

Het meerjarig onderhoudsplan omvat de natuurgrasvelden in onze gemeente. Naast het reguliere onderhoud (maaïen, inzaaien, egaliseren, beluchten, bemesten) is het noodzakelijk dat een natuurgrasveld met enige regelmaat wordt gerenoveerd. Afhankelijk van de situatie ter plekke wordt bekeken welke renovatiewerkzaamheden noodzakelijk zijn.

In het onderhoudsplan hanteren wij als richtlijn dat een veld om de 15 tot 20 jaar moet worden gerenoveerd. De uitvoering van het meerjarig onderhoudsplan vindt plaats aan de hand van objectieve gegevens die aantonen welke velden aan renovatie toe zijn. De mate van gebruik en de grondsituatie ter plaatse zijn daarbij belangrijke factoren.

In 2020 hebben we het regulier onderhoud aan de natuurgrasvelden opnieuw aanbesteed met een zogenaamd 'prestatiecontract'. De aannemer heeft als plicht de velden gedurende de looptijd van het contract op een vastgesteld en objectief te meten prestatieniveau -rapportcijfer 7- te houden. In de uitvoering kan op enig moment de conclusie zijn dat dit met regulier onderhoud niet langer mogelijk is. Dan is een renovatie nodig. In het contract spraken we af dat we hiervoor periodiek de velden bezoeken en hierover met de aannemer in gesprek gaan. In 2021 vindt dit voor de eerste keer plaats en dan maken we een doorkijk naar de komende jaren, zodat er weer sprake is van een actueel plan.

Kerncijfers		Kwaliteit		
		Metingsmethode	Doelstelling gemeente	Begroot onderhoudsniveau
Natuurgras sportvelden	29	Gecombineerde kwaliteitsbeoordeling met rapportcijfer (hoger is beter)	7,0	7,0
				Voldoende

Technische voorzieningen sportparken

De gemeente Bernheze is eigenaar/verhuurder van diverse sportparken, welke zijn voorzien van technische installaties (automatische beregeningsinstallaties, veldverlichting). Voor de vervanging van deze technische installaties stellen wij periodiek een meerjarenonderhoudsplan op.

In 2020 waren twee renovaties van verlichtingsinstallaties gepland. Gezien de staat van de installaties is besloten om de vervanging nog een jaar door te schuiven.

Kerncijfers		Kwaliteit		
		Metingsmethode	Doelstelling Gemeente	Begroot onderhoudsniveau
Automatische beregeningsinstallaties	6	Inspectie (33% van het totaal, minimaal driejaarlijks)	7,0	7,0
Verlichtingsinstallaties	24			
Armatuuren verlichtingsinstallaties	201			
				Voldoende

Gemeentelijke gebouwen

Om het plan en de daarbij behorende financiële consequenties up-to-date te houden, actualiseren wij het plan iedere twee jaar op zowel inhoud (werkzaamheden) als financiën. Het huidige onderhoudsplan is erop gericht om de staat van onderhoud "redelijk/goed" te kunnen noemen, waarbij aan technische normeringen (bijv. NEN 3140 en Wet Milieubeheer) moet worden voldaan. Ook de molens maken onderdeel uit van dit plan.

In 2020 voerden we onderhoud uit aan onze gebouwen. Daarbij hanteren we de uitgangspunten zoals de raad die vaststelde. Ook hielden we een aanbesteding voor de technische begeleiding in het uitvoeren van het gebouwenbeheer. Dit leidt ertoe dat we per 1 januari 2021 gebruik maken van de diensten van Raderadvies, waar de voorgaande 18 jaar Asset/Facilicom onze vaste partner was.

Kerncijfers		Kwaliteit		
		Metingsmethode	Doelstelling Gemeente	Begroot onderhoudsniveau
Publieksgebouwen en monumenten	12	Zespuntsschaal Rijksgebouwendienst (lager is beter)	Niveau 2 (goed)	Niveau 2 (goed)
Verenigingseigen gebouwen	31	Zespuntsschaal Rijksgebouwendienst (lager is beter)	Niveau 2/3 (goed-redelijk)	Niveau 2/3 (goed-redelijk)
				Goed

Kunst

De wijze waarop wij kunst in de openbare ruimte realiseren is opgenomen in de beleidsnota "Prikkelende Cultuur en Kunst in Bernheze". Deze nota vormt het beleidskader voor het brede terrein cultuur en kunst in Bernheze. Aangezien wij vinden dat de kunstwerken het gezicht van de gemeente bepalen, is het belangrijk de werken blijvend te onderhouden.

In 2020 voerden we onderhoud uit aan de kunstwerken. Daarbij hanteren we de uitgangspunten zoals de raad die vaststelde in september 2019. We brachten het beheer van de kunstwerken onder bij het gebouwenbeheer. Hierdoor konden we werkzaamheden combineren en enkele achterstanden wegwerken.

Kerncijfers		Kwaliteit		
		Metingsmethode	Doelstelling Gemeente	Begroot onderhoudsniveau
Aantal kunstwerken	59	Inspectie (vijfjaarlijks)	Sober maar doelmatig	Sober maar doelmatig
				Voldoende

Financieel

Kapitaalgoed	Dotatie aan voorziening/ onderhoudsbudget (exclusief reserves)	Gerealiseerde onderhoudsuitgaven
Openbare ruimte - bruggen	22.246	14.128
Riolering	817.262	713.886
Molens	7.372	1.550
Buitensportvelden	0	10.702
Technische voorzieningen sportparken	30.072	0
Kunst (incl vrz achterstallig onderhoud)	83.141	5.043
Gebouwen	425.914	199.602
Totaal	1.386.007	944.911

Voorziening

Exploitatie

Kapitaalgoed	Begrote onderhoudsuitgaven	Werkelijke onderhoudsuitgaven
Openbare ruimte – wegen	840.522	841.374
Groen – bossen - bomen	1.339.359	1.256.017
Openbare verlichting	97.055	120.654
Totaal	2.276.936	2.218.045

D. Financiering

Inleiding

De paragraaf financiering heeft betrekking op de treasuryfunctie. Deze ondersteunt de programma's en omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen, beheersen, verantwoorden en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Ontwikkelingen en rentevisie

De kern van het monetaire beleid is prijsstabiliteit. Prijzen die niet te snel stijgen of dalen zorgen ervoor dat de koopkracht zoveel mogelijk behouden blijft. De ECB hanteert de rente als instrument om dit beïnvloeden.

De ECB begon eind 2019 nog vol enthousiasme aan een herziening van haar beleidsstrategie, natuurlijk niet in de wetenschap dat 2020 niet helemaal zou lopen als gepland. De centrale bank komt daarom pas medio 2021 met haar conclusies. De verwachting is momenteel dat de inflatiedoelstelling laag blijft en dat daardoor de korte rentetarieven in de komende jaren weinig zullen veranderen.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet stelt grenzen aan de mate waarin de financieringsbehoefte wordt gedekt met kortlopende leningen (< 1 jaar). De kasgeldlimiet is uitgedrukt in een percentage (8,5%) van de omvang van de begroting (€ 77.781.000,-). De kasgeldlimiet bedraagt dan € 6,611 miljoen. In 2020 overschreden we geen enkel kwartaal de kasgeldlimiet.

Periode	Kasgeld (gemiddeld)	Ruimte onder KGL	Overschrijding van KGL
1e kwartaal 2020	7.708	14.319	0
2e kwartaal 2020	8.453	15.064	0
3e kwartaal 2020	15.211	21.822	0
4e kwartaal 2020	14.217	20.829	0

Renterisiconorm

Om het risico van renteaanpassing en herfinanciering bij langlopende leningen (> 1 jaar) te beperken is de renterisiconorm ingesteld. Dit houdt in, dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het rekeningtotaal (€ 90.800.898,-).

- De lopende leningen zijn tot het einde van de looptijd rentevast. De aflossing voor 2020 bedraagt € 9,4 miljoen en blijft binnen de gegeven marge van € 18,2 miljoen.

- Voor rekening van de gemeenschappelijke regeling Heesch West hebben wij een lening van € 25 miljoen afgelost en opnieuw afgesloten.

Door de aflossing van lening ten behoeve van Heesch West overschrijden we wel de renterisiconorm. Gezien de looptijd van één jaar en een week en het overeengekomen rentepercentage -0,45%, lopen wij voor deze lening geen enkel renterisico.

Financieringsbehoefte 2020-2023

Volgend jaar zijn er geen leningen ter financiering nodig. Voor Heesch West geldt zoals hierboven omschreven een gesloten financiering. Op basis van de halfjaarlijkse liquiditeitsprognoses zal de treasurycommissie uitvoering geven aan de financieringsvraag. Het treasurystatuut is hierbij de leidraad en bevat regels omtrent de doelstellingen en richtlijnen, taken en bevoegdheden.

Financieringsbehoefte o.b.v. liquiditeitsprognose x € 1.000	2020	2021	2022	2023
Liquide middelen	-15.978	-9.803	2.333	4.196
Totaal inkomsten	-1.974	-64.687	-65.939	-67.171
Totaal uitgaven	4.521	71.388	63.133	63.864
Beheerplannen	150	1.580	1.580	1.580
Winstprognose bouwgrondexploitatie	1.037	-7.830	-4.872	-5.139
Uitgaven kredieten / investeringsplannen	1.751	12.052	10.325	4.035
Leningen	25.691	26.635	1.635	1.635
Incidentele ontvangsten (vorderingen BCF)	0	-4.000	-4.000	-4.000
Aflossing Heesch West	-25.000	-25.000		
Saldi boekwaarde Heesch West		2.000		
Financieren (+ = meer lenen / - = minder lenen)	-9.802	755	4.195	-1.000

Naar aanleiding van bovenstaande saldi is het aantrekken van nieuwe leningen in de eerste helft van 2021 voornamelijk niet noodzakelijk. In de loop van 2021 wordt middels de halfjaarlijkse liquiditeitsprognose de financiering behoefte opnieuw beoordeeld.

Rentelasten en toerekening

Over het eigen vermogen berekenen we geen rente. De kosten van het aantrekken van vreemd vermogen bedraagt netto € 508.128,- en wordt via de boekwaarde van de activa (€ 51.712.760,-) toegerekend aan de taakvelden. De omslagrente is 0,9826%.

Schema rentetoerekening 2020

Schema rentetoerekening 2019		
Externe rentelasten over korte en lange financiering	720.044	
Externe rentelasten	155	
Saldo rentelasten- en baten		720.199

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 02/07/2021

Behorende bij briefnr. 2105407

Paraaf:

mb

pagina 120

Schema rentetoerekening 2019		
Rente die aan de grondexploitatie wordt toegerekend o.b.v. een rentepercentage van 2,09%	- 220.186	
Rente die aan Heesch West wordt toegerekend o.b.v. een rentepercentage van 0,35502%	99.979	
Rente van projectfinancieringen die aan betreffende taakvelden zijn toegerekend (leningen woningstichting Kleine Meierij en Veiligheidsregio (diverse rentepercentages).	- 91.864	
Subtotaal		- 212.071
Totaal werkelijk aan taakvelden toe te rekenen rente		508.128
De aan taakvelden toegerekende rente (rente-omslag) o.b.v. 0,9826%		508.130
Renteresultaat op taakveld treasury		- 2

Financiële kengetallen

Het besluit Begroting en verantwoording schrijft een verplichte set van zes financiële kengetallen voor. Naast de kengetallen dient een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie te worden opgenomen. Daarnaast dient ook het EMU-saldo in de jaarstukken te worden opgenomen.

De gegevens van de jaren 2019 en 2020 zijn gebaseerd op de werkelijke cijfers zoals in de jaarrekeningen zijn opgenomen. De gegevens van 2021 en verder zijn gebaseerd op de gegevens uit de (meerjaren)begroting 2021. Daarnaast zijn inschattingen gedaan.

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

Netto schuldquote (bedragen x € 1 miljoen, standen per 31 december)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Vaste schulden	48,1	46,5	44,9	43,2	41,6	40,5
Netto vlottende schuld	5,8	3,7	5,5	5,5	5,5	5,5
Overlopende passiva	2,7	8,6	2,7	2,7	2,7	2,7
Financiële activa excl. verstrekte leningen en kapitaalverstrekking	-0,1	0	0	0	0	0
Uitzettingen < 1 jaar	-20,9	-20,8	-12,0	-9,4	-12,1	-12,5
Liquide middelen	-0,6	-0,1	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Overlopende activa	-2,9	-7,4	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Saldo	32,1	30,5	37,6	38,5	34,2	32,7
Totale baten excl. mutaties reserves	71,2	81,5	83,8	85,0	86,3	87,8
Saldo structurele baten en lasten	45,1%	37,4	44,8	45,3	39,6	37,2

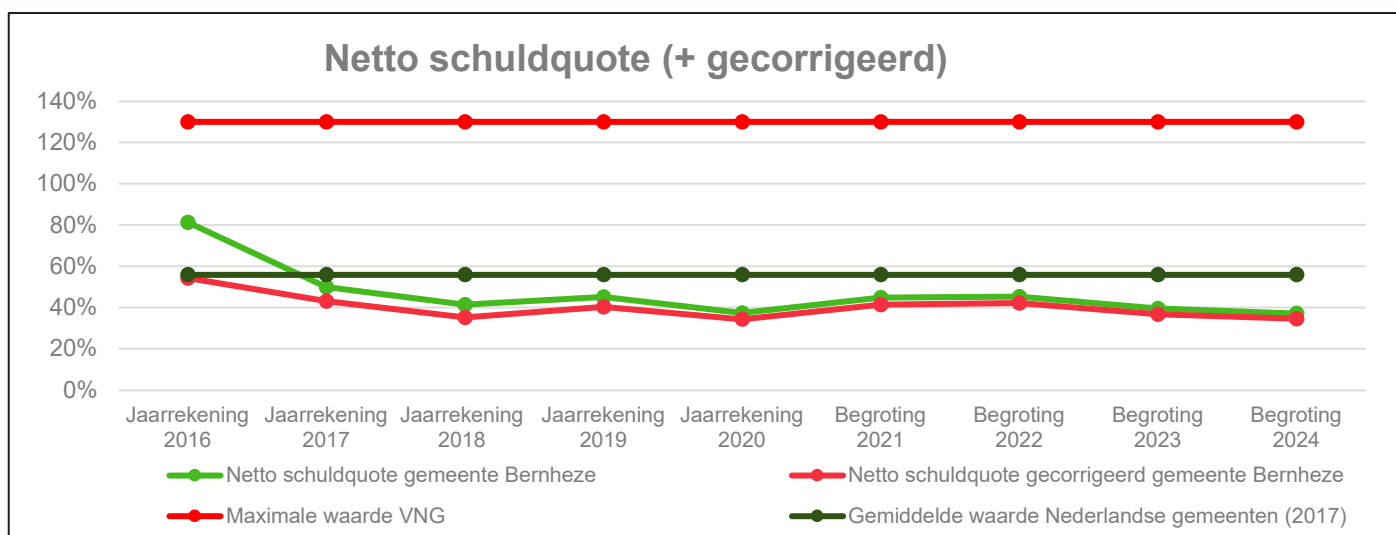
De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. In algemeenheid geldt: Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote houdt geen rekening met de door de gemeente verstrekte leningen en kapitaalverstrekingen.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen (bedragen x € 1 miljoen, standen per 31 december)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Vaste schulden	48,1	46,5	44,9	43,2	41,6	40,5
Netto vlottende schuld	5,8	3,7	5,5	5,5	5,5	5,5
Overlopende passiva	2,7	8,6	2,7	2,7	2,7	2,7
Financiële activa incl. verstrekte leningen en kapitaalverstrekking	-2,7	-2,5	-2,8	-2,6	-2,5	-2,3
Uitzettingen < 1 jaar	-20,9	-20,8	-12,0	-9,4	-12,1	-12,5
Liquide middelen	-0,6	-0,1	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Overlopende activa	-2,9	-7,4	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Saldo	29,5	28,0	34,8	35,9	31,7	30,4
Totale baten excl. mutaties reserves	71,2	81,5	83,8	85,0	86,3	87,8
Saldo structurele baten en lasten	41,5%	34,4%	41,4%	42,2%	36,8%	34,7%

De netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen houdt wel rekening met door de gemeente verstrekte leningen en kapitaalverstrekkingen. Dit zorgt voor een lager kengetal dan de reguliere netto schuldquote. Gemeente Bernheze heeft namelijk enkele leningen verstrekt aan deelnemingen, verbonden partijen en woningcorporaties.

De BNG gaat uit van een maximale netto schuldquote van 130%. De netto schuldquote van gemeente Bernheze kan als niet-risicovol worden beschouwd en zit onder het gemiddelde van Nederlandse gemeenten (2017).

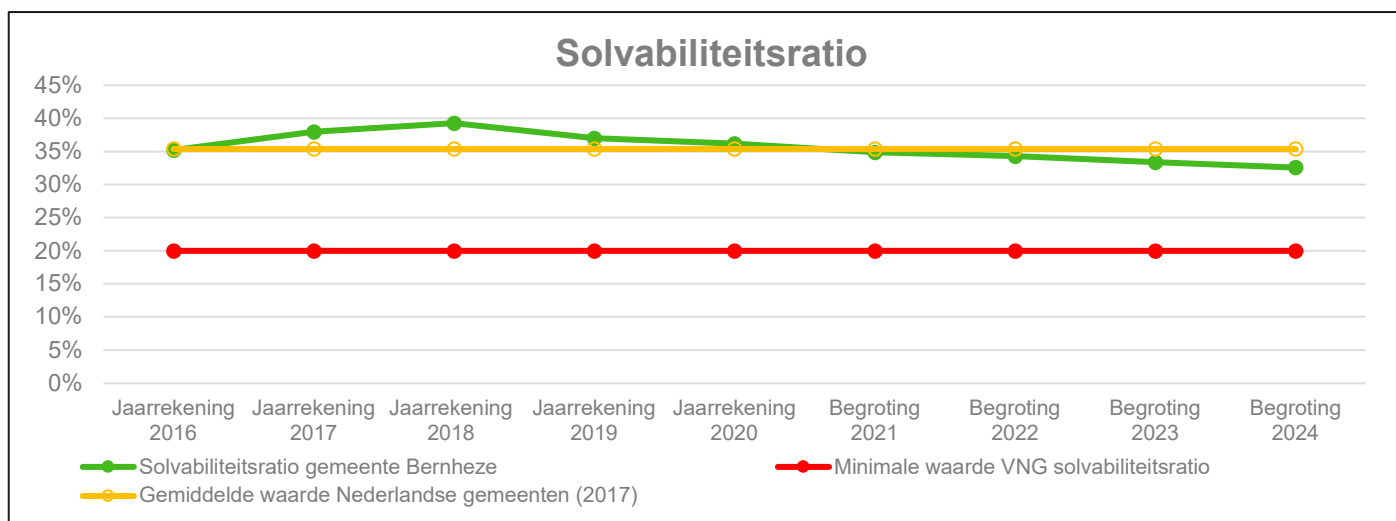
Wanneer de boekwaarde van Heesch West zal worden overgenomen door de Gemeenschappelijke Regeling en daarmee de financiering die Gemeente Bernheze hiervoor heeft afgesloten vervalt, zal de schuldquote fors afnemen. Een eerste doorrekening geeft aan dat in dit scenario de netto schuldquote meerjarig afneemt tot tussen de 5% en 12%. En de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen tot tussen de 2% en 9%.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de provincie of gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. Het eigen vermogen wordt hierbij als percentage van het balanstotaal genomen. Onder het eigen vermogen valt bij gemeente Bernheze de algemene reserves en de bestemmingsreserves.

Solvabiliteitsratio (bedragen x € 1 miljoen - standen per 31 december)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Eigen vermogen	43,3	43,3	38,1	35,9	34,4	33,1
Balanstotaal	117,0	119,7	109,2	104,7	103,0	101,4
Solvabiliteitsratio	37,0%	36,2%	34,9%	34,2%	33,4%	32,6%

De solvabiliteitsratio per ultimo 2020 bedraagt 36,2%. Door onttrekkingen aan de reserve nog nader te bestemmen en de bestemmingsreserves daalt het eigen vermogen de komende jaren licht. De norm van de VNG is dat deze minimaal 20% mag bedragen. De solvabiliteitsratio van Gemeente Bernheze is ongeveer gelijk aan het gemiddelde van Nederlandse gemeenten (2017).

Wanneer de boekwaarde van Heesch West zal worden overgenomen door de Gemeenschappelijke Regeling en daarmee de financiering die Gemeente Bernheze hiervoor heeft afgesloten vervalt, zal de solvabiliteitsratio verbeteren. Een eerste doorrekening geeft aan dat in dit scenario, doordat het balanstotaal dan lager wordt, de solvabiliteit meerjarig stijgt naar 43% tot 46%.

Kengetal grondexploitaties

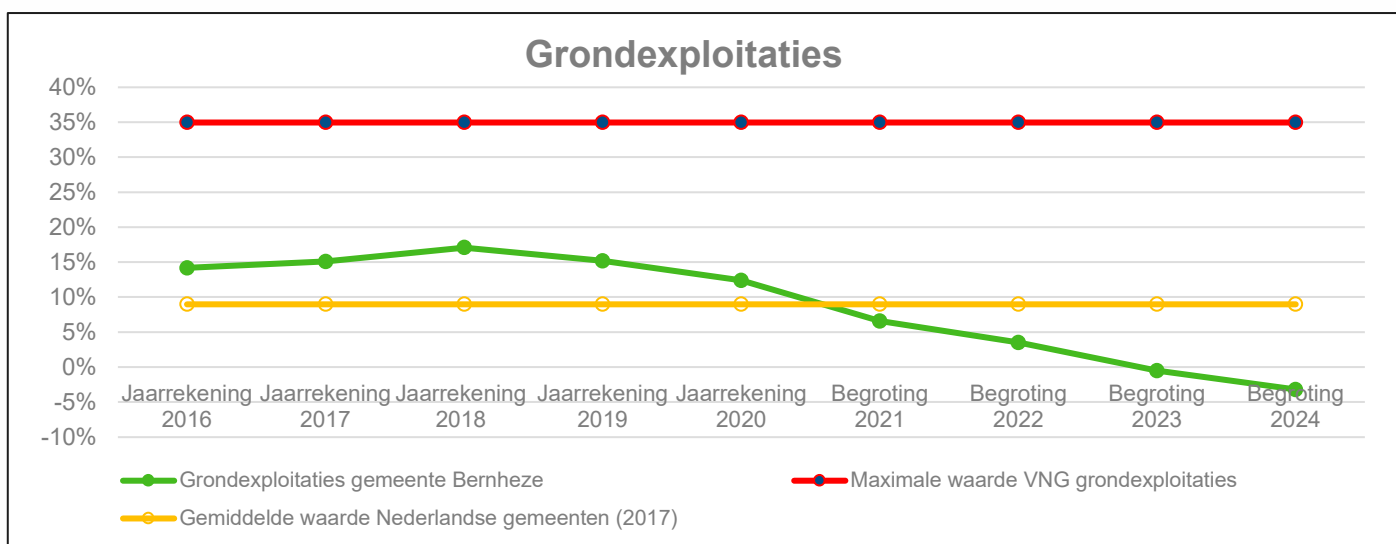
Het kengetal grondexploitaties geeft de boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie (BIE's) op balansdatum weer ten opzichte van de totale baten exclusief mutaties reserves. Een hoge waarde

van de grondexploitatie ten opzichte van de totale baten zorgt voor een hoog risicoprofiel. De boekwaarde van de grondexploitatie moet namelijk nog worden terugverdiend via grondverkoop.

Grondexploitatie (BIE's) (bedragen x € 1 miljoen - standen per 31 december)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Bouwgronden in exploitatie (boekwaarden)	10,8	10,1	5,5	3,0	-0,4	-2,8
Totale baten (exclusief mutaties reserves)	71,2	81,5	83,8	85,0	86,3	87,8
Kengetal grondexploitatie	15,2%	12,4%	6,6%	3,5%	-0,5%	-3,2%

De VNG beschouwt een grondexploitatie van 10% of meer als kwetsbaar. Gemeente Bernheze heeft een actieve grondexploitatie. De komende jaren zullen de verkopen de investeringen overstijgen. De boekwaarde gaat een dalende trend vertonen. Hierdoor wordt het kengetal toekomstig ook lager.

De toekomstige boekwaarde van de grondexploitatie zijn wel gebaseerd op de huidige lopende projecten. Wanneer in de loop der jaren nieuwe projecten worden gestart heeft dit uiteraard invloed op de boekwaarde en daarmee het kengetal.

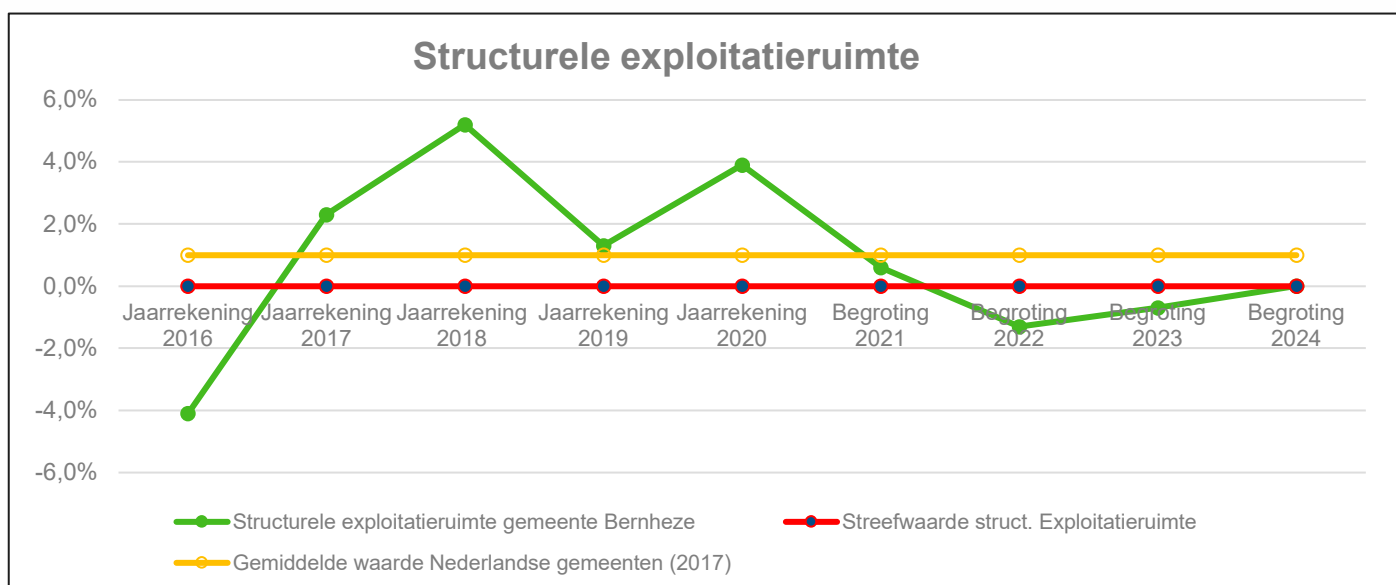
Structurele exploitatieruimte

De structurele baten en lasten geven een inzicht in de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

Saldo structurele baten en lasten (bedragen x € 1 miljoen)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totale structurele lasten excl. mutaties reserves	77,6	83,0	82,3	86,1	87,2	87,1
Totale structurele baten excl. mutaties reserves	78,8	86,0	82,5	84,8	86,2	87,2
Totale structurele stortingen in reserves	0,4	0,4	0,3	0,4	0,2	0,2
Totale structurele onttrekkingen uit reserves	0,1	0,6	0,6	0,6	0,6	0,1
Saldo	0,9	3,2	0,5	-1,1	-0,6	0,0
Totale baten excl. onttrekkingen reserves	71,2	81,5	83,8	85,0	86,3	87,2
Saldo structurele baten en lasten	1,3%	3,9%	0,6%	-1,3%	-0,7%	0,0%

De provincie hanteert een ander uitgangspunt voor het bepalen van de structurele begrotingsruimte voor de bepaling van de toezichtsvorm.

De begroting over 2021 bevat meerjarig tekorten. Bij de vaststelling van de begroting door de gemeenteraad is tegelijkertijd een dekkingsplan vastgesteld waarbij maatregelen zijn aangegeven op welke deze tekorten worden teruggebracht. Deze zijn nog niet in dit kengetal verwerkt.

Belastingcapaciteit

Voor dit kengetal worden de woonlasten van een gemiddeld huishouden binnen gemeente Bernheze vergeleken met het landelijk gemiddelde. Als dit percentage laag ligt, betekent het dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurd is een beleidskeuze. Een lagere waarde zorgt voor meer wendbaarheid bij de begroting.

Belastingcapaciteit meerpersoonshuishouden (bedragen in euro's)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
A. OZB eigenaar woning	360	364	372	378	385	391
B. Rioolheffing	167	170	175	178	178	184
C. Afvalstoffenheffing	180	212	241	245	249	253

VOOR WAARMERKINGSDOELEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 02/07/2021

Behorende bij briefnr. 2105407

Paraaf:

mb

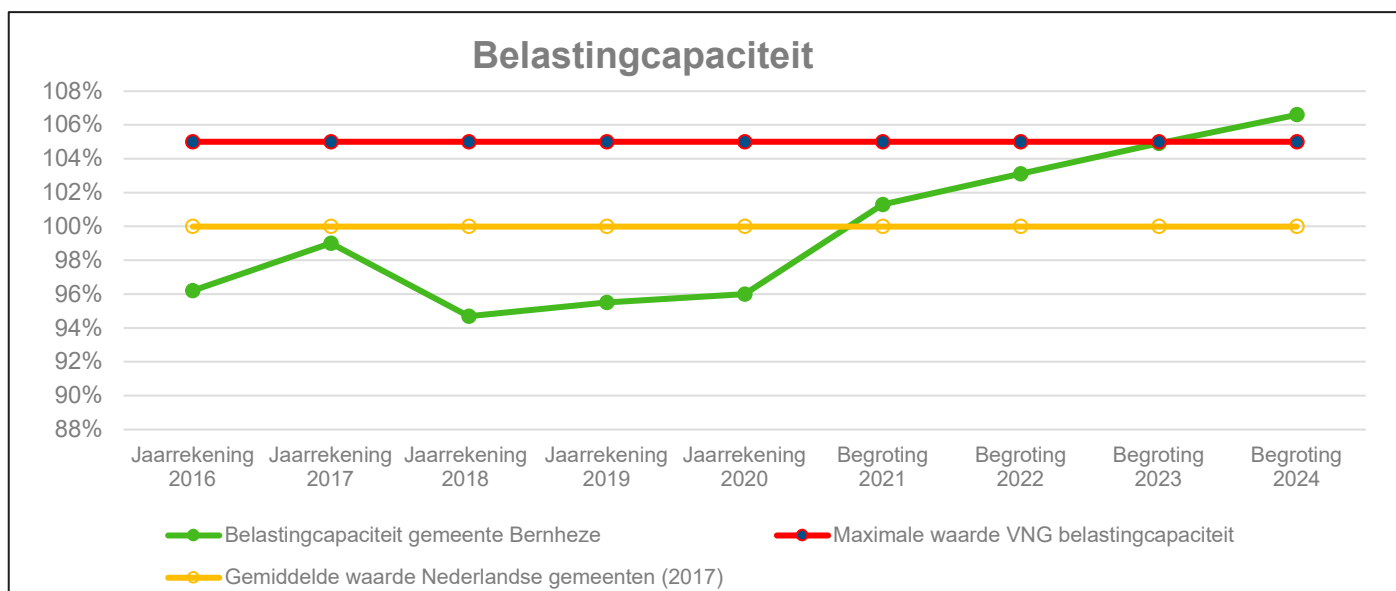
pagina 125

Belastingcapaciteit meerpersoonshuishouden (bedragen in euro's)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
D. Eventuele heffingskorting	0	0	0	0	0	0
E. Totale woonlasten (A+B+C-D)	707	746	787	801	815	828
F. Landelijk gemiddelde woonlasten	740	777	777	777	777	777
Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde (x 100%)	95,5%	96,0%	101,3%	103,1%	104,9%	106,6%

*) Gemiddelde woonlasten via Coelo (landelijk tarievenoverzicht 2020. Voor alle jaren als uitgangspunt genomen)

Voor 2021 is rekening gehouden met de gegevens uit de (meerjaren)begroting 2021, geactualiseerd op basis van de belastingvoorstellen 2021. Vanaf 2021 komt het kengetal boven de 100% uit. Dit is te wijten aan het feit dat de gemiddelde landelijke woonlasten niet zijn geïndexeerd. Kortom, daarbij wordt de waarde van 2020 volgens Coelo meerjaarlijks aangehouden. De woonlasten van gemeente Bernheze zijn daarentegen wel meerjaarlijks doorgerekend.

Totaaloverzicht financiële kengetallen

Financiële kengetallen	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Netto schuldquote	45,1%	37,4%	44,8%	45,3%	39,6%	37,2%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	40,4%	34,4%	41,4%	42,2%	36,8%	34,7%
Solvabiliteitsratio	37,0%	36,2%	34,9%	34,3%	33,4%	32,6%
Grondexploitatie	15,2%	12,4%	6,6%	3,5%	-0,5%	-3,2%
Structurele exploitatieruimte	1,3%	3,9%	0,6%	-1,3%	-0,7%	0,0%
Belastingcapaciteit	95,5%	96,0%	101,3%	103,1%	104,9%	106,6%

EMU-saldo

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven met derden (dus geen afschrijvingen, waardemutaties, etc) van de gemeente op transactiebasis in een bepaalde periode. Het EMU-

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 02/07/2021

Behorende bij briefnr. 2105407

Paraaf:

mb

pagina 126

saldo kan worden gezien als een extra financieel kengetal, naast de eerder beschreven kengetallen. Het EMU-saldo geeft namelijk in één oogopslag aan of de gemeente via reële transacties geld uitgeeft, of dat er netto geld binnenkomt. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de gemeente.

Het BBV schrijft dat het EMU-saldo in de jaarstukken dient te worden opgenomen als onderdeel van de financiële positie van de gemeente. Voor 2021 zijn de geprognosticeerde cijfers uit de meerjarenraming gebruikt.

Berekening EMU-saldo o.b.v. balansposten (bedragen x € 1.000)				2020	2021
EMU-saldo				1.117.877	-5.571.161
EMU-saldo referentiewaarde				-3.065.000	-3.065.000
Verschil EMU-saldo en referentiewaarde				4.182.877	-2.506.161
Mutaties (1 januari tot 31 december)	Activa	Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekkingen en leningen	-400.949	121.113
			Uitzettingen	-95.602	0
		Vlottende activa	Uitzettingen	-255.133	-8.615.319
			Liquide middelen	-445.839	143.324
	Overlopende activa		4.436.985	-2.908.706	
	Passiva	Vaste passiva	Vaste schuld	-1.681.811	-1.588.648
			Vlottende passiva	Vlottende schuld	-2.056.276
			Overlopende passiva	5.859.673	-5.858.824
		Eventuele boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa			0

Iedere gemeente heeft een individuele referentiewaarde. De door het rijk vastgestelde individuele referentiewaarde voor Gemeente Bernheze voor 2020 bedraagt € 3.065.000,-.

De belangrijkste onderdelen die zorgen voor het EMU-saldo in 2020 van € 1.117.877,- zijn:

- De overlopende activa post is in 2020 een stuk hoger dan vorige jaren. Dit zijn de (nog te betalen) verplichtingen die betrekking hebben op 2020 (en dus in boekjaar 2020 dienen te worden verantwoord), maar waarvan de factuur ten tijde van het afsluiten van de jaarcijfers nog niet was ontvangen. Ook maken de vooruitontvangen bedragen onderdeel uit van de overlopende activa post. Dit zijn gelden die we al in 2020 hebben ontvangen, maar betrekking hebben op projecten/uitgaven in toekomstige jaren.
- Het saldo van onze liquide middelen (banksaldi) is per ultimo 2020 iets lager dan dat deze was in 2019 en voorgaande jaren. Daarnaast zijn de leningen aan woningbouwcoöperaties en overige langlopende leningen lager geworden door de jaarlijkse aflossingen. Ook de vaste schuld is lager geworden door de jaarlijkse aflossingen.

De belangrijkste onderdelen die zorgen voor het EMU-saldo in 2021 van € -5.571.161,- zijn:

- De posten overlopende activa en overlopende passiva zijn meerjarig lastig te voorspellen. Hierdoor gaan wij in 2021 (en verder) uit van een meerjaarlijks gemiddelde.
- De toename aan investeringen die wij in 2021 verwachten te doen zorgt er mede voor dat de post eigen vermogen afneemt.

- De sluitpost van de meerjarig geprognosticeerde balans (uitzettingen < 1 jaar) is fors lager dan 2020. Deze post bestaat uit vorderingen op openbare lichamen (BTW/belastingdienst), rekening-courant met niet financiële instellingen, debiteuren en uitzettingen in rijkschatkist. Doordat het eigen vermogen, de vaste schuld en de vlottende passiva in 2021 afnemen, wordt ook deze balans “sluitpost” lager. Het balanstotaal van de activa blijft immers gelijk aan de passiva.

E. Bedrijfsvoering

Wat hebben we bereikt in het begrotingsjaar?

Subdoel: 'Een gezond communicatieklimaat en samenwerken en informatie delen'

Activiteiten:

- Ervoor zorgen dat inwoners weten waar we mee bezig zijn.
- Ondersteunen bestuur en management.
- Goede informatiehuishouding, samenwerken en informatiedelen.

Bernheze van Automatisering naar Informatisering

Een goede invulling van informatievoorziening is een randvoorwaarde om goed te kunnen anticiperen op de ontwikkelingen die op ons afkomen. Onder de noemer Bernheze van Automatisering naar Informatisering hebben we hiertoe een drietal sporen uitgezet, in de vorm van een migratie richting de Cloud, het op orde brengen van de informatieorganisatie en het verder verbeteren en aanpassen van ons applicatielandschap.

In het kader van het eerste spoor, migratie richting de Cloud, zijn we gestart met de voorbereiding van de omzetting naar een Cloud gebaseerde technische infrastructuur. Hierbij hebben we, naar aanleiding van Covid-19, voorrang gegeven aan het invullen van een Cloud gebaseerde werkplek. Dit zodat medewerkers konden beschikken over goede communicatiemiddelen in de vorm van (communicatie- en samenwerkingsplatform) Teams etc. en verantwoord in staat waren om thuis te werken. Daarnaast hebben we een start gemaakt met de migratie van onze applicaties richting de Cloud. Hierbij sluiten we zoveel als mogelijk aan op natuurlijke momenten.

Onder de noemer informatieorganisatie op orde hebben we een heroriëntatie doorgevoerd op onze informatiearchitectuur. Dit heeft geresulteerd in een voorstel voor een aangepaste opzet welke beter aansluit op maatschappelijke en technologische ontwikkelingen, alsmede op onze visie op dienstverlening. Daarnaast is een eerste aanzet gemaakt voor de procesorganisatie Bernheze en zijn de contouren van de beoogde organisatorische invulling in kaart gebracht. De daadwerkelijke bemensing zal gebeuren in de periode 2021-2023. Hierdoor realiseren we ook aansluiting met het verandertraject Terug naar de Kern.

Professionalisering sociaal domein

Om goed te kunnen anticiperen op onze verantwoordelijkheden binnen het sociaal domein hebben we een aantal aanpassingen doorgevoerd binnen het hiertoe benodigde applicatielandschap. Dit mede in het kader van het traject integrale toegang.

Vervanging geo-informatiesysteem

De hulpmiddelen voor het geografisch presenteren van onze gegevens hebben we in 2020 vervangen. Met de gerealiseerde oplossing verwachten we goed te kunnen voldoen aan de huidige behoefte naar beleidsondersteunende informatie. Afhankelijk van de ontwikkelingen rondom de introductie van big data als aanvullend ondersteunend instrument zijn nog aanvullende hulpmiddelen nodig. De wijze waarop we hier invulling aan willen gaan geven brengen we in 2021 in kaart.

Zaakgericht werken

In het kader van de verdere verbetering van onze dienstverlening, onze interne communicatie en een efficiënte bedrijfsvoering hebben we een heroriëntatie op zaakgericht werken doorgevoerd. Hierbij hebben we ons gebaseerd op de eerdergenoemde nieuwe zienswijze op de invulling van onze informatiearchitectuur. De essentie hierbij is dat we afscheid nemen van de oude filosofie van een “zwaar” centraal zaakstelsel wat is gekoppeld aan de afzonderlijke procesapplicaties en over gaan naar een invulling waarbij zaakgericht werken een onderdeel is van de procesapplicaties. Een eerste stap hiertoe is inmiddels gemaakt voor de omgeving van burgerzaken. In de periode 2021-2022 willen we dit doortrekken richting ons gehele informatiesysteem.

Subdoel: ‘Kwalitatief en kwantitatief goede medewerkers en primaire proces is ondersteund’

Activiteiten:

- Ondersteunen bestuur en management.
- Ontwikkelen langetermijnvisie bedrijfsvoering.

Doorontwikkeling Bernheze

Gewenste formatie uitbreiding

De in het bestuursprogramma 2018-2022 “Samen voor Bernheze” opgenomen beleidsdoelstelling, wat betreft de gewenste programma ondersteunende formatie-uitbreidingen, is gerealiseerd. Door het aantrekken van kwantitatieve en kwalitatieve medewerkers wordt het primaire proces beter ondersteund en is er meer capaciteit om de focus meer te kunnen leggen op de ontwikkeling van de langetermijnvisie bedrijfsvoering.

Zowel de formatie uitbreiding binnen de administratie van de Jeugdzorg als die voor de WMO consulent zijn ingevuld voor 32 uur per week. De formatie-uitbreiding binnen Verkeer en Vervoer en Duurzaamheid zijn allebei gerealiseerd voor 36 uur per week. Binnen Natuur, landschap en recreatie is een invulling gerealiseerd van 1 fte, waarbij 0,5 fte nog openstond vanuit de begroting van 2019 en 0,5 fte binnen de begroting van 2020.

Invullen kwalitatieve en kwantitatieve formatie in het kader van doorontwikkeling Bernheze

De afgelopen periode stond in het teken van de doorontwikkeling van de gemeente Bernheze. Dit maakte dat er een extra impuls nodig was om hier een zo optimaal mogelijke invulling aan te kunnen geven. In de begroting was een bedrag gereserveerd van 3 fte (€ 210.000) voor de doorontwikkeling van de organisatie. Dit was bedoeld om op incidentele basis ondersteuning in te kunnen zetten ten behoeve van de doorontwikkeling. Hiermee kon ten tijde van het proces concreet worden ingezet op basis van de behoefte op dat moment en gaf dit de nodige flexibiliteit en ruimte tot maatwerk om de bestuurlijke ambities in het kader van de doorontwikkeling van de organisatie vorm te geven. Het tijdelijke bedrag dat hoort bij 3 fte is ingezet voor ondersteuning, begeleiding en coaching bij diverse (team)ontwikkeltrajecten. Daarnaast is dit bedrag gebruikt voor de kosten van de concerncontroller.

Beleidsindicatoren

Bron: Managementrapportage Vensters voor bedrijfsvoering

Beleidsindicator	Jaar realisatie	Nederland	Realisatie
Formatie (fte per 1000 inwoners)	2015	Niet beschikbaar	5,0
	2019	Niet beschikbaar	5,1
	2020	Niet beschikbaar	5,1
Bezetting (fte per 1000 inwoners)	2015	Niet beschikbaar	5,0
	2019	Niet beschikbaar	4,4
	2020	Niet beschikbaar	4,8
Apparaatskosten (kosten per inwoner)	2015	Niet beschikbaar	435
	2019	Niet beschikbaar	493
	2020	Niet beschikbaar	509
Externe inhuur (kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen)	2015	Niet beschikbaar	4,7%
	2019	Niet beschikbaar	23,2%
	2020	Niet beschikbaar	21,3%
Overhead (% van de lasten)	2015	Niet beschikbaar	33,6%
	2019	Niet beschikbaar	10,1%
	2020	Niet beschikbaar	10,0%

Wat kostte het?

De lasten en baten zijn opgenomen onder [programma Bestuur en ondersteuning](#).

Financiële toelichting

De financiële toelichting is opgenomen onder [programma Bestuur en ondersteuning](#).

F. Verbonden partijen

In deze paragraaf wordt inzicht verschaft in, en informatie verstrekt over alle partijen waar Bernheze bestuurlijke en financiële banden mee onderhoudt. Instellingen waarmee alleen een subsidierelatie is aangegaan vallen buiten de definitie van verbonden partijen.

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente Bernheze een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

Het financiële belang betreft een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verboden partij haar verplichtingen niet nakomt

Van bestuurlijk belang is sprake als Bernheze zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht.

Als gemeente blijven we wel verantwoordelijk voor de taken die we door verbonden partijen laten uitvoeren. Daarom is het van belang dat de raad in het proces van begroting en verantwoording de nodige informatie ontvangt om de bijdrage van verbonden partijen aan de realisatie van de programma's en daarmee gepaard gaande risico's te kunnen beoordelen.

In Noordoost-Brabant is gekozen om gezamenlijk regie te voeren op de gemeenschappelijke regelingen (GR'en). De gemeente Oss is de coördinerende gemeente voor het afstemmingsproces tussen gemeenten en gemeenschappelijke regelingen in Brabant Noordoost. Adoptieteams en Vijftallenoverleg zijn enkele instrumenten die de regio inzet om effectief verlengd lokaal te sturen. Er is afgesproken voor alle GR'en eenzelfde beleids- en begrotings- en rekeningcyclus te hanteren. De ambtelijke adoptieteams beoordelen de kadernota, begroting en de jaarrekening op alle beleids- en financiële aspecten en brengen advies uit aan de regiogemeenten. Dit advies is input voor het lokale advies aan de gemeenteraad.

De paragraaf 'Verbonden partijen' is om een tweetal redenen van belang:

- de verbonden partijen voeren beleid uit dat tot de verantwoordelijkheid van de gemeente behoort;
- welke risico's loopt de gemeente en wat zijn de budgettaire gevolgen.

De paragraaf betreffende de verbonden partijen dient volgens artikel 15 lid 1 van het BBV ten minste te bevatten:

- a. de visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
- b. de lijst van verbonden partijen, die wordt onderverdeeld in:
  - gemeenschappelijke regelingen;
  - vennootschappen en coöperaties;
  - stichtingen en verenigingen, en,

- overige verbonden partijen;
- c. de lijst van verbonden partijen.

Voor het geval dat formeel juridisch geen sprake is van een verbonden partij door het ontbreken van een financieel belang maar wel sprake is van structurele bekostiging en een bestuurlijk belang wordt aanbevolen om een extra categorie “organisaties met een bestuurlijk belang en een maatschappelijk of algemeen belang” op te nemen.

Per verbonden partijen moet tenminste de volgende informatie worden opgenomen in deze paragraaf:

- a. de wijze waarop de provincie onderscheidenlijk de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
- b. het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
- c. de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
- d. de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
- e. de eventuele risico's, als bedoeld in [artikel 11, eerste lid, onderdeel b](#), van de verbonden partij voor de financiële positie van de provincie onderscheidenlijk de gemeente.

Het per verbonden partij opgenomen eigen vermogen bestaat uit de reserves en het eventuele nog niet verdeelde resultaat. Het vreemd vermogen betreft de passiva minus eigen vermogen.

In het voorjaar van 2021 boden de meeste gemeenschappelijke regelingen hun kadernota's, de jaarrekening 2020 en hun begroting 2022 aan.

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing nemen we de eventuele risico's op waarvoor de verbonden partijen mogelijk een beroep doen op de deelnemende gemeenten.

A. Gemeenschappelijke regelingen

1. Kleinschalig Collectief Vervoer (KCV) Brabant-Noordoost Regiotaxi Noordoost-Brabant			
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De gemeentelijke portefeuillehouder is lid van het Dagelijks Bestuur.		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De samenwerkende partners streven een kwalitatief hoogwaardig stelsel van kleinschalig collectief vervoer na. Zij willen daarmee voorzien in de behoefte aan openbaar vervoer, de instandhouding en de verbetering van de bereikbaarheid van de kleine kernen en het aanbod van adequate en efficiënte vervoersvoorzieningen voor diverse doelgroepen.		
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage van beheerkosten van gemeente Bernheze in 2020 was € 27.971,-. De totale bijdragen van gemeenten daarin bedragen € 333.800,-. Het aandeel van gemeente Bernheze bedraagt 8,4%.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen		01-01-2020	31-12-2020
	Eigen vermogen	€ 784.518	€ 789.208

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 02/07/2021

Behorende bij briefnr. 2105407

Paraaf:

mb

pagina 133

1. Kleinschalig Collectief Vervoer (KCV) Brabant-Noordoost Regiotaxi Noordoost-Brabant	
van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	Vreemd vermogen € 818.769 € 850.458
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Her gerealiseerde resultaat over 2020 bedraagt € 4.689,-. Voorgesteld wordt om dit toe te voegen aan de algemene reserve.
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.

2. GGD Hart voor Brabant										
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De gemeentelijke portefeuillehouder is lid van het Dagelijks Bestuur.									
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de openbare gezondheidszorg.									
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage vanuit Gemeente Bernheze in 2020 bedraagt € 1.023.858,- op een totaal van € 38.085.000,-. Dit is een aandeel van 2,7%.									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table border="1"><thead><tr><th></th><th>01-01-2020</th><th>31-12-2020</th></tr></thead><tbody><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 8.528.000</td><td>€ 7.820.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 8.371.000</td><td>€ 31.107.000</td></tr></tbody></table>		01-01-2020	31-12-2020	Eigen vermogen	€ 8.528.000	€ 7.820.000	Vreemd vermogen	€ 8.371.000	€ 31.107.000
	01-01-2020	31-12-2020								
Eigen vermogen	€ 8.528.000	€ 7.820.000								
Vreemd vermogen	€ 8.371.000	€ 31.107.000								
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het positieve resultaat over 2020 bedraagt €247.000,-. Dit zal worden toegevoegd aan de algemene reserves.									
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	De uitbraak van Corona in 2020 heeft voor het GGD vanzelfsprekend gevolgen. Zo krijgen zij te maken met onvoorziene kosten. Hoewel de gevolgen nog niet zijn gespecificeerd in deze jaarstukken wordt wel aangegeven dat de algemene reserve voldoende is om financieel niet in de problemen te komen. De grootste benoemde risico's zitten in de fluctuatiesomzetvolume plustaken en het stijgende ziekteverzuim.									

3. Openbaar Lichaam Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant										
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Via de portefeuillehouder is Bernheze vertegenwoordigd in het bestuur.									
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorzieningen in deze regio. Het O.L. verzorgt de administratie en gebruikt voor plaatsing van kandidaten haar eigen uitvoeringsorganisatie, de IBN-holding B.V.									
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De aangesloten gemeenten leveren een bijdrage in de bestuurskosten van het Werkvoorzieningschap. In 2020 bedroeg de bijdrage van Gemeente Bernheze € 8.012,- op een totaal van € 82.187,-. Dit komt neer op een aandeel van 9,7%.									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table border="1"><thead><tr><th></th><th>01-01-2020</th><th>31-12-2020</th></tr></thead><tbody><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 26.967.900</td><td>€ 26.803.600</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 3.123.200</td><td>€ 2.310.000</td></tr></tbody></table>		01-01-2020	31-12-2020	Eigen vermogen	€ 26.967.900	€ 26.803.600	Vreemd vermogen	€ 3.123.200	€ 2.310.000
	01-01-2020	31-12-2020								
Eigen vermogen	€ 26.967.900	€ 26.803.600								
Vreemd vermogen	€ 3.123.200	€ 2.310.000								

3. Openbaar Lichaam Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant	
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	In 2020 is een negatief bedrijfsresultaat gerealiseerd van € 164.300,- vóór bestemming. Na toevoegingen en onttrekkingen aan diverse reserves resulteert dit in een exploitatieresultaat van nihil.
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	Met het oog op de financieel zware tijden die onze gemeente tegemoet ziet, vinden we dat de GR ten gevolge hiervan eveneens een terughoudend financieel beleid dient te voeren. De te verwachte negatieve effecten van de ververdeling van het gemeentefonds alsmede het opvangen van tekorten in het sociale domein moeten niet alleen wij als gemeente vertalingen in onze meerjarenbegroting, maar willen wij ook terugzien in de begroting en meerjarenperspectief van de GR. Het "trap op trap af" principe is daarbij wat ons betreft het uitgangspunt.

4. Omgevingsdienst Brabant Noord (OBDN)										
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Via de portefeuillehouder is Bernheze vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.									
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het openbaar lichaam is ingesteld om ten behoeve van de deelnemers taken uit te voeren op het gebied van de fysieke leefomgeving en om als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage te leveren aan een leefbare en veilige werk- en leefomgeving van de regio Brabant Noord.									
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	Het aandeel van Bernheze in 2020 is 4,5%. (€ 1.208.800,- op een totaalbedrag van € 26.994.900,-).									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table border="1"><thead><tr><th></th><th>01-01-2020</th><th>31-12-2020</th></tr></thead><tbody><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 8.575.000</td><td>€ 9.844.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 12.771.000</td><td>€ 8.628.000</td></tr></tbody></table>		01-01-2020	31-12-2020	Eigen vermogen	€ 8.575.000	€ 9.844.000	Vreemd vermogen	€ 12.771.000	€ 8.628.000
	01-01-2020	31-12-2020								
Eigen vermogen	€ 8.575.000	€ 9.844.000								
Vreemd vermogen	€ 12.771.000	€ 8.628.000								
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het positieve resultaat 2020 bedraagt na onttrekking uit reserves €1.799.000,-. Deze maakt onderdeel uit van de balanspost eigen vermogen.									
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	N.v.t.									

5. Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC)										
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Via de portefeuillehouder is Bernheze vertegenwoordigd in het bestuur.									
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het behouden, bewerken en benutten van de archiefbescheiden opgenomen in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie Noord-Brabant en de archiefbewaarplaatsen van de deelnemende gemeenten en waterschappen. Daarnaast in volgorde van prioriteit: verbetering van de digitale dienstverlening, het archief als informatiecentrum en verbetering van de lokale dienstverlening.									
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage van gemeente Bernheze in 2020 was € 107.300,-. Op een totaal aan bijdragen van gemeenten en waterschappen is dit 6,2%. Op het totaal aan bijdragen (inclusief rijk en provincie is deze bijdrage 2,3%.									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table border="1"><thead><tr><th></th><th>01-01-2020</th><th>31-12-2020</th></tr></thead><tbody><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 915.458</td><td>€ 1.169.576</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 3.806.590</td><td>€ 3.999.098</td></tr></tbody></table>		01-01-2020	31-12-2020	Eigen vermogen	€ 915.458	€ 1.169.576	Vreemd vermogen	€ 3.806.590	€ 3.999.098
	01-01-2020	31-12-2020								
Eigen vermogen	€ 915.458	€ 1.169.576								
Vreemd vermogen	€ 3.806.590	€ 3.999.098								

5. Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC)	
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Over 2020 bedroeg het positieve resultaat € 32.123,-. Voorgesteld wordt om dit bedrag te storten in de bestemmingsreserve E-depot-infrastructuur.
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.

6. Veiligheidsregio Brabant-Noord										
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Via de portefeuillehouder is Bernheze vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.									
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De Veiligheidsregio Brabant-Noord omvat Brandweer en Veiligheidsbureau Brabant-Noord, de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio Brabant-Noord en het Gemeenschappelijk Meldcentrum Brabant-Noord. In de Veiligheidsregio werken 20 gemeenten, de GGD en de Nationale Politie met hen samen op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, en meldkamers. Voorts werken ook het Waterschap Aa en Maas, het Waterschap De Dommel en het Regionaal Militair Commando-Zuid in de veiligheidsregio samen.									
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage van Bernheze wordt berekend tegen vaste bedragen per inwoner voor enkele onderdelen en een procentueel deel voor de kazernes. De bijdrage van Gemeente Bernheze in 2020 bedraagt € 1.788.255,-. Op basis van 30.806 inwoners in Bernheze (peildatum 1-1-2019) op het totaal van deelnemende gemeenten met 658.616 inwoners is het aandeel van de gemeente Bernheze in 2020 4,7%.									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table border="1"><thead><tr><th></th><th>01-01-2020</th><th>31-12-2020</th></tr></thead><tbody><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 10.432.000</td><td>€ 10.977.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 27.292.000</td><td>€ 38.517.000</td></tr></tbody></table>		01-01-2020	31-12-2020	Eigen vermogen	€ 10.432.000	€ 10.977.000	Vreemd vermogen	€ 27.292.000	€ 38.517.000
	01-01-2020	31-12-2020								
Eigen vermogen	€ 10.432.000	€ 10.977.000								
Vreemd vermogen	€ 27.292.000	€ 38.517.000								
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Op basis van de concept-jaarstukken bedroeg het resultaat: BBN: € -632.000 Ghor: € 753.000 MKOB: € 0 Totaal: € 121.000 Deze is toegevoegd aan het eigen vermogen.									
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	Het COVID-19 (corona) virus heeft beperkte financiële gevolgen voor de jaarrekening 2020. Naar verwachting zijn er wel gevolgen voor de begrotingen van de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. De veiligheidsregio monitort de risico's en die van hun partners voortdurend. De organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. Zo wordt de liquiditeitspositie goed bewaakt en worden zo nodig maatregelen genomen om de taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.									

7. Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord	
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Via de portefeuillehouder is Bernheze vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg die tijdig ter plaatse is.

7. Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord

Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	Bernheze draagt bij op basis van het inwonertal. Voor 2020 is dat nul eurocent. De RAV wordt volledig gefinancierd door de Zorgverzekeraars en het Rijk en er wordt geen gemeentelijke bijdrage gevraagd.									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table><thead><tr><th></th><th>01-01-2020</th><th>31-12-2020</th></tr></thead><tbody><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 13.670.000</td><td>€ 13.738.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 25.506.000</td><td>€ 25.744.000</td></tr></tbody></table>		01-01-2020	31-12-2020	Eigen vermogen	€ 13.670.000	€ 13.738.000	Vreemd vermogen	€ 25.506.000	€ 25.744.000
	01-01-2020	31-12-2020								
Eigen vermogen	€ 13.670.000	€ 13.738.000								
Vreemd vermogen	€ 25.506.000	€ 25.744.000								
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Op basis van de jaarstukken 2020 bedraagt het resultaat € 174.000,-. Er wordt voorgesteld dit toe te voegen aan de reserves (RAK).									
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	N.v.t.									

8. Regionaal Bureau leerplicht en RMC (regionale meld- en coördinatiefunctie)

Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De gemeente Bernheze is via de portefeuillehouder vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur.									
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het algemeen resultaat dat beoogd wordt, is een goede handhaving van de leerplichtwet en aanpak van voortijdig schoolverlaten. Dit geldt voor al het onderwijs: basisscholen, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs (ROC's). De geformuleerde ambities voor de periode 2017-2020 zijn: Onze regio heeft het laagste percentage voortijdig schoolverlaters in Nederland; In onze regio zit geen enkel leerplichtig kind langer dan drie maanden thuis zonder passend aanbod van onderwijs en/of zorg; In onze regio komt geen kwetsbare jongere (16-23) tussen wal en schip: Alle jongeren die niet in staat zijn om een startkwalificatie te behalen zijn in beeld en hebben een duurzame werkplek, passende dagbesteding of volgen een traject naar werk of zorg.									
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage van Gemeente Bernheze in 2020 bedraagt € 69.929,- op een totaal van gemeentelijke bijdragen van € 829.408,-. Het aandeel bedraagt daardoor 8,4%.									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table><thead><tr><th></th><th>01-01-2020</th><th>31-12-2020</th></tr></thead><tbody><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 258.704</td><td>€ 299.089</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ N.v.t.</td><td>€ N.v.t.</td></tr></tbody></table>		01-01-2020	31-12-2020	Eigen vermogen	€ 258.704	€ 299.089	Vreemd vermogen	€ N.v.t.	€ N.v.t.
	01-01-2020	31-12-2020								
Eigen vermogen	€ 258.704	€ 299.089								
Vreemd vermogen	€ N.v.t.	€ N.v.t.								
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het resultaat over 2020 bedraagt € 117.935,-. In 2020 is de restitutie over 2019 uitgekeerd, waardoor het netto resultaat uitkomt op € 40.385,-. Dit wordt toegevoegd aan de reserve.									
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.									

9. Heesch West

Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De burgemeester en de portefeuillehouder vastgoed maken deel uit van het Algemeen Bestuur.
---	--

9. Heesch West										
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het samenwerkingsverband heeft tot doel het bevorderen van de economische ontwikkeling en werkgelegenheid in de regio "Noordoost Brabant" door middel van het duurzaam ontwikkelen, realiseren, exploiteren en beheren van een kwalitatief hoogwaardig en uit financieel-economisch oogpunt aanvaardbaar regionaal bedrijventerrein, hierna te noemen "bedrijventerrein", op basis van de door de grondgebiedsgemeenten vastgestelde, nog vast te stellen en geldende bestemmingsplannen, wijzigingen daarvan in wijzigingsplannen en uitwerkingen daarvan in uitwerkingsplannen.									
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	Voor Bernheze is het aandeel bepaald op 12%.									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table><thead><tr><th></th><th>01-01-2020</th><th>31-12-2020</th></tr></thead><tbody><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ -166.607</td><td>€ -178.411</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 2.836.593</td><td>€ 2.729.872</td></tr></tbody></table>		01-01-2020	31-12-2020	Eigen vermogen	€ -166.607	€ -178.411	Vreemd vermogen	€ 2.836.593	€ 2.729.872
	01-01-2020	31-12-2020								
Eigen vermogen	€ -166.607	€ -178.411								
Vreemd vermogen	€ 2.836.593	€ 2.729.872								
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De GR Heesch West heeft in 2020 een negatief exploitatieresultaat van € 12.000,-.									
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	Het oorspronkelijk uit te geven plangebied is verkleind en voor de verwachte verliezen zijn door de deelnemende gemeenten voorzieningen getroffen. Daarnaast is in de bepaling van de risico's vanuit de bouwgrondexploitatie aandacht besteed aan Heesch West.									

10. Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost-oost 2015										
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De colleges van B&W geven de centrumgemeente Oss mandaat en volmacht om binnen het in deze regeling vastgestelde kader de genoemde taken en opdracht uit te voeren. De portefeuillehouders Wmo maakt deel uit van het reguliere overleg.									
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De regeling is aangegaan met als doel het behartigen van de belangen van de gemeenten op het gebied van de doelmatige inkoop van ondersteuning in het kader van de Wmo volgens het systeem van bestuurlijk aanbesteden.									
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De kosten voor de inkooporganisatie zijn gebaseerd op een begroting, die jaarlijks met het inkoopplan wordt vastgesteld. De doorberekening naar de deelnemende gemeenten vindt plaats naar rato van het ontvangen rijksbudget Wmo									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table><thead><tr><th></th><th>01-01-2020</th><th>31-12-2020</th></tr></thead><tbody><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ n.v.t.</td><td>€ n.v.t.</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ n.v.t.</td><td>€ n.v.t.</td></tr></tbody></table>		01-01-2020	31-12-2020	Eigen vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.	Vreemd vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.
	01-01-2020	31-12-2020								
Eigen vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.								
Vreemd vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.								
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	n.v.t.									
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.									

11. Centrumregeling Jeugdhulp Noordoost-Brabant 2015

Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De colleges geven de centrumgemeente Den Bosch mandaat en volmacht om binnen het in deze regeling vastgestelde kader de genoemde taken en opdracht uit te voeren, uiteraard begrensd door wetgeving, jurisprudentie en vooraf vastgestelde financiële kaders															
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De regeling is aangegaan met als doel het behartigen van de belangen van de gemeenten op het gebied van de doelmatige inkoop van de individuele voorzieningen en de flexibele jeugdhulp, volgens het systeem van bestuurlijk aanbesteden.															
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De kosten voor de inkooporganisatie zijn gebaseerd op een begroting, die jaarlijks met het inkoopplan wordt vastgesteld. De doorberekening naar de deelnemende gemeenten vindt plaats naar rato van het aantal jeugdigen 0 t/m 17-jarigen.															
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table border="1"><thead><tr><th></th><th colspan="2">01-01-2020</th><th colspan="2">31-12-2020</th></tr></thead><tbody><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€</td><td>n.v.t.</td><td>€</td><td>n.v.t.</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€</td><td>n.v.t.</td><td>€</td><td>n.v.t.</td></tr></tbody></table>		01-01-2020		31-12-2020		Eigen vermogen	€	n.v.t.	€	n.v.t.	Vreemd vermogen	€	n.v.t.	€	n.v.t.
	01-01-2020		31-12-2020													
Eigen vermogen	€	n.v.t.	€	n.v.t.												
Vreemd vermogen	€	n.v.t.	€	n.v.t.												
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	n.v.t.															
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.															

12. Belasting Samenwerking Oost Brabant (BSOB)

Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Via de portefeuillehouder is Bernheze vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.															
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De gemeente deelt mee in de gemeenschappelijke regeling waar een samenwerking is ontstaan tussen het waterschap en 11 deelnemende gemeenten. De BSOB draagt zorg voor de oplegging en inning van gemeentelijke belastingen (de belastingtaken).															
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage voor Gemeente Bernheze bedraagt in 2020 € 530.390,-. Op een totaal van € 8.774.129,- bedraagt het aandeel van Gemeente Bernheze 6,0%.															
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table border="1"><thead><tr><th></th><th colspan="2">01-01-2020</th><th colspan="2">31-12-2020</th></tr></thead><tbody><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€</td><td>535.000</td><td>€</td><td>299.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€</td><td>12.885.000</td><td>€</td><td>14.733.000</td></tr></tbody></table>		01-01-2020		31-12-2020		Eigen vermogen	€	535.000	€	299.000	Vreemd vermogen	€	12.885.000	€	14.733.000
	01-01-2020		31-12-2020													
Eigen vermogen	€	535.000	€	299.000												
Vreemd vermogen	€	12.885.000	€	14.733.000												
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De BSOB heeft in 2020 een negatief financieel resultaat behaald van € 5.589,- vóór resultaatbestemming.															
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	Geconstateerd is dat over de afgelopen jaren de hoeveelheid WOZ-bezwaren fors toegenomen is. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de impact van de NCNP-bureaus. Het effect hiervan, op de begroting van BSOB, is tweeledig. Enerzijds is er fors meer personele inzet benodigd om deze bezwaren af te handelen (welke veelal door inhuurmedewerkers wordt uitgevoerd) en anderzijds stijgen de proceskosten fors. BSOB doet er alles aan om deze kosten zo laag mogelijk te houden, maar de verwachting is dat deze kosten in de komende jaren niet afwijken van de eerdere kostenopgaven.															

B. Vennootschappen en coöperaties

Voor privaatrechtelijke organisaties gelden de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek. Dit betekent dat binnen vijf maanden de stukken moeten zijn gepubliceerd. Indien de benodigde gegevens tijdig beschikbaar zijn hebben we die opgenomen.

1. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten										
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Als aandeelhouder maakt de gemeentelijke portefeuillehouder deel uit van de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering.									
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Bankinstelling van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang.									
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	Op een totaal van 55.690.720 aandelen bezit de gemeente Bernheze 21.060 aandelen. Dit is een bescheiden aandeel van 0,037816%.									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table border="1"><thead><tr><th></th><th>01-01-2020</th><th>31-12-2020</th></tr></thead><tbody><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 4.887 miljoen</td><td>€ 5.097 miljoen</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 144.802 miljoen</td><td>€ 155.262 miljoen</td></tr></tbody></table>		01-01-2020	31-12-2020	Eigen vermogen	€ 4.887 miljoen	€ 5.097 miljoen	Vreemd vermogen	€ 144.802 miljoen	€ 155.262 miljoen
	01-01-2020	31-12-2020								
Eigen vermogen	€ 4.887 miljoen	€ 5.097 miljoen								
Vreemd vermogen	€ 144.802 miljoen	€ 155.262 miljoen								
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Over 2020 heeft BNG-bank een nettowinst na belastingen behaald van € 221 miljoen.									
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.									

2. NV Brabant Water										
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Als aandeelhouder maakt de gemeentelijke portefeuillehouder deel uit van de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering.									
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Watervoorziening									
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De gemeente Bernheze participeert voor € 2.451,61 in het aandelenkapitaal van € 278.000,-. Dit is een belang van 0,9 %.									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table border="1"><thead><tr><th></th><th>01-01-2020</th><th>31-12-2020</th></tr></thead><tbody><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 665.384 miljoen</td><td>€ Nog niet bekend</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 466.261 miljoen</td><td>€ Nog niet bekend</td></tr></tbody></table> <p>De gegevens per 31-12-2020 zijn nog niet gepubliceerd.</p>		01-01-2020	31-12-2020	Eigen vermogen	€ 665.384 miljoen	€ Nog niet bekend	Vreemd vermogen	€ 466.261 miljoen	€ Nog niet bekend
	01-01-2020	31-12-2020								
Eigen vermogen	€ 665.384 miljoen	€ Nog niet bekend								
Vreemd vermogen	€ 466.261 miljoen	€ Nog niet bekend								
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De gegevens per 31-12-2020 zijn nog niet gepubliceerd.									
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.									

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 02/07/2021

Behorende bij briefnr. 2105407

Paraaf:

mb

pagina 140

C. Stichtingen en verenigingen

1. Vereniging van Eigenaars van appartementengebouw "De Pas" De Misse 4			
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De portefeuillehouder gemeentelijk vastgoed, de bedrijfsleider accommodaties en een beleidsmedewerker van financiën van de Gemeente Bernheze maken het bestuur van de VVE, dat drie bestuursleden kent.		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Beheer en onderhoud van het exterieur van het gebouw "De Pas" voor de eigena(a)r(en).		
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	Statutair is vastgelegd dat verrekening van kosten plaatsvindt voor 55% op appartementsrechten A1, A5 t/m A8 (hele jaar in eigendom van de gemeente Bernheze) en voor 45% op appartementsrechten A2 t/m A4 (tot 01-09-2020 in eigendom van de Stichting de Pas). De kosten van gas, elektriciteit en water worden toegerekend op basis van ieders verbruik (tussenmeters). Het beheer hiervan is per 01-09-2020 overgegaan naar de Gemeente Bernheze. Per 01-09-2020 is de Gemeente Bernheze volledig eigenaar van de V.V.E. en heeft het de appartementsrechten A2 t/m A4 verkregen na aanleiding van raadsbesluit 1454553.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		01-01-2020	31-12-2020
	Eigen vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.
	Vreemd vermogen	€ 267.910,45	€ 246.883,45
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De jaarlijkse exploitatie sluit zonder saldo. De kosten worden verdeeld op basis van statutaire afspraken.		
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.		

2. Zorg- en veiligheidshuis Brabant Noordoost (voorheen: Stichting Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf)			
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De burgemeester van de gemeente Oss vertegenwoordigt de gemeente Bernheze.		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Deze stichting is opgericht om een betere afstemming tussen partners op het terrein van veiligheid te bereiken (politie, gemeenten, openbaar ministerie en diverse welzijnsinstellingen). De meerwaarde van de samenwerking van organisaties op een fysieke locatie ligt in de sluitende aanpak van criminaliteit en overlast en de aanpak van de achterliggende problemen bij de betrokkenen. Door het bundelen van activiteiten ontstaat een compleet zicht op de situatie van daders, overlastgevers en slachtoffers, zodat het mogelijk wordt om gezamenlijk en geïntegreerd te handelen.		
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De bijdrage van de deelnemers bestaat uit een vaste bijdrage en een bedrag voor nazorg. Voor Bernheze is dat in 2020 € 23.390,- op een totaal van € 467.850,-. Hierdoor bedraagt het aandeel van gemeente Bernheze 5,0%.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		01-01-2020	31-12-2020
	Eigen vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.
	Vreemd vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De jaarrekening 2020 sluit met een positief resultaat van € 26.585,-. Dit saldo wordt toegevoegd aan de algemene reserve.		

2. Zorg- en veiligheidshuis Brabant Noordoost (voorheen: Stichting Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf)

Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	N.v.t.
---	--------

3. Stichting Maashorst in Uitvoering

Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De gemeentelijke portefeuillehouder is vertegenwoordigd in het bestuurlijke regieteam (BRT). Het BRT verleent opdrachten aan de stichting Maashorst in Uitvoering.									
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het doel voor de Maashorst is het realiseren van het MaashorstManifest. Hierin zijn toekomst streefbeelden voor de ontwikkeling van het gebied opgenomen. Vele partijen werken hierin samen. Uitgangspunt daarbij is een sterke natuurkern met procesnatuur en daar omheen een schil met ruimte voor natuurgerichte activiteiten en bedrijvigheid. Gezondheid en voeding zijn daarbij belangrijke thema's.									
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	In 2020 heeft Bernheze een bijdrage gedaan van € 90.000,- en daarnaast een bijdrage in kosten personeel van € 70.000,-. Doordat de jaarrekening nog niet is ontvangen is het totaal aan bijdragen van de deelnemers in 2020 nog niet bekend en kan het aandeel van Gemeente Bernheze nog niet worden bepaald.									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table border="1"><thead><tr><th></th><th>01-01-2020</th><th>31-12-2020</th></tr></thead><tbody><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 1.960</td><td>€ Nog niet bekend</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 493.730</td><td>€ Nog niet bekend</td></tr></tbody></table>		01-01-2020	31-12-2020	Eigen vermogen	€ 1.960	€ Nog niet bekend	Vreemd vermogen	€ 493.730	€ Nog niet bekend
	01-01-2020	31-12-2020								
Eigen vermogen	€ 1.960	€ Nog niet bekend								
Vreemd vermogen	€ 493.730	€ Nog niet bekend								
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De jaarrekening 2020 is ten tijde van dit schrijven nog niet ontvangen.									
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.									

4. Stichting Agrifood Capital/regio Noordoost-Brabant

Wijze waarop de gemeente een belang heeft	Bij het onderdeel 'overheden' worden alle samenwerkende gemeenten vertegenwoordigd door hun portefeuillehouder.									
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het samenwerkingsverband erkent de diversiteit in de regio, maar gaat uit van gelijkwaardigheid, waarbij elkaar gunnen en afspraken maken belangrijke pijlers zijn. Dit is een belangrijke basis voor de samenwerking, naast de nieuwe inhoudelijke Samenwerkingsagenda. In de Samenwerkingsagenda "richting 2030" is vastgelegd wat de samenwerking van plan is op te pakken. Steeds meer wordt ingezet op samenwerking met provincie, omliggende regio's en het rijk.									
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	Doordat de jaarrekening 2020 nog niet is ontvangen kan het aandeel van Gemeente Bernheze nog niet worden benoemd.									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table border="1"><thead><tr><th></th><th>01-01-2020</th><th>31-12-2020</th></tr></thead><tbody><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 92.537</td><td>€ Nog niet bekend</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 1.464.703</td><td>€ Nog niet bekend</td></tr></tbody></table>		01-01-2020	31-12-2020	Eigen vermogen	€ 92.537	€ Nog niet bekend	Vreemd vermogen	€ 1.464.703	€ Nog niet bekend
	01-01-2020	31-12-2020								
Eigen vermogen	€ 92.537	€ Nog niet bekend								
Vreemd vermogen	€ 1.464.703	€ Nog niet bekend								

4. Stichting Agrifood Capital/regio Noordoost-Brabant	
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De jaarrekening van Stichting Agrifood Capital/regio Noordoost-Brabant is op het moment van opstellen van deze jaarrekening nog niet vastgesteld en ontvangen.
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.

5. Vereniging van Eigenaars Plein 1969 I&II										
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De portefeuillehouder maatschappelijk vastgoed maakt deel uit van het bestuur van de VVE, dat twee bestuursleden kent.									
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Beheer en onderhoud van het exterieur van het gebouw "Plein 169 I&II" voor de gezamenlijke eigenaren (Woonstichting JOOST en gemeente Bernheze).									
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	Statutair is vastgelegd dat verrekening van kosten plaatsvindt voor 18% voor de gemeente Bernheze en voor 82% voor Woonstichting JOOST.									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table border="1"><thead><tr><th></th><th>01-01-2020</th><th>31-12-2020</th></tr></thead><tbody><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ niet bekend</td><td>€ 18.795</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ niet bekend</td><td>€ 0</td></tr></tbody></table>		01-01-2020	31-12-2020	Eigen vermogen	€ niet bekend	€ 18.795	Vreemd vermogen	€ niet bekend	€ 0
	01-01-2020	31-12-2020								
Eigen vermogen	€ niet bekend	€ 18.795								
Vreemd vermogen	€ niet bekend	€ 0								
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Het resultaat over 2020 bedraagt € 2.235,-.									
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.									

D. Overige verbonden partijen

1. Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC)										
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De gemeente Bernheze wordt vertegenwoordigd door een burgemeester uit onze regio									
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het versterken van de bestuurlijke aanpak van de georganiseerde criminaliteit en vervolgens de ontwikkeling van een geïntegreerde aanpak van de georganiseerde criminaliteit te faciliteren en te stimuleren.									
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	Doordat de jaarrekening 2020 nog niet is ontvangen kan het aandeel van Gemeente Bernheze nog niet worden benoemd									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table border="1"><thead><tr><th></th><th>01-01-2020</th><th>31-12-2020</th></tr></thead><tbody><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ n.v.t.</td><td>€ n.v.t.</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ n.v.t.</td><td>€ n.v.t.</td></tr></tbody></table> Zie toelichting hieronder.		01-01-2020	31-12-2020	Eigen vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.	Vreemd vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.
	01-01-2020	31-12-2020								
Eigen vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.								
Vreemd vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.								
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	Ten tijde van het opstellen van deze jaarstukken was de jaarrekening van het RIEC nog niet ontvangen.									

1. Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC)	
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.

2. Regionale samenwerking As50	
Wijze waarop de gemeente een belang heeft	De burgemeester vertegenwoordigt Bernheze in een bestuurlijke regiegroep. Hierin hebben de burgemeesters van Oss, Uden, Meierijstad en Landerd zitting.
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De As50 vormt een subregio binnen de regio Noordoost-Brabant (Agrifood Capital). De gemeenten werken samen om de belangen van de subregio in de grotere regio onder de aandacht te brengen.
Het belang van Bernheze aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar	De gemeenten betalen geen bijdrage. Zie de toelichting bij C. Stichtingen en verenigingen, onderdeel 4, stichting Agrifood.
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar	De gemeenten betalen geen bijdrage.
Eventuele risico's: Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie	n.v.t.
Overige	Bernheze is alweer enkele jaren partner binnen het samenwerkingsverband As50 met de gemeenten Oss, Uden, Meierijstad en Landerd. Onderwijs, ondernemers en overheid hebben zich in Noordoost Brabant verenigd in AgriFood Capital. Met de ambitie om in 2020 te excelleren als eerste klas topregio in agrifood. As50 is een actieve deelnemer aan de uitvoering van die ambitie.

G. Grondbeleid

Algemeen

Inleiding

De gemeente Bernheze wil regie voeren op haar ruimtelijk beleid. Het uitgangspunt is dat, bij gelijke geschiktheid, voorkeur wordt gegeven aan projecten waarin de grond in eigendom van de Gemeente Bernheze is. Voor de locaties waar de gemeente de grond al in eigendom heeft zal het op basis van het vorige beleid ingezette actieve grondbeleid worden voortgezet. Actief grondbeleid is echter geen vanzelfsprekendheid meer. De gemeente Bernheze zal kiezen voor maatwerk, waarbij per ontwikkelingsopgave zal worden gekeken welke strategie (of combinatie van strategieën) het meest effectief is.

Daar waar initiatieven uitblijven en/of voor locaties waar de gemeente zelf actief sturing wil geven aan (de kwaliteit) van ruimtelijke ontwikkelingen, zal onderzocht worden of (aanvullend) actief grondbeleid een optie is.

De nota grondbeleid van de Gemeente Bernheze is in 2019 geactualiseerd en werd op 12 december 2019 door de raad vastgesteld.

Financieel beleid bouwgrondexploitaties

Voor de plannen die de gemeente Bernheze maakt, geldt het principe dat elk plan zichzelf moet financieren. Dit betekent dat de opbrengsten die uit het plan voortvloeien minimaal gelijk dienen te zijn aan de kosten van ontwikkeling en realisatie van het plan.

De exploitatieopzet vormt het financiële kader waarbinnen de exploitatie zal worden uitgevoerd. De vastgestelde exploitatieopzet kent een bindend karakter voor het college van burgemeester en wethouders met betrekking tot het doen van uitgaven. De exploitatieopzetten zijn bij het opstellen van deze jaarrekening geactualiseerd.

Positieve resultaten

Wanneer de inkomsten uit een plan hoger zijn dan de kosten van realisatie ontstaat er een financieel positief resultaat. Hoewel het verdienen van geld op grondexploitaties geen doel op zich is, heeft de gemeente Bernheze geen bezwaren tegen het bereiken van financieel positieve resultaten. De middelen die hierdoor ter beschikking komen, zal de gemeente Bernheze aanwenden voor de realisatie van maatschappelijke doeleinden.

Met betrekking tot het realiseren van winst heeft het Besluit begroting en verantwoording (BBV) de "percentage of completion" regel (POC) verplicht gesteld. Dit is een methode om de jaarwinst bij

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 02/07/2021

Behorende bij briefnr. 2105407

Paraaf:

mb

pagina 145

de grondexploitatie te bepalen. De winst moet jaarlijks worden genomen naar rato van de winst van de gerealiseerde kosten en opbrengsten. Dus indien 50% van de kosten is gerealiseerd en 50% van de grond is verkocht, dan is de winstrealisatie $50\% \times 50\% = 25\%$. Wanneer de resultaten van een grondexploitatie worden bijgesteld of het voortgangpercentage muteert heeft dit ook gevolgen voor de eerder genomen winst volgens de POC regel.

Negatieve resultaten

Indien blijkt dat niet aan het vereiste kan worden voldaan, om een exploitatie minimaal financieel sluitend te kunnen realiseren, zal directe nadere besluitvorming over de wijze van realisatie en de daarmee verband houdende dekking van eventuele exploitatiekosten noodzakelijk zijn. Bij het ontstaan van tekorten in een bouwgrondexploitatie zal de gemeente Bernheze direct het verlies nemen.

Actualisatie

De bestaande exploitatieopzetten worden twee maal per jaar geactualiseerd en vastgesteld door het college. In de exploitatieopzetten per project wordt uitgegaan van de meest actuele woningbouwplanning en grondprijzen. Nieuwe exploitaties vaststellen is een bevoegdheid van de raad en is gemandateerd aan het college.

Reserves

Algemeen

De omvang van de geïnventariseerde risico's bouwgrondexploitatie wordt aan de hand van een risicoscan van het grondbedrijf bepaald. Bij de risicoscan zijn de grondexploitaties doorgerekend aan de hand van een risicoscenario waarbij de verkoopprijzen met 25% dalen en de uitgaven met twee jaar worden vertraagd. Op basis hiervan vindt per bouwgrondcomplex een weging (beoordeling en weging op de kans dat het risico zich voordoet) plaats zoals deze ook wordt toegepast in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Op basis van de uitgevoerde risicoscan bedraagt de minimale hoogte van de geïnventariseerde risico's bouwgrondexploitatie € 2,1 miljoen. Bij de vorige jaarrekening was het geïnventariseerde risico € 4,1 miljoen.

Algemene weerstandsreserve

De grondslag van de algemene weerstandsreserve wordt verantwoord in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Onderdeel van deze grondslag zijn de geïnventariseerde risico's bouwgrondexploitatie.

Reserve landschappelijke kwaliteitsverbetering

Per verkochte meter woningbouwgrond op complexen buiten de dorpskernen een bedrag gestort in de bestemmingsreserve landschappelijke kwaliteitsverbetering. Dit is een voorwaarde die door de provincie verplicht is gesteld. In 2020 heeft er vanuit de bouwgrondexploitatie een storting plaatsgevonden van € 79.000,-. De reserve wordt ingezet voor doeleinden ten behoeve van de landschappelijke kwaliteit in het buitengebied.

Exploitaties

Op 14 juli 2016 heeft de raad de nieuwe woonvisie vastgesteld, met daarin een taakstelling van 900 woningen tot en met 2021. In 2017 is deze taakstelling naar aanleiding van de marktontwikkeling bijgesteld naar een opgaaf van 1.150 woningen tot en met 2021.

- De opbrengstindexatie die in de exploitatieopzetten wordt gehanteerd is 1%, voor zover er geen andere contractuele afspraken zijn gemaakt
- De kostenindexering die in de exploitatieopzetten wordt gehanteerd is 2%.
- De nacalculatorische rente bedraagt 2,09% en is verwerkt in de exploitatieopzetten.
- De bovenstaande wijzigingen in de exploitatieopzetten hebben er per saldo toe geleid dat bij veel complexen het verwachte positieve eindresultaat is verbeterd. Bij de toelichting per complex wordt hier verder op ingegaan.

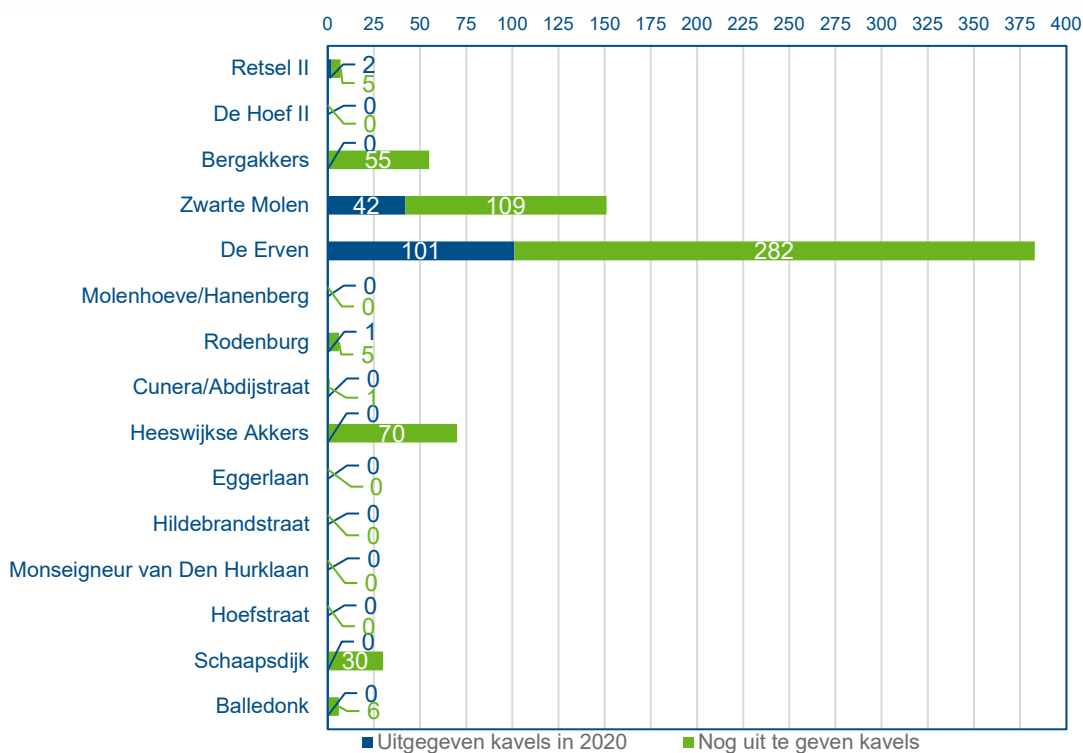
Voorraad gronden

Het BBV hanteert een indeling van bouwgrondexploitaties in drie categorieën:

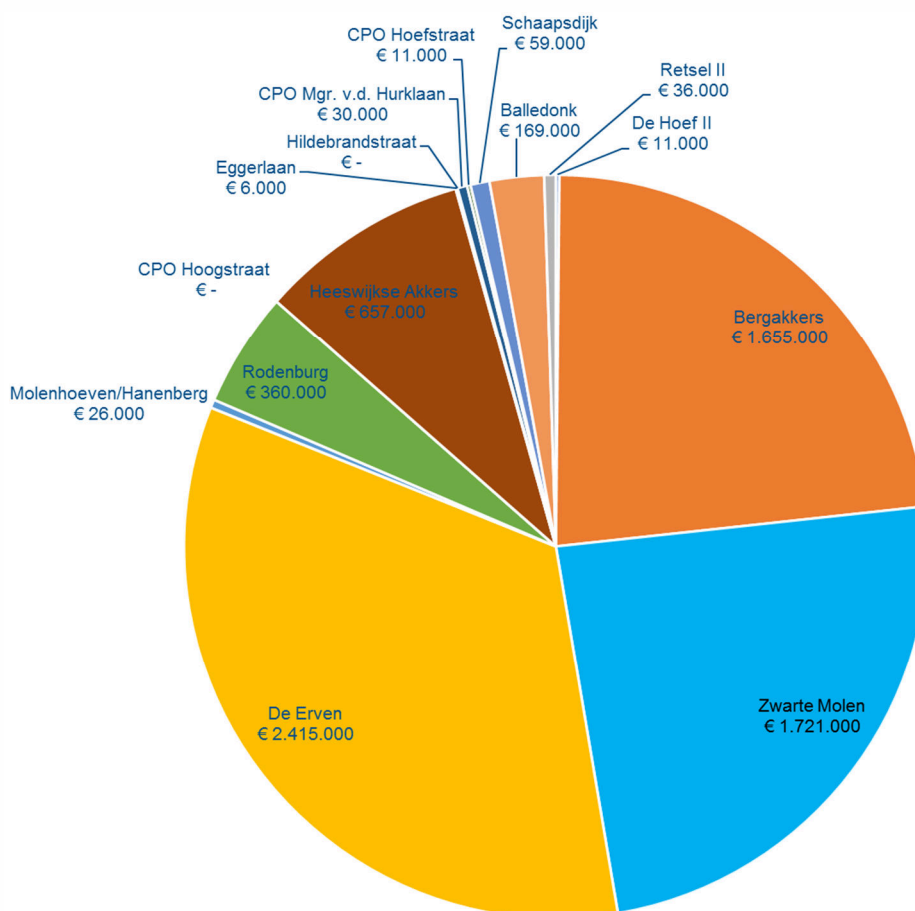
1. De complexen met exploitatieopzet worden door de gemeente ontwikkeld en zijn onderbouwd met een exploitatieopzet.
2. De exploitaties die voor rekening en risico van derden worden ontwikkeld. De kosten die de gemeente maakt voor deze particuliere complexen, voornamelijk plankosten, worden verhaald op de ontwikkelaars.
3. Daarnaast zijn er gronden die de gemeente bezit waarvoor (nog) geen exploitatieopzet is. Deze gronden vallen onder het materieel vast activa van de gemeente.

A. Complexen met exploitatieopzet

Hieronder staan twee overzichten van de onderhanden bouwgronden in exploitatie. Het eerste overzicht bevat de kavels die zijn uitgegeven in 2020 en de nog uit te geven kavels per complex. Het tweede overzicht omvat het resterend eindresultaat per complex. Dit is zonder de al genomen winsten volgens de POC-methode tot en met 2020. Deze overzichten bevatten zowel de complexen voor woningbouw als voor bedrijventerreinen.

Uitgegeven in 2020: 146 kavels | Nog uit te geven: 563 kavels

Vermoedelijk resultaat € 7.156.000

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 02/07/2021

Behorende bij briefnr. 2105407

Paraaf:

mb

pagina 148

Retsel II

Dit betreft het gedeelte ten oosten van de Retselseweg. In 2020 is het terrein bouwrijp gemaakt en zijn de kavels in de verkoop gegaan. De eerste twee kavels zijn in 2020 verkocht. De resterende 5 kavels worden in 2021 verkocht. In 2020 hebben we € 25.000,- genomen. We verwachten het complex eind 2023 af te sluiten met een resultaat van € 36.000,-.

De Hoef II

In 2020 is dit plan woonrijp gemaakt. In 2021 wordt het groen aangebracht en worden de laatste afrondende werkzaamheden uitgevoerd. Eind 2021 wordt het plan afgesloten en wordt het openbaar gebied overgedragen aan beheer. Op basis van de voortgang van de kosten en opbrengsten hebben we in 2020 € 84.000,- winst genomen. We verwachten het complex eind 2021 af te sluiten met een resultaat van € 11.000,-.

Bergakkers

Dit betreft de uitbreidingswijk van Vorstenbosch. In 2020 heeft de Raad van State uitspraak gedaan. Daarmee is het bestemmingsplan onherroepelijk. In het voorjaar van 2021 wordt het terrein bouwrijp gemaakt. We verwachten in 2021 de helft van de kavels in het plan te verkopen. Door een meevaller bij de aanbesteding van het bouwrijp maken en de stijging van de marktconforme grondprijzen is het resultaat van dit plan met circa € 500.000,- toegenomen. Op basis van de voortgang van de kosten en opbrengsten hebben we in 2020 € 17.000,- hiervan als winst genomen. Het verwachte resultaat bij het afsluiten van het project (eind 2025) bedraagt € 1.655.000,-.

Zwarte Molen

In 2020 hebben we 42 kavels verkocht voor de bouw van projectmatige woningen. Daarnaast is een stuk van het plangebied woonrijp gemaakt en is begonnen met de bouw van het geluidscherm. In 2021 verwachten we 48 kavels te verkopen. Door een meevaller bij de aanbesteding van het geluidscherm en de toename van de marktconforme prijs van bouwgrond is het resultaat van dit plan met circa € 470.000,- toegenomen. Op basis van de voortgang van de kosten en opbrengsten hebben we in 2020 € 690.000,- winst genomen. In 2026 verwachten we het complex af te ronden met een resultaat van € 1.721.000,-.

De Erven

In 2020 zijn er 101 kavels verkocht in de fasen 1 en 2 van dit plan. In 2021 verwachten we de resterende 16 kavels in fase 1 te verkopen en 59 kavels in fase 2. In 2021 wordt de rotonde Cereslaan aangepast en wordt de Kruishoekstraat omgelegd. Door een toename van de marktconforme prijs van bouwgrond is het resultaat van dit plan met circa € 800.000,- toegenomen. Op basis van de voortgang van de kosten en opbrengsten hebben we in 2020

€ 516.000,- winst genomen. We verwachten het plan eind 2026 af te sluiten met een positief resultaat van € 2.415.000,-.

Molenhoeven/Hanenberg

In 2020 hebben er werkzaamheden plaatsgevonden in kader van het woonrijp maken. In 2021 ronden we dit af en planten we het groen in. Na de afrondende werkzaamheden sluiten we het complex in 2021 af. In 2020 hebben we € 143.000,- winst genomen. We verwachten het complex in 2021 af te ronden met een positief resultaat van € 26.000,-.

Rodenburg

In 2020 is het plan woonrijp gemaakt. In 2021 verkopen we nog 3 kavels en ronden we het woonrijp maken af. Op basis van de voortgang van de kosten en opbrengsten hebben we in 2020 € 471.000,- winst genomen. We sluiten het plan in 2022 af met een positief resultaat van € 360.000,-.

Cunera/Abdijstraat

Binnen dit plan ligt nog één kavel. De verkoop hiervan hangt samen met de beschikbaarheid van de grond die nu nog in gebruik is bij Jong Nederland. We verwachten in 2021 hierover meer duidelijkheid. Vooral nog gaan we er van uit dat we het plan eind 2021 afsluiten met een nihil resultaat.

Heeswijkse Akkers

2020 is benut om tot een uitgewerkt stedenbouwkundig plan en voorontwerp bestemmingplan en exploitatieplan te komen. Daarnaast zijn gesprekken gevoerd met grondeigenaren in het plangebied. In 2021 starten we de ruimtelijke procedure op en proberen we tot overeenstemming te komen met een aantal particuliere grondeigenaren in het plangebied. Uitgaande van een voorspoedig verloop van de ruimtelijke procedure verwachten we eind 2021 een start te maken het bouwrijp maken van het gebied. We verwachten het complex in 2025 af te sluiten met een resultaat van € 657.000,-.

Eggerlaan

In Vorstenbosch is de gymzaal verplaatst naar De Stuik. Daardoor is er ruimte vrijgekomen voor nieuwe woningen. In 2020 is het grootste deel van het plangebied woonrijp gemaakt. In 2021 ronden we de werkzaamheden af. Op basis van de voortgang van de kosten en opbrengsten hebben we in 2020 € 17.000,- winst genomen. Het complex kan eind 2021 afgesloten worden met een beperkt positief resultaat van € 6.000,-.

Hildebrandstraat

In 2020 is gestart met de bouw van de laatste woningen. Zodra deze gereed zijn kunnen we het openbaar gebied in gaan richten. Na de afrondende werkzaamheden in 2022 kan het complex afgesloten worden met een nihil resultaat.

Monseigneur van Den Hurkiaan

In 2020 zijn we gestart met het woonrijp maken. Op basis van de voortgang van het plan hebben we in 2020 € 69.000,- winst genomen. In 2021 sluiten we het plan af met een verwacht resultaat van € 30.000,-.

Hoefstraat

In 2020 hebben we dit plan woonrijp gemaakt. Na de afrondende werkzaamheden in 2021 sluiten we het plan af met een verwacht resultaat van € 11.000,-. Op basis van de voortgang van het plan hebben we in 2020 € 22.000,- winst genomen.

Schaapsdijk

We verwachten in 2021 de ruimtelijke procedure af te ronden. Het bouwrijp maken is gepland in 2022 en verwachten we de eerste kavels te verkopen. De verkopen zijn gepland tot en met 2024. We verwachten het plan eind 2026 af te ronden met een resultaat van € 59.000,-.

Balledonk

In 2020 is de ruimtelijke procedure voor dit plan gestart. We verwachten in 2021 het gebied bouwrijp te maken, waarna de kavels verkocht kunnen worden. Na de bouw van de woningen gaan we in 2022/2023 het plan woonrijp maken. We verwachten het plan eind 2023 af te ronden met een positief resultaat van € 169.000,-.

Resultaat over 2020 (bouwgronden in exploitatie)

Resultaten bouwgrondexploitatie 2020 (bouwgronden in exploitatie)	
Winstneming afsluiten complex Hoogstraat	€ 126.000
Subtotaal reguliere afsluiting	€ 126.000
Winstneming volgens POC-methode bij de Hoef II	€ 84.000
Winstneming volgens POC-methode bij Bergakkers	€ 17.000
Winstneming volgens POC-methode bij Zwarte Molen	€ 690.000
Winstneming volgens POC-methode bij de Erven	€ 516.000
Winstneming volgens POC-methode bij Molenhoeven - Hanenberg	€ 143.000
Winstneming volgens POC-methode bij Rodenburg	€ 471.000

Resultaten bouwgrondexploitatie 2020 (bouwgronden in exploitatie)		
Winstneming volgens POC-methode bij Heeswijkse Akkers	€	17.000
Winstneming volgens POC-methode bij Mgr. Van den Hurkiaan	€	69.000
Winstneming volgens POC-methode bij Hoefstraat	€	22.000
Winstneming volgens POC-methode bij Retsel II	€	25.000
	€	
Subtotaal POC-methode	€	2.054.000
Totaal	€	2.180.000

Van het in 2020 behaalde resultaat op bouwgronden in exploitatie kan de volgende splitsing worden gemaakt:

- Resultaat uit bouwgronden in exploitatie voor de woningbouw € 2.155.000,-
- Resultaat uit bouwgronden in exploitatie voor bedrijventerreinen € 25.000,-

B. Particuliere complexen

Behalve de complexen in eigen beheer, kent de gemeente Bernheze ook complexen die in exploitatie zijn bij particulieren. De kosten die de gemeente Bernheze maakt voor deze complexen bestaan voornamelijk uit plankosten. Deze kosten zijn verhaalbaar op de particuliere exploitanten. Het risico bestaat dat de (vooraf) overeengekomen vergoeding niet toereikend is voor de uiteindelijk gemaakte kosten of dat de ontwikkeling uiteindelijk niet tot stand komt.

De voortgang van deze projecten wordt bepaald door de initiatiefnemer. De gemeente heeft geen actieve rol in deze projecten.

De particuliere complexen betreffen veelal het toevoegen van 1 of 2 woningen (veelal met een ruimte-voor-ruimte titel).

Daarnaast zijn er een aantal omvangrijke plannen. Hierbij is te denken aan het plan Kamersche Hoef, ten noorden van de Veldstraat en het plan aan de Hoofdstraat 81. Beide plannen bevinden zich in Heeswijk-Dinther.

Momenteel zijn de volgende omvangrijkere particuliere complexen in ontwikkeling met bijbehorende uit te geven kavels:

	Complex	Kern	Nog uit te geven kavels
1	Laar-Achterstraat fase 2	Nistelrode	20
2	Kamersche Hoef	Heeswijk-Dinther	100 a 120
3	Hoofdstraat 81	Heeswijk-Dinther	20
	Totalen		140 a 160

Resultaat over 2020 (particuliere complexen)

Samengevat worden in 2020 de volgende resultaten geboekt binnen de particuliere complexen:

In 2020 zijn zes particuliere complexen beëindigd en afgesloten met een gezamenlijk eindresultaat € 19.000,-.

De totale boekwaarde van de nog onderhanden particuliere complexen bedraagt per 31 december 2020 € 220.000,-. Het is gebruikelijk dat hier een negatief saldo ontstaat. Dit komt doordat de exploitatiebijdragen betaald worden, vooruitlopend op het uitvoeren van de werkzaamheden. In 2020 heeft er binnen complex Rodenburg een afsplitsing plaatsgevonden van € 440.000,- aan kosten. Deze kosten zijn voor een toekomstig particulier complex waar nog een exploitatieovereenkomst voor moeten worden afgesloten. Zonder deze afsplitsing zou de boekwaarde van de particuliere complexen € 220.000,- negatief zijn.

Resultaten bouwgrondexploitatie 2020 (particuliere complexen)		
Winstneming bij afsluiten komplan molenakkers ongenummerd	€	9.000
Winstneming bij afsluiten Wijststraat ongenummerd	€	1.000
Winstneming bij afsluiten tramstraat 13a	€	1.000
Winstneming bij afsluiten Vinkelsestraat (naast 44) Heesch	€	10.000
Winstneming Kampweg ong. (Alpacafarm)	€	2.000
Verliesneming bij afsluiten 't Vijfeiken Heesch	€	-/- 4.000
Totalen	€	19.000

C. Materiële vaste activa

Heesch West

De gemeenschappelijke regeling Heesch West heeft als doel het ontwikkelen van een nieuw bedrijventerrein, geschikt voor met name (zeer) grootschalige logistiek. Aanvullend is er ruimte voor een specifieke profilering met meerwaarde voor de regio op het gebied van circulaire economie, energie en nieuwe concepten in de bouw. Heesch West versterkt het vestigingsklimaat voor Noordoost-Brabant door in te spelen op deze specifieke kwaliteiten. Het nieuwe terrein biedt vestigingsmogelijkheden voor nieuwe regionale en (inter)nationale ruimtevragers én biedt uitbreidingsmogelijkheden voor het bedrijfsleven uit onder andere de participerende gemeenten (Bernheze, 's-Hertogenbosch en Oss). Daarnaast zorgt Heesch West voor directe en indirecte werkgelegenheid voor de regio, waarvan een belangrijk deel in de deelnemende gemeenten woont of gaat wonen. De totale investering in Heesch west is € 75.5 miljoen. Het aandeel van onze gemeente hierin is 12%.

De grondexploitatie van de GR Heesch West wordt elk jaar geactualiseerd en bij tekorten zullen de deelnemende gemeenten (Bernheze, 's-Hertogenbosch en Oss) het tekort telkenmale aanvullen. Hierdoor is er geen reserve als weerstandsvermogen binnen de GR nodig. De geactualiseerde

exploitatieberekening van begin 2021 sluit met een tekort van € 43,7 miljoen. De deelnemende gemeenten hebben daarop hun verliesvoorziening afgestemd (€ 43,7 miljoen). Deze zal bij overdracht van de gronden eveneens overgedragen worden.

Strategische gronden

In 2020 hebben de volgende mutaties plaatsgevonden in de strategische voorraad gronden:

- € 18.000,- aan waardeverminderingen als gevolg van de overdracht van grond naar de bouwgrondexploitatie.
- € 29.000,- aan waardeverminderingen als gevolg van de herbestemming van grond naar natuur.

Overzicht boekwaarde per kern	31-12-2019	31-12-2020
Heesch	984.000	984.000
Nistelrode	588.000	588.000
Heeswijk-Dinther	875.000	828.000
Vorstenbosch	231.000	231.000
Totaal	2.678.000	2.631.000

Totaal resultaten 2020 bouwgrondexploitaties

Resultaten bouwgrondexploitatie 2019	
Winst vanuit de bouwgronden in exploitatie (t.b.v. woningbouw)	€ 2.155.000
Winst vanuit de bouwgronden in exploitatie (t.b.v. bedrijventerreinen)	€ 25.000
Winst vanuit de particuliere complexen	€ 19.000
Totalen	€ 2.199.000

H. Rechtmatigheid

Controleprotocol 2020

Uw raad stelde op 12 december 2019 het controleprotocol voor de jaarrekening 2020 vast. Het controleprotocol geeft nadere aanwijzingen aan de onafhankelijke accountant over de reikwijdte van de controle en de te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties. Als bijlage bij het controleprotocol is het normenkader opgenomen met een overzicht van de (interne en externe) wet- en regelgeving waaruit financiële beheershandelingen voortvloeien. Door middel van een notitie ter informatie op 18 november 2020 informeerden wij uw raad over de actualisering van het normen-en toetsingskader rechtmatigheid 2020.

Interne controle 2020

Het jaarplan interne controle, dat we op 17 december 2019 vaststelden, is conform uitgevoerd. Er zijn in totaal 19 processen gecontroleerd. De controleonderzoeken zijn systematisch vastgelegd met behulp van een standaard format. De medewerker die de interne controle coördineert ontvangt alle rapportages. Hiermee wordt zicht gehouden op de voortgang van de planning en worden afspraken gemaakt over eventuele vervolgstappen. De aanbevelingen en actiepunten die vanuit de interne controle onderdelen worden benoemd zijn verzameld in een centrale lijst. Hierop is ook de voortgang van de aanbeveling of actiepunt zichtbaar. Deze lijst wordt twee maal per jaar verstrekt aan het Management Team.

Daarnaast wordt periodiek een (fraude)risicoanalyse opgesteld. Het schrijven van een (fraude)risicoanalyse biedt niet de garantie dat er ook daadwerkelijk geen fraude plaats zal vinden binnen Gemeente Bernheze, maar geeft inzicht in risico's in de diverse onderdelen in de organisatie en de beheersing ervan. Met deze analyse wordt beoogd om mogelijke frauderisico's voor gemeente Bernheze in kaart te brengen en hiervoor bewustwording te creëren. Niet alleen zijn risico's met betrekking tot fraude in kaart gebracht, maar ook algemene risico's van onjuistheden.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Het voorkomen en opsporen van en handhavend optreden tegen misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving is vormgegeven in de verschillende gemeentelijke regelingen: de gemeente heeft hiervoor geen apart beleidskader vastgesteld. Door het toepassen van beheersingsmaatregelen in de processen (functiescheiding tussen uitvoering en autorisatie, toezicht en coördinatie, mandatering, diverse rollen in bedrijfskritische applicaties) en het uitvoeren van interne controles, waren ook in 2020 de randvoorwaarden voor het uitsluiten van risico's inzake misbruik en oneigenlijk gebruik ingevuld.

Begrotingsonrechtmatigheden

Het begrotingscriterium waarborgden we voldoende door de planning- en controlcyclus. In 2020 hadden we twee momenten (juni en november) waarin we door middel van een tussentijdse rapportage de raad rapporteerden. Met deze rapportages voorkomen we zoveel als mogelijk begrotingsonrechtmatigheden. Toch kan het voorkomen dat bij het opmaken van de jaarrekening afwijkingen worden geconstateerd. Uw raad kan deze uitgaven alsnog autoriseren door het vaststellen van de rekening, waarin deze uitgaven zijn opgenomen en voldoende zijn toegelicht.

Voor de bepaling van begrotingsoverschrijdingen op programmaniveau wordt uitsluitend gekeken naar de lasten en dus niet naar de baten.

Begrotingsoverschrijdingen

In de jaarrekening 2020 zijn geen begrotingsafwijkingen op programmaniveau waarvoor gezien de aard autorisatie door uw raad noodzakelijk is.

Deel 3: Jaarrekening

Balans per 31 december 2020

Activa	Ultimo 2020	Ultimo 2019
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	0,00	0,00
Materiële vaste activa	78.834.728,06	78.921.905,59
<i>* Investerings met economisch nut</i>		
Gronden en terreinen	34.319.306,11	34.228.846,35
Gronden in erfpacht	378.973,33	796.101,33
Woonruimten	9.421,55	12.562,08
Bedrijfsgebouwen	30.134.624,25	30.437.729,27
Grond, weg en waterbouw kundige werken	0,00	1.451,93
Vervoersmiddelen	293.743,47	343.837,67
Machines, apparaten en installaties	594.849,41	680.573,94
Overige materiële vaste activa	2.283.632,76	2.531.817,58
Investerings met economisch nut met heffing	694.099,50	733.461,07
<i>* Investerings met maatschappelijk nut</i>		
Grond, weg en waterbouw kundige werken	10.095.415,86	9.118.964,52
Overige materiële vaste activa	30.661,82	36.559,85
Financiële vaste activa	2.468.209,95	2.835.512,08
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	55.101,60	55.101,60
Kapitaalverstrekking aan verbonden partijen	0,00	0,00
Leningen aan woningcorporaties	1.581.863,28	1.787.474,37
Leningen aan overige verbonden partijen	0,00	0,00
Overige langlopende leningen	701.997,36	897.334,53
Overige uitzettingen > 1 jaar	129.247,71	95.601,58
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	0,00	0,00
Totaal vaste activa	81.302.938,01	81.757.417,67
Vlottende activa		
Vorraden	10.089.911,45	10.850.809,31
Onderhanden werk	10.082.395,21	10.837.299,27
Gereed product en handelsgoederen	7.516,24	13.510,04
Uitzettingen met een looptijd van < 1 jaar	20.773.958,14	20.908.964,66
Vorderingen op openbare lichamen	6.169.807,68	5.404.109,90
Uitzettingen in rijks schatkist	11.852.850,76	12.617.379,26
Rek-crt met niet financiële instellingen	1.507.012,93	1.400.453,47
Overige vorderingen	1.244.286,77	1.487.022,03
Liquide middelen	106.675,80	552.514,72
Saldi kas/bank	106.675,80	552.514,72
Overlopende activa	7.379.699,70	2.971.720,92
Te ontvangen voorschotten overheid NL/EU	5.923.380,46	1.920.668,32
Nog te ontvangen/voortuitbetaald	912.173,69	1.049.591,91
Overige nog te ontvangen bedragen	544.145,55	1.460,69
Totaal vlottende activa	38.350.245,09	35.284.009,61
Totaal-generaal	119.653.183,10	117.041.427,28

Passiva	Ultimo 2020	Ultimo 2019
Vaste passiva		
Eigen vermogen	43.268.863,23	43.288.309,22
Algemene reserve (niet besteedbaar)	8.605.397,00	10.218.502,00
Algemene reserve (besteedbaar)	16.940.920,28	18.027.082,59
Egalisatiereserves	11.935.211,33	11.744.472,29
Bestemmingsreserves ter dekking kapitaallasten	956.058,46	1.053.188,86
Overige bestemmingsreserves	2.524.052,02	1.439.339,00
Totaal saldo baten en lasten	2.307.224,14	805.724,48
Vorzieningen	17.632.708,47	17.123.092,33
Vorzieningen voor verplichtingen, verliezen/risico's	9.408.320,44	9.154.740,24
Egalisatievoorzieningen	3.882.860,89	3.545.140,20
Van derden verkregen middelen met specifieke besteding	4.341.527,14	3.882.860,89
Vaste schulden, looptijd > 1 jaar	46.451.832,59	48.133.644,20
Onderhandse leningen aan binnenlandse banken	46.415.196,25	48.120.807,86
Waarborgsommen	36.636,34	12.836,34
Totaal vaste passiva	107.353.404,29	108.545.045,75
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden, < 1 jaar	3.740.955,18	5.797.230,54
Kasgeldleningen	0,00	0,00
Banksaldi	0,00	0,00
Overige schulden	3.740.955,18	5.797.230,54
Overlopende passiva	8.558.823,63	2.699.150,99
Nog te betalen	5.882.770,78	2.391.940,94
Europese/Ned voorschotbedragen	2.289.993,68	1.686,47
Vooruitontvangen	62.282,71	2.006,36
Overige vooruitontvangen bedragen	323.776,46	303.517,22
Totaal vlottende passiva	12.299.778,81	8.496.381,53
Totaal-generaal	119.653.183,10	117.041.427,28
Gewaarborgde geldleningen/garantiestellingen	121.109.018,05	121.109.018,05

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

Met ingang van 2004 is het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) van kracht geworden waarbij de jaarrekening moet worden opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het daarvoor geeft.

Vanaf de inwerkingtreding van het BBV is door de commissie BBV een aantal notities gepubliceerd die moeten worden toegepast. Met aanpassingen en uitspraken van de commissie BBV wordt rekening gehouden.

De belangrijkste punten in de laatst doorgevoerde wijzigingen in het BBV (in 2016) zijn:

1. Uniforme indeling in taakvelden
2. Uniforme set van beleidsindicatoren
3. Uniforme set van financiële kengetallen
4. Verbeterde informatie over verbonden partijen
5. Inzicht in overhead en kosten
6. Rentetoerekening op basis van vernieuwde notitie
7. Activeren van investeringen met maatschappelijk nut
8. Harmonisatie tussen vennootschapsbelasting en grondexploitaties

Gemeente Bernheze werkt met een financiële verordening die in december 2020 (met terugwerkende kracht voor 2020) door de gemeenteraad is vastgesteld en aansluit met het BBV.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en de passiva en de bepaling van het resultaat daaruit vindt plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarden. Bij afwijkingen hierop wordt dit toegelicht.

Grondexploitatie

Bij de geactiveerde bedragen wordt uitgegaan van de boekwaarde per 1 januari, vermeerderd met de feitelijke mutaties over het jaar.

Het BBV schrijft dat tussentijds winstnemen niet meer vrijblijvend is. De POC-methode (Percentage of Completion) dient te worden toegepast. Hierbij wordt de voortgang per project afgezet tegen de winstverwachting. Hierdoor dient er jaarlijks al winst te worden genomen in plaats van pas aan het einde van grondexploitaties.

Wanneer geconstateerd wordt dat een complex verlieslatend is, worden direct toereikende maatregelen genomen. (voorzichtigheidsbeginsel). Dit kan vooraf bij de kostprijsopzet plaatsvinden, maar ook wanneer bij tussentijdse exploitatieopzetten een verwacht verlies wordt geconstateerd.

Gronden als materiële vaste activa

Activering geschiedt tegen historische verkrijgingsprijs met bijkomende kosten. Op grond wordt niet afgeschreven. Grond wordt wel afgewaardeerd als de boekwaarde boven de marktwaarde komt, dus als er sprake is van een duurzaam lagere marktwaarde. Dit zijn gronden met een vaste bestemming en die niet in een transformatieproces zitten.

Vorraden (als vlottende activa)

Dit betreft de voorraad onderhanden werk van de bouwgronden in exploitatie. Van alle complexen, die zijn opgenomen onder het onderhanden werk, zijn exploitatieopzetten opgesteld. Het onderhanden werk wordt gewaardeerd tegen de vervaardigingskosten inclusief de bijgeschreven rente, verminderd met de opbrengsten wegens gerealiseerde verkopen. Bij verwachte verliezen bevat de boekwaarde de bijdrage uit de algemene reserve om de exploitatie sluitend te maken. De tussentijdse winstnemingen worden daarentegen uit de boekwaarde gehaald ten gunste van de algemene reserve.

Algemeen

De lasten en de baten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts dan genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten/uitkeringen van deelnemingen worden als baten verantwoord op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld door besluit van het desbetreffende bevoegd gezag.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze ook betrekking hebben.

Balans

Vaste activa

Op 10 december 2020 is door de gemeenteraad een nieuwe financiële verordening vastgesteld op basis van artikel 212 van de Gemeentewet, waarbij de eerder op 14 december 2017 vastgestelde verordening is ingetrokken. Deze nieuwe verordening is per 1 januari 2020 in werking getreden.

Hier zijn de regels opgenomen voor waardering en afschrijving van activa. Deze zijn in 2020 niet gewijzigd.

Artikel 8. Waardering en afschrijving vaste activa:

1. Materiële vaste activa zijn te onderscheiden in: investeringen met een economisch nut en investeringen met een maatschappelijk nut.
2. Investeringen in vaste activa worden onder aftrek van bijdragen van derden geactiveerd.
3. Immateriële en materiële vaste activa worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals in onderstaande tabellen wordt vermeld. In principe wordt lineair afgeschreven op basis van economische levensduur tenzij middels gemotiveerd collegebesluit hiervan wordt afgeweken.
4. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.
5. Een saldo voor agio of disagio wordt direct ten laste van de exploitatie gebracht.
6. Immateriële en materiële vaste activa met een verkrijgingsprijs van minder dan of gelijk aan € 25.000,- worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze laatst genoemden worden altijd geactiveerd.
7. De afschrijving start op 1 januari van het jaar dat volgt op het jaar waarin het actief in gebruik genomen wordt dan wel verworven wordt.

Immateriële vaste activa	Max afschrijvingstermijn m.i.v. 2020 (in jaren)
Bijdrage aan activa in eigendom van derden (art. 61 en 64 BBV)	Max gelijk aan de afschr. termijn van de activa in eigendom
Kosten voor onderzoek en ontwikkeling (voorwaarden activatie art. 60 en 64 BBV).	5
Kosten voor het afsluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0 jaren (kosten worden direct t.l.v. exploitatie gebracht)

Materiële vaste activa met economisch nut	Max afschrijvingstermijn m.i.v. 2020 (in jaren)
Gronden en terreinen	
Grond/ondergrond	Geen afschrijving
Woonruimten en bedrijfsgebouwen exclusief grond	
Nieuwbouw en uitbreiding (permanent)(steen)	40
Renovatie en verbouwing	25
Nieuwbouw en uitbreiding (semi-permanent c.q. ander materiaal)	20
Woonwagens	25
Begraafplaats	
Begraafplaatsen	40
Machines, apparaten en installaties	
CV installaties	15
Beveiligingssystemen	15
Overige technische installaties	15
Overige materiële vaste activa	
1e inrichting onderwijsgebouwen	20
Schoolmeubilair en-inventaris	10

Materiële vaste activa met economisch nut	Max afschrijvingstermijn m.i.v. 2020 (in jaren)
Kantoormeubilair- en inventaris	10
Sport	
Sporttoestellen- en materialen	10
Sportterrein, hekwerken en groen van sportvelden	25
Sportterrein, gras en drainage van sportvelden	20
Kunstgrassportvelden toplaag	11
Kunstgrassportvelden fundering	33
Afvalverwijdering	
Huiscontainers	20
Riolering	
Rioolleidingen en levensduur verlengende renovaties	80
Elektromechanische installaties	20
Vervoermiddelen	
Zware vervoersmiddelen (overig)	10
Lichte vervoersmiddelen (overig)	8
Groot materieel openbare werken	15
Gladheidsbestrijdingsmiddelen	15
Automatisering	
Computerapplicaties c.q. software	3
Automatisering (hardware)	4

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut	Max afschrijvingstermijn m.i.v. 2020 (in jaren)
Wegen, straten, pleinen en verkeersmaatregelen	
Eerste aanleg wegen	30
Wegen (herbestraten, reconstructie, verkeersmaatregelen)	30
Openbare verlichting: masten	50
Openbare verlichting: armaturen	25
Verkeersinstallaties: masten en toebehoren	50
Verkeersinstallaties: Armaturen en regelapparatuur	25
Borden en bewegwijzering	10
Tunnels en viaducten	40
Parkeren	
Parkeervoorzieningen	20
Bruggen	
Bruggen	50
Openbaar groen en recreatie	
Groenvoorzieningen: bomen	40
Groenvoorzieningen: groen en plantsoenen	20
Groenvoorzieningen: banken	15
Speeltoestellen	15

De genoemde termijnen zijn maximale afschrijvingstermijnen. Hiervan kan indien de situatie hierom vraagt naar beneden worden afgeweken.

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs (en overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend), verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in vijf jaar afgeschreven. De afschrijving van deze geactiveerde kosten start in het jaar dat het materiële vaste actief in gebruik is genomen. Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden niet geactiveerd, tenzij de raad anders besluit.

Materiële vaste activa

Investerings met economisch nut, investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven en investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs en overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

In erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de waarde die bij de eerste uitgifte als basis is genomen voor de erfpachtcanon.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen uitstaande gelden zijn gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs en overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Deelname in het aandelenkapitaal van NV's, de post kapitaalverstrekking aan deelnemingen, is gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van die aandelen. Indien de waarde van deze aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Vlottende activa

Voorraden

De voorraad onderhanden werk, betreffende de bouwgronden in exploitatie, wordt opgenomen tegen de boekwaarde.

De voorraden waardepapieren worden opgenomen tegen vervaardigingsprijs en overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs en overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend..

Liquide middelen en overlopende posten

De liquide middelen en overlopende posten worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs en overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting.

Uitzonderingen daarop zijn de voorzieningen die gewaardeerd zijn op contante waarde, namelijk “pensioen wethouders” en “onderhoud rioleringen”. De voorzieningen voor groot onderhoud voor gebouwen zijn gebaseerd op meerjarige beheerplannen van het uit te voeren groot onderhoud aan een deel van de kapitaalgoederen. In betreffende paragraaf wordt hierop een nadere toelichting gegeven.

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten.

Vaste schulden

De vaste schulden, met een rentetypische looptijd van langer dan één jaar, worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met de betaalde aflossingen.

Flottende passiva

De flottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Buiten de telling van het totaalbedrag van de balans is opgenomen het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten en garantstellingen per ultimo.

Daarnaast wordt in de toelichting ook nog aangegeven of er nog langlopende verplichtingen zijn, waaronder lease.

Balanstoelichting

De mutaties op activa en passiva worden in de balanstoelichting in de volgende categorieën uitgesplitst:

Investeringsen

Een vermeerdering op de activa, er worden kosten gemaakt, waardoor de boekwaarde stijgt.

Desinvesteringen

Een vermindering op het activum, waardoor de boekwaarde daalt. Wanneer een grond wordt ingebracht in het grondbedrijf vindt er een opbrengst plaats op het krediet, wat wordt verantwoord onder desinvesteringen. Ook wanneer een grond wordt verkocht aan een derde wordt het activum tot nihil afgeboekt en verantwoord als desinvestering.

Afschrijvingen

Onder de afschrijvingen worden de reguliere afschrijvingen (op basis van afschrijvingsduur) verantwoord, alsmede de afschrijvingen in één keer waarbij er een dekking uit een reserve of een voorzien aanwezig is.

Bijdragen van derden

Wanneer een activa/investering een subsidie of een bijdrage ontvangt die direct verband houdt met deze investering.

Afwaarderingen

Bij een afwaardering krijgt het activa een lagere boekwaarde. Dit kan zijn wanneer het activum wordt afgewaardeerd naar marktwaarde, wanneer het activum versneld wordt afgeschreven in verband met een vervangingsinvestering en wanneer een activum tot nihil wordt afgeschreven met een dekking vanuit de algemene dienst, bijvoorbeeld uit opbrengsten als leges.

Aflossingen

Dit betreft de afschrijving/vermindering op leningen aan geldverstrekkers.

Toelichting op de balans

De bedragen die zijn benoemd in de tabellen in de toelichting op de balans dienen met € 1.000,- vermenigvuldigd te worden.

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

IVA	Boek- waarde 31-12-2019	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boek- waarde 31-12-2020
Kosten sluiten geldleningen/disagio	0	0	0	0	0	0	0
Kosten onderzoek en ontwikkeling	0	417	15	279	123	0	0
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0	16	0	16	0	0	0
Totaal	0	433	15	295	123	0	0

Actief- nummer	Investering nummer	Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed 2020	Cumulatief besteed t/m 2020
<i>Kosten voor onderzoek en ontwikkeling</i>					
120086	9704002	Regel Reductie energiegebruik RRE	266	123	123
120084	9801004	Opstellen omgevingsplan (2019)	100	91	91

De lasten van krediet "Regel reductie energiegebruik RRE" worden geheel gedekt uit een al ontvangen subsidie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

De lasten van het krediet "Opstellen omgevingsplan (2019)" worden gedekt uit de reserve nog nader te bestemmen.

Materiële vaste activa

De balanspost materiële vaste activa bestaat uit drie onderdelen:

MVA onderdelen	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2019
Gronden in erfpacht	379	796
Overige investeringen met economisch nut	68.330	68.970

MVA onderdelen	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2019
Investerings in openbare ruimte met maatschappelijk nut	10.126	9.156
Totaal	78.835	78.922

MVA Economisch nut	Boek- waarde 31-12-2019	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boek- waarde 31-12-2020
Gronden en terreinen	35.025	137	440	0	0	24	34.698
Woonruimten	13	0	0	3	0	0	10
Bedrijfsgebouwen	30.438	948	17	1.229	5	0	30.135
Grond, weg en waterbouwkundige werken	1	0	0	1	0	0	0
Vervoermiddelen	344	0	0	50	0	0	294
Machines, apparaten en installaties	681	2	0	87	1	0	595
Overige materiële vaste activa	2.532	80	0	324	4	0	2.284
Investerings met economisch nut met heffing	733	729	-57	753	72	0	694
Afronding	-1						-1
Totaal	69.766	1.896	400	2.447	82	24	68.709

*) De in erfpacht uitgegeven gronden zijn in het bovenstaande overzicht onderdeel van de post gronden en terreinen. Van de in erfpacht uitgegeven gronden kan het volgende overzicht worden gegeven:

In erfpacht uitgegeven gronden		Boekwaarde 31-12-2020
210011	Golfport Nistelrode	304
210060	Sportpark Balledonk	17
210078	Grond camping Heeswijk-Dinther	23
210079	Grond camping Heeswijk-Dinther	35
210172	Erfpachtgrond complex Abdijstraat	0
Totaal		379

De erfpachtgrond Abdijstaete is in 2020 verkocht aan de erfpachter, tegen de boekwaarde, zoals in de oorspronkelijke overeenkomst als optie stond opgenomen.

In het onderstaande overzicht zijn de belangrijkste investeringen vermeld die zijn gedaan in 2020 onder de materiële vaste activa met economisch nut. Hierin zijn bedragen opgenomen vanaf een investeringsbedrag van € 50.000,-.

Actief- numme r	Investering nummer	Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed 2020	Cumulatief besteed t/m 2020
Bedrijfsgebouwen					
230194	9601001	Aankoop gebouw de Misse 4 Heesch	887	887	887

In de raadsvergadering van 25 juni 2020 heeft uw raad ingestemd met de verwerving van het onroerend goed van stichting de Pas. De overdracht heeft eind augustus plaatsgevonden.

Actief-nummer	Investeringsnummer	Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed 2020	Cumulatief besteed t/m 2020
Investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven					
280033	9702008	Riolering herinrichting Laar N'rode	285	125	285
280035	9702010	Riolering Raadhuisplein 20d H-D	79	73	79
280036	9702011	Riolering Traverse H-D	152	152	152
280037	9702012	OP20 water en riolering	104	105	105
280039	9702014	Persleiding sectie Loosbroek	400	54	54
280040	9702015	Klimaat adaptief maken openbare ruimte	200	135	135

Van de boekwaarden van de investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut kan het volgende overzicht worden gegeven:

MVA Maatschappelijk nut	Boekwaarde 31-12-2019	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarde-ingen	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en terreinen	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	0	0	0	0	0	0	0
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	9.119	2.925	375	423	1.151	0	10.095
Machines, apparaten en installaties	0	0	0	0	0	0	0
Overige materiële vaste activa	37	0	0	6	0	0	31
Totaal	9.156	2.925	375	429	1.151	0	10.126

In het onderstaande overzicht zijn de belangrijkste investeringen vermeld die zijn gedaan in 2020 onder de materiële vaste activa met maatschappelijk nut. Hierin zijn bedragen opgenomen vanaf een investeringsbedrag van € 50.000,-.

Actiefnummer	Investeringsnummer	Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed 2020	Cumulatief besteed t/m 2020
Grond,- weg en waterbouw					
340157	9201003	Aanpass. Graafsebaan & aanleg rotonde	2.550	95	1.520
340170	9201015	Verduurzaming OV 2019 armaturen	542	233	542
340175	9201020	Verduurzaming OV 2020 armaturen	544	300	300
340160	9201006	Traverse H-D	1.898	346	763
340165	9201011	Snelfietsroute Nistelrode-Uden	2.210	1.316	1.931
340168	9507004	Inrichting openbare ruimte Weijen West	83	53	54

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2020 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

FVA	Boek- waarde 31-12-2019	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- ving/ aflossing	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boek- waarde 31-12-2020
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	55	0	0	0	0	0	55
Leningen aan woningbouwcoöperaties	1.788	0	0	206	0	0	1.582
Leningen aan overige verbonden partijen	0	0	0	0	0	0	0
Overige langlopende leningen	897	260	451	4	0	0	702
Overige uitzettingen looptijd > 1 jaar	96	153	0	120	0	0	129
Totaal	2.836	413	451	330	0	0	2.468

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen

De portefeuille bestaat alleen uit aandelen BNGbank en aandelen BrabantWater.

Leningen aan woningbouwcoöperaties

Dit betreffen de reguliere aflossingen van de door verstrekte geldleningen aan de woningbouw.

Leningen aan overige verbonden partijen

In het kader van de overdracht/verkoop van brandweerkazernes aan de GR veiligheidsregio in 2013 zijn leningen verstrekt ter grootte van de boekwaarden. Het beleid van de veiligheidsregio is om zelfstandig en los van de gemeenten te opereren. Hierdoor hebben zij in 2019 besloten de openstaande leningen met betrekking tot de brandweerkazernes af te lossen. In 2019 is al het eigendom van brandweerkazernes overgedragen aan de veiligheidsregio. Hierdoor is er in 2020 onder dit kopje geen saldo.

Overige langlopende leningen

Dit zijn de langlopende geldleningen u/g (uitgezette gelden) zoals deze op de staat van investeringen staan onder de balanspost 470. Er is hierbij aansluiting met de gegevens zoals die in de rekening-courant met de SVN (Stichting Volkshuisvestingsfonds Nederland) voorkomen. De SVN rekening-couranten hebben in 2020 een investering van € 209.514,- en een desinvestering van € 445.321,-. Deze hebben betrekking op de toename en afname van de rekening-couranten met SVN.

In 2020 is daarnaast een renteloze lening verstrekt aan H.V.C.H. ter waarde van € 50.000,- voor een periode van 10 jaar.

Overige uitzettingen > 1 jaar

Onder deze post valt de vordering op het HNG, welke over een periode van 25 jaar in gedeelten wordt ontvangen in verband met de verkoop van aandelen HNG. In 2020 is de laatste vordering ontvangen, waardoor het saldo per 31 december 2020 € 0,- bedraagt. Daarnaast bestaat deze post uit een SVN lening voor verduurzaming sportaccommodaties.

Vlottende activa

Vorraden

De balanspost voorraden bestaat uit twee onderdelen:

Vorraden onderdelen	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2019
Onderhanden werk	10.082	10.837
Gereed product en handelsgoederen	8	14
Totaal	10.090	13.640

De post onderhanden werk betreft de bouwgronden in exploitatie. Dit zijn de grondexploitaties die wij in eigen beheer uitvoeren. Van deze grondexploitaties wordt in de onderstaande tabel het verloop van 2020 weergegeven. Hierin staan zowel de complexen voor woningbouw als bedrijventerreinen. Voor verdere informatie over de bouwgrondexploitatie wordt verwezen naar paragraaf G van deze jaarrekening.

Grondexploitaties woningbouw + bedrijventerreinen	Boek- waarde 31-12-2019	Investe- ringen	Inkom- sten	Winst neming	Directe verlies- neming	Boek- waarde 31-12-2020	Nog te maken kosten	Nog te verwachte opbrengst	Verwacht eind- resultaat
15 De Hoef II	-833	446	0	84	0	-303	291	0	-12
18 Bergakkers	1.478	136	-82	17	0	1.549	1.357	-4.561	-1.655
26 Zwarte Molen	3.729	338	-3.259	690	0	1.498	3.292	-6.510	-1.720
35 De Erven	7.092	2.484	-4.625	516	0	5.467	10.488	-18.370	-2.415
36 Molenhoeven/ Hanenberg	-361	45	0	143	0	-173	146	0	-27
39 Rodenburg	-477	181	-46	471	0	129	496	-985	-360
43 Cunera/Abdijstraat	95	7	0	0	0	102	132	-234	0
49 CPO Hoogstraat	-139	13	0	126	0	0	0	0	0
53 Heeswijkse Akkers	340	983	-2	0	0	1.321	3.008	-4.986	-657
54 Eggerlaan	-351	161	0	17	0	-173	167	0	-6
94 Hildebrandstraat	-580	38	0	0	0	-542	541	0	-1
100 Mgr vd Hurklaan	-331	165	0	69	0	-97	68	0	-29
101 Hoefstraat	-204	81	0	22	0	-101	90	0	-11
102 Schaapsdijk	68	46	0	0	0	114	1.748	-1.920	-58
103 CPO Balledonk	0	41	0	0	0	41	389	-598	-168
300 Retsel II	1.313	281	-378	25	0	1.241	252	-1.529	-36
302 't Runneke	0	10	0	0	0	10	0	-10	0

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 02/07/2021

Behorende bij briefnr. 2105407

Paraaf:

mb

pagina 172

Grondexploitatie woningbouw + bedrijventerreinen	Boekwaarde 31-12-2019	Investerings	Inkomsten	Winstneming	Directe verliesneming	Boekwaarde 31-12-2020	Nog te maken kosten	Nog te verwachte opbrengst	Verwacht eindresultaat
Afronding	-2	1	0	0	0	-1	0	-1	-1
Totaal	10.837	5.457	-8.392	2.180	0	10.082	22.465	-39.704	-7.156

-39.704 een investering bij verwacht eindresultaat, - minbedrag = positief resultaat (meer inkomsten dan uitgaven)

*De toekomstige lasten en baten van Complex 302 't Runneke zijn nog niet voorhanden.

Op basis van de gerealiseerde verhouding van de voortgang kosten/opbrengsten, is gekomen tot bepaling van de tussentijdse winstneming volgens de POC methode. Bij afsluiting van complexen wordt het resultaat (positief of negatief) genomen. Daarnaast worden eventuele tussentijdse verliezen direct genomen. De winst voor 2020 komt op € 2,2 miljoen uit.

Overzicht bouwgronden in exploitatie (woningbouw en bedrijventerreinen)	
Boekwaarde complexen met exploitatieopzet op eindwaarde	€ 10.082.395,21
Nog te maken kosten	€ 22.465.405,30
Nog te verwachten opbrengst	€ 39.704.118,00
Verwacht eindresultaat (positief)	€ 7.156.317,49

Particuliere complexen

Particuliere complexen	Boekwaarde 31-12-2019	Van overlopende activa	Van overlopende passiva	Boekwaarde per 1-1-2020
Particuliere complexen	0	2	-304	-302

Particuliere complexen	Boekwaarde 1-1-2020	Investerings	Inkomsten	Winst uitname	Directe verliesneming	Saldo per 31-12-2020
Particuliere complexen	-302	680	177	23	4	220

Particuliere complexen	Saldo 31-12-2020	Naar overlopende activa	Naar overlopende passiva	Boekwaarde per 31-12-2020
Particuliere complexen	220	544	-323	0

- De particuliere complexen (met overeenkomst) waarvoor al een bijdrage is ontvangen, maar de kosten nog niet of gedeeltelijk zijn gemaakt, vallen onder overlopende passiva (voortuitontvangen post) en worden daar specifiek toegelicht.
- De particuliere complexen waarvoor al kosten zijn gemaakt, maar de bijdrage nog niet is ontvangen, vallen onder de overlopende activa (nog te ontvangen post) en worden daar specifiek toegelicht. Wanneer er in dit geval nog geen overeenkomst of exploitatieplan is opgesteld, mogen deze onder voorwaarden worden opgenomen onder de overlopende activa.

De boekwaarde van Heesch West is opgenomen onder de materiële vaste activa, onder gronden en terreinen.

Onder gereed product en handelsgoederen behoren de voorraden waardepapieren vanuit burgerzaken. Dit zijn de eigen verklaringen, gehandicaptenparkeerkaarten en trouwboekjes.

Uitzettingen korter dan één jaar

Uitzettingen korter dan één jaar	Boekwaarde 31-12-2020	Voorziening oninbaarheid	Gecorrigeerd saldo 31-12-2020	Gecorrigeerd saldo 31-12-2019
Vorderingen op openbare lichamen	6.170	0	6.170	5.404
Rek-courant met niet financiële instellingen	1.507	0	1.507	1.400
Overige vorderingen	2.929	1.685	1.244	1.487
Uitzettingen in rijks schatkist	11.853	0	11.853	12.617
Afronding	0	0	0	1
Totaal	22.459	1.685	20.774	20.909

De vorderingen op openbare lichamen bestaan uit vorderingen op ministeries (onder andere btw-compensatiefonds), rijk, provincie, gemeenten en overige samenwerkingsverbanden.

Vorderingen op openbare lichamen	2020	2019
BTW/BCF vorderingen	4.808	4.061
Gemeenten	512	378
Provincie	96	151
Waterschap	5	2
Belastingdienst	0	188
Gemeenschappelijke regelingen	668	618
Ministerie	80	0
Overige	1	6
Totaal	6.170	5.404

Van de overige vorderingen kan het volgende overzicht worden gegeven:

Overige vorderingen	2020	2019
Diverse debiteuren	522	901
Debiteuren soza	383	286
Belastingdebiteuren	291	299
Overige kleine posten	48	1
Totaal	1.244	1.487

Vorderingen van debiteuren die oninbaar zijn, worden direct ten laste van de exploitatie gebracht. Voor dubieuze debiteuren worden voorzieningen getroffen. Deze voorziening is voor de dekking van oninbaarheid van openstaande debiteuren. Het betreft een inschatting van het risico dat de betaling door de debiteur niet meer plaatsvindt.

Voor debiteuren sociale zaken is een voorziening (9803) getroffen ter hoogte van € 188.211,-. Voor overige debiteuren is een voorziening (9806) getroffen van € 1.497.128,-.

Uitzettingen in rijks schatkist

Voor de berekening van de benutting van het drempelbedrag is onderstaande berekening van kracht. Uit de regel "ruimte onder het drempelbedrag" vloeit voor dat Bernheze het drempelbedrag in 2020 niet heeft overschreden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (x € 1.000,-)					
1	Drempelbedrag	583			
		1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
2	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's rijks schatkist aangehouden middelen	457	410	410	389
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	127	174	173	195
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0
(1)	Berekening drempelbedrag				
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	78			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	78			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0			
(1)	= (4b)*0,0075 + (4c)* 0,002 met een minimum van € 250.000	583			
(2)	Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's rijks schatkist aangehouden middelen	1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
(5a)	Som van de per dag buiten 's rijks schatkist aangehouden middelen	41.574	37.272	37.712	35.766
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's rijks schatkist aangehouden middelen	457	410	410	389

Het saldo van de uitzettingen in rijks schatkist per 31 december 2020 voor Gemeente Bernheze per bedraagt € 11.852.8511,-.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen kan als volgt worden gespecificeerd:

Liquide middelen	2020	2019
Diverse kassen	3	4
Diverse rekeningen BNG Bank	58	450
Rabobank	46	99
Totaal	107	553

Het saldo van de gezamenlijke BNG-bank-rekeningen bedraagt € 57.951,-. Met de BNG-bank is een kredietarrangement overeengekomen van € 500.000,-. Voor de Rabobank geldt een kredietlimiet van € 50.000,-.

Overlopende activa

De overlopende activa kan als volgt worden weergegeven:

Overlopende activa	2020	2019
Vooruitbetaalde bedragen	576	648
Nog te ontvangen bedragen	336	402
Overige nog te ontvangen bedragen (verhaalbare kosten vanuit particuliere complexen) *	544	2
Te ontvangen voorschotten overheid NL/Europees	5.923	1.921
Afronding	1	-1
Totaal	7.380	2.972

* Dit zijn de particuliere grondexploitaties, waarvoor wij al kosten hebben gemaakt, maar de bijdrage nog niet of gedeeltelijk is ontvangen. Kortom, de bijdrage is "nog te ontvangen"/de gemaakte kosten zijn verhaalbaar.

De in de balans opgenomen nog van Europese en Nederlandse overheidslichamen te ontvangen voorschotten op specifieke uitkeringen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Te ontvangen voorschotten overheid NL/EU	Saldo 31-12-2019	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2020
Europese Unie				
EU, Interreg subsidie m.b.t. I-qua	76	17	76	17
Rijk				
Ministerie van SoZa, uitkering vangnetregeling	23	0	23	0
Declaratiedeel BBZ 2018	13	0	13	0
SVB PGB begeleiding en jeugdzorg	5	25	5	25
CAK eigen bijdragen	41	21	41	21
Afwikkeling VSO 2015-2016	20	0	20	0
Waterschap, afvoeren grond	17	0	17	0
Algemene uitkering gemeentefonds	166	39	166	39
SPUK	0	61	0	61
RIOZ afrekening uitvoeringskosten	0	26	0	26
Belastingdienst, rest loonbelasting soz	0	16	0	16
Belastingdienst, BTW en BCF suppleties	0	18	0	18
Diversen	1	12	1	12
Gemeenten:				
Meerijstad, afrekening programmakosten 2020	0	4.159	0	4.159
Meerijstad openstaande debiteuren	97	120	97	120
GGA coördinatorschap vergoeding diverse gemeenten	46	0	46	0
Den Bosch, Afval	0	84	0	84
Diversen	1	11	1	11
Gemeenschappelijke regelingen				
Afrekening Diftar	952	1.000	922	1.030
BSOB, diverse belastingen (incl. toeristenbelasting)	436	164	356	244
Afrekening kazerne	26	0	13	13
BNG, dividend	0	27	0	27

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 02/07/2021

Behorende bij briefnr. 2105407

Paraaf:

mb

pagina 176

Te ontvangen voorschotten overheid NL/EU	Saldo 31-12-2019	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2020
Afronding	1	-1	0	0
Totaal	1.921	5.799	1.797	5.923

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Van de balanspost eigen vermogen kan het volgende overzicht worden gegeven:

	2020	2019
Algemene reserves		
Algemene weerstandsreserve	8.605	10.219
Algemene reserve vrij besteedbaar	16.941	18.027
Bestemmingsreserves		
Bestemmingsreserves met egalisatiefunctie	11.935	11.744
Bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten	956	1.053
Overige bestemmingsreserves	2.524	1.439
Subtotaal	40.962	42.482
Gerealiseerd resultaat algemene dienst	2.307	806
Totaal	43.269	43.288

Van de mutaties in de reserves over 2020 wordt het volgende overzicht gegeven:

	Saldo 01-01-20	Toevoeging via resultaat- bestemming	Onttrekking via resultaat- bestemming	Bestemming resultaat 2019	Vermindering ter dekking afschrijving	Saldo 31-12-20
Algemene reserves						
9001 algemene weerstandsreserve	10.218	0	1.613	0	0	8.605
9003 Nog nader te bestemmen	18.833	6.467	5.512	540	0	19.248
Afronding	0	0	-1	0	0	1
Subtotaal	29.051	6.467	7.124	540	0	27.854
Bestemmingsreserves met egalisatiefunctie						
9481 Reserve transities	10.504	652	296	222	0	10.638
9504 Reserve opleidingskosten	407	97	0	0	0	504
9508 Reserve frictiekosten reorganisatie	101	0	0	0	0	101
9509 Reserve onderhoud/aanvulling gymnastiekmaterialen	63	19	42	0	0	40
9512 Reserve afvalstoffenheffing	265	250	168	0	0	347
9513 Reserve riool	0	47	0	0	0	47
9514 Reserve personele aangelegenheden	205	118	265	0	0	58

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 02/07/2021

Behorende bij briefnr. 2105407

Paraaf:

mb

pagina 177

	Saldo 01-01-20	Toevoeging via resultaat- bestemming	Onttrekking via resultaat- bestemming	Bestemming resultaat 2019	Vermindering ter dekking afschrijving	Saldo 31-12-20
9517 Reserve egalisatiekosten kunst	200	0	0	0	0	200
Subtotaal	11.745	1.183	771	222	0	11.935
Bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten						
9462 Reserve uitbreiding/vernieuwing sporthal de hoef	253	0	0	0	22	231
9485 Res. Ondergrondse afvalberging	88	0	0	0	10	78
9487 Reserve Bouw gemeentewerf	379	0	0	0	32	347
9489 Reserve accommodatie Pr Irene	34	0	0	0	4	30
9498 Reserve aanpassing huisvesting	54	0	0	0	9	45
9503 Reserve kapitaallasten aan- passingen en VRI Cereslaan	85	0	0	0	9	76
9507 Reserve kapitaallasten de Kanz	85	0	0	0	5	80
9510 Reserve hypothecaire geldlening de Stuik	75	0	0	0	6	69
Aansluiting ivm afrondingen	0	0	0	0	0	0
Subtotaal	1.053	0	0	0	97	956
Overige bestemmingsreserves						
9471 Volkshuisvesting	49	0	29	0	0	20
9477 Uitv progr reconstr agrar sector	375	0	0	18	0	357
9490 Reserve kunstobjecten	3	0	0	0	0	3
9493 Reserve parkeerbeleid	21	0	4	0	0	17
9500 Reserve maatschappelijk ondersteuningsfonds	178	0	17	0	0	161
9506 Reserve landschapskwaliteits- verbetering	251	80	2	0	0	329
9518 Reserve ICT in eigen beheer	564	0	126	0	0	438
9519 Reserve exploitatie 2020-2023	0	1.600	400	0	0	1.200
Aansluiting ivm afrondingen	-2	0	0	-1	0	-1
Subtotaal	1.439	1.680	578	17	0	2.524
Afronding	0	0	0	0	0	0
Totaal	43.288	9.330	8.473	779	97	43.269
Aansluiting op resultaat	-806					-2.307
	42.482					40.962

Algemene reserves

Algemene weerstandsreserve (9001)

Deze reserve heeft als functie het bieden van weerstandsvermogen voor het opvangen van risico's van de gemeente. De omvang wordt bepaald aan de hand van jaarlijkse risicoanalyses. Een

VOOR WAARMERKINGSDOELEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 02/07/2021

Behorende bij briefnr. 2105407

Paraaf:

mb

pagina 178

wijziging van de omvang vindt plaats, door onttrekking uit of storting naar, de algemene reserve vrij besteedbaar (reserve nog nader te bestemmen). De omvang van de algemene weerstandsreserve is per ultimo 2020 € 8.605.397,-. Als gevolg van de berekening van de weerstandsreserve (zie paragraaf B) heeft in 2020 een onttrekking plaatsgevonden, waarbij € 1.613.105,- is overgeheveld naar de algemene reserve vrij besteedbaar.

Saldo per 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2020
10.218.502	0	1.613.105	8.605.397

Algemene reserve vrij besteedbaar (9003)

Dit betreft de reserve nog nader te bestemmen. Deze reserve wordt gevormd uit de jaarrekeningresultaten. Het inzetten van de reserve is vrij en vooral gericht op het dekken van incidentele uitgaven.

Saldo per 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2020
18.832.807,07	6.466.895,21	6.051.557,86	19.248.144,42

In de nota reserves en voorzieningen is als richtlijn voor de hoogte van deze reserve 10% van het balanstotaal bepaald. Het balanstotaal per 31 december 2020 bedraagt € 119.653.183,10 waardoor de streefwaarde van deze reserve maximaal € 11.965.318,31 is. De omvang van de reserve nog nader te bestemmen is per ultimo 2020 € 19.248.144,42. Dit is inclusief het rekeningssaldo 2020. Hierbij is nog geen rekening gehouden met budgetoverhevelingen of al eerder toegekende oormerken van de raad.

De in 2020 plaatsgevonden mutaties van meer dan € 25.000,- op de reserve nog nader te bestemmen zijn in de onderstaande tabel opgenomen:

	Toevoegingen	Onttrekkingen
Voordelig saldo jaarrekening 2020 (resultaat op algemene dienst)	2.307.224	
Voordelig saldo jaarrekening 2020 (resultaat op bouwgrondexploitatie)	2.199.284	
Vrijval van algemene reserve risicodekking a.g.v. risico-inventarisatie	1.613.105	
Onderuitputting afschrijvingen in investeringsplan 2020	159.435	
Veiligheidsregio jaarrekening 2019	60.279	
Onderuitputting afschrijvingen in investeringsplan voorgaande dienstjaren	48.647	
Overschot OAB 2020-2024	31.611	
Sanering reserve Volkshuisvesting	28.656	
Boeterente herfinanciering leningen		2.763.736
Vorming reserve exploitatie 2020-2023		1.600.000
Aanzuivering reserve afvalstoffenheffing		250.016
Juridische kosten Wildhorst		178.892
2 FTE transitie buitengebied		123.734
Kosten concerncontroller		105.845
Omgevingsplan		90.876
Combinatiefuncties overschot		87.288

	Toevoegingen	Onttrekkingen
Kosten vervanging communicatieadviseur		51.840
Wachtgelden voormalig wethouder Glastra van Loon		50.328
Opstellen omgevingsvisie		48.746
Kwartiermaker Ruimtelijke Ordening		45.720
Omgevingsvisie buitengebied		44.763
Implementatie omgevingswet		35.964
Doorontwikkeling organisatie		34.293
Cultuurhistorische waardekaart		30.850
Bomenrenovatiebudget		30.000
DU klimaat transitie visie warmte		28.507
Stika contract		25.000

Bestemmingsreserves:

Bestemmingsreserves zijn eigen vermogensbestanddelen die voor een specifiek doel zijn aangewezen en waar de raad de mogelijkheid heeft de bestemming hiervan te wijzigen.

De bestemmingsreserves bestaan uit:

1. Bestemmingsreserves met een egalisatiefunctie voor zowel tarieven als kosten;
2. Bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten;
3. Overige bestemmingsreserves.

Bestemmingsreserves met egalisatiefunctie

Er is sprake van een egalisatiereserve als een bestemmingsreserve is ingericht voor het egaliseren van schommelingen in tarieven en kosten. De volgende bestemmingsreserves met egalisatiefunctie zijn per 31 december 2020 aanwezig bij Gemeente Bernheze:

9481 Reserve transities

Deze reserve is in het verleden gevormd ter dekking van de incidentele invoeringskosten Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo). In de raadsvergadering van 3 juli 2014 is besloten deze reserve te verbreden tot de reserve transities en deze reserve in te zetten ter egalisatie van de kosten voortvloeiende uit de transitie AWBZ, Jeugdzorg en Participatiewet. Op 28 mei 2015 besloot uw raad het college te mandateren uitgaven te doen ten laste van deze reserve en de beschikking over de reserve te rapporteren via de bestuursrapportage en de jaarrekening. De uitgaven ten laste van deze reserve moeten het gevolg zijn van de drie decentralisaties AWBZ, Jeugdzorg en Participatiewet (o.a. uitvoeringskosten zoals zorg in natura en PGB, personele kosten).

9504 Reserve opleidingskosten

Deze reserve dient ter egalisatie van opleidingskosten van het ambtelijke apparaat. De voeding vindt plaats uit de restantbudgetten opleidingskosten bij de jaarafsluiting.

9508 Reserve frictiekosten reorganisatie

Deze reserve dient ter dekking van de frictiekosten die verband houden met de reorganisatie 2014.

9509 Reserve onderhoud/aanvulling gymnastiekmaterialen

Het doel van deze reserve is om de kosten ten behoeve van het op peil houden van de inrichting van gymnastieklokalen/sporthallen te dekken. De omvang is gebaseerd op basis van een vervangingsplan.

9512 Reserve afvalstoffenheffing

Het doel van deze reserve is om het afvaltarief en incidentele uitgaven te egaliseren. Een voordelig jaarsaldo vanuit de afvalexploitatie wordt toegevoegd aan de reserve. Wanneer de reserve meer dan € 150.000,- groot is, kan een teruggave plaatsvinden aan de burgers. Naast deze buffer moet echter nog wel rekening worden gehouden met lopende verplichtingen.

9513 Reserve riool

Deze reserve saldeert de lasten en baten binnen de rioolexploitatie. Een voordelig jaarsaldo vanuit de rioolexploitatie wordt toegevoegd aan de reserve en bij een nadelig saldo wordt dit uit de reserve onttrokken ten gunste van de exploitatie.

9514 Reserve personele aangelegenheden

Deze reserve dient voor het dekken van kosten inzake personele aangelegenheden.

9517 Reserve egalisatiekosten kunst

Het doel van deze reserve is om als gemeente actief te zijn en het als taak te zien om beeldende kunst in de openbare ruimte te stimuleren, te realiseren en te onderhouden.

Bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten

Er is sprake van een bestemmingsreserve ter dekking van kapitaallasten wanneer deze reserve is gevormd om de kapitaallasten die op onderdelen in de exploitatie drukken geheel of gedeeltelijk te dekken. De volgende bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten zijn per 31 december 2020 aanwezig bij Gemeente Bernheze:

9462 Reserve uitbreiding/vernieuwing sporthal de Hoef

Deze reserve dient ter dekking van de kapitaallasten realisatie sporthal Overbeek te Nistelrode.

9485 Reserve ondergrondse afvalberging

Het doel van deze reserve is om de afschrijvingslasten die voortvloeien uit de investeringen van ondergrondse afvalpunten in de kernen te dekken.

9487 Reserve bouw gemeentewerf

De verkoop van grond als gevolg van de bouw brandweerkazerne /gemeentewerf mag op basis van het Besluit Begroten en Verantwoorden niet in mindering worden gebracht op de investering, derhalve is deze gestort in een reserve welke gedurende de afschrijvingstermijn vrijvalt ter gedeeltelijke dekking van de kapitaallasten.

9489 Reserve accommodatie Prinses Irene

Het doel van deze reserve is dekking van de kapitaallasten verbonden aan de renteloze lening aan RKSv Prinses Irene. Aan het eind van de looptijd van deze lening is de reserve nihil.

9498 Reserve aanpassing huisvesting

Deze reserve dient per dekking van de kapitaallasten van aanpassingen en voorzieningen in de centrale huisvesting.

9503 Reserve kapitaallasten aanpassing VRI Cereslaan

Deze reserve dient per dekking van de kapitaallasten van de investering VRI Cereslaan.

9507 Reserve kapitaallasten de Kanz

Einde 2013 bedroeg het saldo van de reserve onderwijshuisvesting € 147.702,-. Bij de nieuwbouw van brede school de Kanz in Nistelrode is in 2014 besloten om deze reserve gedeeltelijk in te zetten als dekking van de kapitaallasten.

9510 Reserve hypothecaire geldlening de Stuik

Deze reserve dekt de jaarlijkse subsidie die wordt verstrekt aan het gemeenschapshuis de Stuik. Deze subsidie wordt verstrekt ter vergoeding van de jaarlijkse aflossing van een door de Stuik aangegane hypothecaire geldlening voor de realisatie van het project "Samen onder één dak).

Overige bestemmingsreserves

De volgende overige bestemmingsreserves zijn per 31 december 2020 aanwezig bij Gemeente Bernheze:

9471 Reserve volkshuisvesting

Deze reserve dient ter financiering van volkshuisvestingsdoelen. Deze reserve is in 2020 gesaneerd. Er is een bedrag in de reserve gehouden voor een nog laatst lopende verplichting.

9477 Reserve uitvoering reconstructie agrarische sector

Deze reserve dekt de uitgaven van de uitvoering van de reconstructie agrarische sector. Deze reserve loopt tot het programma is afgerond en daarmee de reserve is uitgeput.

9490 Reserve kunstobjecten

Deze reserve is bedoeld om nieuwe kunstprojecten in bestaande wijken te gaan realiseren. In december 2012 besloot uw raad deze reserve in te zetten ten behoeve van de kunstopdracht van het Brabants kenniscentrum voor kunst en cultuur, waarvan de uitvoering is 2014 en later is gepland.

9493 Reserve parkeerbeleid

Deze reserve dient ter dekking van de kosten voor de aanleg van parkeervoorzieningen in Bernheze.

9500 Reserve maatschappelijk ondersteuningsfonds

De reserve maatschappelijk ondersteuningsfonds heeft als doel een afgebakende doelgroep, de zogenaamde schrijnende gevallen, individuele noodhulp, een overbruggingsregeling en het versterken en verdiepen van de bestaande aanpak te bieden. Een burger van Bernheze die behoort tot de doelgroep kan een beroep doen op dit fonds als de hulp niet geboden kan worden via bestaande regelingen, onder andere minimabeleid.

9506 Reserve landschapskwaliteitsverbetering

Deze reserve is ingesteld om op basis van provinciale richtlijnen uitvoering te geven aan de landschapskwaliteitsverbetering.

9518 Reserve ICT in eigen beheer

In 2018 is de beoogde samenwerking op ICT binnen BLOU beëindigd. Voor de incidentele kosten die het zelfstandig uitvoeren van onze ICT met zich meebrengen is in 2018 een reserve gevormd.

9519 Reserve exploitatie 2020-2023

In de primitieve begroting 2020 is een reserve toegevoegd van € 1,6 miljoen. Deze is bedoeld ter dekking van de exploitatie 2020 tot en met 2023. Dit betekent dat vier jaar lang jaarlijks € 400.000,- vrijvalt ten gunste van de exploitatie.

Voorzieningen

Voor de voorzieningen bestaat een verplichte indeling:

1. Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's;
2. Voorzieningen voor het egaliseren van kosten (op basis van plannen);
3. Voorzieningen voor van derden verkregen middelen met specifieke besteding;
4. Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven.

Voor mutaties in de voorzieningen wordt het volgende overzicht gegeven:

Voorzieningen		Saldo 1-1-2020	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2020
Verplichtingen, verliezen en risico's						
9765	Pensioen wethouders	3.734	218	0	78	3.874
9813	Samenwerkingsverband Heesch West	5.242	0	0	0	5.242
9816	Personele verplichtingen	80	265	0	53	292
9818	Sanering vuilstort Vlagheide	99	0	0	99	0
Subtotaal		9.155	483	0	230	9.408
Egalisatievoorzieningen						
9711	Onderhoud velden sportparken	112	0	11	0	101
9723	Groot onderhoud bruggen	58	22	0	14	66
9731	Molen Nistelrode	95	0	0	0	95
9732	Molen Vorstenbosch	51	7	0	1	57

Vorzieningen		Saldo 1-1-2020	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2020
9735	Kunstwerken	85	7	0	5	87
9736	Achterstallig onderhoud kunstwerken	0	76	0	0	76
9775	Technische voorziening sportparken	92	30	0	0	122
9784	Onderhoud gemeentelijke accommodaties	3.052	426	0	199	3.279
Subtotaal		3.545	568	11	219	3.883
Van derden verkregen middelen met specifieke besteding						
9611	Onderhoud riolering	3.688	817	0	714	3.791
9810	Bonus begeleid werken	14	0	0	2	12
9817	Degeneratie straatwerk glasvezel	153	0	0	131	22
9819	Begraafplaats 't Loo	568	0	0	52	516
Subtotaal		4.423	817	0	899	4.341
Bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven						
-	-	-	-	-	-	-
Subtotaal		17.123	1.868	11	1.348	17.632
	Aansluiting i.v.m. afronding	0	2	0	0	1
Totaal		17.123	1.870	11	1.348	17.633

Vorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

9765 Voorziening pensioen wethouders

Deze voorziening is gevormd ter dekking van de pensioenverplichtingen van de (gewezen) wethouders. De in 2001 gewijzigde Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA) maakt het mogelijk dat gewezen wethouders hun pensioen afkopen. Dit kan betekenen dat gemeenten voor onverwacht grote uitgaven komen te staan. Deze voorziening moet gelijk zijn aan de achterliggende betalingsverplichting van pensioenen wethouders. Het niveau van de voorziening wordt jaarlijks aangepast aan de actuariële waarde van de opgebouwde pensioenen.

9803 Voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken

Het doel van deze voorziening is om de definitief oninbare bedragen van openstaande debiteuren sociale zaken te dekken. Dit betreffen uitsluitend de debiteuren sociale zaken die open stonden per 1 januari 2008 (overgangsdatum uitbesteding sociale zaken naar ISD optimisd).

9806 Voorziening dubieuze debiteuren

Deze voorziening dekt de definitief oninbare bedragen. De omvang wordt bepaald vanuit een inschatting van het risico dat een betaling door de debiteur niet meer plaats zal gaan vinden.

9813 Voorziening samenwerkingsverband Heesch West

Deze voorziening dient ter dekking voor de verwachte exploitatieverliezen van samenwerkingsverband Heesch West. Het aandeel voor onze gemeente is 12%. In 2020 is het verwachte resultaat niet gewijzigd en dus ook het saldo van de voorziening gelijk gebleven. De

voorziening wordt op het moment dat we de gronden overdragen aan de Gemeenschappelijke Regeling Heesch West ter beschikking gesteld.

9816 Voorziening personele verplichtingen

Deze voorziening is bedoeld voor onderliggende contracten en verplichtingen voor personele aangelegenheden.

9818 Voorziening sanering vuilstort vlagheide

In 2018 werd duidelijk dat de overdracht van de Vlagheide aan de provincie niet langer budgetneutraal kan. Voor het aandeel van de verplichtingen van de gemeente Bernheze die voortkomen uit de sluiting en overdracht van de voormalige vuilstort de Vlagheide is een voorziening gevormd. In 2020 heeft afwikkeling plaatsgevonden van de sanering vuilstort vlagheide, waarvoor onder andere deze voorziening is gebruikt.

Voorzieningen voor het egaliseren van kosten (op basis van plannen)

9711 Voorziening onderhoud velden sportparken

Het doel van deze voorziening is om de kosten voor het groot onderhoud van velden van de sportparken te egaliseren. Dit is gebaseerd op basis van het onderhoudsplan buitensportvelden.

9723 Voorziening onderhoud bruggen

Het doel van deze voorziening is om de kosten voor het onderhoud van bruggen te egaliseren. Dit is gebaseerd op basis van het beleidsplan bruggen.

9731 Voorziening molen Nistelrode

Deze voorziening voorziet in de dekking van de kosten voor het onderhoud aan de molen Nistelrode. Dit is gebaseerd op basis van een meerjarig onderhoudsplan.

9732 Voorziening Molen Vorstenbosch

Deze voorziening voorziet in de dekking van de kosten voor het onderhoud aan de molen Vorstenbosch. Dit is gebaseerd op basis van een meerjarig onderhoudsplan.

9735 Voorziening kunstwerken

Het doel van deze voorziening is om de kosten van het meerjarig onderhoud aan kunstwerken te egaliseren en te dekken. Dit is gebaseerd op basis van een meerjarig onderhoudsplan.

9736 Achterstallig onderhoud kunstwerken

Op basis van de Notitie Materiële Vaste Activa van de commissie BBV dient voor achterstallig onderhoud waarbij sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties op basis van artikel 44 lid 1a BBV een voorziening te worden gevormd.

9775 Voorziening technische voorziening sportparken

Het doel van deze voorziening is om de kosten van planmatig onderhoud aan de technische voorzieningen van sportparken te egaliseren en te dekken. Dit is gebaseerd op basis van een meerjarig onderhoudsplan.

9784 Voorziening onderhoud gemeentelijke accommodaties

Het doel van deze voorziening is om de kosten van planmatig onderhoud aan de gemeentelijke accommodaties te egaliseren en te dekken. Dit is gebaseerd op basis van een meerjarig onderhoudsplan.

Voorzieningen voor van derden verkregen middelen met een specifieke besteding

9611 Voorziening onderhoud riolering

De kapitaaluitgaven van het onderhoud van de riolering alsmede de toekomstige vervangingsinvesteringen zijn onderdeel van het tarief. Voor dat deel van de verkregen middelen geldt een specifieke besteding en wordt een voorziening gevormd.

9810 Voorziening bonus begeleid werken

Met deze voorziening worden de opleidingskosten gedekt van de werkplekken voor IBN-gedetacheerden (begeleid werken).

9817 Voorziening degeneratie straatwerk glasvezel

Deze voorziening voorziet in de dekking van de kosten van herstelwerkzaamheden van verharding in de openbare ruimte die zijn ontstaan door de aanlegging van het glasvezelnetwerk. Hiervoor is een eenmalige bijdrage ontvangen gebaseerd op basis van normen.

9819 Voorziening begraafplaats 't Loo

Deze voorziening voorziet in de dekking van de toekomstige kosten van deze begraafplaats. De omvang van deze voorziening wordt jaarlijks getoetst door middel van een exploitatieopzet voor de komende 20 jaar.

Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing kan worden geheven

Momenteel zijn er geen voorzieningen aanwezig die vallen onder deze indeling.

Vaste schulden, looptijd > 1 jaar

De vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar zijn onderverdeeld in de volgende onderdelen:

- obligatieleningen
- onderhandse leningen
- door derden belegde gelden
- waarborgsommen

Hiervan kan het volgende overzicht worden gegeven:

Vaste schulden, looptijd > 1 jaar	Saldo 1-1-2020	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2020
Obligatieleningen	0	0	0	0
Onderhandse leningen	48.121	57.666	59.372	46.415
Door derden belegde gelden	0	0	0	0
Waarborgsommen	13	34	10	37
Totaal	48.134	57.700	59.382	46.452

Voor een overzicht van de onderhandse leningen wordt verwezen naar het overzicht geldleningen, zoals opgenomen in het bijlagenboek. Dit betreft onder andere een viertal geldleningen van de Nederlandse Waterschapsbank die integraal zijn doorverstrekt aan de woningbouwvereniging De Kleine Meierij. De rentelast van deze leningen in 2020 bedragen € 91.864,-.

De rentelast van de eigen leningen bedraagt in 2020 € 628.180,-. In 2020 is bij aanvang van het jaar een kasgeldlening aangetrokken van € 25 miljoen, die eind december alweer af liep. Op dat moment is een nieuwe vaste geldlening afgesloten van opnieuw € 25 miljoen. Deze financieringen zijn ten behoeve van de voorfinanciering van Heesch West.

De waarborgsommen bestaan uit waarborgsommen, inschrijvingen voor bouwkavels en drempelbedragen voor de aanvragen op planschade.

Flottende passiva

Onder de flottende passiva zijn de volgende posten opgenomen:

Flottende passiva	2020	2019
Netto flottende schulden, < 1 jaar	3.741	5.797
Overlopende passiva	8.559	2.699
Totaal	12.300	8.496

Netto flottende schulden, < 1 jaar

De netto flottende schulden, korter dan één jaar zijn onderverdeeld in de volgende onderdelen:

- kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen
- kasgeldleningen
- banksaldi
- overige schulden (o.a. crediteuren)

Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen

In 2020 waren er geen door de gemeente afgesloten kasgeldleningen, aangegaan bij openbare lichamen, aanwezig.

Kasgeldleningen

Zoals vermeld bij de vaste schulden > 1 jaar is er begin 2020 een kasgeldlening afgesloten van € 25 miljoen (voorfinanciering Heesch West), die eind 2020 af liep. Hierdoor is het saldo per 31 december 2020 op kasgeldleningen nihil.

Banksaldi

Per ultimo hadden alle bankrekeningen een tegoed in rekening-courant.

Overige schulden

Van de overige schulden kan het volgende overzicht worden gegeven:

Overige schulden	2020	2019
Crediteuren	3.071	5.630
Crediteuren sociale zaken	200	80
Betalingen via WVG	467	84
Diverse kleine posten	2	3
Afronding	1	0
Totaal	3.741	5.797

Overlopende passiva

De samenstelling van de post overlopende activa is als volgt:

Overlopende passiva	2020	2019
Vooruitontvangen	62	2
Europese/Nederlandse voorschotbedragen	2.290	1
Overige vooruitontvangen bedragen (vanuit particuliere complexen *)	324	304
Nog te betalen	5.883	2.392
Totaal	8.559	2.699

* Vanuit een BBV wijziging worden de vooruitontvangen bijdragen vanuit de particuliere grondexploitaties met ingang van deze jaarstukken afzonderlijk benoemt in de tabel van de overlopende passiva op de balans. Dit zijn de particuliere grondexploitaties, waarvoor wij al een bijdrage hebben ontvangen, maar de kosten nog geheel of gedeeltelijk gemaakt moeten worden. Kortom, de bijdrage is "vooruitontvangen".

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotten op specifieke uitkeringen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Europese/NL voorschotbedragen	Saldo 1-1-2020	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2020
EU, subsidie I-Qua	1	0	1	0
RES subsidie	0	734	0	734
Provincie, subsidie snelfietsroute F50	0	1.297	0	1.297
Ministerie, RRE subsidie	0	143	0	143
Ministerie, Subsidie geluidsanering	0	116	0	116
Totaal	1	2.290	1	2.290

Waarborgen en garanties

Door de gemeente kunnen garanties worden gegeven met betrekking tot betaling van rente en aflossing van bepaalde geldleningen, aangegaan door woningbouwstichtingen, gesubsidieerde

instellingen, gezondheidsinstellingen, verenigingen en stichtingen voor de financiering van hun investeringen.

Er worden nog slechts garanties gegeven afgegeven aan instellingen waarvoor het WFZ (waarborgfonds zorginstellingen) of het WSW (waarborgfonds sociale woningbouw) van toepassing is. Onder de verenigingen is slechts nog één lening opgenomen.

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen en natuurlijke personen en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening worden weergegeven:

Waarborgen en garanties	Oorspronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Restant begin dienstjaar	Restant einde dienstjaar
Woningbouwverenigingen 100%	68.501	100	57.185	48.394
Woningbouwverenigingen 50%	100.925	50	92.098	70.879
Subtotaal woningbouwverenigingen	169.426	-	149.283	119.273
Verenigingen 100%	113	100	27	20
Natuurlijke personen (particulieren)*	5.041	100	2.398	1.816
Totaal	174.580	-	151.708	121.109

In 2020 zijn geen bedragen betaald in het kader van de verleende borgstellingen of waarborgen. In het bijlagendeel is een compleet overzicht opgenomen gespecificeerd per lening. Een splitsing in gewaarborgde leningen en garantstellingen kan niet worden gegeven. Er zijn in 2020 geen signalen ontvangen die wijzen op eventuele aanspraken in de toekomst.

Langlopende financiële verplichtingen

De gemeente Bernheze is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende verplichtingen, die niet uit de balans blijken. De belangrijkste verplichtingen zijn de volgende:

Niet uit de balans blijvende verplichtingen (x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	Totaal
Leasecontracten automatisering	150.279	121.180	101.978	0	373.437

Overige verplichtingen en rechten

Vanuit de “notitie faciliterend grondbeleid” zijn de rechten en plichten die voortvloeien vanuit de facilitaire grondexploitaties verwerkt in deze jaarrekening. Op basis van de huidige stand van zaken zijn de volgende cijfers te benoemen:

- Onder de overlopende passiva hebben we voor € 323.776,46 aan “overig vooruitontvangen” opgenomen. Dit betreffen het grootste deel van de particuliere complexen waarvoor we al wel een vergoeding (exploitatiebijdrage) hebben ontvangen, maar de kosten nog geheel of gedeeltelijk moeten maken.
- Onder de overige vorderingen hebben we voor € 544.145,55 aan “overig nog te ontvangen” opgenomen. Dit betreft één complex waarbij een overeenkomst aanwezig is, de vergoeding nog niet is ontvangen en er al wel enkele kosten zijn betaald.

Eigen bijdragen van het Centraal administratiekantoor (CAK)

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de WMO geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat gemeenten geen zekerheden over de omvang en hoogte van de eigen bijdrage kunnen verkrijgen.

Wet WNT

De Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector is ingaande 2013 in werking getreden als opvolger van de Wet WOPT (openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens). Inkomens die hoger zijn dan de voor 2020 gestelde norm ad € 201.000,- moeten openbaar worden gemaakt en worden opgenomen in de financiële jaarverslaglegging. Bij de gemeente Bernheze wordt deze norm, inclusief de dotaties aan de voorzieningen, niet overschreden.

Met dienstbetrekking:

Bedragen x € 1	P.M.M.H. Hurkmans	L.C.A. Kilian-Theunisse	J.H.M. van den Oever
Gegevens 2020			
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	(Waarnemend) Griffier	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01-01 / 31-12	01-01 / 31-12	01-01 / 31-12
Deeltijdfactor in fte	1,0	0,847	1,0
Dienstbetrekking	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	101.153	60.527	74.349
Beloningen betaalbaar op termijn	17.934	9.482	16.577
Subtotaal	119.087	70.009	90.926
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000	170.292	201.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	119.087	70.009	90.926
Reden waarom de overschrijding al dan niet in toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Bedragen x € 1	P.M.M.H. Hurkmans	L.C.A. Kilian-Theunisse	J.H.M. van den Oever
Gegevens 2019			
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	(Waarnemend) Griffier	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01-12 / 31-12	01-01 / 31-12	01-01 / 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0.	0,833	1,0
Dienstbetrekking	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	8.027	55.129	83.071
Beloningen betaalbaar op termijn	1.465	8.693	14.951
Subtotaal	9.492	63.822	98.022
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	16.477	161.667	194.000
Bezoldiging	9.492	63.822	98.022

Foutherstel:

Bij de jaarrekeningcontrole 2020 is geconstateerd dat topfunctionaris L.C.A. Kilian-Theunisse in 2019 ten onrechte niet is opgenomen in de WNT-verantwoording. Op grond van artikel 5d Uitvoeringsregeling WNT dienen derhalve de bezoldigingsgegevens van de topfunctionaris met betrekking tot boekjaar 2019 te worden opgenomen in de WNT-verantwoording 2020. Hieraan is uitvoering gegeven door de bezoldigingsgegevens 2019 op te nemen in de vergelijkende cijfers. Dit heeft niet geleid tot onverschuldigde betalingen in enig boekjaar.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijk drempelbedrag hebben ontvangen.

Analyse van de afwijkingen

Voor een analyse van de afwijkingen tussen de begroting ná wijziging en het overzicht van baten en lasten wordt verwezen naar de programmaverantwoording. Deze analyse maakt deel uit van de jaarstukken.

Algemeen financieel beleid

Inleiding

De grondslag van deze verantwoording ligt opgesloten in het BBV, Besluit begroten en verantwoorden. Daarnaast is de verordening op de uitgangspunten voor het financiële beleid en het financieel beheer leidend voor het opstellen van de begroting en ook de uitvoering daarvan.

Algemene uitgangspunten

Het financiële beleid is gericht op een bedrijfseconomisch verantwoorde grondslag. Mede bepalend hierbij zijn de wettelijke bepalingen en de richtlijnen van de provincie Noord-Brabant in verband met haar toezichtstaak.

De algemene uitgangspunten bij het formulering van het financieel beleid zijn geweest:

- structurele uitgaven met structurele middelen dekken;
- tarieven kostendekkend;
- de begroting en meerjarenbegroting zijn structureel in evenwicht.

Overzicht baten en lasten 2020

Per programma

De volgende tabel toont de baten en lasten over 2020 verdeeld naar de verschillende programma's.

Omschrijving	Lasten			Baten		
	Prim. begr	Na wijziging	Werkelijk	Prim. begr	Na wijz.	Werkelijk
Bestuur en ondersteuning	3.049.006	2.985.268	2.985.294	1.301.458	1.044.058	886.874
Veiligheid	2.426.769	2.391.978	2.332.854	3.153	3.153	4.576
Verkeer, vervoer en waterstaat	3.803.477	4.274.346	3.976.598	181.206	601.005	666.435
Economie	1.023.763	1.313.830	1.104.476	517.458	534.404	487.823
Onderwijs	2.500.692	2.699.995	2.548.307	268.831	314.925	390.362
Sport, cultuur en recreatie	5.695.933	6.654.709	5.689.630	786.762	775.785	1.148.873
Sociaal domein	27.456.442	35.865.395	30.690.508	4.606.377	10.986.077	7.830.534
Volksgesondheid en milieu	7.476.576	7.969.856	7.887.336	5.766.871	5.658.531	6.166.518
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	12.514.517	17.443.084	12.924.132	13.063.130	17.390.628	13.290.053
Algemene dekkingsmiddelen	433.601	3.538.422	3.253.508	47.835.265	49.360.500	50.413.741
Overhead	7.733.297	8.331.166	7.973.455	103.284	132.264	164.459
Heffing vennootschapsbelasting	0	91.502	103.596	0	0	0
Bedrag onvoorzien	94.472	35.561	0	0	0	0

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 02/07/2021

Behorende bij briefnr. 2105407

Paraaf:

mb

pagina 192

Omschrijving	Lasten			Baten		
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	74.208.545	93.595.112	81.469.694	74.433.795	86.801.330	81.450.248
Lasten	74.208.545	93.595.112	81.469.694			
Baten	74.433.795	86.801.330	81.450.248			
Saldo	225.250	-6.793.782	-19.446			

Omschrijving	Lasten			Baten		
Programma:	Prim. begr	Na wijziging	Werkelijk	Prim. begr	Na wijz.	Werkelijk
Toevoegingen en onttrekkingen reserves:						
Bestuur en ondersteuning	1.939.905	1.927.272	3.637.795	2.373.247	5.612.302	7.134.179
Veiligheid	0	60.279	60.279	0	0	0
Verkeer, vervoer en waterstaat	0	0	0	116.109	275.257	106.915
Economie	0	23.500	39.500	30.000	187.000	43.782
Onderwijs	0	31.611	31.611	5.174	110.816	35.644
Sport, cultuur en recreatie	18.764	18.764	18.764	315.733	1.349.555	519.768
Sociaal domein	0	0	652.479	86.550	1.123.922	555.244
Volksgesondheid en milieu	0	250.016	297.275	230.304	1.101.101	532.504
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	1.504.043	1.728.452	2.286.277	190.000	743.307	422.614
Subtotaal	3.462.712	4.039.894	7.023.980	3.347.117	10.503.260	9.350.650
Gerealiseerd resultaat	3.462.712	4.039.894	7.023.980	3.347.117	10.503.260	9.350.650
Lasten	77.671.257	97.635.006	88.493.674	77.780.912	97.304.590	90.800.898
Baten	77.780.912	97.304.590	90.800.898			
Gerealiseerd resultaat (overschot (+) / tekort (-))	109.655	-330.416	2.307.224			
Saldo van incidentele baten en lasten			694.143			
Structureel resultaat (overschot (+) / tekort (-))			3.001.367			

Verwijzing naar toelichting

Nummer	Programma	Toelichting in deel 1 programmaverantwoording (op pagina)
0	Bestuur en ondersteuning	21
1	Veiligheid	27
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	31
3	Economie	37
4	Onderwijs	48
5	Sport, cultuur en recreatie	51
6	Sociaal domein	62
7	Volksgesondheid en milieu	74
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	82

Per taakveld

In artikel 24 lid 3d van het Besluiten begroting en verantwoording is opgenomen dat de jaarstukken een bijlage moet bevatten met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

Taakveld	Lasten 2020			Baten 2020			Verschil begroting na wijziging met realisatie		
	Prim.begr	Na wijziging	Werkelijk	Prim.begr	Na wijziging	Werkelijk	Lasten	Baten	Saldo
0.1 Bestuur	1.720.773	1.768.773	1.814.022	0	0	0	45.249	0	45.249
0.2 Burgerzaken	953.403	820.446	693.810	647.511	467.511	333.610	-126.636	133.901	7.265
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	340.696	383.971	477.463	653.947	576.547	553.160	93.492	23.387	116.879
0.4 Overhead	7.733.297	8.331.167	7.973.455	103.284	132.264	164.459	-357.712	-32.195	-389.907
0.5 Treasury	27.254	3.074.741	2.742.732	39.601	47.393	26.782	-332.009	20.611	-311.398
0.61 OZB woningen	406.347	463.682	510.777	4.592.227	4.555.446	4.543.102	47.095	12.344	59.439
0.62 OZB niet-woningen	0	0	0	2.738.576	2.738.576	2.819.411	0	-80.835	-80.835
0.64 Belastingen overig	0	0	0	26.195	26.195	33.694	0	-7.499	-7.499
0.7 Algemene uitkeringen en ov.uitkeringen gf	0	0	0	40.438.666	41.992.890	42.990.752	0	-997.862	-997.862
0.8 Overige baten en lasten	128.606	47.638	0	0	0	103	-47.638	-103	-47.741
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	91.502	103.596	0	0	0	12.094	0	12.094
0.10 Reserves programma 0	1.939.905	1.927.272	3.637.795	2.373.247	5.612.302	7.134.179	1.710.523	-1.521.877	188.646
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.840.342	1.780.175	1.781.561	0	0	0	1.386	0	1.386
1.2 Openbare orde en veiligheid	586.427	611.803	551.293	3.153	3.153	4.576	-60.510	-1.423	-61.933
0.10 Reserves programma 1	0	60.279	60.279	0	0	0	0	0	0
2.1 Verkeer en vervoer	3.790.328	4.240.697	3.961.506	181.206	601.005	666.435	-279.191	-65.430	-344.621
2.2 Parkeren	0	20.500	3.100	0	0	0	-17.400	0	-17.400
2.5 Openbaar vervoer	13.149	13.149	11.991	0	0	0	-1.158	0	-1.158
0.10 Reserves programma 2	0	0	0	116.109	275.257	106.915	0	168.342	168.342
3.1 Economische ontwikkeling	72.925	88.269	115.205	5.902	5.902	6.400	26.936	-498	26.438
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	267.131	392.699	362.622	268.131	402.699	387.622	-30.077	15.077	-15.000
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	96.071	100.295	107.542	30.630	26.610	13.663	7.247	12.947	20.194
3.4 Economische promotie	587.636	732.567	519.107	212.795	99.193	80.138	-213.460	19.055	-194.405
0.10 Reserves programma 3	0	23.500	39.500	30.000	187.000	43.782	16.000	143.218	159.218
4.1 Openbaar basisonderwijs	5.292	5.292	5.753	0	0	1.409	461	-1.409	-948
4.2 Onderwijshuisvesting	1.189.195	1.242.520	1.264.364	60.237	60.049	79.653	21.844	-19.604	2.240
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.306.205	1.452.184	1.278.190	208.594	254.876	309.300	-173.994	-54.424	-228.418
0.10 Reserves programma 4	0	31.611	31.611	5.174	110.816	35.644	0	75.172	75.172
5.1 Sportbeleid en activering	234.729	418.594	284.265	153	153	62.507	-134.329	-62.354	-196.683
5.2 Sportaccommodaties	1.954.481	2.297.790	2.023.078	706.002	725.547	679.905	-274.712	45.642	-229.070
5.3 Cultuurpresentatie,-productie en -participatie	424.538	551.115	490.397	14.940	14.940	14.940	-60.718	0	-60.718
5.4 Musea	27.970	28.288	28.367	5.877	5.877	2.938	79	2.939	3.018
5.5 Cultureel erfgoed	124.759	205.442	161.206	0	1.447	6.847	-44.236	-5.400	-49.636
5.6 Media	782.928	782.762	787.759	13.450	13.450	13.353	4.997	97	5.094

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 02/07/2021

Behorende bij briefnr. 2105407

Paraaf:

mb

pagina 194

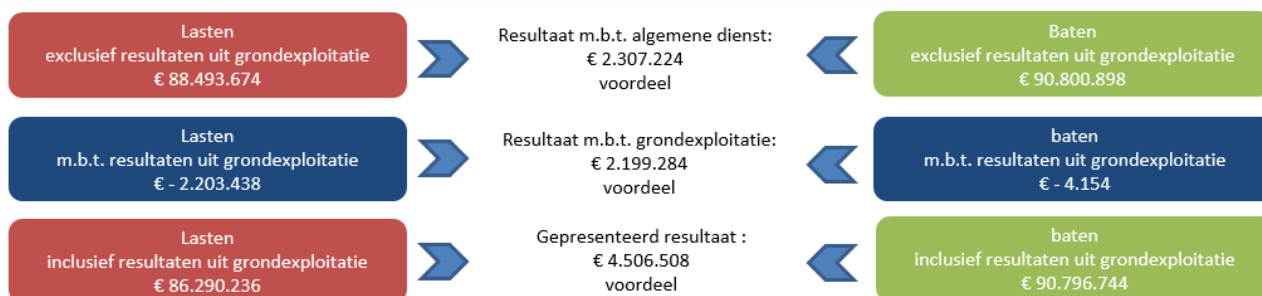

Taakveld	Lasten 2020			Baten 2020			Verschil begroting na wijziging met realisatie		
	Prim.begr	Na wijziging	Werkelijk	Prim.begr	Na wijziging	Werkelijk	Lasten	Baten	Saldo
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.146.528	2.370.718	1.914.557	46.340	14.372	368.382	-456.161	-354.010	-810.171
0.10 Reserves programma 5	18.764	18.764	18.764	315.733	1.349.555	519.768	0	829.787	829.787
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.445.107	2.986.734	2.738.823	261.571	253.728	258.473	-247.911	-4.745	-252.656
6.2 Wijkteams	3.950.313	3.833.973	3.046.082	0	0	951	-787.891	-951	-788.842
6.3 Inkomensregelingen	6.532.815	12.959.151	8.454.139	4.186.288	10.503.939	6.878.338	-4.505.012	3.625.601	-879.411
6.4 Begeleide participatie	4.178.647	4.509.302	4.622.671	0	158.642	158.642	113.369	0	113.369
6.5 Arbeidsparticipatie	448.362	538.764	352.619	0	0	8.676	-186.145	-8.676	-194.821
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	813.124	815.701	835.645	0	0	0	19.944	0	19.944
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	3.732.342	4.002.245	4.144.634	158.518	69.768	38.876	142.389	30.892	173.281
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	4.512.422	5.499.329	5.848.163	0	0	481.529	348.834	-481.529	-132.695
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	78.770	45.143	8858	0	0	0	-36.285	0	-36.285
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	764.540	675.052	638.874	0	0	5.048	-36.178	-5.048	-41.226
0.10 Reserves programma 6	0	0	652.479	86.550	1.123.922	555.244	652.479	568.678	1.221.157
7.1 Volksgezondheid	1.135.833	1.163.940	1.151.347	17.302	17.265	17.508	-12.593	-243	-12.836
7.2 Riolering	2.114.211	2.203.768	2.212.255	2.444.751	2.537.542	2.639.092	8.487	-101.550	-93.063
7.3 Afval	2.755.946	2.857.137	2.999.844	3.215.570	3.014.476	3.335.728	142.707	-321.252	-178.545
7.4 Milieubeheer	1.391.616	1.665.434	1.464.297	6.312	6.312	112.987	-201.137	-106.675	-307.812
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	78.970	79.577	59.593	82.936	82.936	61.204	-19.984	21.732	1.748
0.10 Reserves programma 7	0	250.016	297.276	230.304	1.101.101	532.504	47.260	568.597	615.857
8.1 Ruimtelijke ordening	803.115	1.471.783	1.464.359	14.909	14.909	4.212	-7.424	10.697	3.273
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	10.106.650	14.178.802	9.732.076	11.609.693	15.877.598	11.985.542	-4.446.726	3.892.056	-554.670
8.3 Wonen en bouwen	1.604.752	1.792.499	1.727.698	1.438.528	1.498.121	1.300.299	-64.801	197.822	133.021
0.10 Reserves programma 8	1.504.043	1.728.452	2.286.277	190.000	743.307	422.614	557.825	320.693	878.518
Afronding	0	-1	-2	0	-1	2	-4	0	-4
Totalen	77.671.257	97.635.006	88.493.674	77.780.912	97.304.590	90.800.898	-9.141.335	6.503.695	-2.637.640
Lasten	77.671.257	97.635.006	88.493.674						
Baten	77.780.912	97.304.590	90.800.898						
Saldo	109.655	-330.416	2.307.224						

Onderbouwing jaarrekening resultaat 2020

Resultaat uit reguliere exploitatie : € 2.307.224,14
+ Resultaat uit saldo winst- en verliesnemingen bouwgrondexploitaties : € 2.199.283,91
(woningbouw & bedrijventerreinen)

Totaal : € 4.506.508,05

Analyse rekeningsaldo

Deze analyse betreft afwijkingen in de jaarrekening van € 50.000,- of meer.

Verklaring van het resultaat over 2020		Incidenteel	Structureel
In eerder stadium gerapporteerd aan raad			
	Saldo primitieve begroting 2020 inclusief wijzigingen 2019 na opmaak begroting 2020	-58.188	
1	Eerste bestuursrapportage 2020	195.978	
2	Tweede bestuursrapportage 2020	153.501	25.407
		291.291	25.407
- Overige afwijkingen in jaarrekening (nog niet gerapporteerd aan de raad)			
3	Bestuursondersteuning raad	52.179	
4	Exploitatie gronden	124.123	
5	Info en automatisering	-92.402	
6	Algemene uitkering	-637.131	
7	Personeelskosten verkeer en vervoer	53.825	
8	Wegen	-122.036	
9	Openbare verlichting	-56.505	
10	Overig peuterspeelzaalwerk	-73.734	
11	Overige sportaangelegenheden	-104.337	
12	Natuurbeheer	-131.420	
13	Beheer openbaar groen	-141.971	
14	Waterlossingen, sloten en pompgemalen	-55.793	
15	Exploitatie recreatieve voorzieningen	-132.569	
16	Personeelskosten Samenkracht en burgerparticipatie	-87.486	
17	Cliëntondersteuning	-134.243	
18	Algemene uitgaven bijstandsverlening	-246.174	
19	Lasten wet werk en bijstand	-468.729	
20	Minimabeleid	-78.155	
21	Werk en re-integratie	-115.469	
22	Riolering	-93.063	
23	Afval	84.293	
24	Milieutaak	59.131	
25	Lokaal klimaatbeleid	-99.214	
26	Personeelskosten Ruimtelijke ordening	268.259	
27	Bouw-, woning- en welstandtoezicht	271.468	

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 02/07/2021

Behorende bij briefnr. 2105407

Paraaf:

mb

pagina 196

Verklaring van het resultaat over 2020		Incidenteel	Structureel
28	Handhaving bouw-, woning- en welstandtoezicht	-80.253	
	Diverse kleinere mutaties	-586.516	
	Saldo (incidenteel / structureel)	-2.332.631	25.407
	Voordelig saldo jaarrekening algemene dienst	-2.307.224	
	Voordeling saldo resultaat bouwgrondexploitatie	-2.199.284	
	Voordelig jaarrekeningresultaat 2020	-4.506.508	

(- = voordeel / + = nadeel)

Eerder gerapporteerd aan de raad

1. Eerste tussentijdse rapportage 2020

Het nadelige resultaat van € 195.978,- (€ 157.037,- incidenteel en € 38.941,- structureel) bij de eerste bestuursrapportage 2020 ontstaat voornamelijk door:

Voordeel algemene uitkering	-350.390
Oplossen knelpunten organisatie	300.000
Geldigheidsduur reisdocumenten van 5 naar 10 jaar	100.000
Herziening staat van activa agv jaarrekening 2019	-127.394
Knelpunten transitie buitengebied en vergunningverlening	161.000
Kleinere mutaties	112.762
Totaal afwijkingen (- = voordeel / + = nadeel)	195.978

2. Tweede tussentijdse rapportage 2020

Het nadelige resultaat van € 178.908,- (€ 153.501,- incidenteel en € 25.407,- structureel) bij de tweede bestuursrapportage 2020 ontstaat voornamelijk door:

Consequenties Corona	220.028
Voordeel algemene uitkering (mei circulaire)	-141.743
Voordeel algemene uitkering (juni circulaire)	-120.514
Vennootschapsbelasting 2019	92.000
Lagere opbrengst grondverkoop	130.000
Hogere opbrengsten leges kabels en leidingen	-121.247
Kleinere mutaties	120.384
Totaal afwijkingen (- = voordeel / + = nadeel)	178.908

Na verwerking van de tussentijdse rapportages 2020 op de primitieve begroting verwachten wij op basis van de ramingen een nadelig saldo bij de jaarrekening van € 316.698,-.

Nog niet gerapporteerd aan de raad

3. Bestuursondersteuning raad

Extra lasten als gevolg van externe inhuur in verband met ziekte binnen Griffie.

4. Exploitatie gronden

Extra kosten aan de taxatiecommissie, waar specifieke kennis voor bouwkostendeskundigheid moest worden ingehuurd. Daarnaast hebben we te maken gehad met extra inhuur van een extern bureau voor expertise bij gecompliceerde zaken.

5. Info en automatisering

Deze onderuitputting is primair terug te voeren op vertraagde doorvoering van een aantal geplande upgrades. Deze vertraging is deels te wijten aan Corona, waardoor prioriteiten tijdelijk op andere zaken lagen en deels op een herbezinning op onze informatiearchitectuur.

6. Algemene uitkering

Begrotingstechnisch hebben we geen rekening gehouden met de effecten van de september- en decembercirculaire 2020. Deze circulaire kwamen op een te laat moment om deze nog te verwerken in de tweede tussentijdse rapportage 2020. De september- en decembercirculaire leidde tot extra inkomsten van € 997.862,-. Hiervan is € 637.131,- ten gunste van (algemene middelen) klassiek domein en € 360.731,- ten gunste van Sociaal Domein. Bij het Sociaal Domein blijven de middelen binnen het domein en worden daarbij toegevoegd aan de reserve SD (geen resultaat).

7. Personeelskosten verkeer en vervoer

Als gevolg van externe inhuur kent deze post hogere lasten dan geraamd.

8. Wegen

Nutsbedrijven zoals Brabantwater, Reggefiber en Ziggo hebben in 2020 meer aangelegd en vervangen dan wij hadden geraamd. De kosten voor de benodigde vergunningen hiervoor (leges) brengen wij in rekening bij de aanvrager. De geïnde leges voor 2020 waren hoger dan geraamd. Daarnaast is er op wegen in 2020 een lagere afschrijvingslast dan geraamd.

9. Openbare verlichting

We hebben een voordeel behaald vanuit een schade-uitkering van een verzekeringsbedrijf.

10. Overig peuterspeelzaalwerk

In de raadsvergadering van 25 juni 2020 is het Onderwijskansenbeleid 2020-2024 vastgesteld. Hierbij is een eenmalig budget voor frictiekosten Piccino beschikbaar gesteld voor continuering van het aanbod in 2020 in aanloop naar de beoogde fusie volgend jaar. Dit budget is ultimo 2020 nog niet ingezet.

11. Overige sportaangelegenheden

De onderbesteding op de post Overige sportaangelegenheden wordt veroorzaakt door het budget "Combinatiefuncties". We hebben de intentie uitgesproken de middelen te besteden aan het doel waarvoor ze beschikbaar zijn gesteld. De besteding van de middelen vindt gefaseerd plaats over meerdere jaren.

12. Natuurbeheer

Het budget voor stimulering kansrijke initiatieven is nauwelijks benut, omdat er geen initiatieven zijn aangereikt door het partneroverleg buitengebied. Dit is mede te verklaren vanuit het feit dat de partners nauwelijks bij elkaar zijn gekomen als gevolg van de Corona maatregelen.

Daarnaast heeft een afrekening plaatsgevonden op het stimuleringskader Groen Blauwe diensten. Dit liep van 2015 tot en met 2019. De uitvoeringskosten zijn uiteindelijk lager dan de door de deelnemende gemeente ingelegde middelen. Hierdoor hebben wij middels deze afrekening terug ontvangen van de Provincie Noord-Brabant (naar rato van onze inleg).

13. Beheer openbaar groen

Er is budget toegekend voor buurt- en wijkgericht werken. Dit is een budget dat wordt uitgegeven voor het ondersteunen van buurtinitiatieven in reactie op behoefte van burgers. Er zijn in 2020 vanuit burgers weinig initiatieven aangedragen waaraan bijgedragen kon worden. Ook vanuit de gemeente is hier niet proactief op ingezet. Dit, deels door onderbezetting alsmede de situatie die Covid-19 met zich meebrengt.

Alle Onderhoudswerkzaamheden zoals deze met IBN zijn afgesproken zijn uitgevoerd. Er zijn weinig ad hoc en extra werkzaamheden uitgevoerd, als gevolg van personele onderbezetting in de eerste helft van vorig jaar en alsmede door de gevolgen van de situatie rond Covid-19.

Daarnaast is in 2020 incidenteel budget voor essenbomen ten behoeve van ziekte niet uitgegeven. Het bleek niet langer noodzakelijk om voor deze bomen extra onderhoud uit te voeren.

Tot slot geldt ook voor dit budget een lagere afschrijvingslast dan begroot.

14. Waterlossingen, sloten en pompgemalen

Er zijn in 2020 minder kosten gemaakt voor het onderhoud op sloten, watergangen en duikers dan geraamd. Het onderhoud aan duikers en/of het uitbaggeren van watergangen wordt reactief uitgevoerd op basis van meldingen. Omdat er weinig meldingen binnen zijn komen vallen de kosten ook lager uit.

15. Exploitatie recreatievoorzieningen

We hebben in 2020 opbrengsten uit erfpacht (De Wildhorst) verantwoord. In de begroting hebben wij hiervoor geen raming opgenomen, omdat wij in onze meerjarenbegroting niet afhankelijk willen zijn van deze opbrengsten. Deze opbrengst zorgt voor een voordeel in de jaarrekening 2020. Daartegenover staat een toevoeging van de voorziening dubieuze debiteuren om een reservering te maken voor de mogelijke oninbaarheid van openstaande canon.

16. Personeelskosten Samenkracht en burgerparticipatie

De onderuitputting is het gevolg van niet of later ingevulde vacatures en toerekening van uren naar andere taakvelden.

17. Cliëntondersteuning

We hebben in 2020 een subsidie van het ministerie van VWS ontvangen voor de Koplopersgroep onafhankelijke cliëntondersteuning. Het project heeft een looptijd van drie jaar (2020 tot en met 2022).

Met dit project werken we aan drie thema's:

1. Het vergroten van de bekendheid van de onafhankelijke cliëntondersteuner.
2. Het trainen van de onafhankelijke cliëntondersteuner zodat zij de juiste kennis hebben.
3. Het borgen van de onafhankelijke cliëntondersteuner in onze gemeente en in samenwerking met andere partijen.

18. Algemene uitgaven bijstandsverlening

De bijdrage in de bedrijfsvoeringskosten voor de Dienstverleningsovereenkomst gemeente Meierijstad zijn lager uitgevallen dan begroot. Door de niet geplande werkzaamheden voor de TOZO zijn er minder uren ingezet op andere beleidsterreinen.

19. Lasten wet werk en bijstand

De werkelijke kosten voor de Wet werk en bijstand zijn lager dan geraamd. Dit is voornamelijk het gevolg van een positieve bijstelling eind september van de specifieke uitkering van de BUIG. Daarnaast zijn de definitieve uitkeringskosten lager dan geraamd.

20. Minimalbeleid

De kosten minimalbeleid zijn lager dan geraamd vanwege het nog niet volledig inzetten van de incidentele decentralisatieuitkering Schulden en Armoede.

21. Werk en re-integratie

Voor de kosten re-integratie reserveren we het budget wat we van het rijk ontvangen. De werkelijke kosten in 2020 zijn lager dan het rijksbudget. Voor het restant budget zijn echter verplichtingen aangegaan waarvan de kosten neerdalen in het boekjaar 2021.

22. Riolering

Er is van de Europese Unie meer subsidie ontvangen (en meer uitgaven) dan geraamd. Via een voortgangsrapportage krijgen deelnemende partners subsidie op uitgevoerde werkzaamheden. Per partner zijn er meer of minder uitgaven in de uitvoering. Bij meer uitgaven ontvangt elke partner ook automatisch meer subsidie tot het afgesproken plafondbedrag waarop subsidie gebaseerd is. In dit geval pakt dit dus positief uit.

23. Afval

Een combinatie van diverse factoren binnen huisvuil (rest fractie en GFT), Kunststofverpakkingen PMD, milieustraat en overige reiniging zorgen voor het resultaat op dit taakveld. Een korte opsomming:

- Hogere kosten voor het verwerken van het restafval en voor overslag en transport van GFT.
- De afvalstoffenheffing is lager uitgevallen dan verwacht, doordat de ontwikkeling dat burgers hun container minder vaak aan de straat zetten sneller is gegaan dan we hadden verwacht.
- In de begroting was nog geen rekening gehouden met lagere lasten voor sorteren en vermarkten PMD.
- Gunstigere afrekening ontvangen van inzamelaar gemeente Oss.
- Er is (vermoedelijk door de Corona-crisis) meer gestort op de milieustraat. Daardoor zijn de verwerkingskosten, transportkosten en andere kosten direct gerelateerd aan het aangeleverde afval omhoog gegaan. We zien ook de inkomsten van de milieustraat hierdoor (beperkt) toenemen. De inkomsten van de milieustraat weerspiegelen, conform beleid, niet de daadwerkelijke kosten die voor de milieustraat gemaakt worden.
- De afrekening Vlagheide is begroot op de reserve terwijl er ook een voorziening aanwezig is. Dit is de reden dat het bedrag van de voorziening is vrij gevallen in de exploitatie, waar de kosten zijn geboekt.
- Het budget voor aanvullende onderzoeken voor het afvalbeleid is niet volledig benut.

24. Milieutaak

Voor dit budget zijn hogere kosten geweest aan beroepschriften, dumping van drugsafval en zijn meer kosten betaald aan de gemeenschappelijke regeling ODBN dan geraamd.

25. Lokaal klimaatbeleid

Door prioritering van andere ingrepen in het maatschappelijk vastgoed de verlichting in 2020 niet aan de orde geweest. In 2021 zal het maatschappelijk verder verLED worden. Daarnaast is er op lokaal klimaatbeleid in 2020 een lagere afschrijvingslast dan geraamd.

26. Personeelskosten Ruimtelijke ordening

Als gevolg van knelpunten binnen het team RO is er meer externe inhuur noodzakelijk gebleken. De extra kosten hebben betrekking op het inhuren van een kwartiermaker en ondersteuning door RO-beleidsmedewerkers voor langere tijd.

27. Bouw-, woning- en welstandtoezicht

De legesopbrengst omgevingsvergunningen van 2020 is ruim 2 ton lager uitgevallen. De raming was gebaseerd op de verwachting dat veel aanvragers voor omgevingsvergunningen hun aanvraag nog vóór de invoering van de omgevingswet op 1 januari 2021 zouden indienen. De invoering van de omgevingswet is vanwege diverse omstandigheden, waaronder COVID-19 en DSO een jaar uitgesteld. Wij vermoeden dat dit heeft bijgedragen aan de 2 ton lagere legesopbrengsten ten opzichte van de raming.

Daarnaast is vanwege een afname aan vaste krachten en krapte op de arbeidsmarkt dit jaar meer personeel ingehuurd. Met als grootste reden dat voldaan moet worden aan het afhandelen van onze wettelijke verplichtingen, zoals formele aanvragen

28. Handhaving bouw-, woning- en welstandtoezicht

Door het college is in 2020 besloten om middelen beschikbaar te stellen voor het realiseren van proefprojecten voor de Wkb. Deze proefprojecten (bouwprojecten) lopen gedurende een langere periode. Het eerste proefproject is in januari 2021 afgerond. In 2020 is van het budget maar beperkt benut. Dit betekent dat deze resterende kosten nog zullen volgen.

Daarnaast zijn we in maart 2020 geconfronteerd met het Corona-virus. Door de eerste lockdown hebben we het werven van een tijdelijke toezichthouder enkele maanden doorgeschoven.

Tot slot is in 2020 gebleken dat er meer opgelegde lasten onder dwangsom niet binnen de begunstigingstermijn zijn nageleefd. Hierdoor zijn meer dwangsommen verbeurd dan vooraf ingeschat.

Resultaat bouwgrondexploitatie

Door het naleven van de door het BBV opgelegde POC-methode (Percentage of Completion) in het grondbedrijf en de afsluitingen van complexen is voor ruim € 2,2 miljoen aan winsten genomen vanuit de bouwgronden in exploitatie woningbouw.

Algemene dekkingsmiddelen

Overzicht algemene dekkingsmiddelen (in €)

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de verkregen algemene dekkingsmiddelen. Het betreft met name de opbrengsten uit de heffing van OZB en de uitkeringen, die ontvangen zijn vanuit het gemeentefonds. Deze middelen kennen in tegenstelling tot heffingen als rioolrecht of de afvalstoffenheffing geen vooraf bepaald bestedingsdoel.

Algemene dekkingsmiddelen (in €)		Raming na wijzigingen	Realisatie
1.	<u>Lokale heffingen:</u>		
	ozb	7.278.904	7.345.772
	toeristenbelasting	94.384	78.614
2.	Algemene uitkering incl. afrekening voorgaande dienstjaren	41.992.890	42.990.752
3.	Dividend BNG	60.021	26.746
	Totaal	49.426.199	50.441.884

1. Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is

De lokale heffingen worden toegelicht in de paragraaf "lokale heffingen". Daar wordt ingegaan op de gerealiseerde opbrengst, de beleidsuitgangspunten, belastingvoorstellen en het kwijtscheldingsbeleid.

2. Algemene uitkering uit het gemeentefonds

Dit betreft de inkomsten die via de algemene uitkering uit het gemeentefonds vanuit het Rijk worden ontvangen. De inkomsten zijn gebaseerd op de decembercirculaire 2020. We stelden de raming gedurende het jaar bij op basis van de diverse circulaire's die we ontvangen gedurende het verslagjaar. Het positieve verschil zijn voornamelijk het gevolg van de uitkomsten van de september- en decembercirculaire 2020. Deze circulaire's kwamen te laat om de uitkomsten nog te verwerken in de tweede tussentijdse rapportage. Naast het ontvangen uitkeringsbedrag in het rekeningjaar, bevat de realisatie ook een beperkte negatieve afrekening van € 8.465,- over voorgaande jaren.

3. Dividenden

Het gerealiseerde dividend betreft het dividend 2019. Op basis van de voorschriften mag dividend pas verantwoord worden in het jaar waarin ook het bestuursbesluit tot dividenduitkering is genomen.

Overhead

Om meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead schrijft het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in artikel 8 lid 1c voor om een apart overzicht op te nemen van de overhead. Onder overhead wordt verstaan: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Te denken valt aan kosten met betrekking tot personeel & Organisatie (P&O), financiën, huisvesting en bestuursondersteuning. Deze kosten mogen niet meer worden toegerekend aan de directe taakvelden/programma's. De overhead wordt centraal begroot en verantwoord op het overzicht overhead via taakveld 0.4 Overhead in het programma Bestuur en ondersteuning. Onderstaand wordt inzicht gegeven in het totaal van de overhead alsmede de verrekening binnen de begroting.

De kosten van de overhead kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Raming na wijziging	Realisatie	Saldo
Personele kosten	5.345.580	4.848.621	496.959
Algemene administratiekosten	285.915	267.156	18.759
Informatievoorziening en automatisering	1.760.424	1.661.839	98.585
Huisvesting	719.396	742.519	-23.123
Overige	505.070	357.848	147.222
Subtotaal	8.616.385	7.877.983	738.402
Toerekening overheadskosten aan grondexploitatie	-417.483	-325.570	-91.913
Totale kosten overhead	8.198.902	7.552.413	646.489

Personele kosten

Dit betreft de loonkosten van personeel voor zover deze niet actief zijn in het primaire proces en daarmee kunnen worden gedefinieerd als overhead. Onder overhead wordt de formatie verantwoord die wordt ingezet voor onder andere financiën, communicatie, juridische zaken, P&O, ICT en bestuursondersteuning. Overeenkomstig de voorschriften van het Besluit begroting en verantwoording zijn hierbij ook de volledige loonkosten van directie en management opgenomen. Daarnaast worden onder de personele overheadkosten de kosten verantwoord voor het personeelsbeheer. Hierbij valt te denken aan opleidingskosten, reis- en verblijfskosten, werving en selectie, loopbaan- en mobiliteitsadviezen, arbobeleid en het voeren van de salarisadministratie.

Algemene administratiekosten

Onder Algemene administratiekosten zijn de kosten opgenomen voor kantormaterialen, telefoonkosten, portokosten en abonnementen.

Informatievoorziening en automatisering

Onder I&A zijn de kosten opgenomen voor onder andere aanschaf, onderhoud en licenties van hard- en software en systeem- en netwerkbeheer.

Huisvesting

Onder huisvesting zijn de kosten opgenomen voor ruimten voor de uitvoering van de algemene taken van de eigen organisatie. De kosten bevatten onder andere energiekosten, (groot) onderhoud van het gebouw en technische installaties, kantoormeubilair, verzekering, schoonmaak en kapitaallasten (rente en afschrijving).

Overige

Onder overige zijn onder andere de externe kosten opgenomen gerelateerd aan juridische zaken waaronder juridische advieskosten, bezwarencommissie, de kosten voor communicatie en representatie, kwaliteitszorg en klachtenregeling en archief.

Toerekening overheadkosten aan grondexploitaties

Volgens het Besluit begroting en verantwoording mag uitsluitend een doorberekening van de overheadkosten plaatsvinden aan de grondexploitaties door dit als negatieve last in de overhead mee te nemen. Het saldo dat gepresenteerd wordt onder de overhead is daarom een netto bedrag. De toerekening heeft plaatsgevonden op basis van het aantal uren dat geraamd is ten laste van de grondexploitaties.

Dekking van de overhead

In de jaarrekening is alleen overhead toegerekend aan de grondexploitaties. De overhead is verder vanuit de algemene dekkingsmiddelen gedekt. Uitzondering hierop zijn de activiteiten waarvoor we kostendekkende tarieven doorberekenen zoals afval, riolering en begraaftplaatsen. Aangezien in de programma's alleen de kosten worden opgenomen van het primaire proces is het niet mogelijk om de tarieven die berekend worden hieruit te halen. De overhead wordt aan deze activiteiten extracomptabel toegerekend. In de paragraaf lokale heffingen lichten we daarom toe welk aandeel van de overhead wordt toegerekend aan deze activiteiten.

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Voor de vennootschapsbelasting hebben we duidelijkheid gekregen over de fiscale insteek. We hebben namelijk voor de jaren 2016 tot en met 2018 de definitieve aanslagen ontvangen. Deze zijn conform onze aangiftes vastgesteld. Voor 2020 is de voorlopige aanslag van dat jaar aangehouden.

Toelichting begroot na wijziging versus realisatie 2020

De voornaamste verschillen zijn:

Personeel

De loonkosten zijn o.m. als gevolg van vacatures lager dan begroot. Daarnaast zijn de opleidingskosten lager dan begroot. Volgens afspraken uit het verleden reserveren we de onderuitputting op de opleidingskosten ter besteding in 2021.

Algemene administratiekosten

De onderschrijding is vnl. de oorzaak van lagere kopieerkosten. Daartegenover staan wel hoger telefoonkosten. Dit is vnl. het gevolg van de coronapandemie (thuiswerken)

Informatievoorziening en automatisering

Voornamelijk de kosten voor gebruiksrechten software zijn lager dan begroot. Daarnaast zijn enkele uitbreidingen van de software sociaal domein uitgesteld naar 2021.

Huisvesting

De kosten voor electra, klein.onderhoud gebouw, schoonmaakkosten en detacheringskosten IBN zijn hoger dan geraamd. Daar tegenover zijn de cateringkosten en de kosten voor de VVE de Pas lager dan geraamd.

Overige

In 2020 was een incidenteel budget beschikbaar gesteld voor het ontwikkelen van een communicatiebeleid. Door de coronamaatregelen en onderbezetting van het team Communicatie is het niet gelukt om dit project in 2020 volledig uit te voeren. Ook de bestuurlijke representiekosten zijn lager dan geraamd vanwege de coronapandemie.

Onvoorzien

In de begroting is in de exploitatie een jaarlijkse post Onvoorzien opgenomen. Dit betreft een structurele post van € 94.472,-. Dit is een wettelijk verplichte uitgavenpost op basis van artikel 8,

lid 6 van het Besluit begroting en verantwoording. De post onvoorzien kan ingezet worden voor alle programma's. Het college kan zonder voorafgaande toestemming van de raad beschikken over de post onvoorzien zoals die is opgenomen in de programmabegroting van het lopende jaar onder de volgende voorwaarden:

- a. de beschikking over de post onvoorzien mag uitsluitend betrekking hebben op uitgaven die onvoorzienbaar, onuitstelbaar of onvermijdbaar (de zogenaamde 3 O's) zijn;
- b. mutaties van eenmalige of structurele lasten of baten, niet zijnde mutaties voortvloeiende uit investeringskredieten, tot en met € 25.000,-;
- c. mutaties van geautoriseerde investeringskredieten tot 10% van het investeringsbedrag of tot een bedrag van € 100.000,-;
- d. voordelen welke niet zijn geraamd worden toegevoegd aan de post onvoorzien;
- e. het college doet zonder voorafgaande toestemming van de raad ten laste van de post onvoorzien geen uitgaven waarvan bekend is of verondersteld mag worden dat daaromtrent belangrijke politieke gevoeligheid bestaat.
- f. indien aanwending van de post onvoorzien structurele financiële consequenties tot gevolg heeft worden deze consequenties in de eerst volgende perspectiefnota en/of begroting opgenomen als een onomkeerbaar besluit.

Het college heeft in de bestuursrapportages hierover deels verantwoording afgelegd aan de raad. In het begrotingsjaar 2020 zijn de volgende mutaties ten laste en/of ten gunste van de post onvoorzien gedaan.

Mutaties post onvoorzien uitgaven 2020

Algemene onvoorzien uitgaven

Versie	Raad/college	Omschrijving	Bedrag (in €)
000	R 07-11-2019	Startsaldo conform primitieve begroting 2020	94.472,00
108	C 19-11-2019	Niet vervangen veegmachine en areaaluitbreiding veegwerkzaamheden	1.537,78
109	C 17-12-2019	Onderzoek gebouwenbeheer (voorbereiding/begeleiding Europese aanbesteding)	-25.000,00
116	C 28-01-2020	Vermindering huuropbrengst Humankind (locatie Onder de Bogen)	-8.961,00
117	C 04-02-2020	Aankoop grond naast de N279 van de Provincie Noord-Brabant	-1,00
113	C 18-02-2020	Vermindering doorbelast publiekrecht heffingen diverse scholen	-11.832,07
123	C 26-02-2020	Nibud-onderzoek doelmatigheid armoedebeleid	-14.940,00
127	C17-03-2020	Onderhoud stofzuigers (Gluttons)	-6.000,00
136	C 07-04-2020	Extra budget aanpak Eiken processierupsen 2020	-7.290,00
137	C 14-04-2020	Vervallen van erfpachtcanon door verkoop Abdijsteete	-8.288,00
138	C 12-05-2020	Herziening overeenkomst opvang zwerfdieren Hokazo	-12.073,00
141	C 19-05-2020	Onderzoek huisvesting en ondersteuning statushouders	-24.500,00
012	R 25-06-2020	Post onvoorzien aanvullen tot 50%	47.236,00
153	C 01-09-2020	De Wis, eenmalige subsidie vervanging installaties/apparatuur	-13.800,00

Versie	Raad/college	Omschrijving	Bedrag (in €)
022	R 05-11-2020	Bijstelling post onvoorzien	25.000,00
		Totaalstand per 31 december 2020	35.560,71

Kapitaallasten investeringen huidig dienstjaar

Versie	Raad/college	Omschrijving	Bedrag (in €)
000	R 07-11-2019	Investeringsplan 2020	159.435,00
134	C 07-04-2020	Verduurzaming openbare verlichting 2020 masten	-960,00
134	C 07-04-2020	Verduurzaming openbare verlichting 2020 armaturen	-21.760,00
135	C 07-04-2020	Vorbereidingskrediet herinrichting Kerkstraat - Heuvel Vorstenbosch	-1.666,67
140	C 21-01-2020	Vervanging toplagen kunstgrasveld MCH	-32.627,50
140	C 21-01-2020	Vervanging toplagen kunstgrasveld KV Altior	-11.367,00
140	C 21-01-2020	Vervanging toplagen kunstgrasveld KV Pr Irene	-11.367,00
144	C 09-06-2020	Herinrichting Traverse Heeswijk-Dinther fase 1	-33.333,33
155	C 22-09-2020	Reconstructie Kruishoekstraat	-15.653,27
155	C 22-09-2020	Aanpassing rotonde Cereslaan - Bosschebaan	-10.916,67
011	R 24-09-2020	Vervanging toplaag kunstgras veld KV Korlool	-11.367,00
		Totaalstand per 31 december 2020	8.416,56

Kapitaallasten investeringen uit vorige dienstjaren

Versie	Raad/college	Omschrijving	Bedrag (in €)
000	R 07-11-2019	Kapitaallasten overige investeringen voorgaande dienstjaren	61.980,00
110	08-10-2019	Herinrichting Traverse Heeswijk - Dinther	-25.920,00
108	19-11-2019	Vervanging veegmachine	-13.333,33
119	18-02-2020	Verbeteren verkeersveiligheid fietspad Nistelrodeseweg	-4.666,67
159	10-11-2020	Herstel/conserveren brugleuningen Meerstr/Kersouwelaan HD	-3.060,00
		Totaalstand per 31 december 2020	15.000,00

Onvoorzien uitgaven projectsubsidies

Versie	Raad/college	Omschrijving	Bedrag (in €)
000	R 07-11-2019	Projectsubsidies	21.938,00
012	R 25-06-2020	Ruitersport Vorstenbosch, Bixiedag 2020	-250,00
012	R 25-06-2020	Special Olympics 2020	-250,00
012	R 25-06-2020	Benjamin schaatsbaan Kubiek	-500,00
012	R 25-06-2020	Zaalvoetbal 2020 voor Heeswijk	-500,00
012	R 25-06-2020	Nothing Else matters	-500,00

Versie	Raad/college	Omschrijving	Bedrag (in €)
012	R 25-06-2020	Stg. Goede Doelen Week Heesch	-157,50
022	R 05-11-2020	Stg. Hertenkamp ren/nieuwb/compensa leges	-2.500,00
164	C 22-12-2020	Bijdrage akoestiekverbetering Fanfare Aurora	-5.203,00
		Totaalstand per 31 december 2020	12.077,50

Overzicht incidentele baten en lasten 2020

Op grond van artikel 28 lid c van het Besluit begroting en verantwoording dient in de jaarrekening een samenvattend overzicht van de incidentele baten en lasten te worden opgenomen. In het boekjaar 2020 zijn de navolgende van belang zijnde incidentele baten en lasten verantwoord.

Grondslagen en uitgangspunten opstellen overzicht incidentele baten en lasten

Het grensbedrag voor incidentele baten en lasten die in dit overzicht worden opgenomen is € 50.000,-. Er wordt een uitzondering gemaakt voor het gebruik van reserves. Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves worden voor elk bedrag in het overzicht opgenomen. Dit wordt gedaan om de raad inzicht te geven in de sturingsmogelijkheden met betrekking tot de reserves.

- De analyse vanuit de begroting en begrotingswijzigingen is de basis geweest voor het opstellen van dit overzicht waarbij we de Notitie Incidentele baten en lasten als uitgangspunt hebben genomen.
- Vanuit de programma-analyse hebben we het overzicht verder aangevuld.
- Incidentele uitgaven die worden gedekt uit een reserve maken geen onderdeel uit van dit overzicht omdat deze geen effect hebben op het saldo.
- In het overzicht zijn werkelijke lasten en werkelijke baten opgenomen die een puur incidenteel karakter hebben.

In het boekjaar zijn de navolgende van belang zijnde incidentele baten en lasten verantwoord.

Omschrijving	Lasten	Baten
Programma Bestuur en ondersteuning		
Wachtgeld voormalige wethouder(s)	50.328	
Uit reserve nog nader te bestemmen - Wachtgeld voormalige wethouder		50.328
Vorming reserve exploitatie 2020-2023	1.600.000	
Uit reserve nog nader te bestemmen - Vorming reserve exploitatie 2020-2023		1.600.000
Afkoopsom herfinanciering leningen	2.763.736	
Incidentele ophoging knelpuntenpot inzet tijdelijk personeel	300.000	
Uit reserve nog nader te bestemmen - Afkoopsom herfinanciering leningen		2.763.736
Uit reserve nog nader te bestemmen – Kosten uitbreiding personele formatie		105.845
Uit reserve nog nader te bestemmen – Vergoeding raad arbeidsongeschiktheid		22.402
Uit reserve nog nader te bestemmen - Meerkosten aanbesteding accountant		11.615

Omschrijving	Lasten	Baten
Uit reserve nog nader te bestemmen – Doorontwikkeling organisatie		34.293
Belastingdienst- herziening mengtarief btw-compensatiefonds 2015 t/m 2018		51.996
Externe ondersteuning project ongeregistreerd grondgebruik	60.826	
Verkoop reststroken agv het project ongeregistreerd grondgebruik		111.658
Programma Vervoer, vervoer en waterstaat		
Uit reserve nog nader te bestemmen – Garantieprogramma bloemrijke bermen		8.613
Programma economie		
Uit reserve nog nader te bestemmen – Starters Succes Oss		20.000
Programma sociaal domein		
Toevoeging overschot stelpost sociaal domein aan reserve Transitie	652.479	
Programma Volksgezondheid en milieu		
Aanvulling reserve riool	47.260	
Saldo	5.474.629	4.780.486
		694.143

Toelichting op de tabel incidentele baten en lasten

Wachtgeld voormalige wethouder(s)

Dit betreft betaalde wachtgeldverplichtingen. Deze uitgaven hebben een eindig karakter.

Vorming reserve exploitatie

Dit betreft de eenmalige dotatie t.b.v. de vorming van de reserve exploitatie 2020-2023. Deze dotatie wordt gedekt uit de reserve nog nader te bestemmen.

Incidentele ophoging knelpuntenpot inzet tijdelijk personeel

Om knelpunten in de organisatie op te lossen voor geheel 2020 besloot uw raad de knelpuntenpot met € 300.000,- bij te stellen.

Afkoop herfinanciering leningen

In 2020 heeft uw raad besloten tot herfinanciering van leningen. Voor de afkoop van de bestaande lening(en) is een eenmalige afkoopsom betaald.

Kosten uitbreiding formatie

In 2020 heeft een structurele herschikking van formatie plaatsgevonden. Omdat hier in de begroting nog geen rekening mee is gehouden zijn de kosten voor 2020 incidenteel gedekt uit de reserve.

Vergoeding raad arbeidsongeschiktheid

Uw raad besloot in december 2019 bij verordening te regelen dat m.i.v. 2020 raadsleden eenmaal per jaar een bedrag ontvangen, waarmee zij voorzieningen kunnen treffen voor o.a. arbeidsongeschiktheid. Omdat in de begroting nog geen rekening was gehouden met deze uitgaven besloot uw raad deze uitgaven in 2020 incidenteel te dekken uit de reserve.

Meerkosten a.g.v. aanbesteding accountant

De aanbesteding van de accountantsdiensten leiden tot een hogere structurele uitgaven. Hiermee was nog geen rekening gehouden in de begroting. Voor 2020 worden de hogere kosten eenmalig gedekt uit de reserve.

Doorontwikkeling organisatie

De kosten voor doorontwikkeling van de organisatie zijn gedekt uit de reserve.

Herziening mengtarief btw-compensatiefonds 2015 t/m 2018

We hebben met terugwerkende kracht een herziening van het mengtarief ingediend bij de belastingdienst over de periode 2015-2018. De heeft geleid tot een incidentele voordeel.

Verkoop reststroken

Het project ongeregistreerd grondgebruik heeft tot een extra opbrengsten geleid. Ter ondersteuning van dit project is tijdelijke ondersteuning ingezet.

Garantieprogramma bloemrijke bermen

We geven de meest kansrijke bloemrijke bermen uit het project 'dynamische landschappen' een optimale start mee door ze in 2020 in een nazorgprogramma te houden. Deze kosten worden gedekt uit de reserve nog nader te bestemmen.

Starters Succes Oss

Er is een bijdrage toegekend voor de periode 2020-2023. Deze kosten worden gedekt uit de reserve nog nader te bestemmen. Afhankelijk van de uitkomsten van het project zal worden besloten of de bijdrage structureel zal worden.

Toevoeging overschot stelpost sociaal domein aan reserve Transitie

Het incidentele overschot op de middelen sociaal domein hebben we toegevoegd aan de reserve Transitie.

Aanvulling reserve riool

Vanuit het Besluit begroting en verantwoording worden efficiency- en prijsverschillen als resultaat verantwoord, Voor riool is gekozen om deze via een bestemmingsreserve te laten verlopen. Voor 2020 geldt een nadeel. Aangezien de reserve geen saldo bevat dient deze te worden aangevuld vanwege de algemene middelen.

Overzicht mutaties in reserves met een structureel karakter 2020 (art. 19 lid d)

Naast bovenstaande mutaties in reserves met een incidenteel karakter zijn er o.a. ook bestemmingsreserves waarvan jaarlijks een bepaald bedrag ten gunste van de exploitatie komt ter (gedeeltelijke) dekking van de (afschrijvings-)lasten van investeringen met een economisch nut. In alle gevallen gaat het over een tijdvak van meer dan drie jaar. De looptijd van de reserves zijn gelijk aan de afschrijvingstermijn van de investering. De aanwending van deze reserves zijn afgedekt met een raadsbesluit. In het raadsbesluit is aangegeven welke lasten gedekt worden, hoe het jaarbedrag is berekend en het aantal jaren van de inzet van de middelen. Bij het inzetten van deze reserves kan dus worden gesproken van structurele dekkingsmiddelen.

Wij constateren dat voor deze reserves de onttrekkingen eindig zijn. De consequenties hiervan zullen wij in de desbetreffende jaarschijf betrekken bij het integraal sluitend maken van het meerjarenperspectief. Dit betekent dat een afweging wordt gemaakt tussen inkomstenverhoging en uitgavenverlaging.

In het volgende overzicht zijn de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves weergegeven.

Omschrijving	Lasten	Baten
Mutaties in reserves ter dekking van kapitaallasten van investeringen met een economisch nut		
Reserve aanpassing huisvesting – Dekking afschrijvingslasten		8.471
Reserve uitbreiding/vernieuwing sporthal de Hoef – Gedeeltelijke dekking afschrijvingslasten		22.523
Reserve accommodatie Prinses Irene – Dekking vergoeding aflossing		3.750
Reserve kapitaallasten de Kanz – (gedeeltelijke) dekking afschrijvingslasten brede school De Kanz		5.174
Reserve ondergrondse afvalberging – Dekking afschrijvingslasten		9.806
Reserve bouw gemeentewerf – Gedeeltelijke dekking afschrijvingslasten		32.190
Mutaties in reserves ter dekking van kapitaallasten van investeringen met een maatschappelijk nut		
Reserve kapitaallasten aanpassingen en VRI Cereslaan		9.436
Mutatie in reserves – overige dotaties en onttrekkingen met een structureel karakter		
Reserve exploitatie 2020-2023		400.000
Reserve onderhoud/aanvulling gymnastiekmaterialen <i>(de onttrekking geeft jaarlijks een schommeling afhankelijk van de geplande uitgaven)</i>	18.764	41.833
Lasten ten laste van reserve maatschappelijk ondersteuningsfonds (verantwoord op taakveld 6.3) <i>(uitgaven hebben een eindig karakter tot moment dat reserve is uitgeput – inschatting bij gelijkblijvende uitgaven 2024)</i>	16.755	16.755

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 02/07/2021

Behorende bij briefnr. 2105407

Paraaf:

mb

pagina 212

Omschrijving	Lasten	Baten
Aflossing geldlening de Stuik (verantwoord op taakveld 6.1)	5.780	
Reserve Hypothecaire geldlening de Stuik		5.780
Toevoeging onderuitputting afschrijving investeringsplannen	208.082	
Reserve personele aangelegenheden (jaarlijkse toevoeging)	118.490	
Totaal	367.871	555.718

SiSa

De term SiSa staat voor “single information, single audit”.

Het uitgangspunt is dat de gemeentelijke jaarrekening de basis vormt waarbij per specifieke uitkering geen afzonderlijke verantwoording en accountantscontrole meer plaats hoeft te vinden.

Voor de gemeente Bernheze zijn over 2020 de navolgende specifieke uitkeringen van toepassing:

- FIN B1 Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek
- BZK C1 Regeling specifieke uitkering reductie energiegebruik
- OCW D8 Onderwijsachterstandenbeleid 2019-20222 (OAB)
- SZW G2 Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2020
- SZW G3 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeente 2020
- SZW G4 Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2020
- VWS H4 Regeling specifieke uitkering stimulering sport
- VWS H8 Regeling sportakkoord
- LNV L5B Regiodeals derde tranche

De SiSa-bijlage betreft een excelmodel waarin de cellen zijn beveiligd en die dus niet aanpasbaar zijn.

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021

FIN	B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3)	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: B1/01	Aard controle R Indicator: B1/02	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/03	Aard controle R Indicator: B1/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/05	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/06
			0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
BZK	C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik	Totaal ontvangen bedrag beschikking	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: C1/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/02				
			€ 265.504	Nee				
			Projectnaam/nummer per project	Besteding (jaar T) per project	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) aan afwijkingen.		
			Aard controle n.v.t. Indicator: C1/03	Aard controle R Indicator: C1/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/05	Aard controle R Indicator: C1/06	Alleen invullen bij akkoord ministerie.	
			1 Energiefestival incl markt energiebesparende maatregelen	€ 56.877	Ja			
			2 Brabant Woont Slim on tour	€ 24.000	Ja			
			3 Slim Wonen Advies	€ 43.600	Ja			
			4 DM Energiebespaarkaart, introductie energieloket	€ 0				
			5 Waterzijdige inregelactie	€ 0				
			6 Duurzaam Woningplan	€ 0				

			Kopie projectnaam/nummer	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Toelichting	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/10</i>
			1 Energiefestival incl markt energiebesparende maatregelen	€ 56.877		Nee
			2 Brabant Woont Slim on tour	€ 24.000		Ja
			3 Slim Wonen Advies	€ 43.600		Ja
			4 DM Energiebespaarkaart, introductie energieloket	€ 0		Nee
			5 Waterzijdige inregelactie	€ 0		Nee
			6 Duuraam Woningplan	€ 0		Nee
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
		Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>
			€ 178.959	€ 24.001	€ 9.116	€ 40.077
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/08</i>
			1			

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2020 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 3.306.121	-€ 14.122	€ 325.085	€ 101	€ 49.873	€ 0
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob)
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	
			Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/12
			€ 11.076	€ 17.188	€ 0	€ 473.555	€ 61.886	Ja
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob)
			Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 0	€ 0	€ 19.785	€ 0	€ 0	€ 4.152
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: G3/07					
			Ja					

VOOR WAARMERKINGSDOELEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 02/07/2021

Behorende bij briefnr. 2105407

Paraaf:

MB

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2020	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
		Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr						
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 1.480.372	€ 10.157	€ 147.926	€ 0	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 232.719	€ 118.599	€ 2.077	€ 0	€ 446
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 150.717	€ 20.314	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	430	27	€ 0	Ja	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	75	10		Ja	
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	85	9		Ja	
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/16</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)					

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 02/07/2021

Behorende bij briefnr. 2105407

Paraaf:

MB

VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulerings sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld			
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/02</i>			
			€ 250.418	-€ 567.895			
			Projectnaam/nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen
<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/06</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/08</i>		
1	SPUK20-802831	€ 818.313	€ 199.321	€ 475.195	€ 143.797		
	Kopie projectnaam/nummer	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)				
	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/09</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/10</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/11</i>				
1	SPUK20-802831	€ 818.313	327%				
VWS	H8	Regeling Sportakkoord	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H8/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H8/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H8/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H8/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H8/05</i>
	€ 11.798	€ 20.000	€ 11.798	€ 20.000	Nee		

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 02/07/2021

Behorende bij briefnr. 2105407

Paraaf:

MB

LNV	L5B	Regiodeals 3 ^e tranche	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Kenmerk/beschikingsnummer	Betreft pijler	Besteding per pijler (Jaar T)	Cofinanciering per pijler (jaar T)
		SiSa tussen medeoverheden	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: L5B/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: L5B/05</i>
		1 061721 Gemeente Bernheze	DGNVLG/20208466	Fijn wonen	€ 0	€ 0	
		Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator L5B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/06</i>	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T)	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T)	Toelichting	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/09</i>
		1 061721 Gemeente Bernheze	€ 0	€ 0	€ 0		
		Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T)	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/10</i>	Totale compensabele BTW (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
		€ 0	€ 0	<i>Aard controle R Indicator: L5B/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/12</i>		
					Nee		

Ensia verklaring (informatieveiligheid)

Voor het jaar 2020 moet, conform ENSIA, de informatiebeveiliging met betrekking tot DigiD en Suwinet zijn aangetoond per 31 december 2020. In het bijzonder moeten wij opzet en bestaan van de beheersingsmaatregelen aantonen. Deze moeten voldoen aan de geselecteerde normen inzake DigiD (Norm ICT-beveiliging assessments DigiD versie 2.0) en Suwinet (Suwinet Verantwoordingsrichtlijn Informatiebeveiliging GeVS 2020 versie 1.0) De normen staan op het openbare deel van de websites van het ministerie van BZK en het BKWI. Bij afwijking van de norm moeten wij de benodigde maatregelen vertalen naar een verbeterplan.

Op 23 februari 2020 heeft het college de collegeverklaring ENSIA vastgesteld. Daarin verklaren wij dat de gemeente Bernheze op 31 december 2020 voldoet aan de geselecteerde normen voor DigiD en Suwinet.

Een onafhankelijk IT auditor heeft bevestigd (assurance gegeven op) dat onze verklaring juist is.

Privacy verklaring

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is vanaf 28 mei 2018 drie jaar van kracht.

De Functionaris Gegevensbescherming (FG) heeft inmiddels het jaarverslag over 2020 beschreven met een beoordeling en aanbevelingen voor 2021. In het FG-jaarverslag 2020 wordt, in de beoordeling door de Functionaris Gegevensbescherming, aangegeven dat het voor gemeente Bernheze op bestuurlijke niveau een lastig jaar is geweest. Deels door corona en deels door de nieuwe ontwikkelingen van A naar I. Toezicht op bestuurlijke ontwikkeling heeft onder druk gelegen.

Voor 2021 zetten we conform advies Functionaris Gegevensbescherming in op duurzaam databeleid (informatieveiligheid) en blijven we de AVG op koers houden. We zullen het AVG-beleid gaan evalueren en de bewustwordingscampagne onder medewerkers starten.

Het FG-jaarverslag gaat in maart 2021 naar het college.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van de gemeente Bernheze

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van de gemeente Bernheze te Heesch gecontroleerd.

WIJ CONTROLEERDEN	ONS OORDEEL
De jaarrekening bestaande uit: <ol style="list-style-type: none"> de balans per 31 december 2020 (pagina 159 tot en met pagina 160); de gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling (pagina 161 tot en met pagina 167); de toelichting op de balans (pagina 168 tot en met pagina 191); het overzicht van baten en lasten over 2020 (pagina 192 tot en met pagina 193); het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld (pagina 194 tot en met pagina 195); en de toelichting (pagina 196 tot en met pagina 213); en de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (pagina 214 tot en met pagina 220).	<p>Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken op pagina 159 tot en met pagina 220 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2020 als van de activa en passiva van de gemeente Bernheze op 31 december 2020 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).</p> <p>Naar ons oordeel zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het door het college vastgestelde normenkader d.d. 17 november 2020.</p>

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad op 12 december 2019, en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2020 vallen. Onze

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Bernheze zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 884.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT 2020. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de raad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 176.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen (pagina 4 tot en met pagina 156).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de raad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in gemeentelijke verordeningen en het door het college vastgestelde normenkader d.d. 17 november 2020.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De raad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad op 12 december 2019, de Regeling Controleprotocol WNT 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - ▷ dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - ▷ dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde afweging dat de gemeente in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente de financiële risico's niet kan opvangen;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Tilburg, 2 juli 2021

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

was getekend
drs. D.O. Meeuwissen RA

Raadsbesluit

Datum vergadering:	8 juli 2021
Agendapunt:	19
Onderwerp:	Vaststellen gemeentelijke jaarstukken 2020

De raad van de gemeente Bernheze besluit, op basis van het bijbehorende voorstel van burgemeester en wethouders van 15 juni 2021:

- De gemeentelijke jaarstukken over 2020 vaststellen met de daarbij horende baten, lasten en het daaruit volgend saldo.

De baten op:	€	90.800.898,36
De lasten op:	€	88.493.674,22
Saldo resultaat gewone dienst:	€	2.307.224,14

Saldo resultaat bouwgrondexploitatie: € 2.199.283,91

Het voordelige resultaat op: € 4.506.508,05

- Het voordelige saldo van € 4.506.508,05 van de jaarstukken 2020 toe te voegen aan de algemene reserve vrij besteedbaar (reserve nog nader te bestemmen).

Vastgesteld door de raad van de gemeente Bernheze in zijn openbare vergadering van 8 juli 2021.

Leandra Kilian
griffier

Marieke Moorman
voorzitter

